

អភាសិត្តាតិ។

សក្តិសម្មជ្ជកត្តោស្សាបទានំ បឋមំ។

២. ឯកទុស្សនាយកត្តោអបទានំ

១៥. “នគរេ ហំសវតិយា, អហោសី តិណហារកោ;
តិណហារេន ជីវាមិ, គេន បោសេមិ ទារកេ។
១៦. “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មាន បារគុ;
តមន្នកាវំ នាសេត្វា, ឧប្បជ្ជិ លោកនាយកោ។
១៧. “សកេ យវេ និសិទិក្ខា, ឯវំ ចិន្តេសិ ការទេ;
‘ពុទ្ធោ លោកេ សមុប្បន្នោ, ទេយ្យធម្មោ ន វិជ្ជតិ។
១៨. “ឥទ្ធំ មេ សាដកំ ឯកំ, នត្ថិ មេ កោចិ ទាយកោ;
ទុក្ខោ និរយសម្មស្សោ, រោបយិស្សាមិ ទក្ខិណំ។
១៩. “ឯវាហំ ចិន្តយិក្ខាន, សកំ ចិត្តំ បសាទយិ;
ឯកំ ទុស្សំ គហេត្វាន, ពុទ្ធសេដ្ឋស្សនាសហំ។
២០. “ឯកំ ទុស្សំ ទទិក្ខាន, ឧក្កដិ សម្បវត្តយិ;
‘យទិ ពុទ្ធោ គុវំ វិរ, តាវេហិ មំ មហាមុនិ។
២១. “បទុមុត្តរោ លោកវិទូ, អាហុតីនំ បដិគ្គហោ;
មម ទានំ បកិក្កេន្តោ, អកា មេ អនុមោទនំ។
២២. “ឥមិនា ឯកទុស្សេន, ចេតនាបណិជិហិ ច;
កប្បសតសហស្សានិ, វិនិបាតំ ន គច្ឆសិ។
២៣. “ឆត្តិសក្ខត្តំ ទេវិន្នោ, ទេវេជ្ជំ កវិស្សសិ;
តេត្តិសក្ខត្តំ រាជា ច, ចក្កវត្តិ [ចក្កវត្តិ (ស្សា.)] កវិស្សសិ។
២៤. “បទេសវជ្ជំ វិបុលំ, គណនាតោ អសង្ខយំ [អសង្ខយំ (ស្សា. ក.) ឯវមុបវិចិ];
ទេវលោកេ មនុស្សេ វា, សំសរន្តោ គុវំ ភវេ។
២៥. “រូបវា គុណសម្បន្នោ, អនវក្កន្តទេហវា [អនុវត្តន្ត... (ស្សា)];
អក្ខោភំ អមិតំ ទុស្សំ, លភិស្សសិ យទិច្ឆកំ។
២៦. “ឥទ្ធំ វត្វាន សម្ពុទ្ធោ, ជលធុត្តមនាមកោ;
នភំ អព្ពត្តមី វិរោ [ជិរោ (សី. ស្សា.)], ហំសវាជារ អម្ពរេ។
២៧. “យំ យំ យោនុបបជ្ជាមិ, ទេវត្តំ អថ មានុសំ;
ភោគេ មេ ឧនតា នត្ថិ, ឯកទុស្សស្សិទ្ធំ ផលំ។
២៨. “បទុទ្ធាវេ បទុទ្ធាវេ, ទុស្សំ និព្ពត្តកេ មមំ;
ហេដ្ឋា ទុស្សម្ហិ តិដ្ឋាមិ, ឧបវិច្ឆទនំ មម។
២៩. “ចក្កវាឡំ ឧបាទាយ, សកាននំ សបព្ពតំ;
ឥច្ឆមានោ ចហំ អជ្ជ, ទុស្សេហច្ឆាទយេយ្យ តំ។
៣០. “តេនេវ ឯកទុស្សេន, សំសរន្តោ ភវាភវេ;
សុវណ្ណវណ្ណោ ហុត្វាន, សំសរាមិ ភវាភវេ។
៣១. “វិបាកំ វិឯកទុស្សស្ស, នាជ្ឈកំ កត្តចិត្តយំ;

អយំ មេ អន្តិមា ជាតិ, វិបត្តតិ ឥធាបិ មេ។

៣២. “សតសហស្សិកោ កប្បេ, យំ ទុស្សមទទី តទា;
ទុក្ខតី នាគិជានាមិ, ឯកទុស្សស្សិទំ ផលំ។

៣៣. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។

៣៤. “សាគតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពទ្ធស្ស សាសនំ។

៣៥. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

តត្ថំ សុទំ អាយស្ថា ឯកទុស្សទាយកោ ថេរោ តមា គាថាយោ អភាសិត្តាតិ;

ឯកទុស្សទាយកត្ថេរស្សាបទានំ ទុតិយំ។

៣. ឯកាសនទាយកត្ថេរអបទានំ

៣៦. “ហិមវន្តស្សាវិទូរេ , គោសិតោ នាម បព្ពតោ;
អស្សមោ សុកតោ មយ្ហំ, បណ្ណសាលា សុមាបិតា។

៣៧. “នារទោ នាម នាមេន, កស្សបោ តតិ មំ វិទូ;
សុទ្ធិមគ្គំ គវេសនោ, វសាមិ គោសិតេ តទា។

៣៨. “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មាន បារតូ;
វិវេកកាមោ សម្ពុទ្ធោ, អគញ្ញិ អនិលញ្ញសា។

៣៩. “វេនក្កេ គច្ឆមានស្ស, ទិស្វា វសិ មហេសិនោ;
កដ្ឋមញ្ចំ បញ្ញាបេត្វា, អជិនញ្ច អបត្ថរិ។

៤០. “អាសនំ បញ្ញាបេត្វាន, សិវេ កត្វាន អញ្ញលី;
សោមនស្សំ បវេទិត្វា, តទំ វចនមព្រវិ។

៤១. “សល្លកត្តោ មហាវិរ, អាគុរានំ តិកិច្ចកោ;
មមំ រោគបរេកស្ស [រាគ... (ស្សា.)], តិកិច្ចំ ទេហិ នាយក។

៤២. “កល្យត្តិកា យេ បស្សន្តិ, ពុទ្ធសេដ្ឋ គុវំ មុនេ;
ធុវត្ថុសិទ្ធិ បប្បោន្តិ, ឯតេសំ អជរោ [ជដ្ឋរោ (សិ. បី. ក.)] ភវេ។

៤៣. “ន មេ ទេយ្យធម្មោ អត្ថិ, បវត្តផលកោជិហំ;
តទំ មេ អាសនំ អត្ថិ [ន មេ ទេយ្យំ តវ អត្ថិ (សិ. ស្សា.)], និសិទ កដ្ឋមញ្ចកេ។

៤៤. “និសិទិ តត្ថ ភគវា, អសម្ពិគោវ [អច្ឆម្ពិគោវ (ស្សា. ក.)] កេសវិ;
មុហុត្ថំ វិគិនាមេត្វា, តទំ វចនមព្រវិ។

៤៥. “វិសង្កោ [វិស្សត្តោ (សិ. បី), វិស្សង្កោ (ស្សា. ក.)] ហោហិ មា ភាយិ, លទ្ធោ ជោតិរសោ តយា;
យំ តុយ្ហំ បត្តិកំ សព្ពំ, បរិបូរិស្សតិនាគតេ [បរិបូរិស្សតាសនំ (ស្សា. ក.)]។

៤៦. “ន មោយំ តំ កតំ តុយ្ហំ, បុញ្ញក្ខេត្តេ អនុត្តរេ;
សក្កា ឧទ្ធវិកុំ អត្តា, យស្ស ចិត្តំ បណីហិតំ [សុនីហិតំ (ស្សា.)]។

៤៧. “តមិនាសននានេន, ចេតនាបណិជិហិ ច;
កប្បសតសហស្សានិ, វិនិបាតំ ន គច្ឆសិ។

៤៨. “បញ្ញាសក្ខត្តំ ទេវិន្ទោ, ទេវរដ្ឋំ កវិស្សសិ;
អសិគិក្ខត្តំ រាជា ច, ចក្កវត្តិ ភវិស្សសិ។

៤៩. “បទេសរដ្ឋំ វិបុលំ, គណនាតោ អសដ្ឋិយំ;
សព្ពត្ថ សុខិតោ ហុត្វា, សំសារេ សំសវិស្សសិ។

៥០. “តទំ វត្វាន សម្ពុទ្ធោ, ជលធុត្តមនាមកោ;
នកំ អញ្ញត្ថមិ វិរោ, ហំសរាជារ អម្ពរេ។

**៥១. “ហត្ថិយានំ អស្សយានំ, សរចំ សន្និមានិកំ;
លភាមិ សព្ពមេវេតំ, ឯកាសនស្សិនំ ផលំ។”**

៥២. “កាន់នំ បរិសិក្ខាបិ, យទា ឥច្ឆាមិ អាសនំ;
មម សង្កប្បមញ្ញាយ, បល្លង្កោ ឧបតិដ្ឋតិ។

៥៣. “វារីមជ្ឈគតោ សនោ, យទា តច្ឆាមិ អាសនំ;
មម សង្កប្បមញ្ញាយ, បល្លង្កោ ឧបតិដ្ឋតិ។

៥៤. “យំ យំ យោនុបបង្ហាមិ, ទេវត្តំ អថ មានុសំ;
បណ្ណក្កសតសហស្សានិ, បរិវារេន្តិ មំ សទា។

៥៥. “ទុវេ ភវេ សំសរាមិ, ទេវត្តេ អថ មាតុសេ;
ទុវេ កុលេ បដាយាមិ, ខត្តិយេ អថ ព្រាហ្មណេ។

៥៦. “ឯកាសនំ ទទិត្វាន, បុញ្ញក្ខេត្តេ អនុត្តរេ;
ធម្មបល្លង្កមាទាយ [ធម្មបល្លង្កមញ្ញាយ (ស្សា. ក.)], វិហារមិ អនាសវោ។

៥៧. “សតិសហស្សិកោ កប្បេ, យំ ទានមទទិ តទា;
ទតតី នាភិជានាមិ, ឯកាសនស្សិនំ ផលំ។

០៧៥ “កិលេសា ឈាបិតា មួយ្ន... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។
 “ស្វាគតំ វត មេ អាសី... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
 “បដិសម្មិនា ចតុស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្តំ សុទ្ធំ អាយស្ម័នំ ឯកាសននាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

ឯកាសនទាយកត្តេស្យាបទានំ ភតិយំ។

៤. សក្ខីកម្មបបិយតេអបទាន់

៦១. “ហិមវន្តស្សវិនិច្ឆ័យេ, កុក្កដោ [កន្លែង (សិ. ស្ស. បី.)] នាម បព្ពតោ;
តម្ហិ បព្ពតបានម្ហិ, សក្ក ពុទ្ធា វេសិសុ តោ។

៦២. “កន្លង់ បុប្ផិតំ ទិស្វា, បគ្គហេត្វាន អញ្ញលី;
សគ្គ មាលា គហេត្វាន, បញ្ញចិត្តេន **[បុណ្ណចិត្តេន (ក.)]** ឱកិរិយា

៦៣. “តែន កម្ម្មេន សុកតែន, ចេតនាបណិជ្ជីហិ ច;
ជហិត្វា មានសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ចហំ។

៦៤. “ចតុន្តរុតិកោ កប្បេ, យំ កម្មមករិ តនា;
ទុក្ខតិ នាភិជានាមិ, ពុទ្ធប្បជាយិនំ ផលំ។

“កិលេស្វា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។
 “ស្វាគត្ត វត មេ អាសី... បេ... កត្ត ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
 “ប្រដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កត្ត ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

កត់ សុទ្ធ អាយស្កា សត្វកន្ទមប្បិយោ ថេរោ ឥមា

គាថាយោ អភាសិតាតិ។

សក្ខីកម្មប្រើប្រាស់ត្រូវស្របទាន់ ចក្ខុវិស័យ។

៥. ការណ៍បូជិយតេអបទាន់

៦៨. “វិនកម្មិកោ បុរេ អាសី, បិតុមាតុមភេនហំ **[បិតុបិតាមហេនហំ (សី. ស្យា. បី.)]**;
បសមារេន ជីវាមិ, កសលំ មេ ន វិជតិ។

៦៩. “មម អាសយសាមន្តា, តិស្សោ លោកគ្គនាយកោ;
បទានី តីណិ ទស្សេសិ, អនុកម្មាយ ចក្កមា។

៧០. “អក្កនេ ច បទេ ទិស្វា, តិស្សនាមស្ស សត្តនោ;
ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន, បទេ ចិត្តំ បសាទយី។

៧១. “កោរណ្ណំ បុប្ផិតំ ទិស្វា, បាទបំ ធរណីរុហំ;
សកោសកំ គហេត្វាន, បទសេដ្ឋមបូជយី។

៧២. “ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិធីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ចហំ។

៧៣. “យំ យំ យោនុបបដ្ឋាមិ, ទេវតំ អថ មានុសំ;
កោរណ្ណវណ្ណកោយេវ, សុប្បភាសោ ភវាមហំ។

៧៤. “ទ្វេនុតេ តតោ កប្បេ, យំ កម្មមកវី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, បទបូជាយិទំ ផលំ។

៧៥. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ្យំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។

៧៦. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៧៧. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្ថា កោរណ្ណបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្តាតិ;

កោរណ្ណបុប្ផិយត្ថេរស្សបទានំ បញ្ចមំ។

៦. ឃតមណ្ឌទាយកត្ថេរអបទានំ

៧៨. “សុចិត្តិតំ ភក្កវន្តំ, លោកជេដ្ឋំ នរាសកំ;
ឧបវិដ្ឋំ មហារញ្ញំ, វាតាពាជេន បិទ្ធិតំ។

៧៩. “ទិស្វា ចិត្តំ បសាទេត្វា, ឃតមណ្ឌមុបានយី;
កតត្តា អាចិតតត្តា ច, គង្គា ភាគីរថី អយំ។

៨០. “មហាសមុទ្វា ចត្តារោ, យតំ សម្បជ្ជវេ មម;
អយញ្ច បថវី យោរា, អប្បមាណា អសង្ខិយា។

៨១. “មម សង្កប្បមញ្ញាយ, ភវតេ មធុសក្ករា;
បាតុទ្ធិបា [ចតុទ្ធិសា (ស្សា.)] តមេ រុក្ខា, បាទបា ធរណីរុហា។

៨២. “មម សង្កប្បមញ្ញាយ, កប្បរុក្ខា ភវន្តិ តេ;
បញ្ញាសក្ខត្តំ ទេវិន្ទោ, ទេវវជ្ជមការយី។

៨៣. “ឯកបញ្ញាសក្ខត្តញ្ច, ចក្កវត្តិ អហោសហំ;
បទេសវដ្ឋំ វិបុលំ, គណនាតោ អសង្ខិយំ។

៨៤. “ចតុន្ទុតីតោ កប្បេ, យំ ទានមទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ឃតមណ្ឌស្សិទំ ផលំ។

៨៥. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ្យំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។

៨៦. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៨៧. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្ថា ឃតមណ្ឌទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

ឃតមណ្ឌទាយកត្ថេរស្សបទានំ ឆដ្ឋំ។

៧. ឯកធម្មស្សវនិយត្ថេរអបទានំ

៨៨. “បន្ទុកុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មាន បារត្ថ;
ចតុសច្ចំ បកាសេន្តោ, សន្តានេសិ ពហុំ ជនំ។

៨៩. “អហំ ភេន សមយេន, ជដិលោ ឧគ្គតាបនោ;
ធុនន្តោ វាកចីរានិ, គច្ឆាមិ អម្ពរេ តទា។

៩០. “ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស ឧបរិ, គន្តំ ន វិសហាមហំ;
បក្ខីវ សេលមាសជ្ជ, គមនំ ន លភាមហំ។

៩១. “ឧទកេ វេក្កមិត្វាន, ឯវំ គច្ឆាមិ អម្ពរេ;
ន មេ តទំ ភូតបុព្វំ, តវិយាបថវិកោបនំ។

៩២. “ហន្ត មេតំ គវេសិស្សំ, អប្បេវត្ថំ លភេយ្យហំ;
ឱរោហន្តោ អន្តលិក្ខា, សទ្ធមស្សោសិ សត្តនោ។

៩៣. “សរេន រជនីយេន, សវនីយេន វគ្គនា;
អនិច្ចតំ កថេន្តស្ស, តញ្ជេវ ឧគ្គហិ តទា;

អនិច្ចសញ្ញមុគ្គយ្ហ , អគមាសិ មមស្សម។

៩៤. “យាវតាយំ វសិត្វាន, តត្ថ កាលដ្ឋតោ អហំ;
ចរិមេ វគ្គមានម្ហិ, សទ្ធម្មស្សវនំ សវិ។

៩៥. “ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវគីសមគច្ឆហំ។

៩៦. “គីសកប្បសហស្សានិ, ទេវលោកេ រមិ អហំ;
ឯកបញ្ញាសក្ខត្តញ្ច , ទេវជ្ឈមការយិ។

៩៧. “ឯកវិសតិក្ខត្តញ្ច [ឯកតិសតិ... (ស្យា.)], ចក្កវត្ថី អហោសហំ;
បទេសវដ្ឋំ វិបុលំ, គណនាតោ អសង្ខិយំ។

៩៨. “អនុភោមិ សកំ បុព្វំ, សុខិតោហំ ភវាកវេ;
អនុស្សរាមិ តំ សព្វំ, សំសរន្តោ ភវាកវេ;
ន កោដិ បដិវិជ្ជាមិ, និព្វានំ អច្ចតំ បទំ។

៩៩. “បិគុគេហេ និសិទិត្វា, សមណោ ភាវិតិទ្រិយោ;
កថំស [កថយំ (សិ. បី. ក.)] បរិទិបេន្តោ, អនិច្ចតមុទាហវិ។

១០០. “អនិច្ចា វត សង្ខារា, ឧប្បាទវយធម្មិនោ;
ឧប្បជ្ជិត្វា និរុជ្ឈន្តិ, តេសំ រូបសមោ សុខោ។

១០១. “សហ គាថំ សុណិត្វាន, បុព្ពសញ្ញមនុស្សវិ;
ឯកាសនេ និសិទិត្វា, អរហត្តមបាបុណិ។

១០២. “ជាតិយា សត្តវស្សេន, អរហត្តមបាបុណិ;
ឧបសម្បាទយី ពុទ្ធោ, ធម្មស្សវេនស្សិទំ ផលំ។

១០៣. “សតសហស្សិកោ កប្បេ, យំ ធម្មមសុណិ តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ធម្មស្សវេនស្សិទំ ផលំ។

១០៤. “កិលេសា លាបិតា ម្ហ្លំ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

១០៥. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១០៦. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

តត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឯកធម្មស្សវេនិយោ ថេរោ តមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

៨. សុចិន្តិតត្ថេរអបទានំ

- ១០៧ “នគរេ ហំសវតិយា, អហោសី កស្សកោ តទា;
កំសិកម្មេន ជីវាមិ, ភេន បោសេមិ ទារកេ។
- ១០៨ “សុសម្បន្តំ តទា ខេត្តំ, ធម្មំ មេ ផលិនំ [ផលិតំ (សិ. បី.)] អហុ;
បាកកាលេ ច សម្បត្តេ, ឯវំ ចិន្តេសហំ តទា។
- ១០៩ “នច្ចន្តំ នប្បតិរូបំ, ជានន្តស្ស គុណគុណំ;
យោហំ សង្ឃេ អទត្វាន, អគ្គំ ភុញ្ញេយ្យ ចេ តទា [មគ្គនា (ស្យា.)]។
- ១១០ “អយំ ពុទ្ធា អសមសមោ, ទ្វត្តិសវលក្ខណោ;
តតោ បភាវិតោ សង្ឃោ, បុញ្ញត្ថេត្ថោ អនុត្តរោ។
- ១១១ “តត្ថ ទស្សាមហំ ទានំ, នវសស្សំ បុរេ បុរេ;
ឯវាហំ ចិន្តយិត្វាន, ហង្កោ បិណិតមានសោ [បិគិត... (ស្យា.)]។
- ១១២ “ខេត្តតោ ធម្មមាហត្វា, សម្ពន្ធនំ ឧបសង្កមិ;
ឧបសង្កម្ម សម្ពន្ធនំ, លោកជេដ្ឋំ នរាសកំ;
វន្តិត្វា សត្តនោ បាទេ, តទំ វចនមព្រវិ។
- ១១៣ “នវសស្សញ្ច សម្បន្តំ, អាយាគោសិ [គធ ហោសិ (ស្យា.)] ច ភ្នំ មុនេ;
អនុកម្មមុបាទាយ , អធិវាសេហិ ចក្ខម។
- ១១៤ “បទុមុត្តរោ លោកវិទូ, អាហុតិនំ បដិគ្គហោ;
មម សង្កប្បមញ្ញាយ, តទំ វចនមព្រវិ។
- ១១៥ “ចត្តារោ ច បដិបន្នា, ចត្តារោ ច ផលេ បិតា;
ឯស សង្ឃោ ឧដុក្ខតោ, បញ្ញាសីលសមាហិតោ;
យជន្តានំ មនុស្សានំ, បុញ្ញបេក្ខាន បាណិនំ។
- ១១៦ “ករោតោបជិកំ បុញ្ញំ, សង្ឃេ ទិន្នំ មហប្បលំ;
តំស្និ សង្ឃេវ [សំយេ ច (ស្យា. បី.)] ទាគព្ពំ, គវ សស្សំ តថេតវំ។
- ១១៧ “សង្ឃតោ ឧទ្ធិសិត្វាន, ភិក្ខុ នេត្វាន សំយវំ;
បដិយត្តំ យរេ សន្តំ, ភិក្ខុសង្ឃស្ស ទេហិ ភ្នំ។
- ១១៨ “សង្ឃតោ ឧទ្ធិសិត្វាន, ភិក្ខុ នេត្វាន សំយវំ;
យំ យរេ បដិយត្តំ មេ, ភិក្ខុសង្ឃស្សទាសហំ។
- ១១៩ “ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ចហំ។
- ១២០ “តត្ថ មេ សុកតំ ព្យម្ពំ, សោវណ្ណំ សប្បភស្សវំ;
សដ្ឋិយោជនមុព្ពេជំ, តីសយោជនវិត្ថតំ។

ឯក្ខនវិសតិមំ ភាណាវំ។

- ១២១ “អាភិណ្ណំ ភវនំ មយ្ហំ, នាវិគណសមាកុលំ;
តត្ថ ភុត្វា បិវិត្វា ច, វសាមិ តិទសេ អហំ។
- ១២២ “សតានំ តិណិត្តត្តញ្ច, ទេវវជ្ជមការយិ;
សតានំ បញ្ចក្ខត្តញ្ច, ចក្កវត្តិ អហោសហំ;
បទេសវជ្ជំ វិបុលំ, គណនាតោ អសដ្ឋិយំ។

១២៣ ភ្នំភ្នំ វេ សំសរន្តោ, លភាមិ អមិតំ ជនំ;
កោកេ មេ ឧនតា នត្ថិ, នវសស្សស្សិនំ ផលំ។

១២៤ “ហត្ថិយានំ អស្សយានំ, សិរិកំ សន្ទមាទិកំ;
លភាមិ សព្ពមេវេតំ [សព្ពមេតម្បិ (ក.)], នវសស្សស្សិនំ ផលំ។

១២៥ “នវត្ថុំ នវផលំ, នវគ្គរសភោជនំ;
លភាមិ សព្ពមេវេតំ, នវសស្សស្សិនំ ផលំ។

១២៦ “កោសេយ្យកម្ពុលិយានី , ខោមកប្បាសិកានី ច;
លភាមិ សព្ពមេវេតំ, នវសស្សស្សិនំ ផលំ។

១២៧ “ទាសីគណំ ទាសគណំ, នារិយោ ច អលង្កតា;
លភាមិ សព្ពមេវេតំ, នវសស្សស្សិនំ ផលំ។

១២៨ “ន មំ សីតំ វា ឧណ្ណំ វា, បរិឡាហោ ន វិជ្ជតិ;
អថោ ចេតសិកំ ទុក្ខំ, ហទយេ មេ ន វិជ្ជតិ។

១២៩ “ឥទំ ខាន ឥទំ ភុញ្ញ, ឥមម្ហិ សយនេ សយ;
លភាមិ សព្ពមេវេតំ, នវសស្សស្សិនំ ផលំ។

១៣០ “អយំ បច្ឆិមកោ ទានី, ចរិមោ វត្ថុតេ ភវេ;
អដ្ឋាបិ ទេយ្យធម្មោ មេ, ផលំ កោសេសិ សព្ពទា។

១៣១ “នវសស្សំ ទទិគ្គាន, សង្ខេ គណវុត្តមេ;
អដ្ឋានិសំសេ អនុភោមិ, កម្មានុច្ឆរិកេ មម។

១៣២ “វណ្ណវា យសវា ហោមិ, មហាកោតោ អនីតិកោ;
មហាបក្ខោ [មហាភក្ខោ (ស្យា. ក.)] សទា ហោមិ, អភេជ្ជបរិសោ សទា។

១៣៣ “សព្ពេ មំ អបចាយន្តិ, យេ កេចិ បថវិស្សិតា;
ទេយ្យធម្មា ច យេ កេចិ, បុរេ បុរេ លភាមហំ។

១៣៤ “ភិក្ខុសង្ឃស្ស វា មជ្ឈេ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សម្មខា;
សព្ពេបិ សមតិក្កម្ម, ទេន្តិ មមេវ ទាយកា។

១៣៥ “បបមំ នវសស្សញ្ជិ, ទត្វា សង្ខេ គណវុត្តមេ;
ឥមាទិសំសេ អនុភោមិ, នវសស្សស្សិនំ ផលំ។

១៣៦ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, យំ ទានមទទិ គទា;
ទុក្ខតិ នាភិជានាមិ, នវសស្សស្សិនំ ផលំ។

១៣៧ “កិលេសា ណាបិតា ម្ហ្គំ... បេ... វិហារមិ អនាសវេ;
សាគតំ វេត មេ អាសី... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១៣៨ “បិដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សុចិន្តិតោ ថេរោ ឥមា កាថាយោ

អភាសិតាតិ។

សុចិន្តិតក្កេរស្សាបទានំ អដ្ឋមំ។

៩. សោវណ្ណកិដ្ឋណិយត្តេអបទានំ

១៤០ “សទ្ធាយ អភិនិក្ខម្ម, បព្ពជី អនការិយំ;
វាកចីរធរោ អាសី, តបោកម្មមបស្សិតោ។

១៤១ “អត្ថទស្សី តុ ភគវា, លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ;
ឧប្បន្និ តម្ហិ សមយេ, ការយន្តោ មហាជនំ។

១៤២ ពាលញ រត មេ ខីណំ, ព្យាធិនា បរមេន តំ;
ពុទ្ធសេដ្ឋំ សវិត្វាន, បុលីនេ ថូបមុត្តមំ។

១៤៣ “កវិត្វា ហដ្ឋចិត្តោហំ, សហត្ថេន **[បសានេន (ក.)]** សមោកិរិ;
សោណ្ឌកិដ្ឋណិបុច្ឆានិ, ឧទគ្គមនសោ អហំ។

១៤៤ “សម្មា វិយ សម្ពុទ្ធំ, ថូបំ បរិចរិ អហំ;
តេន ចេតោបសានេន, អត្ថទស្សិស្ស តាទិនោ។

១៤៥ “ទេវលោកំ គតោ សន្តោ, លភាមិ វិបុលំ សុខំ;
សុវណ្ណវណ្ណា គត្ថាសី, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

១៤៦ “អសីតិកោដិយោ មយ្ហំ, នារិយោ សមលង្គតា;
សំទា មយ្ហំ ឧបដ្ឋន្តិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

១៤៧ “សដ្ឋិតុរិយសហស្សានិ **[សដ្ឋិតុរិយ... (ក.)]**, ភេរិយោ បណ្ណានិ ច;
សង្ខា ច ឱណ្ឌិមា គត្ថ, វគ្គ វដ្ឋន្តិ **[នទន្តិ (សី.), វទន្តិ (បី.)]** ទុន្តភិ។

១៤៨ “ចុល្លាសីតិសហស្សានិ , ហត្ថិនោ សមលង្គតា;
តិធាបភិទ្ទមាគង្កា, កុញ្ញរា សដ្ឋិហាយនា។

១៤៩ “ហេមជាលាភិសញ្ញន្តា , ឧបដ្ឋានំ ករោន្តិ មេ;
ពាលកាយេ គដេ ចេវ, ឧនតា មេ ន វិជ្ជតិ។

១៥០ “សោណ្ឌកិដ្ឋណិបុច្ឆានំ, វិបាកំ អនុភោមហំ;
អដ្ឋបញ្ញាសក្ខត្តញ, ទេវវដ្ឋមការយិ។

១៥១ “ឯកសត្តតិក្ខត្តញ, ចក្កវត្ថី អហោសហំ;
បំថព្យា វដ្ឋំ ឯកសតំ, មហិយា ការយិ អហំ។

១៥២ “សោ ទានិ អមតំ បត្តោ, អសង្ខតំ សុទុទ្ធសំ **[គម្ពីរំ ទុទ្ធសំ បទំ (ស្យា.)]**;
សំយោជនបរិក្ខិណោ, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពរោ។

១៥៣ “អដ្ឋារសេ កប្បសតេ, យំ បុប្ផមភិរោបយិ;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

១៥៤ “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហរមិ អនាសរោ។

១៥៥ “ស្វាគតំ រត មេ អាសំ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១៥៦ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សោវណ្ឌកិដ្ឋណិយោ ថេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

សោវណ្ឌកិដ្ឋណិយត្ថេរស្សាបទានំ នវមំ។

១០. សោណ្ឌកោន្តរិកត្ថេរអបទានំ

១៥៧ “មនោភាវនិយំ ពុទ្ធំ, អត្ថទន្តំ សមាហិតំ;
តំរិយមានំ ព្រហ្មបថេ, ចិត្តរូបសមេ រតំ។

១៥៨ “និក្ខិណ្ឌិយំ សម្ពុទ្ធំ, ឈាយី ឈានរតំ មុនិ;
ឧបតិក្កំ សមាបន្តំ, ឥន្ទិវនេលប្បរកំ។

១៥៩ “អលាពុនោទកំ គយ្ហ, ពុទ្ធសេដ្ឋំ ឧបាកមិ;
ពុទ្ធស្ស បាទេ ជោវិត្វា, អលាពុកមទាសហំ។

១៦០ “អាណាបេសិ ច សម្ពុទ្ធោ, បទុមុត្តរនាមកោ;
‘តមិនា ទកមាហត្វា, បាទមូលេ បំបេហិ មេ’។

១៦១ “សាធុតិហំ បដិស្សត្វា, សត្តការវតាយ ច;
ទកំ អលាពុនាហត្វា, ពុទ្ធសេដ្ឋំ ឧបាគមី។

១៦២ “អនុមោទិ មហាវិរោ, ចិត្តំ និព្វាបយំ មម;
‘ភមិនាលាពុទានេន, សង្កប្បោ តេ សមិជ្ឈតុ’។

១៦៣ “បន្ទរសេសុ កប្បេសុ, ទេវលោកេ រមី អហំ;
តិសតិក្ខត្តំ រាជា ច, ចក្កវត្តិ អហោសហំ។

១៦៤ “ទិវា វា យទិ វា រត្តិ, ចង្កមន្តស្ស តិដ្ឋតោ;
សោវណ្ណំ កោន្តរំ គយ្ហ, តិដ្ឋតេ បុរតោ មម។

១៦៥ “ពុទ្ធស្ស ទត្វានលាពុំ, លភាមិ សោណ្ណកោន្តរំ;
អប្បកម្មិ កតំ ការំ, វិបុលំ ហោតិ តាទិសុ។

១៦៦ “សគសហស្សិតោ កប្បេ, យំលាពុមទទី តទា;
ទុក្កតិ នាភិជានាមិ, អលាពុស្ស តទំ ផលំ។

១៦៧ “កិលេសា ឈាបិតា មួយ្យ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

១៦៨ “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១៦៩ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សោណ្ណកោន្តរិកោ ថេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

សោណ្ណកោន្តរិកត្ថេរស្សាបទានំ ទសមំ។

សកីសម្ពជ្ជកវគ្គោ តេចត្តាលីសមោ។

តស្សទ្វានំ –

សកីសម្ពជ្ជកោ ថេរោ, ឯកទុស្សិ ឯកាសនី;
កទម្ពកោរណ្ណកទោ, យតស្សវនីកោបិ ច។

សុចិន្តិកោ កិដ្ឋណិកោ, សោណ្ណកោន្តរិកោបិ ច;
ឯកតាថាសតញ្ចេត្ត, ឯកសត្តតិមេវ ច។

៤៤. ឯកវិហារវិគ្គោ

១. ឯកវិហារិកត្ថេរអបទានំ

១. “ឥមម្ហិ ភទ្ទកេ កប្បេ, ព្រហ្មពន្ធ មហាយសោ;
កស្សបោ នាម គោត្តេន, ឧប្បជ្ជិ វទតំ វរោ។
២. “និប្បបញ្ចោ និរាលម្ពោ, អាកាសសមមានសោ;
សុញ្ញភាពហុលោ តាទី, អនិមិត្តរតោ វសី។
៣. “អសង្កចិត្តោ និក្ខេសោ [និល្លេបោ (ស្យា. ក.)], អសំសង្ខោ កុលេ គណេ;
មហាការុណិកោ វីរោ, វិនយោបាយកោវិទោ។
៤. “ឧប្បត្តោ បរិកិច្ចេសុ, វិនយន្តោ សទេវកេ;
និព្វានគមនំ មគ្គំ, គតិ បង្កវិសោសនំ។
៥. “អមតំ បរមស្វាទំ, ជរាមច្ចុនិវារណំ;
មហាបរិសមជ្ឈេ សោ, និសិន្នោ លោកតារកោ។
៦. “ករវិកុរតោ [ករវិកុរទោ (ស្យា. បី. ក.)] នាថោ, ព្រហ្មយោសោ តថាគតោ;
ឧទ្ធករោ មហាទុគ្គា, វិប្បនដ្ឋេ អនាយកេ។
៧. “ទេសេន្តោ វិវដំ ធម្មំ, ទិដ្ឋោ មេ លោកនាយកោ;
តស្ស ធម្មំ សុណិត្វាន, បព្ពជី អនគារិយំ។
៨. “បព្ពជិត្វា តទាបាហំ, ចិន្តេន្តោ ជិនសាសនំ;
ឯកកោវ វនេ រម្មេ, វសី សំសគ្គបិទ្ធិតោ។
៩. “សក្កាយរូបកាសោ មេ, ហេតុភូតោ មមាភវី [មមាគមី (ស្យា. បី.)];
មនសោ រូបកាសស្ស, សំសគ្គភយទស្សិនោ។
១០. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សមូហតា;
នាគោវ ពន្ធនំ ឆេត្វា, វិហារមិ អនាសវោ។
១១. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ, មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ;
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១២. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្ទភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឯកវិហារិកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

ឯកវិហារិកត្ថេរស្សាបទានំ បឋមំ។

២. ឯកសង្ខិយត្ថេរអបទានំ

១៣. “វិបស្សិនោ ភគវតោ, មហាពោធិមហោ អហុ;
មហាជនា សមាគម្ម, បូជេន្តិ ពោធិមុត្តមំ។
១៤. “ន ហិ តំ ឱរកំ មញ្ញោ, ពុទ្ធសេដ្ឋោ ភវិស្សតិ;
យស្សាយំ វល្លិទិសា ពោធិ, បូជនីយោ [វល្លិទិសោ ពោធិ, បូជនីយោ (ស្យា.)] ច សត្តនោ។
១៥. “តតោ សង្ខំ គហេត្វាន, ពោធិវុត្តមុបដ្ឋហិ;
ធមន្តោ សព្ពទិវសំ, អវន្តិ ពោធិមុត្តមំ។

បាដិហិរសញ្ញកត្តេរស្សបទានំ តតិយំ។

៤. ញាណត្ថវិកត្ថេរអបទាន់

៣៥. “កណិការវំ ជលិតំ, ទីបុគ្គំ ដោតិតំ;
កញ្ចនំ វិរោចន្តំ, អន្ធសំ ទ្វីបទុគ្គមំ។

៣៦. “កមណ្ឌលុំ បែបគ្មាន, វាកចិរញ្ច កុណ្ឌិកំ;
ឯកំសំ អជិនំ កត្វា, ពុទ្ធសេដ្ឋំ ថវី អហំ។

៣៧. “តមន្តិការំ វិធមំ, មោហជាលសមាគុលំ;
ញ្ញណាលោកំ ទស្សេត្វាន, និក្ខិណ្តោសិ មហាមុនិ។

៣៨. “សមុទ្ធរសិមំ លោកំ, សញ្ញាវន្តមនុត្តរំ;
ញ្ញាណេ តេ ឧបមា នត្ថិ, យាវតាជគតោគតិ [យាវតា ច គតោគតិ (បី. ក.)]។

៣៩. “តែន ញាណេន សព្ពញ្ញ, តតិ ពុទ្ធោ បុច្ឆតិ;
វន្ទាមិ តំ មហាវិ, សព្ពញ្ញតមនាវរំ។”

៤០. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ពុទ្ធសេដ្ឋំ ថវី អហំ,
ទុគ្គតិ នាភិជានាមិ, ញាណត្ថវាឈិនំ ផលំ;

៤១. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ.... វិហារមិ អនាសវោ; “ភតតី តេ មេ មាតី” ព្រះ គតី ចូលរក សាន់ខ្មែរ

១២២ “ប្រសិនបើ ចកស្សោ...បេ... ភក្ត្រវង្ស សាសន”។

ឥតំ សុទំ អាយស្មា ញ្ញាណត្ថវិកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

ញាណត្ថវិកត្ថេរស្សាបទានំ ចតុត្ថំ។

៥. ឧបឧណ្ឌិកត្រូវអបទាន់

៤៤. “និគមេ ពន្លាមតិយា, ទ្វារបាលោ អហោសហំ;
អន្ទសំ វិវិជំ ពុទ្ធនំ, សព្ពធម្មាន បារកុំ។

៤៥. “ឧត្តខណ្ឌិកមាទាយ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្សទាសហំ;
បសន្និចិត្តោ សុមនោ, វិបស្សិស្ស មហេសិនោ។

៤៦. “ឯកនុតិកោ កប្បេ, យំ ឧប្បមទទិ តទា;
នុត្តតិ នាភិជានាមិ, ឧប្បខណ្ឌស្សិទំ ផលំ។

៤៧ “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ.... វិហារមិ អនាសវោ។

“ស្វាភិការ មេ អាស... បេ... កិត្តិ ពុទ្ធស្ស សាសន៍។
“ប្រសិទ្ធភាព ចក្ខុស្សា... បេ... កិត្តិ ពុទ្ធស្ស សាសន៍។”

តីតំ សុទំ អាយស្មា ឧច្ចខណ្ឌិកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

ឧបឧត្តមកិត្តិយសស្រីស្រាបទានំ បញ្ចមំ។

៦. កង្ខារទាយកតេរអបទាន់

៥០. “រោមសោ នាម សម្ពុទ្ធោ, វេសកេ បព្ពតន្តរេ;
កឡ្យង្គំ តស្ស បាទាសី, បសន្នោ សេហិ បាណិភិ។

៥១. “ចក្កន្ទុកិកោ កប្បេ, យំ ទានមទទិ ភទា;
ទុក្ខកិ ភាភិជានាមិ, កឡ្ហម្ពស្ស ភទំ ជលំ។

៥២. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

៥៣. “ស្មាតតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៥៤. “បីដសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្ថា កឡម្ពទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

កឡម្ពទាយកត្ថេរស្សាបទានំ ឆដ្ឋំ។

៧. អម្ពាដកទាយកត្ថេរអបទានំ

៥៥. “វិបិនេ ពុទ្ធំ ទិស្វាន, សយម្ពំ អបរាជិតំ;

អម្ពាដកំ គហេត្វាន, សយម្ពស្ស អទាសហំ។

៥៦. “ឯកតីសេ ឥតោ កប្បេ, យំ ផលមទទី តទា;

ទុក្កតិ នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិទ្ធំ ផលំ។

៥៧. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

៥៨. “ស្មាតតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៥៩. “បីដសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្ថា អម្ពាដកទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

អម្ពាដកទាយកត្ថេរស្សាបទានំ សក្កមំ។

៨. ហរិកកទាយកត្ថេរអបទានំ

៦០. “ហរិកកំ អាមលកំ, អម្ពជម្ពវិភិតកំ;

កោលំ ភណ្ឌាតកំ ពិល្លំ, សយមេវ ហរាមហំ។

៦១. “ទិស្វាន បញ្ចវគតំ, ឈាយី ឈានរតំ មុនី;

អាពាធន អាបិឡេន្តំ, អទុតិយំ មហាមុនី។

៦២. “ហរិកកំ គហេត្វាន, សយម្ពស្ស អទាសហំ;

ខានមក្កម្ហិ ភេសជ្ជេ, ព្យាធិ បស្សម្ហិ [បស្សទ្ធិ (ក.)] តាវទេ។

៦៣. “បហិនទរថោ ពុទ្ធោ, អនុមោទមកាសិ មេ;

‘ភេសជ្ជទានេនិមិនា, ព្យាធិវុបសមេន ច។

៦៤. “ទេវភូតោ មនុស្សោ វា, ជាតោ វា អញ្ញជាតិយា;

សព្ពត្ថំ សុខិតោ ហោតុ, មា ច តេ ព្យាធិមាគមា។

៦៥. “ឥទ្ធំ វត្វាន សម្ពុទ្ធោ, សយម្ព អបរាជិតោ;

នកំ អព្ពគ្គមី ជីវេ, ហំសរាជារ អម្ពវេ។

៦៦. “យតោ ហរិកកំ ទិន្នំ, សយម្ពស្ស មហេសិនោ;

តមំ ជាតិ ឧបាទាយ, ព្យាធិ មេ នុបបជ្ជថ។

៦៧. “អយំ បច្ឆិមកោ មួយ, ចរិមោ វត្ថុតេ ភវោ;

តិស្សោ វិជ្ជា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៦៨. “ចតុន្តវុតិកោ កប្បេ, ភេសជ្ជមទទី តទា;

ទុក្កតិ នាភិជានាមិ, ភេសជ្ជស្ស ឥទ្ធំ ផលំ។

៦៩. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

៧០. “ស្មាតតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៧១. “បីដសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

អភាសិត្តាតិ។

ហវិកកទាយកត្ថេរស្សបទានំ អដ្ឋមំ។

៩. អម្ពបិណ្ឌិយត្ថេរអបទានំ

៧២. “ហត្ថិរាជា តទា អាសី, វ្យាសាននោ ឧរុន្ទរា;
វិចរន្តោ ព្រាហ្មរញ្ញោ, អន្ទសំ លោកនាយកំ។

៧៣. “អម្ពបិណ្ឌំ គហេត្វាន, អទាសី សត្តនោ អហំ;
បដិគ្គណ្ឌិ មហាវិរោ, សិទ្ធតោ លោកនាយកោ។

៧៤. “មម និជ្ឈាយមានស្ស, បរិកុញ្ជី តទា ជិនោ;
តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា, តុសិតំ ឧបបជ្ជហំ។

៧៥. “តតោ អហំ ចវិគ្វាន, ចក្កវត្ថី អហោសហំ;
ឯតេនេវ ឧបាយេន, អនុភុត្វាន សម្មទា។

៧៦. “បធានបហិតតោហំ, ឧបសន្តោ និរូបជិ;
សញ្ញាសវេ បរិញ្ញាយ, វិហរាមិ អនាសវោ។

៧៧. “ចតុន្ទុតិកោ កប្បេ, យំ ផលមទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិទ្ធំ ផលំ។

៧៨. “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ្គំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

៧៩. “សាកតំ វត មេ អាសី... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៨០. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា អម្ពបិណ្ឌិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

អម្ពបិណ្ឌិយត្ថេរស្សបទានំ នវមំ។

១០. អម្ពផលិយត្ថេរអបទានំ

៨១. “បទុមុត្តរពុទ្ធស្ស, លោកជេដ្ឋស្ស តាទិនោ;
បិណ្ឌាយ វិចរន្តស្ស, ជារតោ ឧត្តមំ យសំ។

៨២. “អគ្គផលំ គហេត្វាន, វិប្បសន្នេន ចេតសា;
ទក្ខិណេយ្យស្ស វិវស្ស, អទាសី សត្តនោ អហំ។

៨៣. “ភេន កម្មេន ទ្វិបទិន្ទ [ទិបទិន្ទ (សី. ស្យា. បី.)], លោកជេដ្ឋ នរាសក;
បត្តោម្ហិ អចលំ ហានំ, ហិត្វា ជយបរាជយំ។

៨៤. “សតសហស្សិកោ កប្បេ, យំ ទានមទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, អគ្គទានស្សិទ្ធំ ផលំ។

៨៥. “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ្គំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

៨៦. “សាកតំ វត មេ អាសី... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៨៧. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា អម្ពផលិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្តាតិ;

អម្ពផលិយត្ថេរស្សបទានំ ទសមំ។

ឯកវិហរិក្កោ ចតុចក្កាលីសមោ។

កស្សន្ទានំ –

ថេរោ ឯកវិហារី ច, សង្ខិយោ បាដិហីរកោ;
ថវិកោ ឧត្តខណ្ឌី ច, កឡម្កអម្ពាដកទោ។

ហរិកកម្ពបិណ្ឌី ច, អម្ពទោ ទសមោ យតិ;
ឆឡសីតិ ច គាថាយោ, គណិតាយោ វិភាវិភិ។

៤៥. វិភិតកវគ្គោ

១. វិភិតកមិញ្ជិយត្ថេរអបទានំ

១. “កកុសន្នោ មហាវិរោ, សព្ពជម្ពាន បារត្ថ;
គណម្ពា រូបកង្កោ សោ, អគមាសិ វនន្តរំ។
២. “ពិជមិញ្ចំ គហេត្វាន, លតាយ អាវុណី អបំ;
ភគវា តម្ពិ សមយេ, ឈាយតេ បព្ពតន្តរេ។
៣. “ទិស្វានហំ ទេវទេវំ, វិប្បសន្នេន ចេតសា;
ទត្ថិណេយ្យស្ស វិស្ស, ពិជមិញ្ញមទាសហំ។
៤. “ឥមស្មិយេវ កប្បម្ពិ, យំ មិញ្ញមទទី [ផលមទទី (សី. បី.), ពិជមទទី (ស្យា.)] តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ពិជមិញ្ញស្សិនំ ផលំ។
៥. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សមូហតា;
នាគោវ ពន្ធនំ នេត្វា, វិហរាមិ អនាសវោ។
៦. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ, មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ;
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៧. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្ទភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា វិភិតកមិញ្ជិយោ [វិភេទក... (ស្យា. ក.)] ថេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

វិភិតកមិញ្ជិយត្ថេរស្សាបទានំ បឋមំ។

២. កោលទាយកត្ថេរអបទានំ

៨. “អធិនេន និវត្តោហំ, វាកចីរជរោ តទា;
ខាវិយា បូរយិក្ខាន, កោលំហាសិ មមស្សម្លំ [ខាវិការំ ហវិក្ខាន, កោលមាហវិមស្សម្លំ (សី. បី.)]។
៩. “តម្ពិ កាលេ សិខី ពុទ្ធោ, ឯកោ អទុតិយោ អហុ;
មមស្សម្លំ ឧបាកច្ឆិ, ជានន្តោ សព្ពកាលិកំ។
១០. “សកំ ចិត្តំ បសាទេត្វា, វន្តិក្ខាន ច សុព្ពតំ;
ឧភោ ហត្ថេហិ បក្កយ្ហ, កោលំ ពុទ្ធស្សទាសហំ។
១១. “ឯកតីសេ ឥតោ កប្បេ, យំ ផលមទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, កោលទានស្សិនំ ផលំ។
១២. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។
១៣. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១៤. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា កោលទាយកោ ថេរោ ឥមា តាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

កោលទាយកត្ថេរស្សាបទានំ ទុតិយំ។

៣. ពិល្លិយត្ថេរអបទានំ

១៥. “ចន្ទភាគានទីតាំង , អស្សមោ សុកតោ មម;
ពិល្លុរុក្ខេហិ [ពេលុរុក្ខេហិ (ស្យា.)] អាកិណ្ណោ, នានាទុមនិសេវិតោ។

១៦. “សុកន្តំ ពេលុរុ ទិស្វា, ពុទ្ធសេដ្ឋមនុស្សវិ;
ខារិភារំ បូរេយិត្វា, តុដ្ឋោ សំវិគ្គមានសោ។

១៧. “កកុសន្តំ ឧបាកម្ម, ពិល្លុបក្កមទាសហំ;
បុញ្ញក្ខេត្តស្ស វិស្ស, វិប្បសន្នេន ចេតសា។

១៨. “ឥមស្មិយេវ កប្បស្មី, យំ ផលមទទី តទា;
ទុក្ខតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។

១៩. “កិលេសា ឈាបិតា ម្យ៉ូ... បេ.... វិហរមិ អនាសវោ។

២០. “ស្មាគតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

២១. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ពិល្លិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

ពិល្លិយក្ខេរស្សាបទានំ គតិយំ។

៤. ភណ្ឌតទាយកត្ថេរអបទានំ

២២. “សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធំ, ទ្វត្តិសវលក្ខណំ;
វិបិនគ្មេន [បវនគ្មេន (សិ. ស្យា. បី.)] កច្ឆន្តំ, សាលរាជំ ផុល្លិតំ។

២៣. “គិណត្ថំ បញ្ញាបេត្វា, ពុទ្ធសេដ្ឋំ អយាចហំ;
អនុកម្មតុ មំ ពុទ្ធោ, ភិក្ខុំ ឥច្ឆាមិ ទាតវេ។

២៤. “អនុកម្មកោ ការុណិកោ, អត្ថទស្សី មហាយិសោ;
មម សង្កប្បមញ្ញាយ, ឱរុហិ មម អស្សមោ។

២៥. “ឱរេហិត្វាន សម្ពុទ្ធោ, និសីទិ បណ្ណសន្ថេ;
ភណ្ឌតកំ គហេត្វាន, ពុទ្ធសេដ្ឋស្សទាសហំ។

២៦. “មម និជ្ឈាយមានស្ស, បរិភុញ្ជី តទា ជិនោ;
តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា, អភិវន្តី តទា ជិនំ។

២៧. “អដ្ឋារសេ កប្បសតេ, យំ ផលមទទី តទា;
ទុក្ខតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។

២៨. “កិលេសា ឈាបិតា ម្យ៉ូ... បេ.... វិហរមិ អនាសវោ។

២៩. “ស្មាគតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៣០. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ភណ្ឌតទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

ភណ្ឌតទាយកត្ថេរស្សាបទានំ ចតុត្ថំ។

៥. ឧត្តលិបុប្ផិយក្ខេរអបទានំ

៣១. “និក្រោធចេ ហរិភោភាសេ, សំវិទ្យាម្ហិ បាទបេ;
ឧត្តលិមាលំ [ឧម្មា មាលំ ហិ (ស្យា.)] បក្កយ្ហ, ពោធិយា អភិរោបយី។

៣២. “ឥមស្មិយេវ កប្បម្ហិ, យំ ពោធិមភិបូជយី;
ទុក្ខតី នាភិជានាមិ, ពោធិបូជាយិនំ ផលំ។

៣៣. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

៣៤. “ស្លាកត់ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៣៥. “បីដងម្ហិនា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា ឧត្តលិបុច្ឆិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាភិ។

ឧត្តលិបុច្ឆិយត្ថេរស្សាបទានំ បញ្ចមំ។

៦. អម្ពាដកិយត្ថេរអបទានំ

៣៦. “សុបុច្ឆិតំ សាលវនំ, ឱគយ្ហ វេស្សភូ មុនិ;

និសិទិ គិរិទុគ្គេសុ, អភិជាកោវ កេសវី។

៣៧. “បសន្នចិត្តោ សុមនោ, អម្ពាដកមបូជយិ;

បុញ្ញក្ខេត្តំ អនុត្តរំ [មហាវិ (សិ. ស្យា.)], បសន្នោ សេហិ បាណិភិ។

៣៨. “ឯកតិសេ ឥតោ កប្បេ, យំ បុប្ផមភិរោបយិ;

ទុគ្គតិ នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៣៩. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

៤០. “ស្លាកត់ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៤១. “បីដងម្ហិនា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា អម្ពាដកិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាភិ។

អម្ពាដកិយត្ថេរស្សាបទានំ ឆដ្ឋំ។

៧. សិហាសនិកត្ថេរអបទានំ

៤២. “បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ, សព្ពភូតហិតេសិនោ;

បសន្នចិត្តោ សុមនោ, សិហាសនមទាសហំ។

៤៣. “ទេវលោកេ មនុស្សេ វា, យត្ថ យត្ថ វសាមហំ;

លភាមិ វិបុលំ ព្យម្ពំ, សិហាសនស្សិទំ ផលំ។

៤៤. “សោណ្ឌមយា រូបិមយា, លោហិតក្កមយា [លោហិតក្កមយា (សិ. ស្យា. បី.)] ពហូ;

មណិមយា ច បល្លង្កា, និព្ពត្តន្តិ មមំ សទា។

៤៥. “ពោធិយា អាសនំ កត្វា, ជលជុត្តមនាមិនោ;

ឧច្ឆេ កុលេ បជាយាមិ, អហោ ធម្មសុធម្មតា។

៤៦. “សតសហស្សិកោ កប្បេ, សិហាសនមកាសហំ;

ទុគ្គតិ នាភិជានាមិ, សិហាសនស្សិទំ ផលំ។

៤៧. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

៤៨. “ស្លាកត់ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៤៩. “បីដងម្ហិនា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា សិហាសនិកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាភិ។

សិហាសនិកត្ថេរស្សាបទានំ សត្តមំ។

៨. បាទបិបិយត្ថេរអបទានំ

៥០. “សុមេធា នាម សម្ពន្ធោ, អគ្គោ ការុណិកោ មុនី;
តារយិត្វា ពហូ សត្តេ, និព្ពតោ សោ មហាយសោ។

៥១. “សីហាននស្ស សាមន្តា, សុមេធស្ស មហេសិនោ;
បសន្នចិត្តោ សុមនោ, បាទបីបមការយី។

៥២. “កត្វាន កុសលំ កម្ពុំ, សុខបាកំ សុខុទ្រយំ;
បុញ្ញកម្មេន សំយុត្តោ, តាវតីសមគច្ចហំ។

៥៣. “តត្ថ មេ វសមានស្ស, បុញ្ញកម្មសមដ្ឋិនោ;
បទានិ ឧទ្ធវន្តស្ស, សោណ្ឌបីហា ភវន្តិ មេ។

៥៤. “លាភា តេសំ សុលទ្ធ�ំ វោ, យេ លភន្តិ ឧបស្សតី;
និព្ពតេ ការំ កត្វាន, លភន្តិ វិបុលំ សុខំ។

៥៥. “មយាបិ សុកតំ កម្ពុំ, វាណិជ្ជំ សុប្បយោជិតំ;
បាទបីបំ កវិត្វាន, សោណ្ឌបីបំ លភាមហំ។

៥៦. “យំ យំ ទិសំ បក្កមាមិ, កេនចិ ភិច្ចយេនហំ [បច្ចយេនហំ (សី. បី.)];
សោណ្ឌបីបេ អក្កមាមិ [សោណ្ឌបីបេន កមាមិ (ក.)], បុញ្ញកម្មស្សិនំ ផលំ។

៥៧. “តីសកប្បសហស្សម្ហិ, យំ កម្មមកវិ តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, បាទបីបស្សិនំ ផលំ។

៥៨. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ...បេ.... វិហរមិ អនាសវោ។
៥៩. “សាកតំ វត មេ អាសិ...បេ.... កតំ ពន្ធស្ស សាសនំ។
៦០. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ...បេ.... កតំ ពុទ្ធិស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បាទបីបិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

បាទបីបិយត្ថេរស្សបទានំ អដ្ឋមំ។

៨. វេទិការកត្ថេរអបទានំ

៦១. “បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ, ពោធិយា បាទបុត្តមេ;
វេទិកំ សុកតំ កត្វា, សកំ ចិត្តំ បសាទយី។

៦២. “អតោឡារានិ [អថោឡារានិ (សី. បី.), អតោឡារានិ (ស្យា.)] ភណ្ឌានិ, កតានិ អកតានិ ច;
អន្តលិក្ខា បវស្សន្តិ, វេទិកាយ ឥទំ ផលំ។

៦៣. “ឧភតោ ព្យន្ធសង្កាមេ, បក្ខន្ធន្តោ ភយានកេ;
ភយភេរំ ន បស្សមិ, វេទិកាយ ឥទំ ផលំ។

៦៤. “មម សង្កប្បមញ្ញាយ, ព្យម្ពំ និព្ពត្តតេ សុភំ;
សយនានិ មហក្សានិ, វេទិកាយ ឥទំ ផលំ។

៦៥. “សតសហស្សិតោ កហ្មេ, យំ វេទិកមការយី;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, វេទិកាយ ឥទំ ផលំ។

៦៦. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ...បេ.... វិហរមិ អនាសវោ។
៦៧. “សាកតំ វត មេ អាសិ...បេ.... កតំ ពន្ធស្ស សាសនំ។
៦៨. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ...បេ.... កតំ ពុទ្ធិស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា វេទិការកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

វេទិការកត្ថេរស្សបទានំ នវមំ។

១០. ពោធិវរទាយកត្តេអបទានំ

៦៩. “សិទ្ធក្ខស្ស ភកវតោ, ទ្វិបទិន្ទស្ស តាទិនោ;
បសន្និចិត្តោ សុមនោ, ពោធិវរមការយី។
៧០. “តុសិតំ ឧបបន្នោម្ហិ, វសាមិ រតនេ យវេ;
ន មេ សិតំ វា ឧណ្ណំ វា, វតោ គត្តេ ន សម្មសេ។
៧១. “បញ្ចសន្និម្ហិតោ កហ្សេ, ចក្កវត្ថី អហោសហំ;
កាសិកំ នាម នគរំ, វិស្សកម្មេន [វិសុកម្មេន (ស្ស. ក.)] មាបិតំ។
៧២. “ទសយោជនអាយាមំ, អដ្ឋយោជនវិត្ថតំ;
ន គម្ពិ នគរេ អត្ថិ, កដ្ឋំ វល្លិ ច មត្តិកា។
៧៣. “តិរិយំ យោជនំ អាសិ, អទ្ធយោជនវិត្ថតំ;
មង្គលោ នាម បាសាទោ, វិស្សកម្មេន មាបិតោ។
៧៤. “បុណ្ណសិគិសហស្សានិ, ថម្កា សោណ្ណមយា អហុំ;
មណិមយា ច និយ្យហា, ឆទនំ រូបិយំ អហុ។
៧៥. “សព្ពសោណ្ណមយំ យវំ, វិស្សកម្មេន មាបិតំ;
អដ្ឋវុត្ថំ មយា ឯតំ, យទានស្សិទំ ផលំ។
៧៦. “តេ សព្ពេ អនុភោត្វាន, ទេវមានុសកេ ភវេ;
អដ្ឋបត្តោម្ហិ និព្ពានំ, សន្តិបទមនុត្តរំ។
៧៧. “តិសកប្បសហស្សម្ហិ, ពោធិវរមការយី;
ទុក្កតិ នាភិជានាមិ, យទានស្សិទំ ផលំ។
៧៨. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។
៧៩. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៨០. “បិដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ពោធិវរទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

ពោធិវរទាយកត្តេស្សបទានំ ទសមំ។

វិភិគកវត្តោ បញ្ចចត្តាលីសមោ។

តស្សទ្វានំ –

វិភិគកី កោលផលី, ពិល្លភណ្ឌតកប្បទោ;
ឧត្តលម្ពដកី ចេវ, អាសនី បាទបីបកោ។

វេទិកោ ពោធិវរិកោ, គាថាយោ គណិតាបិ ច;
ឯក្ខនាសីតិកា សព្ពា, អស្មិ វត្តេ បកិក្ខិតា។

៤៦. ជគតិទាយកវគ្គោ

១. ជគតិទាយកត្ថេរអបទានំ

១. “ធម្មទស្សីស្ស មុនិនោ, ពោធិយា បាទបុគ្គមេ;
បសន្នចិត្តោ សុមនោ, ជគតី ការយី អហំ។
២. “ទវិតោ បព្ពតតោ វា, វុត្តតោ បតិតោ អហំ;
ចុតោ បតិដ្ឋំ វិន្នាមិ, ជគតិយា ឥទំ ផលំ។
៣. “ន មេ ចោរា វិហេសន្តិ, នាគិមញ្ញន្តិ ខត្តិយោ [បសហន្តិ, នាគិមញ្ញតិ ខត្តិយោ (សិ. បិ.)];
សព្ពាមិត្តេតិក្កមាមិ, ជគតិយា ឥទំ ផលំ។
៤. “យំ យំ យោនុបបជ្ជាមិ, ទេវក្កំ អថ មានុសំ;
សព្ពត្ថ បូជិតោ ហោមិ, ជគតិយា ឥទំ ផលំ។
៥. “អដ្ឋារសេ កប្បសតេ, ជគតី ការយី អហំ;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ជគតិទានស្សិទំ ផលំ។
៦. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សមូហតា;
នាកោវ ពន្ធនំ នេត្វា, វិហារមិ អនាសវោ។
៧. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ, មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ;
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៨. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្ទុភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្ថា ជគតិទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

ជគតិទាយកត្ថេរស្សបទានំ បឋមំ។

២. មោរហត្ថិយត្ថេរអបទានំ

៩. “មោរហត្ថំ គហេត្វាន, ឧបេសិ លោកនាយកំ;
បសន្នចិត្តោ សុមនោ, មោរហត្ថមទាសហំ។
១០. “ឥមិនា មោរហត្ថេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
និព្ពាយិសុ តយោ អគ្គី, លភាមិ វិបុលំ សុខំ។
១១. “អហោ ពុទ្ធោ អហោ ធម្មោ, អហោ នោ សត្តសម្បទា;
ទត្វានហំ មោរហត្ថំ, លភាមិ វិបុលំ សុខំ។
១២. “តិយគ្គី [តិធគ្គី (ស្យា. ក.), តិរគ្គី (បិ.)] និព្ពតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សមូហតា;
សព្ពាសវា បរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពវោ។
១៣. “ឯកតិសេ ឥតោ កប្បេ, យំ ទានមទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, មោរហត្ថស្សិទំ ផលំ។
១៤. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ...បេ.... វិហារមិ អនាសវោ។
១៥. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១៦. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្ថា មោរហត្ថិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

មោរហត្ថិយត្ថេរស្សាបទានំ ទុតិយំ។

៣. សីហាសនពិធីយត្ថេរអបទានំ

១៧. “តិស្សស្សាហំ ភគវតោ, ពោធិរុក្ខមវន្ទិយំ;
បក្កយ្ហ ពីជនី តត្ថ, សីហាសនមពិជហំ [បពិជយី (សី.), មវិជ្ជហំ (ស្សា.)]។

១៨. “ទ្វេនុរុតេ ឥតោ កប្បេ, សីហាសនមពិជហំ;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ពិជនាយ ឥទំ ផលំ។

១៩. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ...បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

២០. “សាកតំ វត មេ អាសិ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

២១. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សីហាសនពិជិយោ ថេរោ ឥមា

គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

សីហាសនពិធីយត្ថេរស្សាបទានំ តតិយំ។

៤. តិណ្ហក្កធារិយត្ថេរអបទានំ

២២. “បទុមុត្តរពុទ្ធស្ស, ពោធិយា បាទបុត្តមេ;
បសន្នចិត្តោ សុមនោ, តយោ ឧក្កេ អធារយី។

២៣. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, សោហំ ឧក្កមធារយី;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ឧក្កទានស្សិទំ ផលំ។

២៤. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ...បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

២៥. “សាកតំ វត មេ អាសិ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

២៦. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តិណ្ហក្កធារិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

តិណ្ហក្កធារិយត្ថេរស្សាបទានំ ចតុត្ថំ។

៥. អក្កមនទាយកត្ថេរអបទានំ

២៧. “កកុសន្ទស្ស មុនិនោ, ព្រាហ្មណស្ស វុសិមតោ;
ទិវាវិហារំ វជតោ, អក្កមនមទាសហំ។

២៨. “ឥមស្ថិយេវ កប្បម្ហិ, យំ ទានមទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, អក្កមនស្សិទំ ផលំ។

២៩. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ...បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

៣០. “សាកតំ វត មេ អាសិ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៣១. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អក្កមនទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

អក្កមនទាយកត្ថេរស្សាបទានំ បញ្ចមំ។

៦. វនកោរណ្ឌិយត្ថេរអបទានំ

៣២. “សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ, លោកជេដ្ឋស្ស តាទិនោ;
នេកោរណ្ឌមាទាយ, ពុទ្ធស្ស អភិរោបយី។

៣៣. “ចតុន្ទុតីតោ កប្បេ, យំ បុប្ផមភិរោបយី;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិនំ ផលំ។

៣៤. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។

៣៥. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៣៦. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្ថា នេកោរណ្ឌិយោ ថេរោ ឥមា កាថាយោ

អភាសិតាតិ។

នេកោរណ្ឌិយត្ថេរស្សាបទានំ នដ្ឋំ។

វិសតិមំ ភាណវំ។

៧. ឯកនក្ខិយត្ថេរអបទានំ

៣៧. “អង្ការជាតា បថវី, កុក្កឡានុកតា មហី;
បទុមុត្តរោ ភគវា, អព្ពោកាសម្ពិ ចង្កមិ។

៣៨. “បណ្ណុរំ នក្កមាទាយ, អទ្ធានំ បដិបជ្ជហំ;
តត្ថ ទិស្វាន សម្ពុទ្ធំ, វិគ្គិ មេ ឧបបជ្ជថ។

៣៩. “មវិចិយោត្ថដា [មវិចិមោធុនា (ស្យា.), មវិចិរោធុដា (បី.)] ភូមិ, អង្ការវ មហី អយំ;
ឧបហន្តិ [ឧបវាយន្តិ (សី. បី.)] មហាវតា, សវិរិស្សាសុខេបនា [សវិរិកាយុខេបនា (ស្យា.)]។

៤០. “សីតំ ឧណ្ណំ វិហនន្តំ [វិហនតិ (ស្យា. ក.)], វាតាតបនិវារណំ;
បដិគ្គណ្ណ ឥមំ នត្ថំ, ផស្សយិស្សាមិ [បស្សយិស្សាមិ (ក.)] និព្ពតិ។

៤១. “អនុកម្មកោ ការុណិកោ, បទុមុត្តរោ មហាយសោ;
មម សង្កប្បមញ្ញាយ, បដិគ្គណ្ណិ តទា ជិនោ។

៤២. “តីសកប្បានិ ទេវិន្ទោ, ទេវវជ្ជមការយី;
សតានំ បញ្ចក្ខត្តញ្ច, ចក្កវត្តិ អហោសហំ។

៤៣. “បទេសវជ្ជំ វិបុលំ, គណនាតោ អសង្ខិយំ;
អនុភោមិ សកំ កម្មំ, បុព្វេ សុកតមត្តនោ។

៤៤. “អយំ មេ បច្ឆិមា ជាតិ, ចរិមោ វត្តតេ ភវោ;
អជ្ឈាបិ សេកច្ឆត្តំ មេ, សព្ពកាលំ ធវិយតិ។

៤៥. “សតសហស្សិកោ កប្បេ, យំ នក្កមទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, នក្កទានស្សិនំ ផលំ។

៤៦. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។

៤៧. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៤៨. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្ថា ឯកនក្ខិយោ ថេរោ ឥមា កាថាយោ

អភាសិតាតិ។

ឯកនក្ខិយត្ថេរស្សាបទានំ សត្តមំ។

៨. ជាតិបុប្ផិយត្ថេរអបទានំ

៤៩. “បរិនិព្វានេ ភកវតី, បទុមុត្តរេ មហាយសេ;
 បុប្ផវង្សសកេ កត្វា [បុប្ផចង្កោដកេ គហេត្វា (ស្យា.)], សរីរមភិរោបយី។

៥០. “តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា, និម្មានំ អគមាសហំ;
 ទេវលោកគតោ សន្តោ, បុព្វកម្មំ សរាមហំ។

៥១. “អម្ពរា បុប្ផវស្សោ មេ, សព្ពកាលំ បវស្សតិ;
 សំសារមិ មនុស្សេ ចេ [វេ (ស្យា.)], រាជា ហោមិ មហាយសោ។

៥២. “តហិ កុសុមវស្សោ មេ, អភិវស្សតិ សព្ពទា;
 តស្សេវ [កាយេសុ (ស្យា.), កាយេវ (បី.)] បុប្ផបូជាយ, វាហសា សព្ពទស្សិនោ។

៥៣. “អយំ បច្ឆិមកោ មយ្ហំ, ចរិមោ វត្ថុតេ ភវេ;
 អជ្ជាបិ បុប្ផវស្សោ មេ, អភិវស្សតិ សព្ពទា។

៥៤. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, យំ បុប្ផមភិរោបយី;
 ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ទេហបូជាយិទំ ផលំ។

៥៥. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។
 ៥៦. “ស្លាភត្ថំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
 ៥៧. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
 ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ជាតិបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

ជាតិបុប្ផិយត្ថេរស្សាបទានំ អដ្ឋមំ។

៩. បដ្ឋិបុប្ផិយត្ថេរអបទានំ

៥៨. “នីហរន្តេ សរិម្ហិ, វជ្ជមាណាសុ ភេវិសុ;
 បសន្នចិត្តោ សុមនោ, បដ្ឋិបុប្ផមបូជយី [សត្តិ... (ស្យា. បី.)]។

៥៩. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, យំ បុប្ផមភិបូជយី;
 ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ទេហបូជាយិទំ ផលំ។

៦០. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។
 ៦១. “ស្លាភត្ថំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
 ៦២. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
 ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បដ្ឋិបុប្ផិយោ [សត្តិបណ្ឌិយោ (ស្យា. បី.)] ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

បដ្ឋិបុប្ផិយត្ថេរស្សាបទានំ នវមំ។

១០. គន្ធបូជកត្ថេរអបទានំ

៦៣. “ចិតាសុ កុរុមាណាសុ [ចិត្តេសុ កយិរមាទេសុ (សី.)], នានាកន្លេ សមាហដេ;
 បសន្នចិត្តោ សុមនោ, គន្ធមុដ្ឋិមបូជយី។

៦៤. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ចិតកំ យមបូជយី;
 ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ចិតបូជាយិទំ ផលំ។

៦៥. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។
 ៦៦. “ស្លាភត្ថំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
 ៦៧. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
 ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា គន្ធបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

គន្ធបូជកត្តេរស្សបទានំ ទសមំ។

ជគតិទាយកវគ្គោ នចត្តាលីសមោ។

កស្សទ្វានំ –

ជគតិ មោរហត្ថី ច, អាសនី ឧក្កធារកោ;
អក្កមិ វនកោរណ្ឌិ, នត្តទោ ជាតិបូជកោ។

បដ្ឋិបុប្ផិ ច យោ ថេរោ, ទសមោ គន្ធបូជកោ;
សត្តសង្កិ ច គាថាយោ, គណិតាយោ វិភាវិភិ។

៤៧. សាលកុសុមិយវគ្គោ

១. សាលកុសុមិយត្ថេរអបទានំ

១. “បរិនិព្វតេ ភកវតី, ជលជុត្តមនាមកេ;
អាហេបិតម្ហិ ចិតកេ, សាលបុប្ផមបូជយី។
២. “សតសហស្សតោ កប្បេ, យំ បុប្ផមភិរោបយី [បុប្ផមភិបុជយី (ស្យា.)];
ទុគ្គតី នាភិជានាមិ, ចិតបូជាយិទំ [ពុទ្ធបូជាយិទំ (ស្យា.)] ផលំ។
៣. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សមូហតា;
នាកោវ ពន្ធនំ នេត្វា, វិហរាមិ អនាសវោ។
៤. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ, មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ;
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៥. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្ទុភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្ថា សាលកុសុមិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

សាលកុសុមិយត្ថេរស្សាបទានំ បឋមំ។

២. ចិតកបូជកត្ថេរអបទានំ

៦. “ឈាយមានស្ស ភកវតោ, សិខិនោ លោកពន្ធនោ;
អដ្ឋ ចម្បកបុប្ផានិ, ចិតកំ អភិរោបយី។
៧. “ឯកតីសេ ឥតោ កប្បេ, យំ បុប្ផមភិរោបយី;
ទុគ្គតី នាភិជានាមិ, ចិតបូជាយិទំ ផលំ។
៨. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។
“ស្វាគតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
“បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
៩០. ឥត្ថំ សុទំ អាយស្ថា ចិតកបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

ចិតកបូជកត្ថេរស្សាបទានំ ទុតិយំ។

៣. ចិតកនិព្វាបកត្ថេរអបទានំ

១១. “ទយ្ហមាទេ សវិម្ហិ, វេស្សភុស្ស មហេសិនោ;
គន្លោទកំ គហេត្វាន, ចិតំ និព្វាបយី អហំ។
១២. “ឯកតីសេ ឥតោ កប្បេ, ចិតំ និព្វាបយី អហំ;
ទុគ្គតី នាភិជានាមិ, គន្លោទកស្សិទំ ផលំ។
១៣. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។
“ស្វាគតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
“បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
១៥. ឥត្ថំ សុទំ អាយស្ថា ចិតកនិព្វាបកោ ថេរោ ឥមា

គាថាយោ អភាសិតាតិ។

៤. សេតុទាយកត្ថេរអបទានំ

១៦. “វិបស្សិនោ ភគវតោ, ចង្កមន្តស្ស សម្មា;
បសន្នចិត្តោ សុមនោ, សេតុំ កាវហី អហំ។

១៧. “ឯកនុត្តរតោ កប្បេ, យំ សេតុំ កាវហី អហំ;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, សេតុទានស្សិនំ ផលំ។

១៨. “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ្គំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។
១៩. “សាគតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
២០. “បីដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សេតុទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ
អភាសិតាតិ។

សេតុទាយកត្ថេរស្សបទានំ ចកុត្ថំ។

៥. សុមនគាលវណ្ណិយត្ថេរអបទានំ

២១. “សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ, គាលវណ្ណមទាសហំ;
សុមនេហិ បដិច្ចន្តំ, ជារយាមិ មហាយសំ។

២២. “ចតុន្តរុត្តរតោ កប្បេ, គាលវណ្ណមទាសហំ;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, គាលវណ្ណស្សិនំ ផលំ។

២៣. “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ្គំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។
២៤. “សាគតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
២៥. “បីដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សុមនគាលវណ្ណិយោ ថេរោ ឥមា
គាថាយោ អភាសិតាតិ។

សុមនគាលវណ្ណិយត្ថេរស្សបទានំ បញ្ចមំ។

៦. អវដជលិយត្ថេរអបទានំ

២៦. “សតវសី នាម ភគវា, សយម្ហូ អបរាជិតោ;
វិវេកកាមោ សម្ពុទ្ធោ, គោចរាយាភិនិត្តមិ។

២៧. “ផលហត្ថោ អហំ ទិស្វា, ឧបគច្ឆិ នរាសកំ;
បសន្នចិត្តោ សុមនោ, អទាសិ អវដំ ផលំ។

២៨. “ចតុន្តរុត្តរតោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។

២៩. “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ្គំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។
៣០. “សាគតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៣១. “បីដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អវដជលិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ
អភាសិតាតិ។

អវដជលិយត្ថេរស្សបទានំ ឆដ្ឋំ។

៧. លពុជផលទាយកត្ថេរអបទានំ

៣២. “នគរេ ពន្ធមតិយា, អារាមិកោ អហំ តទា;
អន្ធសំ វិវដំ ពុទ្ធំ, គច្ឆន្តំ អនិលញ្ញសោ។

៣៣. “លពុជំ ផលមាទាយ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្សទាសហំ;
អាកាសេវ បិតោ សន្តោ, បដិគ្គណ្ឌិ មហាយសោ។

៣៤. “វិត្តិសញ្ញននោ មយ្ហំ, ទិដ្ឋធម្មសុខារហោ;
ផលំ ពុទ្ធស្ស ទត្វាន, វិប្បសន្នេន ចេតសា។

៣៥. “អធិគញ្ជី តទា បីតី, វិបុលំ សុខមុត្តមំ;
ឧប្បជ្ឈតេវ [ឧប្បជ្ឈតេ មេ (ស្យា.)] រតនំ, និព្ពត្តស្ស តហិ តហិ។

៣៦. “ឯកនវុតិកោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិទំ ផលំ។

៣៧. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហារមិ អនាសវោ។
៣៨. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៣៩. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា លពុជផលទាយកោ ថេរោ ឥមា

គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

លពុជផលទាយកត្ថេរស្សាបទានំ សត្តមំ។

៨. បិលក្ខផលទាយកត្ថេរអបទានំ

៤០. “វនន្តរេ ពុទ្ធំ ទិស្វា [វនន្តេ ពុទ្ធំ ទិស្វាន (សិ. បី.)], អត្ថទស្សិ មហាយសំ;
បសន្នចិត្តោ សុមនោ, បិលក្ខស្ស [បិលក្ខស្ស (បី.)] ផលំ អទា។

៤១. “អដ្ឋារសេ កប្បសតេ, យំ ផលំ អទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិទំ ផលំ។

៤២. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហារមិ អនាសវោ។
៤៣. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៤៤. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បិលក្ខផលទាយកោ ថេរោ ឥមា

គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

បិលក្ខផលទាយកត្ថេរស្សាបទានំ អដ្ឋមំ។

៩. សយំបដិភានិយត្ថេរអបទានំ

៤៥. “កកុជំ វិលសន្តំវ, ទេវទេវំ នរាសកំ;
រថិយំ បដិបជ្ឈន្តំ, កោ ទិស្វា ន បសិទតិ។

៤៦. “តមន្ទការំ នាសេត្វា, សន្តារេត្វា ពហុំ ជនំ;
ញាណាលោកេន ជោតន្តំ, កោ ទិស្វា ន បសិទតិ។

៤៧. “វសិសតសហស្សេហិ, នីយន្តំ លោកនាយកំ;
ឧទ្ធវន្តំ ពហូ សត្តេ, កោ ទិស្វា ន បសិទតិ។

៤៨. “អាហនន្តំ [អាហនិច្ឆា (ស្យា. ក.)] ធម្មភេវី, មទ្ធន្តំ តិគ្គិយេ គណេ;
សិហនានំ វិនទន្តំ, កោ ទិស្វា ន បសិទតិ។

៤៩. “យាវតា ព្រហ្មលោកតោ, អាគន្ធាន សព្វហ្មកា;
បុច្ឆន្តិ និបុណេ បញ្ចេ, កោ ទិស្វា ន បសិទតិ។

៦៨. “សុត្វាន បញ្ញ សីលានិ, ពុទ្ធប្បាទញ្ញ ទុល្លភ័;
ឧព្វេកជាតា សមនា, តដហដ្ឋា អហំស តេ។

៦៩. “ទ្វេនុតេ តតោ កប្បេ, យំ និមិត្តំ វិយាករិ;
ទុក្ខតិ នាភិជានាមិ, ព្យាករណស្សំទំ ផលំ។

៧០. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ.... វិហារមិ អនាសវោ។

៧១. “សាគតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៧២. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា និមិត្តព្យាករណិយោ ថេរោ ឥមា

គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

និមិត្តព្យាករណិយត្ថេរស្សាបទានំ ទសមំ។

សាលកុសុមិយវគ្គោ សត្តចត្តាលីសមោ។

តស្សទ្វានំ –

សាលកុសុមិយោ ថេរោ, បូជា និព្វាបកោបិ ច;
សេតុទោ កាលវណ្ណី ច, អវដលពុជប្បទោ។

បិលក្ខបដិភានី ច, វេយ្យាករណិយោ ទិដោ;
ទ្វេសត្តតិ ច គាថាយោ, គណិតាយោ វិភាវិភិ។

៤៨. នឡូមាលីវគ្គោ

១. នឡូមាលីយត្ថេរអបទានំ

១. “សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធំ, អាហុតីនំ បដិគ្គហំ;
វិបិនគ្មេន គច្ឆន្តំ, អន្ទសំ លោកនាយកំ។
២. “នឡូមាលំ គហេត្វាន, និក្ខមន្តោ ច តាវទេ;
តត្ថន្ទសាសិ សម្ពុទ្ធំ, ឱយតិណ្ណមនាសវំ។
៣. “បសន្នចិត្តោ សុមនោ, នឡូមាលមបូជយី;
ទត្ថិណេយ្យំ មហាវីរី, សព្ពលោកានុកម្មកំ។
៤. “ឯកតីសេ ឥតោ កប្បេ, យំ មាលមភិរោបយី [បុប្ផមភិរោបយី (សី. ស្យា. បី.)];
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។
៥. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សមូហតា;
នាគោវ ពន្ធនំ នេត្វា, វិហរាមិ អនាសវោ។
៦. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ, មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ;
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៧. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្ទភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា នឡូមាលីយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

នឡូមាលីយត្ថេរស្សាបទានំ បឋមំ។

២. មណិបូជកត្ថេរអបទានំ

៨. “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មាន បារត្ថ;
វិវេកកាមោ សម្ពុទ្ធោ, គច្ឆតេ អនិលញ្ញសេ។
៩. “អវិទូរេ ហិមវន្តស្ស, មហាជាតស្សរោ អហុ;
តត្ថ មេ ភវនំ អាសិ, បុញ្ញកម្មេន សំយុតំ។
១០. “ភវនា អភិនិក្ខម្ហ, អន្ទសំ លោកនាយកំ;
ឥន្ទីវរំ ជលិតំ, អាទិត្តំ ហុតាសនំ។
១១. “វិចិនំ នន្ទសំ បុប្ផំ, បូជយិស្សន្តិ នាយកំ;
សកំ ចិត្តំ បសាទេត្វា, អវន្តិ សត្តនោ អហំ។
១២. “មម សីសេ មណី គយ្ហ, បូជយី លោកនាយកំ;
ឥមាយ មណិបូជាយ, វិបាកោ ហោតុ ភន្ទកោ។
១៣. “បទុមុត្តរោ លោកវិទូ, អាហុតីនំ បដិគ្គហោ;
អន្តលិក្ខេ បិកោ សត្តា, ឥមំ គាថំ អភាសថ។
១៤. “សោ តេ ឥជ្ឈតុ សង្កប្បោ, លភស្ស វិបុលំ សុខំ;
ឥមាយ មណិបូជាយ, អនុភោហិ មហាយសំ។
១៥. “ឥទំ វត្វាន ភគវា, ជលជុត្តមនាមកោ;
អគមាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋោ, យត្ថ ចិត្តំ បណិហិតំ។

៣៤. “តែន កម្មែន ទ្វីបទីនួ, លោកជេដ្ឋ នរាសក;
ឧប្បាជី តសិតេ កាយេ, ឯកភិក្ខាយិនំ ផលំ។

៣៥. “ទិវសញ្ជេវ រត្តិញ, អាណោកោ ហោតិ មេ សទា;
សមន្តោ យោជនសតំ, ឱភាសេន ជរាមហំ។

៣៦. “បញ្ចបញ្ញាសកប្បម្ហិ, ចក្កវត្តិ អហោសហំ;
ចាតុរន្តោ វិជិតាវី, ជម្ពុមណ្ឌស្ស [ជម្ពុសណ្ឌស្ស (បី.)] ឥស្សរោ។

៣៧. “តទា មេ នគរំ អាសិ, ឥន្ទំ ជីតំ សុនិម្ពិតំ;
តិសយោជនមាយាមំ, វិត្ថានេន ច វិសតិ។

៣៨. “សោភណំ នាម នគរំ, វិស្សកម្មេន មាបិតំ;
ទសសន្ទាវិវិតំ តំ, សម្មតាឡសមាហិតំ។

៣៩. “ន តម្ហិ នគរេ អត្ថិ, វល្លិកដ្ឋញ មត្តិកា;
សព្ពសោណ្ឌមយំយេវ, ជោតតេ និច្ចកាលិកំ។

៤០. “ចតុបាការបរិក្ខិតំ, តយោ អាសុំ មណិមយា;
វេមជ្ឈេ តាលបន្តី ច, វិស្សកម្មេន មាបិតា។

៤១. “ទសសហស្សបោក្ខរញ្ជោ, បទុមុប្បលនាទិកា;
បុណ្ណរិកេហិ [បុណ្ណរិកាទិ (ស្យា.)] សញ្ញន្ទា, នានាគន្ធសមីវិតា។

៤២. “ចតុន្ទុតិកោ កប្បេ, យំ ឧក្កំ ធារយី អហំ;
ទុក្កតិ នាភិជានាមិ, ឧក្កធារស្សិនំ ផលំ។

៤៣. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសរោ។

៤៤. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពទស្ស សាសនំ។

៤៥. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធិស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឧក្កាសតិកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

ឧក្កាសតិកត្ថេរស្សាបទានំ គតិយំ។

៤. សុមនពិជនិយត្ថេរអបទានំ

៤៦. “វិបស្សិនោ ភគវតោ, ពោធិយា បាទបុត្តមេ;
សុមនោ ពិជនី គយ្ហ, អពិជី ពោធិមុត្តមំ។

៤៧. “ឯកនុតិកោ កប្បេ, អពិជី ពោធិមុត្តមំ;
ទុក្កតិ នាភិជានាមិ, ពិជនាយ ឥទំ ផលំ។

៤៨. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសរោ។

៤៩. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពទស្ស សាសនំ។

៥០. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធិស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សុមនពិជនិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

សុមនពិជនិយត្ថេរស្សាបទានំ ចតុត្ថំ។

៥. កុម្មាសទាយកត្ថេរអបទានំ

៥១. “ឯសនាយ ចរន្តស្ស, វិបស្សិស្ស មហេសិនោ;
វិត្តកំ បត្តំ ទិស្វាន, កុម្មាសំ បូរយី អហំ។

៥២. “ឯកនុតិកោ កប្បេ, យំ ភិក្ខុំ អទទី តទា;
ទុក្កតិ នាភិជានាមិ, កុម្មាសស្ស ឥទំ ផលំ។

៥៣. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។
៥៤. “ស្លាកត៍ វត មេ អាសិ... បេ... កត៍ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៥៥. “បីដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កត៍ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា កុម្មាសទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាភិ។

កុម្មាសទាយកត្ថេរស្សបទានំ បញ្ចមំ។

៦. កុសដ្ឋកទាយកត្ថេរអបទានំ

៥៦. “កស្សបស្ស ភគវតោ, ព្រាហ្មណស្ស វុសីមតោ;
បសន្នចិត្តោ សុមនោ, កុសដ្ឋកមទាសហំ។

៥៧. “ឥមស្មិយេវ កប្បស្មី, កុសដ្ឋកមទាសហំ;
ទុក្កតិ នាភិជានាមិ, កុសដ្ឋកស្សិទ្ធំ ផលំ។

៥៨. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។
៥៩. “ស្លាកត៍ វត មេ អាសិ... បេ... កត៍ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៦០. “បីដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កត៍ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា កុសដ្ឋកទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាភិ។

កុសដ្ឋកទាយកត្ថេរស្សបទានំ ឆដ្ឋំ។

៧. គិរិបុន្នាគិយត្ថេរអបទានំ

៦១. “សោភិតោ នាម សម្ពុទ្ធោ, ចិត្តក្ខដេ វសី តទា;
គហេត្វា គិរិបុន្នាគំ, សយម្ពំ អភិបូជយិ។

៦២. “ចតុន្ទវុតិតោ កប្បេ, យំ ពុទ្ធមភិបូជយិ;
ទុក្កតិ នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទ្ធំ ផលំ។

៦៣. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។
៦៤. “ស្លាកត៍ វត មេ អាសិ... បេ... កត៍ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៦៥. “បីដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កត៍ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា គិរិបុន្នាគិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាភិ។

គិរិបុន្នាគិយត្ថេរស្សបទានំ សត្តមំ។

៨. វណ្ណិការផលទាយកត្ថេរអបទានំ

៦៦. “សុមនោ នាម សម្ពុទ្ធោ, តក្ការយំ វសី តទា;
វណ្ណិការផលំ គយ្ហ, សយម្ពស្ស អទាសហំ។

៦៧. “ឯកគិសេ ឥតោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទិ តទា;
ទុក្កតិ នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិទ្ធំ ផលំ។

៦៨. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។
៦៩. “ស្លាកត៍ វត មេ អាសិ... បេ... កត៍ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៧០. “បីដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កត៍ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា វណ្ណិការផលទាយកោ ថេរោ ឥមា

គាថាយោ អភាសិត្តាភិ។

៩. បានធិទាយកត្តេអបទាន់

៧៦. “អនោមទស្សី ភក្កា, លោកជេដ្ឋោ នរសភោ;
ទិវាវិហារា និក្ខម្ម, បថមារុហិ [បីតិមារុញ្ញិ (ស្យា.)] ចក្ខុមា។

៧២. “បានធី សុកតំ គយ្ហ, អន្ទានំ បដិបដ្ឋហំ;
តត្ថទ្ធសាសិ សម្ពុទ្ធំ, បត្តិកំ ចារុទស្សនំ។

**៧៣. “សកំ ចិត្តំ បសាទេត្វា, នីហវិត្វាន បានជិ;
បានមូលេ បរេត្វាន, ភនំ រចនមព្រាវិ។**

៧៤. “អភិរូបា មហារី, សុតតិន្ទ វិនាយក;
តតោ ផលំ លភិស្សាមិ, សោ មេ អត្ថោ សមិជ្ឈតុ”។

៧៥. “អនោមទស្សី ភគវា, លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ;
បានធី អភិរូបិត្វា, ឥទំ វេចមេព្រិវិ។

៧៦. “យោ បានធី មេ អទាសិ, បសន្តោ សេហិ បាណិភិ;
តមហំ កិក្កយិស្សាមិ, សុណាថ មម ភាសតោ។”

៧៧. “ពុទ្ធស្ស គឺមញ្ញាយ, សង្កេ ទេវា សមាគតា;
ឧទគ្គចិត្តា សូមនា, វេទជាតា កកញ្ចលី។

៧៨. “បានជិនំ បទានេន, សុខិតោយំ ភវិស្សតិ;
បព្វបញ្ញាសក្កតញ្ច, ទេវវដ្ឋំ ភវិស្សតិ។

៧៩. “សហស្សក្ខត្តំ រាជោ ច, ចក្កវត្តិ ភវិស្សតិ;
បទេសវង្គំ វិប្បលំ, គណនាតោ អសង្ខយំ។

៨០. “អបរិមេយ្យេ ឥតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្មវេ; គោតមោ នាម គោត្តេន [នាមេន (សព្ទគ្គ)], សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

៨១. “តិស្ស ធម្មេសុ នាយាទោ, ឱវសោ ធម្មនិម្មិតោ;
សព្វាសវេ បរិញ្ញាយ, និញ្ញាយិស្សតិនាសវោ។

៨២. “ទេវលោកេ មនុស្សេ វា, និព្ពត្តិស្សតិ បុព្វវា;
ទេវយានបដិភាគំ, យានំ បដិលភិស្សតិ។

៨៣. “បាសាទា សិរិកា វយ្យំ, ហត្ថិនោ សមលង្គតា;
រថា វាជញ្ញសំយុត្តា, សទា បាតភវន្តិ មេ។

៨៤. “អគារា និក្ខមន្តោបិ, រថេន និក្ខមិ អហំ;
កេសេស្វ និដ្ឋមានេស្វ, អរហត្ថមបាប្បណី។

៨៥. “លោកា មឃ្លំ សុលទ្ធំ មេ, វាណិជ្ជំ សុប្បយោជិតំ;
ទត្តាន បានធី ឯកំ, បត្តោម្ហិ អចលំ បទំ។

៨៦. “អបរិមេយ្យ តតោ កប្បេ, យំ បានធិមទាសហំ;
ទក្កតី នាភិជានាមិ, បានធិស្ស តទំ ផលំ។

២៤ “កិលេសា ឈាបិតា មួយ្ន... បេ.... វិហរមិ អនាសវោ។

១១២២. “ស្លាកត៍ រត មេ អាស័... បេ... កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ។
 ១១២៣. “ប្រដិសម្ភិទា ចតស្សា... បេ... កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ។”

តត់ សន់ អាយស្វា បានជំនាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

បានជំនាយកត្តោស្សបទានំ នវមំ។

១០. បុលិនចង្កមិយត្ថោអបទានំ

៩០. “មិគលុទ្ធោ បុរេ អាសី, អរញ្ញោ កាននេ អហំ;
វាតមិគំ គវេសន្តោ, ចង្កមំ អន្ធសំ អហំ។

៩១. “ឧច្ឆង្កេន បុលិនំ **[បុឡិនំ (សិ. ស្យា. បី. ក.)]** គយ្ហ, ចង្កមេ ឱកិរិ អហំ;
បសន្នចិត្តោ សុមនោ, សុគតស្ស សិរិមតោ។

៩២. “ឯកតិសេ ឥតោ កប្បេ, បុលិនំ ឱកិរិ អហំ;
ទុគ្គតី នាភិជានាមិ, បុលិនស្ស ឥទំ ផលំ។

៩៣. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

៩៤. “ស្លាភតំ វត មេ អាសី... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៩៥. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បុលិនចង្កមិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

បុលិនចង្កមិយត្ថោស្សបទានំ នវមំ។

នឡមាលីវគ្គោ អដ្ឋចគ្គាលីសមោ។

តស្សទ្វានំ –

នឡមាលី មណិទទោ, ឧក្កាសតិកពិជនី;
កុម្មាសោ ច កុសដ្ឋោ ច, គិរិបុន្នាគិយោបិ ច។

វណ្ណិការោ បានជិទោ, អថោ បុលិនចង្កមោ;
គាថាយោ បញ្ចនុតិ, គណិតាយោ វិភាវិកិ។

៤៩. បំសុក្ខលវគ្គោ

១. បំសុក្ខលសញ្ញកត្តេអបទានំ

១. “តិស្សោ នាមាសិ ភគវា, សយម្ហូ អគ្គបុគ្គលោ;
បំសុក្ខលំ បបេត្វាន, វិហារំ បាវិសី ជិនោ។
២. “វិនតំ **[សង្កតំ (ស្យា.), តិយន្តំ (បី.)]** ធនុមាទាយ, ភក្ខតាយ ចរិ អហំ;
មណ្ឌលគ្គំ គហេត្វាន, កាននំ បាវិសី អហំ។
៣. “តត្ថទ្ធសំ បំសុក្ខលំ, ទុមក្កេ លក្ខិតំ តទា;
ចាបំ តត្ថេវ និក្ខិប្ប, សិវេ កត្វាន អញ្ញលី។
៤. “បសន្នចិត្តោ សុមនោ, វិបុលាយ ច បីតិយា;
ពុទ្ធសេដ្ឋំ សវិត្វាន, បំសុក្ខលំ អវន្តហំ។
៥. “ទ្វេនុត្ថេ តតោ កប្បេ, បំសុក្ខលមវន្តហំ;
ទុក្ខតី នាភិជានាមិ, វន្តនាយ តទំ ផលំ។
៦. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្វេ សមូហតា;
នាកោវ ពន្ធនំ ឆេត្វា, វិហារមិ អនាសវោ។
៧. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ, មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ;
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៨. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្ទុភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បំសុក្ខលសញ្ញកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

បំសុក្ខលសញ្ញកត្តេស្សបទានំ បបមំ។

២. ពុទ្ធសញ្ញកត្តេអបទានំ

៩. “អជ្ឈាយកោ មន្តធរោ, តិណ្ណំ វេទាន បារគូ;
លក្ខណេ ឥតិហាសេ ច, សនិយញ្ញសកេដុកោ។
១០. “នទីសោតបដិភាគា , សិស្សា អាយន្តិ មេ តទា;
តេសាហំ មន្តេ **[មន្តំ (ស្យា. ក.)]** វាចេមិ, វត្តិន្ទិវមតន្តិកោ។
១១. “សិទ្ធតោ នាម សម្ពុទ្ធោ, លោកេ ឧប្បជ្ជិ តាវទេ;
តមន្តការំ នាសេត្វា, ញាណលោកំ បវត្តយិ។
១២. “មម អញ្ញតរោ សិស្សោ, សិស្សានំ សោ កថេសិ មេ;
សុត្វាន តេ ឯតមត្ថំ, អាវោចេសុំ មម តទា។
១៣. “ពុទ្ធោ លោកេ សមុប្បន្នោ, សព្ពញ្ញ លោកនាយកោ;
តស្សានុវត្តតិ ជនោ, លាភោ អម្ពំ ន វិជ្ជតិ **[ន ហេស្សតិ (សិ. បី.)]**។
១៤. “អធិច្ចប្បត្តិកា ពុទ្ធា, ចក្កមន្តោ មហាយសា;
យំនុនាហំ ពុទ្ធសេដ្ឋំ, បស្សេយ្យំ លោកនាយកំ។
១៥. “អធិនំ មេ គហេត្វាន, វាកថីរំ កមណ្ឌលុំ;
អស្សមា អភិនិក្ខម្ម, សិស្សោ អាមន្តយិ អហំ។

១៦. “ឱទុម្ពរិកបុប្ផរំ, ចន្ទម្ហិ សសកំ យថា;
វាយសានំ យថា ខីរំ, ទុល្លភោ លោកនាយកោ [ទុល្លភា លោកនាយកា (សី.), ទុល្លកំ លោកនាយកំ
(ស្យា. បី. ក.)]។

១៧. “ពុទ្ធា លោកម្ហិ ឧប្បន្នោ, មនុស្សត្ថម្ហិ ទុល្លកំ;
ឧភោសុ វិជ្ជមានេសុ, សវនេញ សុទុល្លកំ។

១៨. “ពុទ្ធា លោកេ សមុប្បន្នោ, ចក្កំ លច្ឆាម នោ ករំ;
ឯថ សព្វេ គមិស្សាម, សម្មាសម្ពុទ្ធសន្តិកំ។

១៩. “កមណ្ឌលុធរា សព្វេ, ខរាជិននិវាសិនោ;
តេ ជដា ភារភរិតា, និក្ខមំ វិបិនា តទា។

២០. “យុគមត្ថំ បេក្ខមានា, ឧត្តមត្ថំ គវេសិនោ;
អាសត្តិទោសវហិតា, អសម្ពិការំ កេសវី។

២១. “អប្បកិច្ចា អលោលុប្បា, និបកា សន្តវុត្តិនោ;
ឧញាយ ចរមានា តេ, ពុទ្ធសេដ្ឋមុបាគមុំ។

២២. “ទិយដ្ឋយោជនេ សេសេ, ព្យាធិ មេ ឧបបដ្ឋថ;
ពុទ្ធសេដ្ឋំ សវិត្វាន, តត្ថ កាលង្គតោ អហំ។

២៣. “ចតុន្ទវុតិកោ កប្បេ, យំ សញ្ញមលភី តទា;
ទុត្តតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធសញ្ញាយិទំ ផលំ។

២៤. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

២៥. “ស្លាកតំ វត មេ អាសំ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

២៦. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ពុទ្ធសញ្ញាកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាភី។

ពុទ្ធសញ្ញាកត្តេរស្សាបទានំ ទុតិយំ។

៣. ភិសទាយកត្តេរអបទានំ

២៧. “ឱគយ្ហ យំ [ឱគយ្ហាហំ (សី. ស្យា. បី.)] បោក្ខរណី, នានាកុញ្ញរសេវិតំ;
ឧទ្ធរាមិ ភិសំ តត្ថ, យាសហេតុ [អសនហេតុ (ស្យា.)] អហំ តទា។

២៨. “ភគវា តម្ហិ សមយេ, បទុមុត្តរសង្ខយោ;
រត្តម្ហរធរោ [រត្តកម្ហរធរោ (ស្យា.)] ពុទ្ធា, គច្ឆតិ អនិលញ្ញសោ។

២៩. “ធុនន្តោ បំសុក្ខលានិ, សទ្ធមស្សោសហំ តទា;
ឧទ្ធំ និជ្ឈាយមាណោហំ, អទ្ធសំ លោកនាយកំ។

៣០. “តត្ថេវ បិតកោ សន្តោ, អាយាចី លោកនាយកំ;
មជ្ជំ ភិសេហិ សវតិ, ខីរំ សប្បិ មុឡាលិភី។

៣១. “បដិគ្គណ្ហាតុ មេ ពុទ្ធា, អនុកម្សាយ ចក្ខុមា;
តតោ កាវុណិកោ សត្តា, ឱរុហិត្វា មហាយសោ។

៣២. “បដិគ្គណ្ហិ មមំ ភិក្ខុំ, អនុកម្សាយ ចក្ខុមា;
បដិគ្គហេត្វា សម្ពុទ្ធា, អកា មេ អនុមោទនំ។

៣៣. “សុខី ហោតុ [ហោហិ (សី. ស្យា. បី. ក.)] មហាបុញ្ញ, គតិ តុយ្ហំ សមិជ្ឈតុ;
ឥមិនា ភិសទានេន, លភស្ស វិបុលំ សុខំ។

៣៤. “តទំ វត្វាន សម្ពុទ្ធោ, ជលជុត្តមនាមកោ;
ភិក្ខុមាទាយ សម្ពុទ្ធោ, អម្ពុវេនាគមា ជិនោ។”

៣៥. “តតោ ភិសំ កហេត្វាន, អាកច្ឆិ មម អស្សមំ;
ភិសំ វុក្ខេ លកេត្វាន [លក្ខិត្វាន (ស្យា. ក.)], មម ទានមនុស្សវិ។

៣៦. “មហាវតោ វុដ្ឋហិត្វា, សញ្ញាលេសិ វនំ តទា;
អាកាសោ អភិនាទិត្ថ, អសនិយា ជលន្តិយា។

៣៧. “តតោ មេ អសនិបាតោ, មត្តកេ និបតី តទា;
សោហំ និសិន្នកោ សន្តោ, តត្ថ កាលង្គតោ អហំ។

៣៨. “បុញ្ញកម្មនៃ សំយុត្តោ, តុសិតំ ឧបបដ្ឋហំ;
កឡេវរំ មេ បតិតំ, ទេវលោកេ រមិ អហំ។

៣៩. “ឆឡសីតិសហស្សានិ, នារិយោ សមលង្កតា;
សាយបាតំ [សាយំ បាតំ (ស្ស. ក.)] ឧបង្កត្តិ, ភិសទានស្សិនំ ផលំ។

៤០. “មនុស្សយោនីមាគន្ធា, សុខិតោ ហោមហំ សទា;
ភោគេ មេ ធួនតា នត្ថិ, ភិសទានស្សិនំ ផលំ។

៤១. “អនុកប្បិកកោ ភេន, ទេវេវេន តាទិនា;
សញ្ញាសវា បរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពរោ។

៤២. “សតសហស្សិកោ កប្បេ, យំ ភិសំ **[ភិក្ខុំ (សព្ពត្ថ)]** អនទី តទា;
ទុក្ខភិ នាភិជានាមិ, ភិសទានស្សិទំ ជលំ។

៤៣ “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ.... វិហារមិ អនាសវោ។

“ស្លាកក្តី រត មេ អាស៊ី... បេ... កក់ ពុទ្ធស្នំ សាសន៍។
“ប្រសិទ្ធិទា ចតស្ស័យ... បេ... កក់ ពុទ្ធស្នំ សាសន៍។”

ឥត សុទ្ធ អាយស្លា ភិសនាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

ភិសទាយកត្ថេរស្សាបទានំ តតិយំ។

៤. ញាណវិកត្តេរអបទាន់

៤៦. “ទត្តិណោ ហិមវន្តស្ស, សុកតោ អស្សមោ មម;
ឧត្តមត្ថំ គវេសន្តោ, វសាមិ វិបិនេ តទា។

៤៧. “លាភាលាភេន សន្តុដ្ឋោ, មូលេន ច ជលេន ច;
អន្តេសន្តោ អាចយិ, វេសាមិ ឯកកោ អហំ។

៤៨. “សុមេធា នាម សម្ពុត្តោ, លោកេ ឧប្បជ្ឈិ តាវទេ;
ចតិសច្ចំ បកាសេតិ, ឧទ្ធរនោ មហាជនំ។

៤៥. “នាហំ សុណោមិ សម្ពុទ្ធំ, នបិ មេ កោចិ សំសតិ [ភាសតិ (សី.), សាសតិ (ស្យា. បី.)]; អដ្ឋវស្សេ អភិក្កន្តេ, អស្សោសិ លោកនាយកំ។

៥០. “អគ្គិនារុំ នីហវិត្វា, សម្មជ្ជិត្វាន អស្សរម៌;
ខាវិការំ គហេត្វាន, និក្ខមិ វិបិនា អហំ។

៥១. “ឯករត្តិ វសន្តោហំ, តាមេសុ និគមេសុ ច;
អនបព្វេន ចន្ទវតី, តទាហំ ឧបសង្កមី។

៥២. “ភក្តិវា តម្កិ សមយេ, សុមេធា លោកនាយកោ;
ឧទរន្តោ ពហុ សក្កេ, ទេសេតិ អមតំ បទំ។

៥៣. “ជនកាយមតិក្នុង, វន្តិក្ខា ជិនសាករ;
ឯកំសំ អជិនំ កត្វា, សន្តវី លោកនាយកំ។

៥៤. “តុវំ សត្វា ច កេតុ ច, ធជោ បូបោ ច បាណិនំ;
បរាយនោ [បរាយណោ (សី. បី.)] បភិដ្ឋា ច, ទីបោ ច ទ្វិបទុត្តមោ។

ឯកវិសតិមំ ភាណវារំ។

៥៥. “នេបុញ្ញោ ទស្សនេ វីរោ, តាវេសិ ជនកំ តុវំ;
នត្ថញ្ញោ តាវកោ លោកេ, តុត្ថវិតរោ មុនេ។

៥៦. “សក្កា ថេវេ [ហវេ (សី. បី.) ភវេ (ស្យា. ក.)] កុសត្តេន, បមេតុំ សាគុត្តមេ [សាគុត្តមោ (សី. ស្យា. បី.)];
នត្វេវ តវំ សព្ពញ្ញ, ញាណំ សក្កា បមេតវេ។

៥៧. “តុលទណ្ឌេ [តុលមណ្ឌលេ (សី. បី.)] បបេត្វាន, មហី [មហី (ស្យា. បី.)] សក្កា ធរេតវេ;
នត្វេវ តវំ បញ្ញាយ, បមាណមត្តិ ចក្កម។

៥៨. “អាកាសោ មិនិតុំ សក្កា, រដ្ឋយា អង្គលេន វា;
នត្វេវ តវំ សព្ពញ្ញ, សីលំ សក្កា បមេតវេ។

៥៩. “មហាសមុទ្ទេ ឧទកំ, អាកាសោ ច វសុន្នវា;
បរិមេយ្យានិ ឯតានិ, អប្បមេយ្យាសិ ចក្កម។

៦០. “ឆហិ តាថាហិ សព្ពញ្ញំ, កិត្តយិក្ខា មហាយសំ;
អញ្ញលី បត្តហេត្វាន, តុណ្ហី អដ្ឋាសហំ តទា។

៦១. “យំ វទន្តិ សុមេធាតិ, ភូរិបញ្ញំ សុមេធសំ;
ភិក្ខុសង្ឃេ និសិទ្ធិក្ខា, តមា តាថា អភាសថ។

៦២. “យោ មេ ញាណំ បកិត្តេសិ, វិប្បសន្នេន ចេតសា;
តមហំ កិត្តយិស្សាមិ, សុណាថ មម ភាសតោ។

៦៣. “សត្តសត្តតិ កប្បានិ, ទេវលោកេ រមិស្សតិ;
សហស្សក្ខត្តំ ទេវិន្ទោ, ទេវរដ្ឋំ ភវិស្សតិ។

៦៤. “អនេកសត្តត្តញ្ញ, ចក្កវត្តិ ភវិស្សតិ;
បទេសរដ្ឋំ វិបុលំ, គណនាតោ អសង្ខិយំ។

៦៥. “ទេវភូតោ មនុស្សោ វា, បុញ្ញកម្មសមាហិតោ;
អន្ទមនសង្កប្បោ, តិក្ខុបញ្ញោ ភវិស្សតិ។

៦៦. “តិសកប្បសហស្សម្ហិ, ឱក្កាកកុលសម្ពរោ;
តោតមោ នាម តោត្តេន, សត្វា លោកេ ភវិស្សតិ។

៦៧. “អតារា អភិនិក្ខម្ម, បព្ពជិស្សតិ កិញ្ចនោ;
ជាតិយា សត្តវស្សេន, អរហត្តំ ផុសិស្សតិ។

៦៨. “យតោ សរាមិ អត្តានំ, យតោ បត្តោស្តិ សាសនំ;
ឯត្ថន្តរេ ន ជានាមិ, ចេតនំ អមនោរមំ។

៦៩. “សំសវិត្វា ភវេ សព្ពេ, សម្បត្តានុភវី អហំ;
តោគេ មេ ឧនតា នត្ថិ, ផលំ ញាណស្ស ថោមនេ។

៧០. “តិយគ្គិ និព្ពតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សមូហតា;
សព្ពាសវា បរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពរោ។

៧១. “តើសកប្បសហស្សម្ហូរ , យំ ញាណមថវិ អប់ [មភិថោមយី (សី. បី.), មភិថោមហំ (ស្យា.)];
ទុក្ខតិ នាភិជានាមិ, ផលំ ញាណស្ស ថោមនេ។

៧២. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

៧៣. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៧៤. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្ថា ញាណមថវិកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

ញាណមថវិកត្តោស្សបទានំ ចតុត្ថំ។

៥. ចន្ទនមាលិយត្តោអបទានំ

៧៥. “បញ្ច កាមគុណេ ហិត្វា, បិយ្យបេ មនោរមេ;
អសីតិកោធិយោ ហិត្វា, បព្ពជី អនគារិយំ។

៧៦. “បព្ពជិត្វាន កាយេន, បាបកម្មំ វិជ្ជយិ;
វចីទុច្ចរិតំ ហិត្វា, នទីកុលេ វសាមហំ។

៧៧. “ឯកកំ មំ វិហរន្តំ, ពុទ្ធសេដ្ឋោ ឧបាគមិ;
នាហំ ជានាមិ ពុទ្ធនោ, អភាសិ បដិសន្តំ [បដិសន្ធាវំ (ក.)]។

៧៨. “ករិត្វា បដិសន្ធាវំ, នាមគោត្តមបុច្ឆហំ;
‘ទេវតានុសិ គន្ធព្ពោ, អទុ សក្កោ បុរិន្ទទោ។

៧៩. “កោ វា ភ្នំ កស្ស វា បុត្តោ, មហាព្រហ្មា ឥធាគកោ;
វិរោចេសិ ទិសា សព្ពា, ឧទយំ សុរិយោ យថា។

៨០. “សហស្សរានិ ចក្កានិ, បាទេ ទិស្សន្តិ មាវិស;
កោ វា ភ្នំ កស្ស វា បុត្តោ, កចំ ជានេមុ តំ មយំ;
នាមគោត្ថំ បវេទេហិ, សំសយំ អបនេហិ មេ”។

៨១. “នម្ពិ ទេវោ ន គន្ធព្ពោ, នម្ពិ [នាបិ (សី.)] សក្កោ បុរិន្ទទោ;
ព្រហ្មភារោ ច មេ នត្ថិ, ឯតេសំ ឧត្តមោ អហំ។

៨២. “អតីតោ វិសយំ តេសំ, ទាលយី កាមពន្ធនំ;
សព្ពោ កិលេសេ ឈាបេត្វា, បត្តោ សម្ពោធិមុត្តមំ”។

៨៣. “កស្ស វាចំ សុណិត្វាហំ, ឥទំ វចនមព្រវិ;
‘យទិ ពុទ្ធនោ សព្ពញ្ញ, និសិទ ភ្នំ មហាមុនេ។

៨៤. “តមហំ បូជយិស្សាមិ, ទុក្ខស្សន្តករោ គុវំ;
“បត្តវិត្វា ជិនចម្ពំ, អទាសិ សត្តនោ អហំ។

៨៥. “និសិទិ តត្ថ ភគវា, សិហោវ គិរិគព្ពរេ;
ខិប្បំ បព្ពតមារុយ្ហ, អម្ពស្ស ផលមគ្គហិ។

៨៦. “សាលកល្យាណិកំ បុប្ផំ, ចន្ទនញ្ច មហារហំ;
ខិប្បំ បក្កយ្ហ តំ សព្ពំ, ឧបេត្វា លោកនាយកំ។

៨៧. “ផលំ ពុទ្ធស្ស ទគ្វាន, សាលបុប្ផមបូជយិ;
ចន្ទនំ អនុលិម្បិត្វា, អវន្តី សត្តនោ អហំ។

៨៨. “បសន្នចិត្តោ សុមនោ, វិបុលាយ ច បីតិយា;
អជិនម្ពិ និសិទិត្វា, សុមេធា លោកនាយកោ។

១០៦ “និព្វតេ លោកនាថម្ហិ, សិទ្ធតេ លោកនាយកេ;
មម ញាតិ សមាទេតា, ធាតប្បជំ អកាសហំ។

១០៧. ចតុន្ទុតិគោ កប្បេ, យំ ធាតុមភិបូជយិ;
ទុក្ខតិ នាភិជានាមិ, ធាតុបូជាយិទំ ផលំ។

១០៨. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

១០៩. ស្លាកតំ វតំ មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១១០. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ធាតុបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

ធាតុបូជកត្ថោស្សាបទានំ ឆដ្ឋំ។

៧. បុលិនុប្បាទកត្ថោអបទានំ

១១១. “បព្ពតេ ហិមវន្តម្ហិ, ទេវលោ នាម តាបសោ;
តត្ថ មេ ចង្កមោ អាសិ, អមនុស្សេហិ មាបិតោ។

១១២. “ជដាភារេន [ជដាភារស្ស (ស្សា. ក.)] ភវិតោ, កមណ្ឌលុធរោ សទា;
ឧត្តមត្ថំ គវេសន្តោ, វិបិនា និក្ខមី តទា។

១១៣. “ចុល្លាសីតិសហស្សានិ, សិស្សា មួយំ ឧបដ្ឋហំ;
សកកម្មាភិបសុតា, វេសន្តិ វិបិនេ តទា។

១១៤. “អស្សមា អភិនិក្ខម្ហ, អកំ បុលិនចេតិយំ;
នានាបុប្ផំ សមាទេត្វា, កំ ចេតិយមបូជយិ។

១១៥. “តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា, អស្សមំ បរិសាមហំ;
សព្ពេ សិស្សា សមាគន្ធា, ឯតមត្ថំ បុច្ឆិសុ មំ [ឯតមត្ថមបុច្ឆ មំ (សី.), ឯតមត្ថំ អបុច្ឆិសុ (ស្សា. ក.)]។

១១៦. “បុលិនេន កតោ ថូបោ [កតោ ថូបេ (សី.)], យំ ភ្នំ ទេវ [ទេវ (សី. បី.)] មស្សតិ;
មយម្បិ ញាតុមិច្ឆាម, បុដ្ឋោ អាចិត្ត នោ តុវំ។

១១៧. “និទ្ធិដ្ឋា នុ [និទ្ធិដ្ឋា នោ (សី. បី.), ទិដ្ឋានោ វោ (ស្សា.)] មន្តបទេ, ចក្កមន្តោ មហាយសា;
តេ ខោ អហំ នមស្សមិ, ពុទ្ធសេដ្ឋេ មហាយសេ។

១១៨. “កិទិសា តេ មហាវិរា, សព្ពញ្ញ លោកនាយកា;
កថំវណ្ណា កថំសីលា, កិទិសា តេ មហាយសា។

១១៩. “ពាត្តិសលក្ខណា ពុទ្ធា, ចត្តាលីសទិជាបិ ច;
នេត្តា គោបខុមា តេសំ, ជិញ្ញាកា ផលសន្និភា។

១២០. “គច្ឆមានា ច តេ ពុទ្ធា, យុគមត្តញ្ច បេក្ខវេ;
ន តេសំ ជាណុ នទតិ, សន្និសទ្ធា ន សុយ្យតិ។

១២១. “គច្ឆមានា ច សុគតា, ឧទ្ធវន្តាវ គច្ឆវេ;
បឋមំ ទក្ខិណំ បាទំ, ពុទ្ធានំ ឯស ធម្មតា។

១២២. “អសម្ពិតា ច តេ ពុទ្ធា, មិគរាជារ កេសវិ;
នេវុត្ថំសេន្តិ អត្តានំ, នោ ច វម្មេន្តិ បាណិនំ។

១២៣. “មាធាវមានតោ មុត្តា, សមា សព្ពេសុ បាណិសុ;
អនត្តក្កំសកា ពុទ្ធា, ពុទ្ធានំ ឯស ធម្មតា។

១២៤. “ឧប្បជ្ឈន្តា ច សម្ពុទ្ធា, អាណេកំ ទស្សយន្តិ តេ;
ឆប្បការំ បកម្យេន្តិ, កេវលំ វសុធំ ឥមំ។

១២៥. “បស្សន្តិ និរយញ្ចេតេ, និព្វាតិ និរយោ តទា;
បវស្សតិ មហាមេយោ, ពុទ្ធានំ ឯស ធម្មតា។

១២៦ “ភ្លឺទិសា តេ មហានាគា, អតុលា ច [តេ (ស្យា. ក.)] មហាយសា;
វណ្ណតោ អនតិក្កន្តា, អប្បមេយ្យា តថាគតា។

១២៧ “អនុមោទិសុ មេ វាក្យំ, សព្វេ សិស្សា សការវា;
តថា ច បដិបន្និសុ, យថាសត្តិ យថាពលំ។

១២៨ “បដិបូជេន្តិ បុលិនំ, សកកម្មាភិលាសិនោ;
សទ្ធិហន្តា មម វាក្យំ, ពុទ្ធសក្កតមានសា [ពុទ្ធក្កតមានសា (សី. ស្យា. បី.)]។

១២៩ “តទា ចវិគ្គា តុសិតា, ទេវបុត្តោ មហាយសោ;
ឧប្បន្និ មាតុកុច្ឆិម្ហិ, ទសសហស្សិ កម្មថ។

១៣០ “អស្សមស្សាវិទូរម្ហិ, ចង្កមម្ហិ បិតោ អហំ;
សព្វេ សិស្សា សមាគន្ធា, អាគច្ចំ មម សន្តិកេ។

១៣១ “ឧសភោវ មហី នទតិ, មិគរាជារ កូជតិ;
សុសុមារោវ [សុសុមារោវ (សី. ស្យា. បី.)] សឡតិ, កិ វិបាកោ ភវិស្សតិ។

១៣២ “យំ បកិក្កេមិ សម្ពុទ្ធំ, សិកតាថូបសន្តិកេ;
សោ ទានិ ភគវា សត្តា, មាតុកុច្ឆិមុបាគមិ។

១៣៣ “តេសំ ធម្មកថំ វត្វា, កិត្តយិគ្វា មហាមុនី;
ឧយ្យោជេត្វា សកេ សិស្សេ, បល្លង្កមាភុជី អហំ។

១៣៤ “ពាលញ្ច វត មេ ខីណំ, ព្យាធិនា [ព្យាធិតោ (សី. ស្យា. បី. ក.)] បរមេន តំ;
ពុទ្ធសេដ្ឋំ សវិគ្គាន, គត្ត កាលង្កតោ [កាលកតោ (សី. បី.)] អហំ។

១៣៥ “សព្វេ សិស្សា សមាគន្ធា, អកំសុ ចិត្តកំ តទា;
កំឡេវរញ្ច មេ គយ្ហ, ចិត្តកំ អភិរោបយុំ។

១៣៦ “ចិត្តកំ បរិវារេត្វា, សីសេ កត្វាន អញ្ញលី;
សោកសល្លបរេតា តេ, វិក្កន្តិសុ សមាគតា។

១៣៧ “តេសំ លាលប្បមាធានំ, អគមំ ចិត្តកំ តទា;
‘អហំ អាចរិយោ តម្កំ មា សោចិត្ត សមេធសា។

១៣៨ “សទត្ថេ វាយមេយ្យិថំ, រត្តិន្ទិរមតិន្ទិតា;
មា វោ បមត្តា អហុត្ថ [អហុត្ថ (សី.)], ខណោ វោ បដិបាទិតោ។

១៣៩ “សកេ សិស្សេនុសាសិត្វា, ទេវលោកំ បុនាគមិ;
អង្គារស ច កប្បានី, ទេវលោកេ រមាមហំ។

១៤០ “សតានំ បញ្ចក្ខត្តញ្ច, ចក្កវត្តិ អហោសហំ;
អនេកសត្តក្ខត្តញ្ច, ទេវវជ្ជមការយី។

១៤១ “អវសេសេសុ កប្បេសុ, វោកិណ្ណោ [វោកិណ្ណំ (សី. ស្យា. ក.)] សំសវិ អហំ;
ទុក្កតិ នាភិជានាមិ, ឧប្បាទស្ស ឥទំ ផលំ [បុលិនបូជាយិទំ ផលំ (សី.)]។

១៤២ “យថា កោមុទិកេ មាសេ, ពហុ បុប្ផន្តិ បាទបា;
តថេវាហម្បិ សមយេ, បុប្ផិតោម្ហិ មហេសិនា។

១៤៣ “វិរិយំ មេ ធុរធារយ្ហំ, យោគក្ខេមាធិវាហនំ;
នាគោវ ពន្ធនំ នេត្វា, វិហារមិ អនាសវោ។

១៤៤ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, យំ ពុទ្ធមភិកិត្តយិ;
ទុក្កតិ នាភិជានាមិ, កិត្តនាយ ឥទំ ផលំ។

១៤៥ “កិលេសា លាបិតា ម្ហយ្ហំ... បេ.... វិហារមិ អនាសវោ។
១៤៦ “ស្វាគត វត មេ អាសី... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១៤៧. បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា បុណិប្បាទកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាភិ។

បុណិប្បាទកត្ថេរស្សាបទានំ សត្តមំ។

៨. គរណិយត្ថេរអបទានំ

១៤៨. “អត្ថទស្សី តុ ភគវា, សយម្ហូ លោកនាយកោ;
វិនតា នទិយា ភិវំ [តិវេ (ស្សា. បិ. ក.)], ឧបាគច្ឆិ តថាគតោ។

១៤៩. “ឧទកា អភិនិក្ខម្ម, កច្ចបោ វារិកោចរោ;
ពុទ្ធំ តាវេតុកាមោហំ, ឧបេសិ លោកនាយកំ។

១៥០. “អភិរូហតុ មំ ពុទ្ធោ, អត្ថទស្សី មហាមុនី;
អំហំ គំ តាវយិស្សាមិ, ទុក្ខស្សន្តករោ តុវំ។

១៥១. “មម សង្កប្បមញ្ញាយ, អត្ថទស្សី មហាយសោ;
អភិរូហិត្វា មេ បិដ្ឋិ, អដ្ឋាសិ លោកនាយកោ។

១៥២. “យតោ សរាមិ អត្តានំ, យតោ បត្តោស្និ វិញ្ញតំ;
សុខំ មេ តាទិសំ នត្ថិ, ធុដ្ឋេ បាទគលេ យថា។

១៥៣. “ឧត្តវិគ្គាន សម្ពុទ្ធោ, អត្ថទស្សី មហាយសោ;
នទិគីរម្ហិ បត្វាន, ឥមា គាថា អភាសថ។

១៥៤. “យាវតា វត្តតេ ចិត្តំ, គដ្ឋាសោតំ តរាមហំ;
អយញ្ច កច្ចបោ រាជា, តាវេសិ មម បញ្ញវា។

១៥៥. “ឥមិនា ពុទ្ធករណេន, មេត្តចិត្តវតាយ ច;
អដ្ឋារសេ កប្បសតេ, ទេវលោកេ រមិស្សតិ។

១៥៦. “ទេវលោកា ឥធាគន្ធា, សុក្កមូលេន បោទិតោ;
ឯកាសនេ និសិទ្ធិត្វា, កដ្ឋាសោតំ តវិស្សតិ។

១៥៧. “យថាបិ ភទ្ទកេ ខេត្តេ, ពិជំ អប្បម្បិ រោបិតំ;
សម្មាធារេ បវច្ឆន្តេ, ផលំ តោសេតិ កស្សកំ [កស្សកេ (ស្សា.)]។

១៥៨. “តថេវិនំ ពុទ្ធខេត្តំ, សម្មាសម្ពុទ្ធទេសិតំ;
សម្មាធារេ បវច្ឆន្តេ, ផលំ មំ តោសយិស្សតិ។

១៥៩. “បធានបហិតត្តោម្ហិ, ឧបសន្តោ និរូបជិ;
សំព្ពាសវេ បរិញ្ញាយ, វិហរាមិ អនាសវោ។

១៦០. “អដ្ឋារសេ កប្បសតេ, យំ កម្មមកវិ តទា;
ទុក្ខតិ នាភិជានាមិ, គរណាយ ឥទំ ផលំ។

១៦១. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

១៦២. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១៦៣. “បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា គរណិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាភិ។

គរណិយត្ថេរស្សាបទានំ អដ្ឋមំ។

៩. ធម្មវច្ឆិយត្ថេរអបទានំ

- ១៦៤ “យទា ទីបង្ករោ ពុទ្ធា, សុមេធំ ព្យាករិជិនោ;
អបរិមេយ្យេ តតោ កប្បេ, អយំ ពុទ្ធា ភវិស្សតិ។
- ១៦៥ “ឥមស្ស ជនិកា មាតា, មាយា នាម ភវិស្សតិ;
បិតា សុទ្ធោទនោ នាម, អយំ ហេស្សតិ គោតមោ។
- ១៦៦ “បធានំ បទហិត្វាន, កត្វា ទុក្ករការិកំ;
អស្សត្ថម្មលេ សម្ពុទ្ធោ, ពុជ្ឈិស្សតិ មហាយសោ។
- ១៦៧ “ឧបតិស្សោ កោលិតោ ច, អគ្គា ហេស្សន្តិ សាវកា;
អានន្ទោ នាម នាមេន [អានន្ទោ នាមុបដ្ឋាកោ (ស្សា.)], ឧបដ្ឋិស្សតិមំ ជិនំ។
- ១៦៨ “ខេមា ឧប្បលវណ្ណា ច, អគ្គា ហេស្សន្តិ សាវិកា;
ចិត្តោ អាឡវកោ ចេវ, អគ្គា ហេស្សន្តិបាសកា។
- ១៦៩ “ឧដ្ឋត្តរា នន្ទមាតា, អគ្គា ហេស្សន្តិបាសិកា;
ពោធិ ឥមស្ស វិស្ស, អស្សត្ថោតិ បុព្វតិ។
- ១៧០ “កទំ សុត្វាន វចនំ, អសមស្ស មហេសិនោ;
អាមោទិតា នរម្យ, នមស្សន្តិ កកញ្ញលី។
- ១៧១ “តទាហំ មាណវោ អាសី, មេយោ នាម សុសិគ្គិតោ;
សុត្វា ព្យាករណំ សេដ្ឋំ, សុមេធស្ស មហាមុនេ។
- ១៧២ “សំវិសង្កោ ភវិត្វាន, សុមេធន កុណាសយេ [កុណាសយេ (ស្សា.)];
បព្ពជន្តញ្ច តំ វីរី, សហវ អនុបព្ពជី។
- ១៧៣ “សុតោ បាតិមោក្ខស្មី, តន្ត្រីយេសុ ច បញ្ចសុ;
សុទ្ធាជីវោ សតោ វិរោ, ជិនសាសនការកោ។
- ១៧៤ “ឯវំ វិហរមាណោ, បាបមិត្តេន កេនចិ;
និយោជិតោ អនាចារេ, សុមគ្គា បរិជំសិតោ។
- ១៧៥ “វិតក្កវសិតោ ហុត្វា, សាសនតោ អបក្កមិ;
បច្ឆា តេន កុមិត្តេន, បយុត្តោ មាតុយាគនំ។
- ១៧៦ “អករិ អានន្តរិយំ [អករិ នន្តរិយញ្ច (ស្សា. ក.)], យាគយី ទុដ្ឋមានសោ;
តតោ ចុតោ មហាវិចិ, ឧបបន្នោ សុទារុណំ។
- ១៧៧ “វិនិបាតកតោ សន្តោ, សំសវិ ទុក្ខិតោ ចិរំ;
ន បុនោ អទ្ធិសំ វីរី, សុមេធំ នរុបង្គរំ។
- ១៧៨ “អស្មី កប្បេ សមុទ្ធម្ហិ, មច្ឆោ អាសី តិមិដ្ឋលោ;
ទិស្វាហំ សាគរេ នារំ, គោចរត្ថមុបាគមិ។
- ១៧៩ “ទិស្វា មំ វាណិជា ភីតា, ពុទ្ធសេដ្ឋមនុស្សរំ;
គោតមោតិ មហាយោសំ, សុត្វា តេហិ ឧទិវិតំ។
- ១៨០ “បុព្ពសញ្ញំ សវិត្វាន, តតោ កាលង្គតោ អហំ;
សាវត្ថិយំ កុលេ ឥទ្ធោ, ជាតោ ព្រាហ្មណជាតិយំ។
- ១៨១ “អាសី ធម្មវចិ នាម, សព្ពបាបជិគុច្ឆកោ;
ទិស្វាហំ លោកបដ្ឋោតំ, ជាតិយា សត្តវស្សិកោ។
- ១៨២ “មហាជេតវនំ គន្ធា, បព្ពជី អនគារិយំ;
ឧបេមិ ពុទ្ធិ តិក្ខត្តំ, រត្តិយា ទិវសស្ស ច។

១៨៣ តទា ទិស្វា មុនិ អាហ, ចិវំ ធម្មុច្ចិកិ មំ;
តតោហំ អវចំ ពុទ្ធំ, បុព្ពកម្មបភាវិតំ។

១៨៤ “សុចិវំ សតបុញ្ញលក្ខណំ, បតិបុព្កេន វិសុទ្ធបច្ចយំ;
អហមជ្ជសុបេក្ខនំ វត, តវ បស្សមិ និរុបមំ វិគ្គហំ [និរុបមគ្គហំ (សី.)]។

១៨៥ “សុចិវំ វិហិតតមោ មយា, សុចិវក្ខេន នទី វិសោសិតា;
សុចិវំ អមលំ វិសោធិតំ, នយនំ ញាណមយំ មហាមុនេ។

១៨៦ “ចិវកាលសមដ្ឋិតោ [ចិវកាលំ សមាគតោ (បី.)] តយា, អវិនដ្ឋោ បុនរុន្តរំ ចិវំ;
បុនរុជ្ជសមាគតោ តយា, ន ហិ នស្សន្តិ កតានិ គោតម។

១៨៧ “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរមិ អនាសវោ។

១៨៨ “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១៨៩ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

តត្ថំ សុទំ អាយស្មា ធម្មុច្ចិយោ ថេរោ ឥមា កាថាយោ

អភាសិតាតិ។

ធម្មុច្ចិយត្ថេរស្សាបទានំ នវមំ។

១០. សាលមណ្ឌបិយត្ថេរអបទានំ

១៩០ “អដ្ឋោគាហេត្វា សាលវនំ, សុកតោ អស្សមោ មម;
សាលបុប្ផេហិ សញ្ញន្នោ, វសាមិ វិបិនេ តទា។

១៩១ “បិយទស្សី ច ភគវា, សយម្ហូ អគ្គបុគ្គលោ;
វិវេកកាមោ សម្ពុទ្ធោ, សាលវនមុបាគមិ។

១៩២ “អស្សមា អភិនិក្ខម្ហ, បវនំ អគមាសហំ;
មូលផលំ គវេសន្តោ, អាហិណ្ឌាមិ វនេ តទា។

១៩៣ “តត្ថទ្ធសាសី សម្ពុទ្ធំ, បិយទស្សី មហាយសំ;
សុនិសិន្នំ សមាបន្នំ, វិរោចន្តំ មហាវនេ។

១៩៤ “ចតុទណ្ឌេ បេត្វាន, ពុទ្ធស្ស ឧបវិ អហំ;
មណ្ឌបំ សុកតំ កត្វា, សាលបុប្ផេហិ ឆានយី។

១៩៥ “សត្តាហំ ធារយិត្វាន, មណ្ឌបំ សាលឆាទិតំ;
តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា, ពុទ្ធសេដ្ឋមវន្តហំ។

១៩៦ “ភគវា តម្ហិ សមយេ, វុដ្ឋហិត្វា សមាធិតោ;
យុគមគ្គំ បេក្ខមាណោ, និសិទិ បុរិសុត្តមោ។

១៩៧ “សាវកោ វុណោ នាម, បិយទស្សីស្ស សត្តនោ;
វសីសតសហស្សេហិ, ឧបគច្ឆិ វិនាយកំ។

១៩៨ “បិយទស្សី ច ភគវា, លោកជេដ្ឋោ នវាសកោ;
ភិក្ខុសង្ឃេ និសិទិត្វា, សិតំ បាតុកវិជិនោ។

១៩៩ “អនុវុទ្ធោ ឧបដ្ឋាកោ, បិយទស្សីស្ស សត្តនោ;
ឯកំសំ ចិវំ កត្វា, អបុច្ឆិត្ត មហាមុនី។

២០០ “កោ នុ ខោ ភគវា ហេតុ, សិតកម្មស្ស សត្តនោ;
កាវណេ វិជ្ជមានម្ហិ, សត្តា បាតុកវេ សិតំ។

២០១ “សត្តាហំ សាលច្ឆននំ [បុប្ផនននំ (សី. ស្សា. បី.)], យោ មេ ធារេសិ មាណវោ;
តស្ស កម្មំ សវិត្វាន, សិតំ បាតុកវិ អហំ។

២០២ “អនោកាសំ ន បស្សមិ, យត្ថ [យំ តំ (ស្យា. បី. ក.)] បុព្វំ វិបច្ចតិ;
ទេវលោកេ មនុស្សេ វា, ឱកាសោវ ន សម្មតិ។

២០៣ “ទេវលោកេ វសន្តស្ស, បុព្វកម្មសមដ្ឋិនោ;
យាវតា បរិសា តស្ស, សាលច្ឆន្ទា ភវិស្សតិ។

២០៤ “តត្ថ ទិព្ពហិ នច្ចេហិ, គីតេហិ វាទិតេហិ ច;
រមិស្សតិ សទា សន្តោ, បុព្វកម្មសមាហិតោ។

២០៥ “យាវតា បរិសា តស្ស, គន្ធគន្ធិ ភវិស្សតិ;
សាលស្ស បុប្ផស្សោ ច, បរស្សិស្សតិ តាវទេ។

២០៦ “តតោ ចតោយំ មនុជោ, មានុសំ អាគមិស្សតិ;
តំធាបិ សាលច្ឆន្ទនំ, សព្ពកាលំ ធជរិស្សតិ [ធជរិយតិ (សី. បី.)]។

២០៧ “គធ នច្ចព្វ គីតញ្ច, សម្មតាឡសមាហិតំ;
បរិវារេស្សន្តិ មំ និច្ចំ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

២០៨ “ឧត្តច្ឆន្តេ ច សុរិយេ, សាលវស្សំ បរស្សតិ;
បុព្វកម្មេន សំយុត្តំ, វស្សតេ សព្ពកាលិកំ។

២០៩ “អដ្ឋារសេ កប្បសតេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
គោតមោ នាម គោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

២១០ “តស្ស ធម្មេសុ នាយាទោ, ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ;
សព្ពាសវេ បរិញ្ញាយ, និព្វាយិស្សតិនាសវោ។

២១១ “ធម្មំ អភិសមេន្តស្ស, សាលច្ឆន្ទំ ភវិស្សតិ;
ចិត្តកេ ឈាយមានស្ស, ឆន្ទនំ តត្ថ ហេស្សតិ។

២១២ “វិបាកំ កិត្តយិគ្គាន, បិយទស្សី មហាមុនិ;
បរិសាយ ធម្មំ ទេសេសិ, តប្បេន្តោ ធម្មុរុដ្ឋិយា។

២១៣ “តិសកប្បានិ ទេវេសុ, ទេវរដ្ឋមការយី;
សន្តិ ច សត្តក្ខត្តញ្ច, ចក្កវត្តិ អហោសហំ។

២១៤ “ទេវលោកា ឥធាគន្ធា, លភាមិ វិបុលំ សុខំ;
តំធាបិ សាលច្ឆន្ទនំ, មណ្ឌបស្ស តទំ ផលំ។

២១៥ “អយំ បច្ឆិមកោ មយ្ហំ, ចរិមោ វត្តតេ ភវោ;
តំធាបិ សាលច្ឆន្ទនំ, ហេស្សតិ សព្ពកាលិកំ។

២១៦ “មហាមុនី តោសយិគ្វា, គោតមំ សក្យបុង្គរំ;
បត្តោម្ហិ អចលំ ហានំ, ហិត្វា ជយបរាជយំ។

២១៧ “អដ្ឋារសេ កប្បសតេ, យំ ពុទ្ធមភិបូជយី;
ទុក្ខតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

២១៨ គិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហារមិ អនាសវោ។

២១៩ សាកតំ វត មេ អាសី... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

២២០ បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធិស្ស សាសនំ”។

តត្ថ សុទំ អាយស្មា សាលមណ្ឌបិយោ ថេរោ ឥមា កាថាយោ

អភាសិត្តតិ។

សាលមណ្ឌបិយត្ថេរស្សាបទានំ ទសមំ។

បំសុក្ខលវត្តោ ឯកូនបញ្ញាសមោ។

កស្សន្ទានំ –

បំសុគ្គលំ ពុទ្ធសញ្ញី, ភិសទោ ញាណកិត្តកោ;
ចន្ទនី ធាតុបូជី ច, បុណិនុប្បាទកោបិ ច។

គរណោ ធម្មុច្ឆិកោ, សាលមណ្ឌបិយោ គថា;
សតានិ ទ្វេ ហោន្តិ គាថា, ឧនវីសតិមេវ ច។

៥០. កិង្គណិបុប្ផវគ្គោ

១. តិកិង្គណិបុប្ផិយត្ថេរអបទានំ

១. “កណិការំ ជោតន្តំ, និសិន្ទំ បព្ពតន្តរេ;
អន្ទសំ វិជំ ពុទ្ធំ, វិបស្សិំ លោកនាយកំ។
២. “តិណិ កិង្គណិបុប្ផានិ, បក្កយ្ហ អភិរោបយិ;
សម្ពុទ្ធមភិបូជេត្វា, គច្ឆាមិ ទត្ថិណាមុខោ។
៣. “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, ភាវតីសមគច្ឆហំ។
៤. “ឯកនវុតិកោ កប្បេ, យំ ពុទ្ធមភិបូជយិ;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។
៥. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សមូហតា;
នាគោវ ពន្ធនំ នេត្វា, វិហរាមិ អនាសវោ។
៦. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ, មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ;
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៧. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្យភិញ្ញោ សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា តិកិង្គណិបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា

គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

តិកិង្គណិបុប្ផិយត្ថេរស្សាបទានំ បឋមំ។

២. បំសុក្ខលបូជកត្ថេរអបទានំ

៨. “ហិមវន្តស្សវិទូរេ, ឧទង្គណោ នាម បព្ពតោ;
តត្ថន្ទសំ បំសុក្ខលំ, ទុមគ្គម្ហិ វិលម្ហិតំ។
៩. “តិណិ កិង្គណិបុប្ផានិ, ឱចិនិក្ខានហំ តទា;
ហង្កោ ហង្កេន ចិត្តេន, បំសុក្ខលមបូជយិ។
១០. “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, ភាវតីសមគច្ឆហំ។
១១. “ឯកនវុតិកោ កប្បេ, យំ កម្មមកវិ តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, បូជិត្វា អរហន្ធជំ។
១២. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ...បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។
១៣. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១៤. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា បំសុក្ខលបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

បំសុក្ខលបូជកត្ថេរស្សាបទានំ ទុតិយំ។

៣. កោរណ្ណបុប្ផិយត្ថេរអបទានំ

១៥. “អនកម្មិកោ បុរេ អាសី, បិតុមាតុមគេនហំ [បិតុបេតាមហេនហំ (សី. ស្យា. បី.)];
បសុមារេន ជីវាមិ, កុសលំ មេ ន វិជ្ជតិ។

១៦. “មម អាសយសាមន្តា, តិស្សោ លោកគ្គនាយកោ;
បទានិ គីណិ ទស្សេសិ, អនុកម្យាយ ចក្កមា។

១៧. “អក្កនេ ច បទេ ទិស្វា, តិស្សនាមស្ស សត្តនោ;
ហង្កោ ហង្កេន ចិត្តេន, បទេ ចិត្តំ បសាទយី។

១៨. “កោរណ្ណំ បុប្ផិតំ ទិស្វា, បាទបំ ធរណីរុហំ;
សកោសកំ គហេត្វាន, បទសេដ្ឋមបូជយី [បទសេដ្ឋេ អបូជយី (សី. បី.)]។

១៩. “ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ចហំ។

២០. “យំ យំ យោនុបបដ្ឋាមិ, ទេវតំ អថ មានុសំ;
កោរណ្ណកឆវិ ហោមិ, សុប្បភាសោ [សបភាសោ (សី. ស្យា. បី. ក.)] ភវាមហំ។

២១. “ទ្វេនុរុតេ ឥតោ កប្បេ, យំ កម្មមកវិ តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, បទបូជាយិទំ ផលំ។

២២. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

២៣. “សាកតំ វត មេ អាសី... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

២៤. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កោរណ្ណបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

កោរណ្ណបុប្ផិយត្ថេរស្សាបទានំ គតិយំ។

៤. កិសុកបុប្ផិយត្ថេរអបទានំ

២៥. “កិសុកំ បុប្ផិតំ ទិស្វា, បគ្គហេត្វាន អញ្ញលី;
ពុទ្ធសេដ្ឋំ សវិត្វាន, អាកាសេ អភិបូជយី។

២៦. “ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ចហំ។

២៧. “ឯកតីសេ ឥតោ កប្បេ, យំ កម្មមកវិ តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

២៨. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

២៩. “សាកតំ វត មេ អាសី... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៣០. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កិសុកបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

កិសុកបុប្ផិយត្ថេរស្សាបទានំ ចតុត្ថំ។

៥. ឧបដ្ឋទុស្សនាយកត្ថេរអបទានំ

៣១. “បទុមុត្តរភក្កតោ , សុជាតោ នាម សាវកោ;
បំសុក្ខលំ គវេសន្តោ, សង្ការេ ចរតេ [ចរតី (សី. ក.)] តទា។

៣២. “នគរេ ហំសវតិយា, បរេសំ ភគកោ អហំ;
ឧបដ្ឋទុស្សំ ទត្វាន, សិរសា អភិវាទយី។

៣៣. “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិធិហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ចហំ។

៣៤. “តេត្តិសក្ខត្តំ ទេវិន្ទោ, ទេវជ្ជមការយី;
សត្តសត្តតិក្ខត្តញ្ច, ចក្កវត្តិ អហោសហំ។

៣៥. “បទេសវដ្តំ វិបុលំ, គណនាតោ អសង្ខយំ;
ឧបខ្ម្មនុស្សទានេន, មោទាមិ អកុតោកយោ។

៣៦. “ឥច្ចមា នោ ចហំ អជ្ឈ, សកាននំ សបព្ពតំ;
ខោមទុស្សេហិ នាទេយ្យំ, អខ្ម្មនុស្សស្សិនំ ផលំ។

៣៧. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, យំ ទានមទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, អខ្ម្មនុស្សស្សិនំ ផលំ។

៣៨. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។
៣៩. “ស្មាតតំវត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៤០. “បីដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឧបខ្ម្មនុស្សទាយកោ ថេរោ ឥមា

គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

ឧបខ្ម្មនុស្សទាយកត្ថេរស្សាបទានំ បញ្ចមំ។

៦. ឃតមណ្ឌទាយកត្ថេរអបទានំ

៤១. “សុចិន្តិតំ ភក្កវត្តំ, លោកជេដ្ឋំ នវាសកំ;
ឧបវិដ្ឋំ មហារញ្ញំ, វាតាពាជេន បិទ្ធិតំ។

៤២. “ទិស្វា ចិត្តំ បសាទេត្វា, ឃតមណ្ឌមុបានយី;
កតត្តា អាចិតត្តា [ឧបចិតត្តា (ស្យា. ក.)] ច, គង្កា ភាគីរថី អយំ។

៤៣. “មហាសមុទ្វា ចត្តារោ, យតំ សម្បជ្ជេ មម;
អយញ្ច បថវី យោរា, អប្បមាណា អសង្ខិយា។

៤៤. “មម សង្កប្បមញ្ញាយ, ភវតេ មធុសក្ករា [មធុសក្ករា (ស្យា. ក.)];
ចាតុទ្ធិបា ឥមេ រុក្ខា, បាទបា ធរណីរុហា។

៤៥. “មម សង្កប្បមញ្ញាយ, កប្បរុក្ខា ភវន្តិ តេ;
បញ្ញាសក្ខត្តំ ទេវិន្ទោ, ទេវជ្ជមការយី។

៤៦. “ឯកបញ្ញាសក្ខត្តញ្ច, ចក្កវត្តិ អហោសហំ;
បទេសវដ្តំ វិបុលំ, គណនាតោ អសង្ខយំ។

៤៧. “ចតុន្ទុវតិកោ [ឆន្ទុវតេ តតោ (សី.)] កប្បេ, យំ ទានមទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ឃតមណ្ឌស្សិនំ ផលំ។

៤៨. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។
៤៩. “ស្មាតតំវត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៥០. “បីដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឃតមណ្ឌទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

ឃតមណ្ឌទាយកត្ថេរស្សាបទានំ ឆដ្ឋំ។

៧. ឧទកទាយកត្ថេរអបទានំ

៥១. “បនុមុត្តរពុទ្ធសូ, ភិក្ខុសង្ឃ អនុត្តរ;
បសន្និចិត្តោ សុមនោ, បាសិយដមបូរយី។
៥២. “បព្ពតត្តេ ទុមត្តេ វា, អាកាសេ វាថ ភូមិយំ;
យទា បាសិយមិច្ឆាមិ, ខិប្បំ និព្ពត្តតេ មម។
៥៣. “សគសហស្សិតោ កប្បេ, យំ ទានមទទី តទា;
ទុក្ខតី នាភិជានាមិ, ទកទានស្សិនំ ផលំ។
៥៤. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ្នំ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។
៥៥. “សាកតំ វត មេ អាសំ... បេ... កតំ ពុទ្ធសូ សាសនំ។
៥៦. “បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធសូ សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្ថា ឧទកទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ
អភាសិតាតិ។

ឧទកទាយកត្តេរស្សាបទានំ សត្តមំ។

៨. បុលិនថូបិយត្ថេរអបទានំ

៥៧. “ហិមវន្តស្សាវិទូរេ, យមកោ នាម បព្ពតោ;
អស្សមោ សុកតោ មយ្នំ, បណ្ណសាលា សុមាបិតា។
៥៨. “នារទោ នាម នាមេន, ជដិលោ ឧត្តតាបនោ;
ចតុទ្ធសសហស្សានិ, សិស្សា បរិចរន្តិ មំ។
៥៩. “បដិសល្លិនកោ សន្តោ, ឯវំ ចិន្តេសហំ តទា;
សញ្ញោ ជនោ មំ បូជេតិ, នាហំ បូជេមិ កិញ្ចនំ។
៦០. “ន មេ ឱវាទកោ អត្ថិ, វត្តា កោចិ ន វិជ្ជតិ;
អនាចរិយុបជ្ឈាយោ, វនេ វាសំ ឧបេមហំ។
៦១. “ឧបាសមាទោ យមហំ, កុចិត្តំ ឧបដ្ឋហេ;
សោ មេ អាចរិយោ នត្ថិ, វនេវាសោ និវត្តកោ។
៦២. “អាយាគំ មេ គវេសិស្សំ, កុំ ភាវនិយំ តថា;
សាវស្សយោ វសិស្សាមិ, ន កោចិ គរហិស្សតិ។
៦៣. “ឧត្តានកូលា នទិកា, សុបតិគ្គា មនោរមា;
សំសុទ្ធបុលិនានាគិណ្ណា, អវិទូរេ មមស្សមំ។
៦៤. “នទី អមរិកំ នាម, ឧបគន្ធានហំ តទា;
សំវឌ្ឍយិត្វា បុលិនំ, អកំ បុលិនចេតិយំ។
៦៥. “យេ តេ អហេសុំ សម្ពុទ្ធា, ភវន្តករណា មុនី;
តេសំ ឯតាទិសោ ថូបោ, តំ និមិត្តំ ករោមហំ។
៦៦. “ករិត្វា បុលិនំ **[បុឡិនេ (សី. ស្យា. បី.)]** ថូបំ, សោវណ្ណំ មាបយី អហំ;
សោណ្ណកិដ្ឋណិបុច្ឆានិ, សហស្សេ គីណិ បូជយី។
៦៧. “សាយបាគំ នមស្សាមិ, វេទជាតោ កតញ្ញលី;
សម្ពុទ្ធា វិយ សម្ពុទ្ធំ, វន្តី បុលិនចេតិយំ។
៦៨. “យទា កិលេសា ជាយន្តិ, វិតក្កា គេហនិស្សិតា;
សរាមិ សុកតំ ថូបំ, បច្ចវេក្ខាមិ តាវទេ។
៦៩. “ឧបនិស្សាយ វិហរំ, សត្តវាហំ វិនាយកំ;
កិលេសេ សំវេសយ្យាសិ, ន យុត្តំ តវ មាវិស។

៧០. “សហ អារជ្ជិតេ ថូបេ, ការវំ ហោតិ មេ គទា;
កុរិកក្កេ វិនោទេសី, នាកោ គុត្តន្តិតោ យថា។
៧១. “ឯវំ វិហរមាសំ មំ, មច្ឆរាជាកិមទ្ធច;
គត្ត កាលង្គតោ សន្តោ, ព្រហ្មលោកមគច្ឆហំ។
៧២. “យាវតាយុំ វសិត្វាន, តិទិវេ **[តិទសេ (សី. បី.)]** ឧបបជ្ជហំ;
អសីតិក្ខត្តំ ទេវិន្តោ, ទេវរជ្ជមការយី។
៧៣. “សតានំ តីណិក្ខត្តញ្ច, ចក្កវត្ថី អហោសហំ;
បទេសរជ្ជំ វិបុលំ, គណនាតោ អសង្ខិយំ។
៧៤. “សោណ្ឌកិង្គណិបុច្ឆានំ **[គេសំ កិង្គណិបុច្ឆានំ (សី.)]**, វិបាកំ អនុភោមហំ;
ធាតិសតសហស្សានិ, បរិវារេន្តិ មំ **[មេ (ក.)]** ភវេ។
៧៥. “ថូបស្ស បរិចិណ្ឌត្តា, រដោជល្លំ ន លិម្បតិ;
គត្តេ សេទា ន មុច្ឆន្តិ, សុប្បភាសោ ភវាមហំ។
៧៦. “អហោ មេ សុកតោ ថូបោ, សុទិដ្ឋាមរិកា នទី;
ថូបំ កត្វាន បុលិនំ, បត្តោម្ហិ អចលំ បទំ។
៧៧. “កុសលំ កត្តកាមេន, ជន្តនា សារតាហិនា;
នត្ថិ ខេត្តំ អខេត្តំ វា, បដិបត្តិវ សាធកា **[សារិកា (បី.), សារកា (ស្យា.), សារតា (ក.)]**។
៧៨. “យថាបិ ពលវា បោសោ, អណ្ណំ តវិតុស្សហេ;
បរិត្តំ កដ្ឋមាទាយ, បក្ខន្ទេយ្យ មហាសវំ។
៧៩. “ឥមាហំ កដ្ឋំ និស្សាយ, តវិស្សាមិ មហោទធី;
ឧស្សាហេន វិរិយេន, តរេយ្យ ឧទធី នរោ។
៨០. “តថេវ មេ កតំ កម្មំ, បរិត្តំ ថោកកញ្ច យំ;
តំ កម្មំ ឧបនិស្សាយ, សំសារំ សមតិក្កមី។
៨១. “បច្ឆិមេ ភវេ សម្បត្តេ, សុក្កមូលេន បោទិតោ;
សាវត្ថិយំ បុរេ ជាតោ, មហាសាលេ សុអឌ្ឍកេ។
៨២. “សទ្ធា មាតា បិតា មយ្ហំ, ពុទ្ធស្ស សរណំ គតា;
ឧភោ ទិដ្ឋបទា ឯតេ, អនុវត្តន្តិ សាសនំ។
៨៣. “ពោធិបបដិកំ គយ្ហ, សោណ្ឌថូបមការយុំ;
សាយបាតំ **[សាយំ បាតំ (ស្យា. ក.)]** នមស្សន្តិ, សក្យបុគ្គស្ស សម្មខា។
៨៤. “ឧបោសថម្ហិ ទិវសេ, សោណ្ឌថូបំ វិនីហុំ;
ពុទ្ធស្ស វណ្ណំ កិត្តេន្តា, តិយាមំ វិគិនាមយុំ។
៨៥. “សហ ទិស្វានហំ **[បសាទេត្វានហំ (ក.)]** ថូបំ, សវិ បុលិនចេតិយំ;
ឯកាសនេ និសីទិត្វា, អរហត្តមបាបុណី។

ទ្វាវិសតិមំ ភាណវាវំ។

៨៦. “គវេសមា នោ តំ វីរី, ធម្មសេនាបតិទ្ធុសំ;
អគារា និក្ខមិត្វាន, បព្ពជី គស្ស សន្តិកេ។
៨៧. “ជាតិយា សត្តវស្សេន, អរហត្តមបាបុណី;
ឧបសម្មាទយី ពុទ្ធោ, គុណមញ្ញាយ ចក្កមា។
៨៨. “ទារកេនេវ សន្តេន, កិរិយំ និដ្ឋិតំ មយា;
កតំ មេ ករណីយដ្ឋ, សក្យបុគ្គស្ស សាសនេ។

៨៩. “សព្វវេរកយាតីតោ, សព្វសង្កាតិកោ [សព្វសង្កាតិកោ (ក.)] ឥសិ;
សាវកោ តេ មហាវិរ, សោណ្ឌចូបស្សិន្ទ ផល។

៩០. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ្យ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

៩១. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៩២. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា បុលិនចូបិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

បុលិនចូបិយត្ថេរស្សាបទានំ អដ្ឋមំ។

៩. នឡកុដិនាយកត្ថេរអបទានំ

៩៣. “ហិមវន្តស្សាវិទូរេ , ហារិកោ នាម បព្ពតោ;

សយម្ពុ នារទោ នាម, រុក្ខមូលេ វសី ឥទា។

៩៤. “នឡាការំ ករិក្ខាន, គិណេន ឆានយី អហំ;

ចង្កមំ សោធយិក្ខាន, សយម្ពុស្ស អទាសហំ។

៩៥. “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណីធីហិ ច;

ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ចហំ។

៩៦. “តត្ថ មេ សុកតំ ព្យម្ពំ, នឡកុដិកនិម្មិតំ;

សន្និយោជនមុព្ពេធំ, ភីសយោជនវិត្ថតំ។

៩៧. “ចតុទ្ធសេសុ កប្បេសុ, ទេវលោកេ រមី អហំ;

ឯកសត្តតិក្ខត្តញ, ទេវវជ្ជមការយី។

៩៨. “ចតុតីសតិក្ខត្តញ, ចក្កវត្តិ អហោសហំ;

បទេសវជ្ជំ វិបុលំ, គណនាតោ អសង្ខិយំ។

៩៩. “ធម្មបាសាទមារុយ្ហ, សព្វាការវរូបមំ;

យទិច្ចកាហំ វិហរេ, សក្យបុត្តស្ស សាសនេ។

១០០. “ឯកតីសេ ឥតោ កប្បេ, យំ កម្មមករិ ឥទា;

ទុក្កតី នាភិជានាមិ, នឡកុដិយិន្ទ ផល។

១០១. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ្យ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

១០២. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១០៣. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា នឡកុដិនាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

នឡកុដិនាយកត្ថេរស្សាបទានំ នវមំ។

១០. បិយាលផលទាយកត្ថេរអបទានំ

១០៤. “មិគលុទ្ធោ បុរេ អាសិ, វិបិនេ វិចរំ ឥទា;

អន្ទសំ វិវជំ ពុទ្ធំ, សព្វធម្មាន បារគុ។

១០៥. “បិយាលផលមាទាយ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្សទាសហំ;

បុញ្ញក្ខេត្តស្ស វិវស្ស, បសន្នោ សេហិ បាណិភិ។

១០៦. “ឯកតីសេ ឥតោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទី ឥទា;

ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិន្ទ ផល។

១០៧. កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

“ស្លាកតំរក មេ អាស... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១០៨. បេជ្ជសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

កតំ សុទ្ធំ អាយស្ថា បិយាលផលទាយកោ ថេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

បិយាលផលទាយកត្ថេរស្សាបទានំ ទសមំ។

កិង្គណិបុប្ផវគ្គោ បញ្ញាសមោ។

កស្សទ្ធានំ –

កិង្គណិ បំសុក្ខលញ្ច, កោរណ្ណមថ កិសុកំ;
ឧបខ្សុទ្ធស្សិ យតទោ, ឧទកំ ថូបការកោ។

នឡាការី ច នវមោ, បិយាលផលទាយកោ;
សតមេកញ្ច តាថានំ, នវកញ្ច តទុត្តរិ។

អថ វគ្គទ្ធានំ –

មេត្តេយ្យវគ្គោ ភទ្ទាលិ, សកីសម្មជ្ជកោបិ ច;
ឯកវិហារី វិភីតកិ, ជតតិ សាលបុប្ផិយោ។

នឡាការំ បំសុក្ខលំ, កិង្គណិបុប្ផិយោ តថា;
អសីតិ ទ្វេ ច តាថាយោ, ចតុទ្ធសសតានិ ច។

មេត្តេយ្យវគ្គទសកំ។

បញ្ចមសតកំ សមត្ថំ។

៥១. កណិការវគ្គោ

១. តិកណិការបុប្ផិយត្ថេរអបទានំ

១. “សុមេធា នាម សម្ពុទ្ធោ, ពាក្រីសវលក្ខណេ;
វិវេកកាមោ សម្ពុទ្ធោ, ហិមវន្តមុបាគមី។
២. “អជ្ឈោគយ្ហ ហិមវន្តំ, អគ្គោ កាវុណិកោ មុនិ;
បល្លង្កមាភុជិត្វាន, និសិទិ បុរិសុត្តមោ។
៣. “វិជ្ជាធរោ គទា អាសី, អន្តលិក្ខចរោ អហំ;
តិស្សលំ សុកតំ គយ្ហ, គច្ឆាមិ អម្ពរេ គទា។
៤. “បព្ពតក្កេ យថា អគ្គិ, បុណ្ណមាយេវ ចន្ទិមា;
វនេ ឱភាសតេ ពុទ្ធោ, សាលរាជារ ផុល្លិកោ។
៥. “វនគ្គា និក្ខមិត្វាន, ពុទ្ធវិសិទ្ធិវារេ;
នឡគ្គិវណ្ណសង្កាសា, ទិស្វា ចិត្តំ បសាទយី។
៦. “វិចិនំ អន្ធសំ បុប្ផំ, កណិការំ ទេវគន្ធិកំ;
តិណិ បុប្ផានិ អាទាយ, ពុទ្ធសេដ្ឋមបូជយី។
៧. “ពុទ្ធស្ស អានុភាវេន, តិណិ បុប្ផានិ មេ គទា;
ឧទ្ធវណ្ណា អជោបត្តា, ឆាយំ កុព្ពន្តិ សត្តនោ។
៨. “ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតិសមគច្ឆហំ។
៩. “គត្ថ មេ សុកតំ ព្យម្ពំ, កណិការិកិ ញាយតិ;
សន្និយោជនមុព្ពេជំ, តិសយោជនវិត្ថតំ។
១០. “សហស្សកណ្ណំ សតភេណ្ឌ [\[សតភេណ្ឌ \(ស្សា.\)\]](#), ធជាលុហវិតាមយំ;
សតសហស្សនិយ្យហា, ព្យម្ពេ បាតុភវីសុ មេ។
១១. “សោណ្ឌមយា មណិមយា, លោហិតង្គមយាបិ ច;
ផលិកាបិ ច បល្លង្កា, យេនិច្ឆកា យទិច្ឆកា [\[យេនិច្ឆយា យទិច្ឆកំ \(ស្សា.\), យទិច្ឆកាយទិច្ឆកា \(ក.\)\]](#)។
១២. “មហារហញ្ច សយនំ, តូលិការិកតិយុតំ;
ឧទ្ធវលោមិកឯកន្តំ, ពិម្ពោហនសមាយុតំ [\[ពិម្ពោហនសមាយុតំ... \(ស្សា. ក.\)\]](#)។
១៣. “កវនា និក្ខមិត្វាន, ចរន្តោ ទេវចារិកំ;
យទា ឥច្ឆាមិ គមនំ, ទេវសង្ឃបុរក្ខតោ។
១៤. “បុប្ផស្ស ហេដ្ឋា តិដ្ឋាមិ, ឧបវិច្ឆននំ មម;
សមន្តា យោជនសតំ, កណិការេហិ ឆាទិតំ។
១៥. “សន្និគុរិយសហស្សានិ, សាយបាតមុបដ្ឋហំ;
បរិវារេន្តិ មំ និច្ចំ, រត្តិន្ទិរមគន្ធិតា។
១៦. “គត្ថ នច្ឆេហិ គីតេហិ, តាឡេហិ វាទិកេហិ ច;
រមាមិ ឱដ្ឋាវតិយា, មោទាមិ កាមកាមិហំ។
១៧. “គត្ថ ភុត្វា បិវិត្វា ច, មោទាមិ តិទសេ គទា;
នាវិតណេហិ សហិតោ, មោទាមិ ព្យម្ពមុត្តមេ។
១៨. “សតានំ បញ្ចក្ខត្តញ្ច, ទេវវជ្ជមការយី;
សតានំ តិណិក្ខត្តញ្ច, ចក្កវត្តិ អហោសហំ;

បទេសរដ្ឋ វិបុលំ, គណនាតោ អសង្ខិយំ។

១៩. “ភវាភវេ សំសរន្តោ, មហាកោគំ លភាមហំ;
ភោគេ មេ ឧនតា នត្ថិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

២០. “ទុវេ ភវេ សំសរាមិ, ទេវត្តេ អថ មានុសេ;
អញ្ញំ គតី ន ជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

២១. “ទុវេ កុលេ បជាយាមិ, ខត្តិយេ ចាបិ ព្រាហ្មណេ;
នីចេ កុលេ ន ជាយាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

២២. “ហត្ថិយានំ អស្សយានំ, សិរិកំ សន្នមាសិកំ;
លភាមិ សព្ពមេវេតំ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

២៣. “ទាសីគណំ ទាសគណំ, នារិយោ សមលង្កតា;
លភាមិ សព្ពមេវេតំ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

២៤. “កោសេយ្យកម្ពុលិយានិ, ខោមកប្បាសិកានិ ច;
លភាមិ សព្ពមេវេតំ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

២៥. “នវវត្ថុំ នវផលំ, នវគ្គរសភោជនំ;
លភាមិ សព្ពមេវេតំ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

២៦. “ឥមំ ខាទ ឥមំ ភុញ្ញ, ឥមម្ហិ សយនេ សយ;
លភាមិ សព្ពមេវេតំ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

២៧. “សព្ពត្ថ បូជិតោ ហោមិ, យសោ អព្ពត្តតោ មម;
មហាបក្ខោ សទា ហោមិ, អភេជ្ជបរិសោ សទា;
ញាតិនំ ឧត្តមោ ហោមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

២៨. “សីតំ ឧណ្ហំ ន ជានាមិ, បរិច្ឆាហោ ន វិជ្ជតិ;
អថោ ចេតសិកំ ទុក្ខំ, ហទយេ មេ ន វិជ្ជតិ។

២៩. “សុវណ្ណវណ្ណោ ហុត្វាន, សំសរាមិ ភវាភវេ;
វេវណ្ណិយំ ន ជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៣០. “ទេវលោកា ចវិគ្វាន, សុក្កមូលេន ចោទិតោ;
សាវត្ថិយំ បុរេ ជាតោ, មហាសាលេ សុអដ្ឋកេ។

៣១. “បញ្ច កាមគុណេ ហិត្វា, បព្ពជី អនការិយំ;
ជាតិយា សត្តវស្សោហំ, អរហត្តមបាបុណី។

៣២. “ឧបសម្មាទយី ពុទ្ធោ, គុណមញ្ញាយ ចក្ខុមា;
គរុណោ បូជនីយោហំ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៣៣. “ទិព្ពចក្ខុ វិសុទ្ធី មេ, សមាធិកុសលោ អហំ;
អភិញ្ញាបារមិប្បត្តោ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៣៤. “បដិសម្ពិទា អនុប្បត្តោ, ឥទ្ធិបាទេសុ កោវិនោ;
ធម្មេសុ បារមិប្បត្តោ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៣៥. “គីសកប្បសហស្សម្ហិ, យំ ពុទ្ធមភិបូជយី;
ទុក្ខតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៣៦. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សមូហតា;
នាគោវ ពន្ធនំ ឆេត្វា, វិហរាមិ អនាសវោ។

៣៧. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ, មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ;

តិស្សេ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៣៨. “បដិសម្ពិទា ចតស្សេ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្ទុភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា តិកណិការបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា

គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

តិកណិការបុប្ផិយត្ថេរស្សាបទានំ បឋមំ។

២. ឯកបត្តទាយកត្ថេរអបទានំ

៣៩. “នគរេ ហំសវតិយា, កុម្មការោ អហោសហំ;
អន្ទសំ វិជំ ពុទ្ធំ, ឱយភិណ្ឌមនាសវំ។

៤០. “សុកតំ មត្តិកាបត្តំ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្សទាសហំ;
បត្តំ ទត្វា ភគវតោ, ឧដុភូតស្ស តាទិនោ។

៤១. “ភវេ និព្ពត្តមាទោហំ, សោណ្ណថាលេ លភាមហំ;
រូបិមយេ ច សោវណ្ណេ, តន្តិកេ ច មណីមយេ។

៤២. “បាតិយោ បរិកុញ្ញមិ, បុញ្ញកម្មស្សិទ្ធំ ផលំ;
យសានញ្ច ធនានញ្ច [\[យសសាវ ធនានញ្ច \(ស្សា.\)\]](#), អគ្គភូតោ [\[បត្តភូតោ \(សិ. បី.\)\]](#) ច ហោមហំ។

៤៣. “យថាបិ ភទ្ទកេ ខេត្តេ, ពិជំ អប្បម្បិ រោបិតំ;
សម្មាធាវំ បវច្ឆន្តេ, ផលំ តោសេតិ កស្សកំ។

៤៤. “តថេវិទំ បត្តទានំ, ពុទ្ធខេត្តម្ហិ រោបិតំ;
បីតិធាវេ បវស្សន្តេ, ផលំ មំ តោសយិស្សតិ។

៤៥. “យាវតា ខេត្តា វិជ្ជន្តិ, សង្សាបិ ច គណាបិ ច;
ពុទ្ធខេត្តសមោ នត្តិ, សុខទោ សព្ពបាណិនំ។

៤៦. “នមោ តេ បុរិសាជញ្ញ, នមោ តេ បុរិសុត្តម;
ឯកបត្តំ ទទិក្ខាន, បត្តោម្ហិ អចលំ បទំ។

៤៧. “ឯកនវុតិកោ កប្បេ, យំ បត្តមទទិ តទា;
ទុក្ខតី នាភិជានាមិ, បត្តទានស្សិទ្ធំ ផលំ។

៤៨. “កិលេសា លាបិតា ម្ហ្គំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

៤៩. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៥០. “បដិសម្ពិទា ចតស្សេ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា ឯកបត្តទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

ឯកបត្តទាយកត្ថេរស្សាបទានំ ទុតិយំ។

៣. កាសុមារផលិយត្ថេរអបទានំ

៥១. “កណិការំ ជោតត្ថំ, និសិទ្ធំ បព្ពកត្តវេ;
អន្ទសំ វិជំ ពុទ្ធំ, លោកជេដ្ឋំ នរាសកំ។

៥២. “បសន្នចិត្តោ សុមនោ, សិវេ កត្វាន អញ្ញលី;
កាសុមារិកមាទាយ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្សទាសហំ។

៥៣. “ឯកតីសេ តតោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។

៥៤. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។
៥៥. “ស្លាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៥៦. “បិដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កាសុមារផលិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

កាសុមារផលិយត្ថេរស្សាបទានំ តតិយំ។

៤. អវដផលិយត្ថេរអបទានំ

៥៧. “សហស្សវសី ភគវា, សយម្ហូ អបរាជិតោ;
វិវេកា ឧដ្ឋហិត្វាន, គោចរាយាភិនិត្តមិ។
៥៨. “ផលហត្ថោ អហំ ទិស្វា, ឧបគច្ឆិ នរាសកំ;
បសន្នចិត្តោ សុមនោ, អវដំ អទទី ផលំ។
៥៩. “ចតុន្ទុតិកោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។

៦០. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។
៦១. “ស្លាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៦២. “បិដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អវដផលិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

អវដផលិយត្ថេរស្សាបទានំ ចតុត្ថំ។

៥. បាទផលិយត្ថេរអបទានំ

៦៣. “សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធំ, អាហុតិនំ បដិក្កហំ;
វទិយំ បដិបដ្ឋន្តំ, បាទផលំ [វារផលំ (សិ.), បារផលំ (ស្យា.), បារផលំ (បិ.)] អនាសវា។
៦៤. “ឯកនុតិកោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។
៦៥. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។
៦៦. “ស្លាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៦៧. “បិដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បាទផលិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

បាទផលិយត្ថេរស្សាបទានំ បញ្ចមំ។

៦. មាតុលុដ្ឋផលទាយកត្ថេរអបទានំ

៦៨. “កណិការី ជលិតំ, បុណ្ណមាយេវ ចន្ទិមំ;
ជលន្តំ ទីបរុក្ខំ, អន្ធសំ លោកនាយកំ។
៦៩. “មាតុលុដ្ឋផលំ គយ្ហ, អទាសី សត្តនោ អហំ;
ទក្ខិណេយ្យស្ស វិស្ស [ធើរស្ស (សិ.)], បសន្នោ សេហិ បាណិភិ។

៧០. “ឯកតិសេ តតោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។

៧១. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។

៧២. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៧៣. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា មាតុលុដ្ឋផលទាយកោ ថេរោ ឥមា

គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

មាតុលុដ្ឋផលទាយកត្ថេរស្សាបទានំ ឆដ្ឋំ។

៧. អជេលិផលទាយកត្ថេរអបទានំ

៧៤. “អដ្ឋនោ [អជិនោ (ស្សា.)] នាម សម្ពុទ្ធោ, ហិមវន្តេ វសី តទា;

ចរណេន ច សម្បន្នោ, សមាធិកុសលោ មុនី។

៧៥. “កុម្មមត្តំ គហេត្វាន, អជេលិ [អញ្ញលិ (ស្សា.), អជេលំ (បី.)] ជីវជីវកំ;

ឆត្ថបណ្ណំ គហេត្វាន, អទាសិ សត្តនោ អហំ។

៧៦. “ចតុន្ទុតិកោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទី តទា;

ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។

៧៧. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។

៧៨. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៧៩. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អជេលិផលទាយកោ ថេរោ ឥមា

គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

អជេលិផលទាយកត្ថេរស្សាបទានំ សត្តមំ។

៨. អមោទផលិយត្ថេរអបទានំ

៨០. “សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធំ, អាហុតិនំ បដិគ្គហំ;

វទិយំ បដិបជ្ជន្តំ, អមោទមទទី ផលំ។

៨១. “ឯកនុតិកោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទី តទា;

ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។

៨២. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។

៨៣. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៨៤. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អមោទផលិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

អមោទផលិយត្ថេរស្សាបទានំ អដ្ឋមំ។

៩. តាលផលទាយកត្ថេរអបទានំ

៨៥. “សគរំសី នាម ភគវា, សយម្ហូ អបរាជិតោ;

វិវេកា វុដ្ឋហិត្វាន, គោចរាយាភិនិត្តមិ។

៨៦. “ផលហត្ថោ អហំ ទិស្វា, ឧបកច្ឆិ នរាសកំ;

បសន្នចិត្តោ សុមនោ, តាលផលំ អទាសហំ។

៨៧. “ចក្កនុត្តរុត្តរោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។

៨៨. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។
៨៩. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៩០. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កាលផលទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

កាលផលទាយកត្តោស្សាបទានំ នវមំ។

១០. នាឡិកេរផលទាយកត្តោអបទានំ

៩១. “នគរេ ពន្ធមតិយា, អារាមិកោ អហំ តទា;
អន្ទសំ វិជំ ពុទ្ធំ, គច្ឆន្តំ អនិលញ្ញសោ។

៩២. “នាឡិកេរផលំ គយ្ហ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្សទាសហំ;
អាកាសេ បិតកោ សន្តោ, បដិគ្គណ្ឌិ មហាយសោ។

៩៣. “វិត្តិសញ្ញននោ មួយំ, ទិដ្ឋធម្មសុខាវហោ;
ផលំ ពុទ្ធស្ស ទគ្គាន, វិប្បសន្នេន ចេតសា។

៩៤. “អធិកច្ឆិ តទា បីតិ, វិបុលញ្ច សុខុត្តមំ;
ឧប្បជ្ជកេរ រកនំ, និព្ពត្តស្ស តហិ តហិ។

៩៥. “ឯកនុត្តរុត្តរោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។

៩៦. “ទិព្ពចក្ខុ វិសុទ្ធំ មេ, សមាធិកុសលោ អហំ;
អភិញ្ញាបារមីប្បត្តោ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។

៩៧. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។
៩៨. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៩៩. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា នាឡិកេរផលទាយកោ ថេរោ ឥមា

គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

នាឡិកេរផលទាយកត្តោស្សាបទានំ ទសមំ។

កណិការវគ្គោ ឯកបញ្ញាសមោ។

តស្សទ្វានំ –

កណិការេកបត្តា ច, កាសុមារី តថាវដា;
បាទញ្ច មាតុលុង្គញ្ច, អជេលីមោទមេរ ច។

គាលំ តថា នាឡិកេរំ, គាថាយោ គណិតា វិហ;
ឯកំ គាថាសតំ ហោតិ, ឧនាធិកវិវិជ្ជិតំ។

៥២. ផលទាយកវគ្គោ

១. កុរុញ្ញិយផលទាយកត្តេអបទានំ

១. “មិត្តលុទ្ធា បុរេ អាសិ, វិបិនេ វិចរំ អហំ;
អន្ទសំ វិជំ ពុទ្ធំ, សព្ពធម្មាន បារកុំ។
២. “កុរុញ្ញិយផលំ គយ្ហ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្សទាសហំ;
បុញ្ញក្ខេត្តស្ស តាទិនោ, បសន្នោ សេហិ បាណិភិ។
៣. “ឯកតីសេ តតោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិទំ ផលំ។
៤. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សម្មហតា;
នាគោរ ពន្ធនំ ឆេត្វា, វិហរាមិ អនាសវោ។
៥. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ;
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៦. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្ទភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កុរុញ្ញិយផលទាយកោ ថេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាភិ។

កុរុញ្ញិយផលទាយកត្តេស្សាបទានំ បឋមំ។

២. កបិត្តផលទាយកត្តេអបទានំ

៧. “សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធំ, អាហុតិនំ បដិគ្គហំ;
រថិយំ បដិបជ្ជន្តំ, កបិត្តំ [កបិដ្ឋ (ស្ស.)] អទទី ផលំ។
៨. “ឯកនុតិកោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិទំ ផលំ។
៩. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ...បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។
១០. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១១. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កបិត្តផលទាយកោ ថេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាភិ។

កបិត្តផលទាយកត្តេស្សាបទានំ ទុតិយំ។

៣. កោសម្ពុផលិយត្តេអបទានំ

១២. “កកុជំ វិលសន្តំ, ទេវទេវំ នរាសកំ;
រថិយំ បដិបជ្ជន្តំ, កោសម្ពុ [កោសុម្ពុ (សិ. ស្ស. បិ.)] អទទី តទា។
១៣. “ឯកតីសេ តតោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិទំ ផលំ។
១៤. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ...បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។
១៥. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១៦. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

អភាសិត្តាតិ។

កោសម្ពុជលិយត្ថេរស្សាបទានំ តតិយំ។

៤. កេតកបុប្ផិយត្ថេរអបទានំ

១៧. “វិនគានទិយា តីរេ, វិហាសិ បុរិសុត្តមោ;
អន្ធកំ វិវដំ ពុទ្ធំ, ឯកគ្គំ សុសមាហិតំ។

១៨. “មធុគន្ធស្ស បុប្ផេន, កេតកស្ស អហំ តទា;
បសន្នចិត្តោ សុមនោ, ពុទ្ធសេដ្ឋមបូជយី។

១៩. “ឯកនវុតិកោ កប្បេ, យំ បុប្ផមភិបូជយី;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

២០. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ...បេ.... វិហាមិ អនាសវោ។

២១. “សាកតំវត មេ អាសិ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

២២. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា កេតកបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

កេតកបុប្ផិយត្ថេរស្សាបទានំ ចតុត្ថំ។

៥. នាគបុប្ផិយត្ថេរអបទានំ

២៣. “សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធំ, អាហុតិនំ បដិគ្គហំ;
វចិយំ បដិបជ្ឈន្តំ, នាគបុប្ផំ អបូជយី។

២៤. “ឯកនវុតិកោ កប្បេ, យំ បុប្ផមភិបូជយី;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

២៥. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ...បេ.... វិហាមិ អនាសវោ។

២៦. “សាកតំវត មេ អាសិ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

២៧. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា នាគបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

នាគបុប្ផិយត្ថេរស្សាបទានំ បញ្ចមំ។

៦. អជ្ជនបុប្ផិយត្ថេរអបទានំ

២៨. “ចន្ទភាគានទីតីរេ, អហោសិ កិន្ទរោ តទា;
អន្ធកំ វិវដំ ពុទ្ធំ, សយម្ហំ អបរាជិតំ។

២៩. “បសន្នចិត្តោ សុមនោ, វេទជាតោ កតញ្ញលី;
គហេត្វា អជ្ជនំ បុប្ផំ, សយម្ហំ អភិបូជយី។

៣០. “ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជហិត្វា កិន្ទរំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ចហំ។

៣១. “ឆត្តិសក្ខត្តំ ទេវិន្នោ, ទេវរជ្ជមការយី;
ទសក្ខត្តំ ចក្កវត្តិ, មហារជ្ជមការយី។

៣២. “បទេសវង្គ វិបុលំ, គណនាតោ អសង្ខិយំ;
សុខេត្តេ វប្បិតំ ពឹងំ, សយម្ពុទ្ធិ អហោ មម [អហោសិ មេ (ស្យា.)]។

៣៣. “កុសលំ វិជ្ជតេ មយ្ហំ, បព្ពជី អនកាវិយំ;
បូជារហោ អហំ អជ្ឈ, សក្យបុគ្គស្ស សាសនេ។

៣៤. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។

៣៥. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៣៦. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អជ្ឈនបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា កាថាយោ

អភាសិតាតិ។

អជ្ឈនបុប្ផិយត្ថេរស្យាបទានំ ឆដ្ឋំ។

៧. កុដជបុប្ផិយត្ថេរអបទានំ

៣៧. “ហិមវន្តស្សាវិទូរេ, វសលោ [ចារលោ (សី. បី.), អច្ចយោ (ស្យា.)] នាម បព្ពតោ;
ពុទ្ធោ សុទស្សនោ នាម, វសតេ បព្ពតន្តរេ។

៣៨. “បុប្ផំ ហេមវន្តំ គយ្ហ, វេហាសំ អគមាសហំ;
តត្ថទ្ធសាសិ សម្ពុទ្ធំ, ឱយតិណ្ឌមនាសវំ។

៣៩. “បុប្ផំ កុដជមាទាយ, សិរេ កត្វាន អញ្ញលី [កត្វានហំ តទា (ស្យា. បី. ក.);
ពុទ្ធស្ស អភិរោបេសិ, សយម្ពុស្ស មហោសិនោ។

៤០. “ឯកតីសេ ឥតោ កប្បេ, យំ បុប្ផមភិបូជយី;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៤១. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។

៤២. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៤៣. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កុដជបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា កាថាយោ

អភាសិតាតិ។

កុដជបុប្ផិយត្ថេរស្យាបទានំ សត្តមំ។

៨. យោសសញ្ញកត្ថេរអបទានំ

៤៤. “មិគលុទ្ធោ បុរេ អាសិ, អរញ្ញោ វិបិនេ អហំ;
អទ្ទសំ វិរជំ ពុទ្ធំ, ទេវសង្ឃបុរក្ខតំ។

៤៥. “ចតុសច្ចំ បកាសេន្តំ, ទេសេន្តំ អមតំ បទំ;
អស្សោសិ មជ្ជំ ធម្មំ, សិខិនោ លោកពន្ធនោ។

៤៦. “យោសេ ចិត្តំ បសាទេសិ, អសមប្បដិបុគ្គលេ;
តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា, ឧត្តវិ [អត្ថវិ (សី. បី.)] ទុក្ខំ ភវំ។

៤៧. “ឯកតីសេ ឥតោ កប្បេ, យំ សញ្ញមលភី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, យោសសញ្ញាយិទំ ផលំ។

៤៨. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។

៤៩. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៥០. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា យោសសញ្ញកោ ថេរោ ឥមា កាថាយោ

អភាសិតាតិ។

៨. សព្វផលទាយកត្តោអបទានំ

៥១. “វុណោ នាម នាមេន, ព្រាហ្មណោ មន្តបារគូ;
ឆខ្នេត្វា ទសបុត្តានី, វេនមជ្ឈោគហី តទា។
៥២. “អស្សមំ សុកតំ កត្វា, សុវិភត្តំ មនោរមំ;
បណ្ណសាលំ កវិត្វាន, វេសាមិ វិបិនេ អហំ។
៥៣. “បនុមុត្តរោ លោកវិទូ, អាហុតិនំ បដិគ្គហោ;
មមុន្ទវិតុកាមោ សោ, អាគច្ឆិ មម អស្សមំ។
៥៤. “យាវតា វេនសណ្ឋមិ, ឱភាសោ វិបុលោ អហុ;
ពុទ្ធស្ស អានុភាវេន, បជ្ជលី វិបិនំ តទា។
៥៥. “ទិស្វាន តំ បាដិហីរំ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស តាទិនោ;
បត្តបុដំ គហេត្វាន, ផលេន បូជយី អហំ។
៥៦. “ឧបកន្នាន សម្ពុទ្ធំ, សហខាវិមទាសហំ;
អនុកម្មាយ មេ ពុទ្ធោ, ឥទំ វេនមព្រវិ។
៥៧. “ខាវិការំ គហេត្វាន, បច្ឆតោ ឯហិ មេ គុវំ;
បរិភុត្តេ ច សង្ឃមិ, បុញ្ញំ គវ ភវិស្សតិ។
៥៨. “បុដកន្តំ គហេត្វាន, ភិក្ខុសង្ឃស្សទាសហំ;
តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា, តុសិតំ ឧបបជ្ជហំ។
៥៩. “តត្ថ ទិព្ពហិ នច្ចេហិ, គីតេហិ វាទិតេហិ ច;
បុញ្ញកម្មេន សំយុត្តំ, អនុភោមិ សទា សុខំ។
៦០. “យំ យំ យោនុបបជ្ជាមិ, ទេវតំ អថ មានុសំ;
ភោគេ មេ ឧនតា នត្ថិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។
៦១. “យាវតា ចកុរោ ទីបា, សសមុទ្ធា សបព្ពតា;
ផលំ ពុទ្ធស្ស ទត្វាន, ឥស្សរំ ការយាមហំ។
៦២. “យាវតា មេ បក្ខិគណា, អាកាសេ ឧប្បតត្តិ ចេ;
តេហិ មំ វេសមន្វេន្តិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។
៦៣. “យាវតា វេនសណ្ឋមិ, យក្ខា ភូតា ច រក្ខសា;
កុម្ពណ្ណា ករុឡា ចាបិ, បារិចរិយំ ឧបេន្តិ មេ។
៦៤. “កុម្មា សោណា មធុកាវា, ខំសា ច មកសា ឧភោ;
តេហិ មំ វេសមន្វេន្តិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។
៦៥. “សុបណ្ណា នាម សកុណា, បក្ខិជានា មហព្ពលា;
តេហិ មំ សរណំ យន្តិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។
៦៦. “យេហិ ទីយាយុកា នាគា, ឥទ្ធិមន្តោ មហាយសា;
តេហិ មំ វេសមន្វេន្តិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។
៦៧. “សីហា ព្យក្សា ច ទីបី ច, អច្ឆកោកតរច្ឆកា;
តេហិ មំ វេសមន្វេន្តិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។
៦៨. “ឱសធិគីណវាសី ច, យេ ច អាកាសវាសិនោ;
សព្ពេ មំ សរណំ យន្តិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។

៦៩. “សុទ្ធន្ទសំ សុនិបុណំ, គម្ពីរំ សុប្បកាសិតំ;
ផស្សយិត្វា [ផុសយិត្វា (ក.)] វិហារមិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។

៧០. “វិមោក្ខេ អដ្ឋ ផុសិត្វា, វិហារមិ អនាសវោ;
អាតាបិ និបកោ ចាហំ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។

៧១. “យេ ផលដ្ឋា ពុទ្ធបុត្តា, ខីណទោសា មហាយសា;
អហមញ្ញតរោ តេសំ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។

៧២. “អភិញ្ញាបារមី គន្ធា, សុក្កមូលេន ចោទីតោ;
សញ្ញាសវេ បរិញ្ញាយ, វិហារមិ អនាសវោ។

៧៣. “តេវិជ្ជា ឥទ្ធិបត្តា ច, ពុទ្ធបុត្តា មហាយសា;
ទិព្ពសោតសមាបន្នា, តេសំ អញ្ញតរោ អហំ។

៧៤. “សគសហស្សិតោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទី ឥទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។

៧៥. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

៧៦. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៧៧. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សព្ពផលទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

សព្ពផលទាយកត្ថេរស្សាបទានំ នវមំ។

១០. បទុមធារិកត្ថេរអបទានំ

៧៨. “ហិមវន្តស្សវិទូរេ, រោមសោ នាម បព្ពតោ;
ពុទ្ធាបិ សម្មវោ នាម, អញ្ជោកាសេ វសី ឥទា។

៧៩. “ភវនា និក្ខមិត្វាន, បទុមំ ធារយី អហំ;
ឯកាហំ ធារយិត្វាន, ភវនំ បុនរាគមិ។

៨០. “ឯកតិសេ ឥតោ កប្បេ, យំ ពុទ្ធមភិបូជយី;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិនំ ផលំ។

៨១. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

៨២. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៨៣. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បទុមធារិកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

បទុមធារិកត្ថេរស្សាបទានំ ទសមំ។

ផលទាយកវគ្គោ ទ្វេបញ្ញាសមោ។

តស្សន្ទានំ –

កុរញីយំ កបិត្តញ, កោសម្ពមថ កេតកំ;
នាគបុប្ផនញ្ជេវ, កុដជី យោសសញ្ញកោ។

ថេរោ ច សព្ពផលទោ, គថា បទុមធារិកោ;
អសីតិ ចេត្ត គាថាយោ, តិស្សោ គាថា ឥទុក្កវិ។

៥៣. តិណទាយកវគ្គោ

១. តិណមុដ្ឋិនាយកត្ថេរអបទានំ

១. “ហិមវន្តស្សាវិទូរេ , លម្ពកោ នាម បព្ពតោ;
តត្ថេវ តិស្សោ [តត្ថោបតិស្សោ (សី. បី. ក.)] សម្ពុទ្ធោ, អព្ពោកាសម្ពិ ចង្កមិ។
២. “មិគលុទ្ធោ បុរេ អាសិ, អរញ្ញេ កាននេ អហំ;
ទិស្វាន តំ ទេវទេវំ, តិណមុដ្ឋិមទាសហំ។
៣. “និសីទនត្ថំ ពុទ្ធស្ស, ទត្វា ចិត្តំ បសានយិ;
សម្ពុទ្ធំ អភិវាទេត្វា, បក្កាមី [បក្កមី (ក.)] ឧត្តរាមុខោ។
៤. “អចិរំ គតមត្តស្ស [គតមត្តំ មំ (សី. ស្ស.)], មិគរាជា អបោថយិ [អហេបយិ (សី. ស្ស. បី.)];
សីហេន បោចិតោ [បាតិតោ (សី. បី.), យាធិតោ (ស្ស.)] សន្តោ, តត្ថ កាលង្កតោ អហំ។
៥. “អាសន្នេ មេ កតំ កម្មំ, ពុទ្ធសេដ្ឋេ អនាសវេ;
សុមុត្តោ សរវេតោវ, ទេវលោកមកច្ចហំ។
៦. “យុបោ តត្ថ សុភោ អាសិ, បុញ្ញកម្មាភិនិម្មិតោ;
សហស្សកណ្តោ សតកេណ្ឌ, ធជាលុ ហរិតាមយោ។
៧. “បភា និទ្ធាវតេ តស្ស, សតវសីវ ឧត្តតោ;
អាកិណ្ណោ ទេវកញ្ញាហិ, អាមោទី កាមកាមិហំ។
៨. “ទេវលោកា ចវិគ្វាន, សុក្កមូលេន បោទិតោ;
អាកន្ធាន មនុស្សត្ថំ, បត្តោម្ហិ អាសវក្ខយំ។
៩. “ចតុន្ទុតិតោ កប្បេ, និសីទនមទាសហំ;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, តិណមុដ្ឋេ ឥទំ ផលំ។
១០. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សមូហតា;
នាតោវ ពន្ធនំ ឆេត្វា, វិហារមិ អនាសវោ។
១១. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ, មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ;
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១២. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្ទភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

តត្ថំ សុទំ អាយស្មា តិណមុដ្ឋិនាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

តិណមុដ្ឋិនាយកត្ថេរស្សបទានំ បឋមំ។

២. មព្ពទាយកត្ថេរអបទានំ

១៣. “វិបស្សិនោ ភកវតោ, លោកជេដ្ឋស្ស តាទិនោ;
ឯកមញ្ចំ [ឯកំ វេច្ចំ (ស្ស.), ឯកបច្ចំ (បី.)] មយា ទិន្នំ, បសន្នេន សបាណិនា។
១៤. “ហត្ថិយានំ អស្សយានំ, ទិព្ពយានំ សមជ្ឈកំ;
តេន មព្ពកទានេន, បត្តោម្ហិ អាសវក្ខយំ។
១៥. “ឯកនុតិតោ កប្បេ, យំ មព្ពមទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, មព្ពទានស្សិទំ ផលំ។

១៦. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

១៧. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១៨. “បីដំណើរ ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា មញ្ញទាយកោ [វេច្ចកទាយកោ (ស្ស.), សទ្ធសញ្ញិកវគ្គេបិ ឥទ្ធិអបទានំ ទិស្សតិ] ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិតាតិ។

មញ្ញទាយកត្ថេរស្សបទានំ ទុតិយំ។

៣. សរណគមនិយត្ថេរអបទានំ

១៩. “អារុហិម្ហ តទា នារំ, ភិក្ខុ ចាជីវិកោ ចហំ;
នារាយ ភិជ្ជមាឆាយ, ភិក្ខុ មេ សរណំ អទា។

២០. “ឯកតិសេ តតោ កប្បេ, យំ សោ មេ សរណំ អទា;
ទុក្ខតិ នាភិជានាមិ, សរណគមនេ ផលំ។

២១. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

២២. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

២៣. “បីដំណើរ ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា សរណគមនិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

សរណគមនិយត្ថេរស្សបទានំ តតិយំ។

៤. អព្ពញ្ញនទាយកត្ថេរអបទានំ

២៤. “នគរេ ពន្ធមតិយា, រាជយ្យានេ វសាមហំ;
ចម្មវាសិ តទា អាសិ, កមណ្ឌលុជរោ អហំ។

២៥. “អទ្ធសំ វិមលំ ពុទ្ធំ, សយម្ហំ អបរាជិតំ;
បធានំ បហិតត្ថំ តំ, ឈាយិ ឈានរតំ វសិ [តសិ (ស្ស.)]។

២៦. “សព្ពកាមសមិទ្ធិញ្ច, ឱយភិណ្ណមនាសវំ;
ទិស្វា បសន្នោ សុមនោ, អព្ពញ្ញនមទាសហំ។

២៧. “ឯកនវុតិកោ កប្បេ, យំ ទានមទទី តទា;
ទុក្ខតិ នាភិជានាមិ, អព្ពញ្ញនស្សិទ្ធំ ផលំ។

២៨. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

២៩. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៣០. “បីដំណើរ ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា អព្ពញ្ញនទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

អព្ពញ្ញនទាយកត្ថេរស្សបទានំ ចតុត្ថំ។

៥. សុបដទាយកត្ថេរអបទានំ

៣១. “ទិវាវិហារា និក្ខន្តោ, វិបស្សិ លោកនាយកោ;
លហំ សុបដកំ [សុបដិកំ (ស្ស.), បូបបវំ (បី.)] ទត្វា, កប្បំ សគ្គម្ហិ មោទហំ។

៣២. “ឯកនវុតិកោ កប្បេ, សុបដកមទាសហំ;
ទុក្ខតិ នាភិជានាមិ, សុបដស្ស ឥទ្ធិ ផលំ។

៣៣. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

៣៤. “ស្លាតតំ វត មេ អាសិ... បេ... កក់ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៣៥. “បីដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កក់ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្ថា សុបដទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

សុបដទាយកត្ថេរស្សាបទានំ បញ្ចមំ។

៦. ទណ្ឌទាយកត្ថេរអបទានំ

៣៦. “កាននំ វនមោគយ្ហ, វេន្នំ នេត្វានហំ តទា;
អាលម្ពណំ កវិគ្វាន, សង្ឃស្ស អទទី ពហំ [អហំ (សី. ស្យា. បី.)]។

៣៧. “ភេន ចិត្តប្បសាទេន, សុព្ពតេ អភិវាទិយ;
អាលម្ពទណ្ឌំ ទត្វាន, បក្កាមី ឧត្តរាមុខោ។

៣៨. “ចតុន្ទុក្កិកោ កប្បេ, យំ ទណ្ឌមទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ទណ្ឌទានស្សិនំ ផលំ។

៣៩. “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ្គំ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។
៤០. “ស្លាតតំ វត មេ អាសិ... បេ... កក់ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៤១. “បីដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កក់ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្ថា ទណ្ឌទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

ទណ្ឌទាយកត្ថេរស្សាបទានំ ឆដ្ឋំ។

គេវិសតិមំ ភាណវាវំ។

៧. គិរិនេលបូជកត្ថេរអបទានំ

៤២. “មិគលុទ្ធោ បុរេ អាសិ, វិបិនេ វិចរំ អហំ;
អន្ទសំ វិជំ ពុទ្ធំ, សព្ពធម្មាន បារតុំ។

៤៣. “តស្មី មហាការុណិកេ, សព្ពសត្តហិតេ រតេ;
បសន្នចិត្តោ សុមនោ, នេលបុប្ផមបូជយី។

៤៤. “ឯកតិសេ តតោ កប្បេ, យំ បុប្ផមភិបូជយី;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិនំ ផលំ។

៤៥. “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ្គំ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។
៤៦. “ស្លាតតំ វត មេ អាសិ... បេ... កក់ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៤៧. “បីដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កក់ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្ថា គិរិនេលបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

គិរិនេលបូជកត្ថេរស្សាបទានំ សត្តមំ។

៨. ពោធិសម្ពជ្ជកត្ថេរអបទានំ

៤៨. “អហំ បុរេ ពោធិបត្តំ, ឧជ្ឈិកំ ចេតិយដ្ឋណេ;
តំ គហេត្វាន ឆខ្នេសី, អលភិ វិសតិគុណេ។

៤៩. “តស្ស កម្មស្ស តេជេន, សំសរន្តោ ភវាភវេ;
ទុវេ ភវេ សំសរាមិ, ទេវត្តេ បាបិ មានុសេ។

៥០. “ទេវលោកា ចរិត្វាន, អាគន្ធា មានុសំ ភវំ;
នុវេ កុលេ បជាយាមិ, ខត្តិយេ ចាបិ ព្រាហ្មណេ។
៥១. “អង្គបច្ចង្គសម្បន្នោ, អាវេហបវិណាហវា;
អភិរូបោ សុចិ ហោមិ, សម្បណ្ណដ្ឋោ អនូនកោ។
៥២. “ទេវលោកេ មនុស្សេ វា, ជាតោ វា យត្ថ កត្ថចិ;
ភវេ សុវណ្ណវណ្ណោ ច, ឧត្តត្ថកនក្ខបមោ។
៥៣. “មុនុកា មន្ទវា ស្មិន្វា [មុនុ មន្ទវា សិនិន្វា (ស្យា.)], សុខុមា សុកុមារិកា;
ឆរិមេ សព្ពទា ហោតិ, ពោធិបត្តេ សុឆន្ទិកេ [សុឆន្ទិនេ (សី.)]។
៥៤. “យតោ កុតោចិ គតីសុ, សរិវេ សមុទាគតេ;
ន លិម្បតិ រជោជល្លំ, វិបាកោ បត្តឆន្ទិកេ។
៥៥. “ឧណ្ណោ វាតាគបេ តស្ស, អគ្គិគាបេន វា បន;
គត្តេ សេទា ន មុច្ឆន្តិ, វិបាកោ បត្តឆន្ទិកេ។
៥៦. “កុដ្ឋំ គណ្ណោ កិលាសោ ច, តិលកា បិឡាកា តថា;
ន ហោន្តិ កាយេ ទន្ធ ច, វិបាកោ បត្តឆន្ទិកេ។
៥៧. “អបរម្យិ គុណំ តស្ស, និព្ពត្តតិ ភវាភវេ;
រោគា ន ហោន្តិ កាយស្មី, វិបាកោ បត្តឆន្ទិកេ។
៥៨. “អបរម្យិ គុណំ តស្ស, និព្ពត្តតិ ភវាភវេ;
ន ហោតិ ចិត្តជា បិឡា, វិបាកោ បត្តឆន្ទិកេ។
៥៩. “អបរម្យិ គុណំ តស្ស, និព្ពត្តតិ ភវាភវេ;
អមិគ្គា ន ភវន្តស្ស, វិបាកោ បត្តឆន្ទិកេ។
៦០. “អបរម្យិ គុណំ តស្ស, និព្ពត្តតិ ភវាភវេ;
អនូនភោគោ ភវតិ, វិបាកោ បត្តឆន្ទិកេ។
៦១. “អបរម្យិ គុណំ តស្ស, និព្ពត្តតិ ភវាភវេ;
អគ្គិរាជូហិ ចោរេហិ, ន ហោតិ ឧទកេ ភយំ។
៦២. “អបរម្យិ គុណំ តស្ស, និព្ពត្តតិ ភវាភវេ;
ទាសិទាសា អនុចរា, ហោន្តិ ចិត្តានុវត្តកា។
៦៣. “យម្ហិ អាយុប្បមាណម្ហិ, ជាយតេ មានុសេ ភវេ;
តតោ ន ហាយតេ អាយុ, តិដ្ឋតេ យាវតាយុកំ។
៦៤. “អព្ពន្តរា ច ពាហិរា [ពហិចរា (សី. បី. ក.)], នេគមា ច សរដ្ឋកា;
នុយុត្តា ហោន្តិ សព្ពេបិ, វុទ្ធិកាមា សុខិច្ឆកា។
៦៥. “ភោគវា យសវា ហោមិ, សិរិមា ញាតិបក្ខវា;
អបេតភយសន្តាសោ, ភវេហំ សព្ពតោ ភវេ។
៦៦. “ទេវា មនុស្សា អសុរា, គន្ធព្វា យក្ខរក្ខសា;
សព្ពេ តេ បរិវត្តន្តិ, ភវេ សំសរតោ សទា។
៦៧. “ទេវលោកេ មនុស្សេ ច, អនុភោត្វា ឧភោ យសេ;
អវសានេ ច និព្ពានំ, សិវំ បត្តោ អនុត្តរំ។
៦៨. “សម្ពន្ធមុទ្ធិសិគ្វាន, ពោធិ វា តស្ស សត្តនោ;
យោ បុព្វំ បសវេ ចោសោ, តស្ស កី នាម ទុល្លកំ។
៦៩. “មគ្គេ ផលេ អាគមេ ច, ឈានាភិញ្ញាគុណេសុ ច;

អញ្ជើសំ អធិកោ ហុត្វា, និព្វាយាមិ អនាសវោ។

៧០. “បុរេបំ ពោធិយា បត្តំ, ឆខ្មេត្វា ហដ្ឋមានសោ;
ឥមេហិ វិសតដ្ឋេហិ, សមដ្ឋិ ហោមិ សព្វទា។

៧១. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

៧២. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៧៣. “បីដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ពោធិសម្ពុជ្ជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាភិ។

ពោធិសម្ពុជ្ជកត្ថេរស្សាបទានំ អដ្ឋមំ។

៩. អាមណ្ឌផលទាយកត្ថេរអបទានំ

៧៤. “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្វធម្មាន បារគូ;
វុដ្ឋហិត្វា សមាធិម្ហា, ចង្កមី លោកនាយកោ។

៧៥. “ខាវិការំ គហេត្វាន, អាហរន្តោ ផលំ ឥទា;
អទ្ទសំ វិជំ ពុទ្ធំ, ចង្កមន្តំ មហាមុនី។

៧៦. “បសន្នចិត្តោ សុមនោ, សិវេ កត្វាន អញ្ជលី;
សម្ពុទ្ធំ អភិវាទេត្វា, អាមណ្ឌមទទី ផលំ។

៧៧. “សតសហស្សិកោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទី ឥទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, អាមណ្ឌស្ស ឥទំ ផលំ។

៧៨. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

៧៩. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៨០. “បីដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អាមណ្ឌផលទាយកោ ថេរោ ឥមា

គាថាយោ អភាសិតាភិ។

អាមណ្ឌផលទាយកត្ថេរស្សាបទានំ នវមំ។

១០. សុគន្ធត្ថេរអបទានំ

៨១. “ឥមម្ហិ ភទ្ទកេ កប្បេ, ព្រហ្មពន្ធ មហាយសោ;
កស្សបោ នាម គោត្តេន [នាមេន (សព្វត្ថ)], ឧប្បជ្ជិ វទតំ វរោ។

៨២. “អនុញ្ញេនសម្បន្នោ, ពាគីសវេលក្ខណោ;
ព្យាមប្បភាបវិរុតោ, វសិជាលសមោគ្គដោ [វសិជាលសមោសដោ (សិ. បី.)]។

៨៣. “អស្សាសេតា យថា ចន្នោ, សុរិយោវ បកង្ករោ;
និព្វាបេតា យថា មេយោ, សាគរោវ គុណាករោ។

៨៤. “ធរណីវិវិ សីលេន, ហិមវារំ សមាធិនា;
អាកាសោ វិយ បញ្ញាយ, អសង្កោ អនីលោ យថា។

៨៥. “ស កទាចិ មហាវិរោ, បរិសាសុ វិសារទោ;
សច្ចានី សម្បកាសេតិ, ឧទ្ធវន្តោ មហាជនំ។

៨៦. “ឥទា ហិ ពារាណសិយំ, សេដ្ឋិបុត្តោ មហាយសោ;
អាសហំ ជនធាញ្ញស្ស [អនន្តជនធាញ្ញស្ស (ក.)], បហុតស្ស ពហុ ឥទា។

៨៧. “ឆង្ហាវិហារំ វិចរំ, មិគទាយមុបេច្ចហំ **[មុបេសហំ (ក.)]**;
អន្ទសំ វិវដំ ពុទ្ធំ, ទេសេន្តំ អមតំ បទំ។

៨៨. “វិសង្កកន្តវចនំ, ករវិកសមស្សំ;
ហំសុតេហិ **[ហំសនុន្តភិ (ស្យា. បី.)]** និគ្យោសំ, វិញ្ញាបេន្តំ មហាជនំ។

៨៩. “ទិស្វា ទេវាគិទេវំ តំ, សុត្វាវ មធ្យំ គិរំ;
បហាយនប្បកេ ភោគេ, បព្ពជី អនគារិយំ។

៩០. “ឯវំ បព្ពជិតោ ចាហំ, ន ចិវេន ពហុស្សតោ;
អហោសី ធម្មកថិតោ, វិចិត្តបដិភាណវា។

៩១. “មហាបរិសមជ្ឈេហំ, ហង្គចិត្តោ បុនប្បនំ;
វណ្ណយី ហេមវណ្ណស្ស, វណ្ណំ វណ្ណវិសារទោ។

៩២. “ឯស ខីណាសវោ ពុទ្ធោ, អនីយោ ឆិន្នសំសយោ;
សព្ពកម្មក្ខយំ បត្តោ, វិមុត្តោបធិសង្ខយោ។

៩៣. “ឯស សោ ភគវា ពុទ្ធោ, ឯស សីហោ អនុត្តរោ;
សទេវកស្ស លោកស្ស, ព្រហ្មចក្កប្បវត្តកោ។

៩៤. “ទន្តោ ទមេតា សន្តោ ច, សមេតា និព្ពតោ ឥសិ;
និព្ពាបេតា ច អស្សត្ថោ, អស្សាសេតា មហាជនំ។

៩៥. “វិរោ សុរោ ច វិក្កន្តោ **[ធីរោ ច (សី. បី.)]**, បញ្ញោ កាវុណិកោ វសី;
វិជិតាវី ច ស ជិនោ, អប្បគព្ពោ អនាលយោ។

៩៦. “អនេញោ អចលោ ធីមា, អមោហោ អសមោ មុនិ;
ធារញ្ញោ ឧសភោ នាគោ, សីហោ សក្កោ គរុសុបិ។

៩៧. “វិរាគោ វិមលោ ព្រហ្មា, វាទី សុរោ រណញ្ញហោ;
អឱលោ ច វិសល្លោ ច, អសមោ សំយតោ **[វុសភោ (ស្យា.), បយភោ (បី.)]** សុចិ។

៩៨. “ព្រាហ្មណោ សមណោ នាថោ, ភិសក្កោ សល្លកត្តកោ;
យោធា ពុទ្ធោ សុតាសុតោ **[សុតោ សុតោ (សី. បី.)]**, អចលោ មុទិតោ សិតោ **[ទិតោ (សី.)]**។

៩៩. “ធាតា ធាតា ច សន្តិ ច, កត្តា នេតា បកាសិតា;
សម្បហំសិតា ភេត្តា ច, ឆេត្តា សោតា បសំសិតា។

១០០. “អឱលោ ច វិសល្លោ ច, អនីយោ អកចំកថី;
អនេដោ វិវេដោ កត្តា, គន្ធា វត្តា បសំសិតា។

១០១. “តាវេតា អត្ថកាវេតា, កាវេតា សម្បទាវិតា;
បាបេតា សហិតា កន្តា, ហន្តា អាតាបី តាបសោ **[ហន្តា, តាបិតា ច វិសោសិតា (ស្យា.)]**។

១០២. “សមចិត្តោ **[សច្ចដ្ឋិតោ (ស្យា.)]** សមសមោ, អសហាយោ ទយាលយោ **[ទយាសយោ (សី.)]**;
អច្ឆេវសត្តោ **[អច្ឆេវមន្តោ (ស្យា.)]** អកុហោ, កតាវី ឥសិសត្តមោ។

១០៣. “និគ្គិណ្ឌកង្កោ និម្មានោ, អប្បមេយ្យោ អន្តបមោ;
សព្ពវាក្យបថាគីតោ, សច្ច នេយ្យន្តត្ថ **[សព្ពនេយ្យន្តិតោ (ស្យា.)]** ជិនោ។

១០៤. “សត្តសារវេរេ **[សតវំសីវេរេ (ស្យា.)]** គស្មី, បសាទោ អមតាវហោ;
តស្មា ពុទ្ធោ ច ធម្មេ ច, សង្ខេ វេទ្ធា មហត្ថិកា **[មហិទ្ធិកា (សី. ក.)]**។

១០៥. “គុណេហិ ឯវាមាទីហិ, តិលោកសវណ្ណក្ខមំ;
វណ្ណេន្តោ បរិសាមជ្ឈេ, អកំ **[កថិ (ស្យា.)]** ធម្មកចំ អហំ។

១០៦. “តតោ ចុតាហំ តុសិតេ, អនុភោត្វា មហាសុខំ;

តតោ ចុតោ មនុស្សេសុ, ជាតោ ហោមិ សុគន្ធិកោ។

១០៧ “និស្សាសោ មុខគន្លោ ច, ទេហគន្លោ តថេវ មេ;
សេនគន្លោ ច សតតំ, សព្ពគន្លោវ ហោតិ មេ [សព្ពគន្លោតិសេតិ មេ (សី. បី.)]។

១០៨ “មុខគន្លោ សទា មយ្ហំ, បទុមុប្បលចម្បកោ;
បរិសន្តោ [អាទិសន្តោ (សី.), អភិកន្តោ (ស្យា.), អតិសន្តោ (បី.)] សទា វាតិ, សរិរោ ច តថេវ មេ។

១០៩ “គុណត្ថវស្ស សព្ពន្តំ, ផលំ តុ [ផលន្តំ (ស្យា.)] បរមព្ពកំ;
ឯកគ្គមនសា សព្ពេ, វណ្ណយិស្សំ [ភាសិតស្ស (ស្យា.)] សុណាថ មេ។

១១០ “គុណំ ពុទ្ធស្ស វត្ថាន, ហិតាយ ច ន សទិសំ [ហិតាយ ជនសន្ធិសុ (សី. បី.), ហិតាយ នំ សុខាវហំ
(ស្យា.)];
សុខិតោ [សុចិត្តោ (ស្យា.)] ហោមិ សព្ពត្ថ, សង្ខោ វិរិសមាយុតោ [សាទ្ធនិសមាយុតោ (សី.)]។

១១១ “យសស្សី សុខិតោ កន្តោ, ធុតិមា បិយទស្សនោ;
វត្ថា អបរិក្ខតោ ច, និទ្ទោសោ បញ្ញាវា តថា។

១១២ “ខីណោ អាយុសិ [បាសុសិ (ស្យា.)] និព្ពានំ, សុលភំ ពុទ្ធកត្តិនោ;
តេសំ ហេតុំ បវត្ថាមិ, តំ សុណាថ យថាគថំ។

១១៣ “សន្តំ យសំ ភគវតោ, វិធីនា អភិវាទយំ;
តត្ថ តត្ថបបន្នោបិ [យត្ថ តត្ថបបន្នោបិ (សី. បី.)], យសស្សី ភេន ហោមហំ។

១១៤ “ទុក្ខស្សន្តករំ ពុទ្ធំ, ធម្មំ សន្តមសង្ខតំ;
វណ្ណយំ សុខទោ អាសី, សត្តានំ សុខិតោ តតោ។

១១៥ “គុណំ វទន្តោ ពុទ្ធស្ស, ពុទ្ធបីតិសមាយុតោ;
សកន្តិ បរកន្តិញ, ជនយី ភេន កន្តិមា។

១១៦ “ជិនោ ភេ តិគ្គិកាកិណ្ណោ [ជនោយេ តិគ្គិកាកិណ្ណោ (សី. បី.), ជិនោ យោ តិគ្គិកាកិណ្ណោ (ស្យា.)],
អភិកុយ្យ កុតិគ្គិយេ;
គុណំ វទន្តោ ជោតេសី [ថោមេសី (ស្យា.)], នាយកំ ធុតិមា តតោ។

១១៧ “បិយការី ជនស្សាបិ, សម្ពុទ្ធស្ស គុណំ វទំ;
សរទោវ សសង្កេហំ, តេនាសី បិយទស្សនោ។

១១៨ “យថាសត្តិវសេនាហំ, សព្ពវាចាហិ សន្តវិ;
សុគតំ ភេន វាគិសោ, វិចិត្តបដិភានវា។

១១៩ “យេ ពាលា វិមតី បត្តា, បរិភោន្តិ មហាមុនី;
នីក្កហិ ភេ សទ្ធម្មេន, បរិក្ខតោ ន ភេនហំ [បរិក្ខតេន ភេនហំ (ស្យា.)]។

១២០ “ពុទ្ធវណ្ណេន សត្តានំ, កិលេសេ អបនេសហំ;
នីក្កិលេសមនោ ហោមិ, តស្ស កម្មស្ស វាហសា។

១២១ “សោត្ថនំ វុទ្ធិមជនី [ពុទ្ធិមជនី (សី. បី.)], ពុទ្ធានុស្សតិទេសកោ;
តេនាហមាសី [តេនាបិ ចាសី (ស្យា.)] សប្បញ្ញោ, និបុណត្ថវិបស្សកោ។

១២២ “សព្ពាសវបរិក្ខិណោ, តិណ្ណសំសារសាគរោ;
សិខិវ អនុបាទានោ, បាបុណិស្សាមិ និព្ពតី។

១២៣ “តមស្មិយេវ កប្បស្មី, យមហំ សន្តវិជនំ;
ទុក្ខតិ នាភិជានាមិ, ពុទ្ធវណ្ណស្សិទំ ផលំ។

១២៤ “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

១២៥ “សាគតំ វត មេ អាសី... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១២៦ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្តំ សុទំ អាយស្មំ សុគន្ធា ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាភិ។

សុគន្ធត្ថេរស្សបទានំ ទសមំ។

គិណទាយកវគ្គោ គេបញ្ញាសមោ។

កស្សន្ទានំ –

គិណទោ មញ្ញទោ ចេវ, សរណព្ពញ្ញនប្បទោ;
សុបដោ ទណ្ឌទាយី ច, នេលបូជី គថេវ ច។

ពោធិសម្មជ្ជកោ មណ្ឌោ, សុគន្ធា ទសមោភិ ច;
គាថាសតំ សកេវីសំ, គណិតញ្ចេត្ត សព្ពសោ។

៥៤. កថាយនវគ្គោ

១. មហាកថាយនត្ថេរអបទានំ

១. “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, អនេជោ អជិតំ ជយោ;
សតសហស្សេ កប្បានំ, ឥតោ ឧប្បជ្ជិនាយកោ។
២. “វីរោ កមលបត្តក្ខោ, សសង្ករឹមលាននោ;
កនកាចលសង្កាសោ [កញ្ចនតចសង្កាសោ (ស្យា.)], វរិទិក្ខិសមប្បកោ។
៣. “សត្តនេត្តមនោហារី, វរលក្ខណភូសិតោ;
សព្ពវាក្យបថាគីតោ, មនុជាមរសក្កតោ។
៤. “សម្ពុទ្ធា ពោធិយំ សត្តេ, វាគីសោ មជ្ជរស្សរោ;
កុណានិពន្ធសន្តានោ, បរិសាសុ វិសារទោ។
៥. “ទេសេតិ មជ្ជំ ធម្មំ, ចតុសច្ចបសំហិតំ;
និមុត្តេ មោហបង្កម្ហិ, សមុទ្ធវតិ បាណិនោ។
៦. “តទា ឯកចរោ ហុត្វា, តាបសោ ហិមវាលយោ;
នភសា មានុសំ លោកំ, គច្ឆន្តោ ជិនមទ្ធសំ។
៧. “ឧបេច្ច សន្តិកំ តស្ស, អស្សោសិ ធម្មទេសនំ;
វណ្ណយន្តស្ស វិស្ស, សាវកស្ស មហាគុណំ។
៨. “សង្ខតេន មយា វុត្តំ, វិត្តារេន បកាសយំ;
បរិសំ មញ្ច តោសេតិ, យថា កថាយនោ អយំ។
៩. ““នាហំ ឯវមិជេកច្ចំ [ឯវវិធំ កញ្ចិ (សិ. បិ.)], អញ្ញំ បស្សាមិ សាវកំ;
តស្មាតទត្តេ [តស្មេតទត្តេ (សិ.)] ឯសក្កោ, ឯវំ ជារេថ ភិក្ខុវោ។
១០. “តទាហំ វិម្ពិតោ ហុត្វា, សុត្វា វាក្យំ មនោរមំ;
ហិមវន្តំ គមិត្វាន, អាហិត្វា [អាហិត្វា (សិ. បិ.)] បុប្ផសញ្ញយំ។
១១. “បូជេត្វា លោកសរណំ, តំ ឋានមភិបត្តយិ;
តទា មមាសយំ ញត្វា, ព្យាកាសិ ស រណញ្ញហោ។
១២. ““បស្សថេតំ ឥសិវំ, និទ្ធន្តកនកត្តចំ;
ឧទ្ធត្ថលោមំ បីណសំ, អចលំ បញ្ញលី បិតំ។
១៣. “ហាសំ សុបុណ្ណនយនំ, ពុទ្ធវណ្ណកតាសយំ;
ធម្មជំ ឧត្តហទយំ [ធម្មំ វិគ្គហវំ (សិ.), ធម្មបដិក្កហវំ (បិ.)], អមតាសិត្តសន្តិកំ។
១៤. “កថ្វានស្ស គុណំ សុត្វា, តំ ឋានំ បត្តយំ បិតោ;
អនាគតម្ហិ អន្ទានេ, តោតមស្ស មហាមុនេ។
១៥. “តស្ស ធម្មេសុ នាយាទោ, ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ;
កថ្វានោ នាម នាមេន, ហេស្សតិ សត្តំ សាវកោ។
១៦. “ពហុស្សតោ មហាញ្ញាលី, អធិប្បាយវិទូ មុនេ;
បាបុណិស្សតិ តំ ឋានំ, យថាយំ ព្យាកតោ មយា។
១៧. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, យំ កម្មមកវិ តទា;
ទុក្ខតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។
១៨. “ទុវេ ភវេ សំសរាមិ, ទេវតេ អថ មានុសេ;
អញ្ញំ គតី ន គច្ឆាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

១៩. “ទុវេ កុលេ បជាយាមិ, ខត្តិយេ អថ ព្រាហ្មណេ;
នីចេ កុលេ ន ជាយាមិ, ពុទ្ធបុជាយិទំ ផលំ។
២០. “បច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, ជាតោ ឧដ្ឋេនិយំ បុរេ [ជាតោ, ឧដ្ឋេនិយំ បុរេ រមេ (ស្យា.)];
បដ្ឋោតស្ស ច ចណ្ឌស្ស, បុរោហិតទិជាធិនោ [បុរោហិតទិជាតិនោ (សី. បី.)]។
២១. “បុត្តោ តិវិជីវច្ឆស្ស [តិវិជីវច្ឆស្ស (សី.), តិបិគីវច្ឆស្ស (ស្យា.)], និបុណោ វេទបារគូ;
មាតា ច ចន្ទីមា នាម, កច្ចានោហំ វត្តចោ។
២២. “វិមំសនត្ថំ ពុទ្ធស្ស, ភូមិបាលេន បេសិកោ;
ទិស្វា មោក្ខបុរាទ្វារំ, នាយកំ គុណសញ្ញយំ។
២៣. “សុត្វា ច វិមលំ វាក្យំ, គតិបង្កវិសោសនំ;
បាបុណី អមតំ សន្តំ, សេសេហិ សហ សត្តហិ។
២៤. “អធិប្បាយវិទូ ជាតោ, សុគតស្ស មហាមតេ;
បបិតោ ឯតទក្កេ ច, សុសមិទ្ធមនោរថោ។
២៥. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សមូហតា;
នាគោវ ពន្ធនំ នេត្វា, វិហរាមិ អនាសវោ។
២៦. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ, មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ;
“ស្វាគតំ វត មេ អាសិ, មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ; តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
២៧. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា មហាកច្ចាយនោ ថេរោ ឥមា តាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

មហាកច្ចាយនត្ថេរស្សាបទានំ បឋមំ។

២. វគ្គលីត្ថេរអបទានំ

២៨. “ឥតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ជិ នាយកោ;
អនោមនាមោ អមិតោ, នាមេន បទុមុត្តរោ។
២៩. “បទុមាការវេទនោ, បទុមាមលសុច្ឆរិ;
លោកេនានុបលិត្តោវ តោយេន បទុមំ យថា។
៣០. “វិរោ បទុមបត្តក្ខោ, កន្តោ ច បទុមំ យថា;
បទុមុត្តរកន្តោវ, តស្មា សោ បទុមុត្តរោ។
៣១. “លោកជេដ្ឋោ ច និម្មានោ, អន្ទានំ នយន្តបមោ;
សន្តវេសោ គុណនិធិ, កុរុណាមតិសាគរោ។
៣២. “ស កទាចិ មហាវិរោ, ព្រាហ្មសុរសុរាច្ឆិកោ;
សទេវមនុជាភិណ្ណោ, ជនមជ្ឈេ ជិនុត្តមោ [ជនុត្តមោ (ស្យា. បី.), អនុត្តមោ (ក.) វដ្តិសត្តោប
ទានេបិ]។
៣៣. “វេទនេន សុគន្ធនេន, មជ្ឈវេន រុកេន ច;
វញ្ញយំ បរិសំ សព្ពំ, សន្តវី សាវកំ សកំ។
៣៤. “សទ្វាធិមុត្តោ សុមតិ, មម ទស្សនលាលសោ [ទស្សនសាលយោ (ស្យា.)];
នត្ថិ ឯតាទិសោ អញ្ញោ, យថាយំ ភិក្ខុ វគ្គលិ។

៣៥. “តទាហំ ហំសវតិយំ, នគរេ ព្រាហ្មណត្រដោ;
ហុត្វា សុត្វា ច តំ វាក្យំ, តំ ហានមភិរោចយី។

៣៦. “សសារកំ តំ វិមលំ, និមន្តេត្វា តថាគតំ;
សត្តាហំ ភោជយិត្វាន, ទុស្សេហច្ឆាទយី តទា។

៣៧. “និបច្ច សិរសា តស្ស, អនន្តគុណសាគរេ;
និមុត្តោ បីតិសម្បណ្ណោ, តទំ វចនមព្រវី។

៣៨. “យោ សោ តយា សន្តវិតោ, តតោ សត្តមកេ មុនី [គធ សទ្ធាធិមុត្តោ គសិ (ស្យា.), តតោ
សត្តមកេហនិ (សិ. បី.)];
ភិក្ខុ សទ្ធាវតំ អគ្គោ, តាទិសោ ហោមហំ មុនេ។

៣៩. “ឯវំ វុត្តេ មហាវិរោ, អនាវរណទស្សនោ;
តមំ វាក្យំ ឧទីវេសិ, បរិសាយ មហាមុនី។

៤០. “បស្សថេតំ មាណវកំ, បីតមដ្ឋនិវាសនំ;
ហេមយញ្ញោបចិត្តង្គំ [ហេមយញ្ញោបវិត្តង្គំ (សិ.)], ជននេត្តមនោហរំ។

៤១. “ឯសោ អនាគតទ្វានេ, គោតមស្ស មហេសិនោ;
អគ្គោ សទ្ធាធិមុត្តានំ, សាវកោយំ ភវិស្សតិ។

៤២. “ទេវភូតោ មនុស្សោ វា, សព្ពសន្តាបវដ្ឋិតោ;
សព្ពភោគបរិព្យុទ្ធោ, សុខិតោ សំសវិស្សតិ។

៤៣. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពវោ;
គោតមោ នាម គោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

៤៤. “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ, ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ;
វគ្គលិ នាម នាមេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវកោ។

៤៥. “ភេន កម្មវិសេសេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ឆហំ។

៤៦. “សព្ពត្ថ សុខិតោ ហុត្វា, សំសរន្តោ ភវាភវេ;
សាវត្ថីយំ បុរេ ជាតោ, កុលេ អញ្ញតរេ អហំ។

៤៧. “នោនីតសុខុមាលំ មំ, ជាតបល្លវកោមលំ;
មន្ទំ ឧត្តានសយនំ, បិសាចភយតជ្ជិតា។

៤៨. “បាទមូលេ មហេសិស្ស, សាយេសុំ ទីនមានសា;
តមំ ទទាម ភេ នាថ, សរណំ ហោហិ នាយក។

៤៩. “តទា បដិគ្គហិ សោ មំ, ភីតានំ សរណោ មុនី;
ជាលិនា ចក្កដ្ឋិតេន [សង្គលង្កេន (សិ.)], មុទុកោមលបាណិនា។

៥០. “តទា បភុតិ តេនាហំ, អរក្ខេយ្យេន រក្ខិតោ;
សព្ពវេរិនិមុត្តោ [សព្ពព្យាធិវិនិមុត្តោ (ស្យា.), សព្ពបធិវិនិមុត្តោ (បី.)], សុខេន បរិវុទ្ធិតោ។

៥១. “សុគតេន វិនា ភូតោ, ឧក្កណមិ មុហុត្តកំ;
ជាតិយា សត្តវស្សោហំ, បព្ពជី អនតាវិយំ។

៥២. “សព្ពបារមិសម្ពុតំ, នីលក្ខិនយនំ [លង្កិនីលយនំ (សិ.)] វំ;
រូបំ សព្ពសុភាគិណ្ឌំ, អតិក្កោ វិហរាមហំ [វិហរាមហំ (សិ. បី.)]។

៥៣. “ពុទ្ធរូបតី [ពុទ្ធរូបតី (សិ.)] ញត្វា, តទា ឱវទិ មំ ជិនោ;
‘អលំ វគ្គលិ កី រូបេ, រមសេ ពាលនន្ទិតោ។

៥៤. “យោ ហិ បស្សតិ សន្ធម្មំ, សោ មំ បស្សតិ បណ្ឌិតោ;
អបស្សមា នោ សន្ធម្មំ, មំ បស្សម្យិ ន បស្សតិ។

៥៥. “អនន្តាទីនវោ កាយោ, វិសុត្តសម្មបមោ;
អាវាសោ សព្ពរោគានំ, បុញ្ញោ ទុក្ខស្ស កេវលោ។

៥៦. “និព្វិន្ទិយ តតោ រូបេ, ខន្ធានំ ឧទយព្ពយំ;
បស្ស ឧបក្កិលេសានំ, សុខេនន្តំ គមិស្សតិ។

៥៧. “ឯវំ ភេនានុសិដ្ឋោហំ, នាយកេន ហិគេសិនា;
គិដ្ឋក្ខដំ សមារុយ្ហ, ឈាយាមិ គិរិកន្ធកេ។

៥៨. “បិតោ បព្ពតបាទម្ហិ, អស្សាសយិ [មហាហសោ (សី.)] មហាមុនិ;
វគ្គលីតិ ជិនោ វាចំ, តំ សុត្វា មុទិតោ អហំ។

៥៩. “បក្ខន្ធិ សេលបញ្ញារេ, អនេកសតបោរិសេ;
តទា ពុទ្ធានុភាវេន, សុខេនេវ មហី តតោ។

៦០. “បុនោបិ [បុនាបិ (ស្យា.), មុនិ មំ (ក.)] ធម្មំ ទេសេតិ, ខន្ធានំ ឧទយព្ពយំ;
តមហំ ធម្មមញ្ញាយ, អរហត្តមបាបុណិ។

៦១. “សុមហាបវិសមជ្ឈេ, តទា មំ ចរណន្តតោ;
អគ្គំ សទ្ធាធិមុត្តានំ, បញ្ញបេសិ មហាមគិ។

៦២. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, យំ កម្មមកវិ តទា;
ទុក្ខតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៦៣. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ្យ... បេ.... វិហារមិ អនាសវោ។

៦៤. “ស្មាតតំ វត មេ អាសី... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៦៥. “បីដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា វគ្គលិត្ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

វគ្គលិត្ថេរស្សាបទានំ ទុតិយំ។

៣. មហាកប្បិនត្ថេរអបទានំ

៦៦. “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មាន បាវត្ថ;
ឧទិតោ អធិដកាសេ [ជគទាកាសេ (សី.), ជលទាកាសេ (បី.)], វរិវិ សរទម្ពរោ។

៦៧. “វចនាភាយ ពោធចតិ, វេនេយ្យបទុមាទិ សោ;
កិលេសបដ្ឋំ សោសេតិ, មគិវសីហិ នាយកោ។

៦៨. “គិត្តិយានំ យសេ [យសោ (សី. បី.)] ហន្តិ, ខដ្ឋោតាភា យថា វរិ;
សច្ចត្ថាភំ បកាសេតិ, វតនំវ ទិវាករោ។

៦៩. “គុណានំ អាយតិភូតោ, វតនានំវ សាគរោ;
បដ្ឋន្នោវិវិ ភូតានិ, ធម្មមេយេន វស្សតិ។

៧០. “អក្ខទស្សោ តទា អាសី, នគរេ ហំសស្សយេ;
ឧបេច្ច ធម្មមស្សោសី, ជលដុត្តមនាមិនោ។

៧១. “ឱវាទកស្ស ភិក្ខុនំ, សាវកស្ស កតាវិនោ;
គុណំ បកាសយន្តស្ស, តប្បយន្តស្ស [តោសយន្តស្ស (សី.), ហាសយន្តស្ស (ស្យា.), វាសយន្តស្ស (បី.)] មេ
មនំ។

៧២. “សុត្វា បតីតោ សុមនោ, និមន្តេត្វា តថាគតំ;
សសិស្សំ ភោជយិត្វាន, តំ ហនមភិបត្តយី។

៧៣. “តទា ហំសសមភាគោ, ហំសទុន្ទភិនិស្សនោ [ហំសទុន្ទភិនិស្សនោ (សី.)];
បស្សថេតំ មហាមគ្គំ, វិនិច្ឆយវិសារទំ។

៧៤. “បតីតំ បាទមូលេ មេ, សមុគ្គតតនុរុហំ;
ជីម្ពតវណ្ណំ បីណំសំ, បសន្ននយនាននំ។

៧៥. “បរិវារេន មហតា, រាជយុត្តំ មហាយសំ;
ឯសោ កតាវិនោ ហនំ, បត្តេតិ មុទិតាសយោ។

៧៦. “ឥមិនា បណិបាតេន, បាតេន បណិជីហិ ច [បិណ្ឌបាតេន, ចេតនា បណិជីហិ ច (សី.)];
កប្បសតសហស្សានិ, នុបបជ្ជតិ ទុគ្គតី។

៧៧. “ទេវេសុ ទេវសោភគ្គំ, មនុស្សេសុ មហន្តតំ;
អនុភោត្វាន សេសេន [អនុត្វាវ សេសេន (សី.), អនុភោត្វាវ សេសេន (ស្យា.)], និព្ពានំ បាបុណិស្សតី។

៧៨. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
គោតមោ នាម គោត្តេន, សត្វា លោកេ ភវិស្សតី។

៧៩. “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ, ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ;
កប្បិនោ នាម នាមេន, ហេស្សតិ សត្តំ សាវកោ។

៨០. “តតោហំ សុកតំ ការំ, កត្វាន ជិនសាសនេ;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, គុសិតំ អគមាសហំ។

៨១. “ទេវមានុសរជ្ជានិ, សតសោ អនុសាសិយ;
ពារាណសិយមាសន្នេ, ជាតោ កេនិយជាតិយំ។

៨២. “សហស្សបរិវារេន [សតសហស្សបរិវារោ (ស្យា.)], សបជាបតីកោ អហំ;
បញ្ច បច្ចេកពុទ្ធានំ, សតានិ សមុបដ្ឋហិ។

៨៣. “តេមាសំ ភោជយិត្វាន, បច្ឆាទម្ហំ តិចីវរំ;
តតោ ចុតា មយំ សព្វេ, អហម្ហំ តិទស្សបតា។

៨៤. “បុនោ សព្វេ មនុស្សត្ថំ, អគមិម្ហ តតោ ចុតា;
កុក្កដម្ហិ បុរេ ជាតា, ហិមវន្តស្ស បស្សតោ។

៨៥. “កប្បិនោ នាមហំ អាសី, រាជបុត្តោ មហាយសោ;
សេសាមច្ចុកុលេ ជាតា, មមេវ បរិវារយុំ។

៨៦. “មហាវជ្ជសុខំ បត្តោ, សព្វកាមសមិទ្ធិមា;
វាណិជេហិ សមក្ខាតំ, ពុទ្ធប្បាទមហំ សុណី។

៨៧. “ពុទ្ធា លោកេ សមុប្បន្នោ, អសមោ ឯកបុគ្គលោ;
សោ បកាសេតិ សន្ធម្ហំ, អមតំ សុខមុគ្គមំ។

៨៨. “សុយុត្តា តស្ស សិស្សា ច, សុមុត្តា ច អនាសវា’;
“សុត្វា នេសំ សុវចនំ, សក្កវិត្វាន វាណិជេ។

៨៩. “បហាយ រជ្ជំ សាមច្ឆោ, និក្ខមី ពុទ្ធមាមកោ;
នទិ ទិស្វា មហាចន្ទំ, បូរិតំ សមតិក្កិកំ។

៩០. “អប្បតិដ្ឋំ អនាលម្ហំ, ទុក្ខំ សីយវាហិនី;
គុណំ សវិត្វា ពុទ្ធស្ស, សោត្តិនា សមតិក្កមី។

៩១. “ភវសោតំ សចេ ពុទ្ធា, តិណ្ណោ លោកន្តគូ វិទូ [វិត្វ (ក.)];

ឯកេន សច្ចវជ្ជេន, គមនំ មេ សមិជ្ឈតុ។

៩២. “យទិ សន្តិកមោ មក្កោ, មោក្កោ ចច្ចន្តិកំ [មោក្ខទំ សន្តិកំ (ស្យា.)] សុខំ;
ឯកេន សច្ចវជ្ជេន, គមនំ មេ សមិជ្ឈតុ។

៩៣. “សង្ខោ ចេ តិណ្ណកន្តារោ, បុញ្ញក្ខេត្តោ អនុត្តរោ;
ឯកេន សច្ចវជ្ជេន, គមនំ មេ សមិជ្ឈតុ។

៩៤. “សហ កតេ សច្ចវរេ, មគ្គា អបគតំ ជលំ;
តតោ សុខេន ឧត្តិណ្ណោ, នទីតិវេ មនោរមេ។

៩៥. “និសិន្ទំ អន្ទសំ ពុទ្ធំ, ឧទេន្តំ បកង្ករំ;
ជលន្តំ ហេមសេលំវ, ទីបុរុក្ខំ ជោតិកំ។

៩៦. “សសីរ តារាសហិតំ, សាវកេហិ បុរុក្ខតំ;
វាសំវ វិយ វស្សន្តំ, ទេសនាជលទន្តំ [ទេវេន ជលនន្ទនំ (ស្យា. បី.)]។

៩៧. “វន្ទិគ្វាន សហមច្ឆោ, ឯកមន្តមុបាវិសី;
តតោ នោ អាសយំ [តតោ អជ្ឈាសយំ (ស្យា.)] ញត្វា, ពុទ្ធោ ធម្មមទេសយិ។

៩៨. “សុត្វាន ធម្មំ វិមលំ, អរោចម្ហ មយំ ជិនំ;
‘បញ្ញាជេហិ មហារី, និព្វិន្ទាម្ហ [និព្វិន្ទាម្ហ (សី. បី.), ឱតិណ្ណម្ហ (ស្យា.)] មយំ ភវេ’។

៩៩. “ស្វគ្វាតោ ភិក្ខុវេ ធម្មោ, ទុក្ខន្តករណាយ វោ;
ចរថ ព្រហ្មចរិយំ, ឥច្ចាហ មុនិសគ្គមោ។

១០០. “សហ វាចាយ សព្ពេហិ, ភិក្ខុវេសធរា មយំ;
អហុម្ហ ឧបសម្មន្ទា, សោតាបន្ទា ច សាសនេ។

១០១. “តតោ ជេតវនំ គន្ធា, អនុសាសិ វិនាយកោ;
អនុសិដ្ឋោ ជិនេនាហំ, អរហត្តមបាបុណី។

១០២. “តតោ ភិក្ខុសហស្សានិ [ភិក្ខុសហស្សំ តំ (សី. បី.)], អនុសាសិមហំ តទា;
មមានុសាសនករា, តេហិ អាសុំ អនាសវា។

១០៣. “ជិនោ គស្មី គុណេ គុដ្ឋោ, ឯតទគ្គេ បបេសិ មំ;
ភិក្ខុឱវាទកានក្កោ, កប្បិនោតិ មហាជនេ។

១០៤. “សតសហស្សេ កតំ កម្មំ, ផលំ ទស្សេសិ មេ ឥធ;
បមុក្កោ សរវេកោវ, កិលេសេ ឈាបយី [ឈាបយី (សី.)] មម។

១០៥. “កិលេសា ឈាបិតា មយំ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

១០៦. “សាកតំវត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១០៧. “បីដិសម្ពិនោ ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា មហាកប្បិនោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

មហាកប្បិនោតេស្សបទានំ តតិយំ។

៤. ទព្ពមល្លបុត្តតេរអបទានំ

១០៨. “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពលោកវិទូ មនិ;
តតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ជិ ចក្កមា។

១០៩. “ឱវាទកោ វិញ្ញាបកោ, តារកោ សព្ពបាណិនំ;
ទេសនាកុសលោ ពុទ្ធោ, តារេសិ ជនតំ ពហុ។

១១០ “អនុកម្មកោ ការុណិកោ, ហិកេសី សព្ពបាណិនំ;
សម្មត្តេ តិគ្គិយេ សព្ពេ, បញ្ចសីលេ បតិដ្ឋបិ [បតិដ្ឋហិ (ស្យា. ក.)]។

១១១ “ឯវំ និរកុលំ អាសិ, សុញ្ញតំ [សុញ្ញកំ (សី.) ឯវមុបវិបិ] តិគ្គិយេហិ ច;
វិចិត្តំ អរហន្តេហិ, វេសិត្វតេហិ តាទិភិ។

១១២ “វគនានដ្ឋបញ្ញាសំ, ឧគ្គតោ សោ មហាមុនិ;
កំពួនគ្យិយសង្កាសោ, ពាក្ខីសវលក្ខណោ។

១១៣ “វិស្សសតសហស្សានិ , អាយុ វិជ្ជតិ តាវទេ;
តាវតា តិដ្ឋមាណោ សោ, តាវេសិ ជនតំ ពហុ។

១១៤ “តទាហំ ហំសវតិយំ, សេដ្ឋិបុត្តោ មហាយសោ;
ឧបេត្វា លោកបដ្ឋោតំ, អស្សោសិ ធម្មទេសនំ។

១១៥ “សេនាសនានិ ភិក្ខុនំ, បញ្ញាបេន្តំ សសាវកំ;
កីត្តយន្តស្ស វចនំ, សុណិត្វា មុទិតោ អហំ។

១១៦ “អធិការំ សសង្ឃស្ស, កត្វា តស្ស មហេសិនោ;
និបច្ច ឥរិសា បាទេ, តំ ឋានមភិបត្តយី។

១១៧ “តទាហ ស មហាវិរោ, មម កម្ពំ បកិត្តយំ;
យោ សសង្ឃមភោជេសិ, សត្តាហំ លោកនាយកំ។

១១៨ “សោយំ កមលបត្តក្ខោ, សីហំសោ កនកត្តបោ;
មម បាទមូលេ និបតិ [បតិគោ (បី.)], បត្តយំ ឋានមុត្តមំ។

១១៩ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
តោតមោ នាម តោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

១២០ “សាវកោ តស្ស ពុទ្ធស្ស, ទព្ពោ នាមេន វិស្សតោ;
សេនាសនបញ្ញាបកោ, អគ្គោ ហេស្សតិយំ តទា។

១២១ “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ឆហំ។

១២២ “សតានំ តីណិត្តត្តញ្ច, ទេវវជ្ជមការយី;
សតានំ បញ្ចត្តត្តញ្ច, ចក្កវត្តិ អហោសហំ។

១២៣ “បទេសវជ្ជំ វិបុលំ, គណនាតោ អសង្ខិយំ;
សព្ពត្ថ សុខិតោ អាសិ, តស្ស កម្មស្ស វាហសា។

១២៤ “ឯកនវុតិតោ កប្បេ, វិបស្សី នាម នាយកោ;
ឧប្បជ្ជិ បារុទស្សនោ [បារុទស្សនោ (សី. ស្យា. បី.)], សព្ពធម្មវិបស្សកោ។

១២៥ “ទុដ្ឋចិត្តោ ឧបវទី, សាវកំ តស្ស តាទិនោ;
សព្ពាសវបរិក្ខិណំ, សុទ្ធោតិ ច វិជានិយ។

១២៦ “តស្សេវ នវវិស្ស, សាវកានំ មហេសិនំ;
សលាកញ្ច គហេត្វាន [សលាកំ បគ្គហេត្វាន (សី. បី.)], ខីរោទនមទាសហំ។

១២៧ “តមម្ហិ ភទ្ទកេ កប្បេ, ព្រហ្មពន្ធ មហាយសោ;
កំស្សបោ នាម តោត្តេន, ឧប្បជ្ជិ វទតំ វរោ។

១២៨ “សាសនំ ជោតយិត្វាន, អភិកុយ្យ កុតិគ្គិយេ;
វិនេយ្យេ វិនយិត្វាវ, និព្ពតោ សោ សសាវកោ។

១២៩ “សសិស្សេ និព្ពតេ នាថេ, អត្ថមេន្តម្ហិ សាសនេ;

ទេវា កន្ទិសុ សំវិគ្គា, មុត្តកេសា រុទ្ធម្មខា។

១៣០ “និព្វាយិស្សតិ ធម្មក្ខោ, ន បស្សិស្សាម សុព្ពតេ;
នំ សុណិស្សាម សទ្ធម្មំ, អហោ នោ អប្បបុព្វតា។

១៣១ “តទាយំ បថវីសញ្ញា, អចលា សា ចលាចលា [ចលាចលី (សី.), បុលាបុលី (ស្យា.)];
សាគរោ ច សសោកោវ, វិនទី ករុណំ គិរិ។

១៣២ “ចតុទ្ធិសា ទុន្តភិយោ, នាទយិសុ អមាទុសា;
សមន្តតោ អសនិយោ, ផលិសុ ច ភយាវហា។

១៣៣ “ឧក្កា បតិសុ នភសា, ធូមកេតុ ច ទិស្សតិ;
សំចូមា ជាលវដ្តា ច [សព្វថលជសត្តា ច (សី.)], វរិសុ ករុណំ មិគា។

១៣៤ “ឧប្បាទេ ទារុណេ ទិស្វា, សាសនត្ថង្គសុចកេ;
សំវិគ្គា ភិក្ខុវោ សត្ត, ចិន្តយិម្ហ មយំ តទា។

១៣៥ “សាសនេន វិនាម្ហាកំ, ជីវិតេន អលំ មយំ;
បរិសិក្ខា មហារញ្ញំ, យុញ្ញាម ជិនសាសនំ។

១៣៦ “អន្ធសម្ព តទារញ្ញេ, ឧព្ពិទ្ធំ សេលមុត្តមំ;
និស្សេណិយា តមារុយ្ហ, និស្សេណី បាគយិម្ហសេ។

១៣៧ “តទា ឱវទិ នោ ថេរោ, ពុទ្ធប្បាទោ សុទុល្លភោ;
សុទ្ធាតិទុល្លភា លទ្ធា, ថោកំ សេសញ្ច សាសនំ។

១៣៨ “និបតត្តិ ខណ្ឌគីតា, អនន្តេ ទុក្ខសាគរេ;
តស្មា បយោគោ កត្តព្ពោ, យាវ ហាតិ មុនេ មតំ [យាវ តិដ្ឋតិ សាសនំ (ស្យា.)]។

១៣៩ “អរហា អាសិ សោ ថេរោ, អនាគាមី តទានុគោ;
សុសីលា ឥតវេ យុត្តា, ទេវលោកំ អគម្ពសេ។

១៤០ “និព្ពតោ តិណ្ឌសំសារោ, សុទ្ធាវាសេ ច ឯកកោ;
អហញ្ច បក្កសាតិ ច, សភិយោ ពាហិយោ តថា។

១៤១ “កុមារកស្សបោ ចេវ, តត្ថ តត្ថបកា មយំ;
សំសារពន្ធនា មុត្តា, គោតមេនានុកម្មិតា។

១៤២ “មល្លេសុ កុសិនារាយំ, ជាតោ គព្ពេវ មេ សតោ;
មាតា មតា ចិត្តារុទ្ធា, តតោ និប្បតិកោ អហំ។

១៤៣ “បតិកោ ទព្ពបុព្វម្ហិ, តតោ ទព្ពោតិ វិស្សតោ;
ព្រហ្មចារិតាលេនាហំ, វិមុត្តោ សត្តវស្សិកោ។

១៤៤ “ខីរេននពលេនាហំ, បញ្ចហង្កេហុបាគតោ;
ខីណាសវោបវាទេន, បាបេហិ ពហុចោទិតោ។

១៤៥ “ឧភោ បុព្វញ្ច បាបញ្ច, វិគិរត្តោម្ហិ ទានិហំ;
បំគ្វាន បរមំ សន្តិ, វិហរមិ អនាសវោ។

១៤៦ “សេនាសនំ បញ្ញាបយី, ហាសយិត្វាន សុព្ពតេ;
ជិនោ តស្មី គុណេ គុដ្ឋោ, ឯតទគ្គេ បបេសិ មំ។

១៤៧ “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរមិ អនាសវោ។

១៤៨ “ស្មាគត្ថវត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពទ្ធស្ស សាសនំ។

១៤៩ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

តត្ថ សុទំ អាយស្មា ទព្ពមល្លបុត្តោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

៥. កុមារកស្សបត្ថេរស្យាបទានំ

- ១៥០ “ឥតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ជិ នាយកោ;
សំព្ពលោកហិតោ វិរោ, បទុមុត្តរនាមកោ។
- ១៥១ “ឥទាហំ ព្រាហ្មណោ ហុត្វា, វិស្សតោ វេទបារត្ថ;
ទិវាវិហរំ វិចរំ, អទ្ទសំ លោកនាយកំ។
- ១៥២ “ចតុសច្ចំ បកាសេន្តំ, ពោធយន្តំ សទេវកំ;
វិចិត្តកថិកានត្ថំ, វណ្ណយន្តំ មហាជនេ។
- ១៥៣ “ឥទា មុទិតចិត្តោហំ, និមន្តេត្វា តថាគតំ;
នានារត្តេហិ វត្ថេហិ, អលង្ករិក្ខាន មណ្ឌបំ។
- ១៥៤ “នានារតនបង្កោតំ, សសង្ឃំ ភោជយិ តហិ;
ភោជយិក្ខាន សត្តាហំ, នានគ្គរសភោជនំ។
- ១៥៥ “នានាចិត្តេហិ [នានារណ្តេហិ (សី.)] បុប្ផេហិ, បូជយិក្ខា សសាវកំ [មហាវិ (ក.)];
និបច្ច បាទមូលម្ហិ, តំ ឋានំ បត្ថយី អហំ។
- ១៥៦ “ឥទា មុនីវរោ អាហ, ករុណេករសាសយោ [ករុណោ ករុណាលយោ (ស្យា.)];
ប្រស្សចេតំ ទិជវំ, បទុមាននលោចនំ។
- ១៥៧ “បីតិបាមោជ្ជពហុលំ, សមុគ្គតតន្តរុហំ;
ហាសម្ហិតវិសាលក្ខំ, មម សាសនលាលសំ។
- ១៥៨ “បតីតំ បាទមូលេ មេ, ឯការត្ថសុមានសំ [ឯកវត្ថំ សុមានសំ (ស្យា. ក.)];
ឯស បត្ថេតិ តំ ឋានំ, វិចិត្តកថិកត្ថនំ [វិចិត្តកថិកត្ថនំ (សី. បី.)]។
- ១៥៩ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពរោ;
តោតមោ នាម តោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។
- ១៦០ “ឥស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ, ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ;
កុមារកស្សបោ នាម, ហេស្សតិ សត្ត សាវកោ។
- ១៦១ “វិចិត្តបុប្ផទុស្សានំ , រតនានញ្ច វាហសា;
វិចិត្តកថិកានំ សោ, អគ្គតំ បាបុណិស្សតិ។
- ១៦២ “ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជំហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ឆហំ។
- ១៦៣ “បរិក្កមំ ភវាភវេ [ភវាភាសេ (សី. បី.)], វង្គមជ្ឈេ យថា នដោ;
សាខមិតត្រដោ ហុត្វា, មិគិយា កុច្ឆិមោក្កមិ។
- ១៦៤ “ឥទា មយិ កុច្ឆិកតេ, វង្គវារោ ឧបដ្ឋិតោ;
សាខេន ចត្តា មេ មាតា, និក្រោជំ សរណំ គតា។
- ១៦៥ “ភេន សា មិគរាជេន, មរណា បរិមោចិតា;
បរិច្ឆេទិត្វា សបាណំ [សំបាណំ (សី. បី.)], មមេវ ឱវទី ឥទា។
- ១៦៦ “និក្រោធមេវ សេវេយ្យ, ន សាខមុបសំវេសេ;
និក្រោធស្និ មតំ សេយ្យោ, យញ្ចេ សាខម្ហិ ជីវិតំ។

១៦៧. គេនានុសិដ្ឋា មិត្តយុថបេន, អហញ្ច មាតា ច តថេតេ ច [ចិត្តេ ច (ស្យា.), តស្សោវាទេន (បី.),
ចិត្តេ ច តស្សោវាទំ (ក.)];

អាគម្ម រម្មំ តុសិតាធិវាសំ, គតា បវាសំ សយរំ យថេវ។

១៦៨. “បុនោ កស្សបវិវិស្ស, អត្ថមេន្តម្ហិ សាសនេ;
អារុយ្ហ សេលសិខរំ, យុញ្ជិត្វា ជិនសាសនំ។

១៦៩. “ឥទានាហំ រាជគហេ, ជាតោ សេដ្ឋិកុលេ អហំ;
អាបន្តសត្តា មេ មាតា, បព្ពជិ អនគារិយំ។

១៧០. “សកព្ពំ តំ វិទិត្វាន, ទេវទត្តមុបានយុំ;
សោ អរោច ‘វិនាសេថ, បាបិកំ ភិក្ខុនី ឥមំ’។

១៧១. “ឥទានិបិ មុនិន្ទេន, ជិនេន អនុកម្មិតា;
សុខិនី អជនី មយ្ហំ, មាតា ភិក្ខុនុបស្សយេ។

១៧២. “តំ វិទិត្វា មហិបាលោ, កោសលោ មំ អបោសយិ;
កុមារបរិហារេន, នាមេនាហញ្ច កស្សបោ។

១៧៣. “មហាកស្សបមាគម្ម, អហំ កុមារកស្សបោ;
វម្មិកសទិសំ កាយំ, សុត្វា ពុទ្ធនេ ទេសិតំ។

១៧៤. “តតោ ចិត្តំ វិមុច្ចិ មេ, អនុបាទាយ សព្ពសោ;
បាយាសិ ទមយិត្វាហំ, ឯតទត្តមបាបុណិ។

១៧៥. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

១៧៦. “ស្លាភតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១៧៧. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា កុមារកស្សបោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

កុមារកស្សបត្ថេរស្សាបទានំ បញ្ចមំ។

ចតុវិសតិមំ ភាណវរំ។

៦. ពាហិយត្ថេរអបទានំ

១៧៨. “ឥតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ជិ នាយកោ;
មហប្បភោ តិលោកត្តោ, នាមេន បទុមុត្តរោ។

១៧៩. “ឱប្បាភិញ្ញស្ស ភិក្ខុស្ស, កុណំ កិត្តយតោ មុនេ;
សុត្វា ឧទត្តចិត្តោហំ, ការំ កត្វា មហេសិនោ។

១៨០. “ទត្វា សត្តាហិកំ ទានំ, សសិស្សស្ស មុនេ អហំ;
អភិវាទិយ សម្ពុទ្ធំ, តំ ហានំ បត្តយី តទា។

១៨១. “តតោ មំ ព្យាករិពុទ្ធោ, ‘ឯតំ បស្សថ ព្រាហ្មណំ;
បំភិតំ បាទមូលេ មេ, ចរិយំ បច្ឆវេក្ខណំ [បសន្ននយនាននំ (សី.), បីនសម្បន្នវេក្ខណំ (ស្យា.), បីណំសំ
បច្ឆវេក្ខណំ (បី.)]។

១៨២. “ហេមយញ្ជោបចិត្តង្គំ, អវទាគគនុត្តចំ;
បលម្ពពិម្ពតម្ពោដ្ឋំ, សេតតិណ្ឌសមំ ទិជំ។

១៨៣. “កុណថាមពហុតរំ, សមុត្តតតន្តរុហំ;
គុណោយាយតនីភូតំ, បីតិសម្ពុល្លិកាននំ។

១៨៤ “ឯសោ បត្តយតេ ហំនំ, ខិប្បាភិញ្ញស្ស ភិក្ខុនោ;
អនាគតេ មហាវិរោ, គោតមោ នាម ហេស្សតិ។

១៨៥ “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ, ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ;
ពាហិយោ នាម នាមេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវកោ។

១៨៦ “តទា ហិ តុដ្ឋោ វុដ្ឋាយ, យាវជីវំ មហាមុនេ;
កាវំ កត្វា ចុតោ សត្តំ, អតំ សកវនំ យថា។

១៨៧ “ទេវភូតោ មនុស្សោ វា, សុខិតោ តស្ស កម្មនោ;
វាហសា សំសវិត្វាន, សម្បត្តិមនុភោមហំ។

១៨៨ “បុន កស្សបរិស្ស, អត្ថមេន្តម្ហិ [អត្ថង្គតម្ហិ (ស្យា.)] សាសនេ;
អារុយ្ហ សេលសិខំ, យុញ្ជិត្វា ជិនសាសនំ។

១៨៩ “វិសុទ្ធសីលោ សប្បញ្ញោ, ជិនសាសនការកោ;
តតោ ចុតា បញ្ច ជនា, ទេវលោកំ អគម្ពសេ។

១៩០ “តតោហំ ពាហិយោ ជាតោ, ភារុកច្ឆេ បុរុត្ថមេ;
តតោ នារាយ បក្ខន្តោ [បក្ខន្តោ (សី.), បក្កន្តោ (បី.)], សាគរំ អប្បសិទ្ធិយំ [អត្ថសិទ្ធិយំ (ក.)]។

១៩១ “តតោ នារា អភិជ្ជិត្ថ, គន្ធាន កតិបាហកំ;
តទា ភិសនកេ យោវេ, បតិគោ មករាករេ។

១៩២ “តទាហំ វាយមិត្វាន, សន្តវិត្វា មហោទធំ;
សុប្បាទបដ្ឋនវំ [សុប្បារបដ្ឋនវំ (សី. បី.)], សម្បត្តោ មន្ទវេធិតោ [មន្ទមេធិតោ (សី.), មន្ទវេទិតោ (ស្យា.), មន្ទវេតំ (ក.)]។

១៩៣ “ទារុចីរំ និវាសេត្វា, គាមំ បិណ្ឌាយ បារិសិ;
តទាហ សោ ជនោ តុដ្ឋោ, អរហាយមិធាគតោ។

១៩៤ “តមំ អន្នេន បាទេន, វត្ថេន សយនេន ច;
ភេសជ្ជេន ច សក្កត្វា, ហេស្សាម សុខិតា មយំ។

១៩៥ “បច្ចយានំ តទា លាភី, តេហិ សក្កតបូជិតោ;
អរហាហន្តិ សង្កប្បំ, ឧប្បាទេសិ អយោនិសោ។

១៩៦ “តតោ មេ ចិត្តមញ្ញាយ, ចោទយី បុព្វទេវតា;
‘នេ ត្វំ ឧបាយមក្កញ្ញ, កុតោ ត្វំ អរហា ភវេ។’

១៩៧ “ចោទិតោ តាយ សំវិក្កោ, តទាហំ បរិបុច្ឆិ តំ;
‘កេ វា ឯតេ កុហិ លោកេ, អរហន្តោ នរុត្តមា។’

១៩៨ “សាវត្ថិយំ កោសលមន្ទិវេ ជិនោ, បហុតបញ្ញោ វរភូរិមេធសោ;
សោ សក្យបុត្តោ អរហា អនាសវោ, ទេសេតិ ធម្មំ អរហត្ថបត្តិយា។

១៩៩ “តទស្ស សុត្វា វចនំ សុបិណិតោ [បិណិតោ (ក.)], និធិវ លទ្ធា កបណោតិ វិម្មិតោ;
ឧទក្កចិត្តោ អរហត្ថមុត្តមំ, សុទស្សនំ ទដ្ឋមនន្តគោចរំ។

២០០ “តទា តតោ និក្ខមិត្វាន សត្តនោ [និក្ខមិត្តុន សត្តវំ (សី.)], សទា ជិនំ បស្សាមិ វិមលាននំ [បរាជិនំ
បស្សាមិ កមលាននំ (ក.)];
ឧបេច្ច វង្គំ វិជិតរូយំ វនំ, ទិវេ អបុច្ឆិ កុហិ លោកនន្ទនោ។

២០១ “តតោ អវោចុំ នរទេវវន្ទិតោ, បុរំ បរិវេដ្ឋោ អសនេសនាយ សោ;
សំសោវ [បច្ចេហិ (សី. ស្យា.)] ខិប្បំ មុនិទស្សនុស្សកោ, ឧបេច្ច វន្ទាហិ តមក្កបុគ្គលំ។

២០២ “តតោហំ តុវដំ គន្ធា, សាវត្ថី បុរមុត្តមំ;

វិចរន្ត តមទ្ធក្ខី, បិណ្ឌត្ថំ អបិហាគិជំ។

២០៣ “បុត្តបាណី អលោក្ខំ, បាចយន្តំ បីតាកំ [ភាជយន្តំ វិយាមតំ (សី.), ជោតយន្តំ ឥធាមតំ (ស្យា.),
ភាជយន្តំ ឥទំមតំ (បី.)];
សិរិនិលយសង្កាសំ, វរិទិគ្គិហាននំ។

២០៤ “តំ សមេច្ច និបច្ចាហំ, ឥទំ វចនមព្រវី;
កុបថេ វិប្បនដ្ឋស្ស, សរណំ ហោហិ គោតម។

២០៥ “បាណសន្តារណត្ថាយ , បិណ្ឌាយ វិចរាមហំ;
ន តេ ធម្មកថាកាលោ, ឥច្ចាហ មុនិសត្តមោ។

២០៦ “តទា បុនប្បនំ ពុទ្ធំ, អាយាចី ធម្មលាលសោ;
យោ មេ ធម្មមទេសេសិ, គម្ពីរំ សុញ្ញតំ បទំ។

២០៧ “តស្ស ធម្មំ សុណិត្វាន, បាបុណី អាសវក្ខយំ;
បរិក្ខិណាយុកោ សន្តោ, អហោ សត្តានុកម្មកោ។

២០៨ “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។
ស្លាកតំ វត មេ អាសំ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
២០៩ “ប្រដិសមីទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
២១០ “ដេវ ថេវោ វិយាកាសំ, ពាហិយោ ទារុចីរិយោ;
២១១ “សង្ការក្ខេបេ បតិគោ, ភូតាវិជ្ជាយ គាវិយា។

២១២ “អត្តនោ បុព្វចរិយំ, កិត្តយិត្វា មហាមតិ;
បរិនិព្វាយិ សោ ថេវោ [វិរោ (សី.), ជីរោ (ស្យា.)], សាវត្ថិយំ បុរុគ្គមោ។

២១៣ “នគរា និក្ខមន្តោ តំ, ទិស្វាន ឥសិសត្តមោ;
ទារុចីរធរំ ជីវំ, ពាហិយំ ពាហិតាគមំ។

២១៤ “ភូមិយំ បតិគំ ទន្តំ, ឥន្ទកេត្វរំ បាគិគំ;
គតាយុំ សុក្ខកិលេសំ [គតាយុំ សំគតក្ខេសំ (សី. បី.), តទាយុំ សង្កតាលេសំ (ក.)], ជិនសាសនការកំ។

២១៥ “តតោ អាមន្តយី សត្តា, សាវកេ សាសនេ រកេ;
តណ្ហថ នេត្វា [ហុត្វា (ស្យា. បី. ក.)] ឈាបេថ, គនុំ សព្វាហ្មចារិនោ។

២១៦ “ថូបំ ករោថ បូជេថ, និព្ពតោ សោ មហាមតិ;
ខិប្បាភិញ្ញានមេសក្កោ, សាវកោ មេ វចោករោ។

២១៧ “សហស្សមបិ ចេ គាថា, អនត្ថបទសញ្ជិតា;
ឯកំ គាថាបទំ សេយ្យោ, យំ សុត្វា ឧបសម្មតិ។

២១៨ “យត្ថ អាបោ ច បថវី, តេជោ វាយោ ន គាធាតិ;
ន គត្ថ សុក្កា ជោតន្តិ, អាទិច្ឆោ ន បកាសតិ។

២១៩ “ន គត្ថ ចន្ទិមា ភាតិ, តមោ គត្ថ ន វិជ្ជតិ;
យទា ច អត្តនា វេទិ, មុនិមោនេន ព្រាហ្មណោ។

២២០ “អថ រូបា អរូបា ច, សុខទុក្ខា វិមុច្ចតិ;
តំច្នៃវំ អភណី នាថោ, តិលោកសរណោ មុនិ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា ពាហិយោ ថេវោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្ថាតិ។

ពាហិយត្ថេរស្សាបទានំ នដ្ឋំ។

៧. មហាកោដ្ឋិកត្ថេរអបទានំ

២២១ បន្ទុកមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពលោកវិទូ មុនិ;
ឥតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ជិ ចក្កមា។

២២២ “ឱវាទកោ វិញ្ញាបកោ, តារកោ សព្ពបាណិនំ;
ទេសនាកុសលោ ពុទ្ធា, តាវេសិ ជនតំ ពហំ។

២២៣ “អនុកម្មកោ កាវុណិកោ, ហិកេសិ សព្ពបាណិនំ;
សម្បត្តេ តិគ្គិយេ សព្ពេ, បញ្ចសីលេ បតិដ្ឋបិ។

២២៤ “ឯវំ និរាគុលំ អាសិ, សុញ្ញតំ តិគ្គិយេហិ ច;
វិចិត្តំ អរហន្តេហិ, វសីភូតេហិ តាទិភិ។

២២៥ “វតនានដ្ឋបញ្ញាសំ, ឧគ្គតោ សោ មហាមុនិ;
កញ្ជនក្សិយសង្កាសោ, ពាក្ខីសវរលក្ខណេ។

២២៦ “វិស្សសតសហស្សានិ, អាយុ វិជ្ជតិ តាវទេ;
តាវតា តិដ្ឋមានោ សោ, តាវេសិ ជនតំ ពហំ។

២២៧ “តទាហំ ហំសវតិយំ, ព្រាហ្មណេ វេទបារគុ;
ឧបេច្ច សព្ពលោកតំ [សព្ពសារតំ (សី.), សត្តបារតំ (បី.)], អស្សោសិ ធម្មទេសនំ។

២២៨ “តទា សោ សាវកំ វិរោ, បភិន្ទមតិកោចរំ;
អត្ថេ ធម្មេ និរុត្តេ ច, បដិភានេ ច កោវិទំ។

២២៩ “បុបេសិ ឯតទក្កម្ហិ, តំ សុត្វា មុទិតោ អហំ;
សំសាវកំ ជិនវំ, សត្តាហំ ភោជយី តទា។

២៣០ “ទុស្សេហច្ឆានយិគ្គាន , សសិស្សំ ពុទ្ធិសាគរំ [ពុទ្ធសាគរំ (ក.)];
នីបច្ច បាទមូលម្ហិ, តំ ហានំ បត្តយី អហំ។

២៣១ “តតោ អវោច លោកត្តោ, ‘បស្សថេតំ ទិដ្ឋត្ថមំ;
វិនតំ បាទមូលេ មេ, កមលោទរសប្បកំ។

២៣២ “ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស [សេដ្ឋំ ពុទ្ធស្ស (ស្ស. ក.)] ភិក្ខុស្ស, ហានំ បត្តយតេ អយំ;
តាយ សទ្ទាយ បាគេន, សទ្ធម្មស្សវនេន [គេន ធម្មស្សវេន (សី. បី. ក.)] ច។

២៣៣ “សព្ពត្ថ សុខិតោ ហុត្វា, សំសវិត្វា ភវាភវេ;
អនាគតម្ហិ អទ្ធានេ, លច្ឆសេ តំ មនោរថំ។

២៣៤ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពវោ;
តោតមោ នាម តោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

២៣៥ “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ, ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ;
កោដ្ឋិកោ នាម នាមេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវកោ’។

២៣៦ “តំ សុត្វា មុទិតោ ហុត្វា, យាវជីវំ តទា ជិនំ;
មេត្តចិត្តោ បរិចរិ, សតោ បញ្ញាសមាហិតោ។

២៣៧ “គេន កម្មវិបាកេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ឆហំ។

២៣៨ “សតានំ តិណិក្ខត្តញ្ច, ទេវវជ្ជមការយិ;
សំតានំ បញ្ចក្ខត្តញ្ច, ចក្កវត្តិ អហោសហំ។

២៣៩ “បុទេសវជ្ជំ វិបុលំ, គណនាតោ អសង្ខិយំ;
សព្ពត្ថ សុខិតោ អាសិ, តស្ស កម្មស្ស វាហសា។

២៤០ “ទុវេ ភវេ សំសារមិ, ទេវត្តេ អថ មានុសេ;

អញ្ជី គតិ ន គច្ឆាមិ, សុចិណ្ឌស្ស តទំ ផលំ។

២៤១ “ទុវេ កុលេ បជាយាមិ, ខត្តិយេ អថ ព្រាហ្មណេ;
“នីចេ កុលេ ន ជាយាមិ, សុចិណ្ឌស្ស តទំ ផលំ។

២៤២ “បច្ឆិមេ ភវេ សម្បត្តេ, ព្រាហ្មពន្ធ អហោសហំ;
សាវត្ថិយំ វិប្បកុលេ, បច្ឆាជាតោ មហន្ទនេ។

២៤៣ “មាតា ចន្ទរតី នាម, បិតា មេ អស្សលាយនោ;
យំទា មេ បិតរំ ពុទ្ធោ, វិនយី សព្ពសុទ្ធិយា។

២៤៤ “តទា បសន្នោ សុគតេ, បព្ពជី អនគារិយំ;
មោគ្គល្លានោ អាចរិយោ, ឧបជ្ឈា សាវិសម្ពុរោ។

២៤៥ “កេសេសុ និជ្ជមាទេសុ, ទិដ្ឋិ និន្នា សម្មលិកា;
នីវាសេន្តោ ច កាសាវំ, អរហត្តមបាបុណី។

២៤៦ “អត្ថធម្មនិរុត្តិសុ, បដិភានេ ច មេ មគិ;
បភិន្នា តេន លោកគោ, ឯតទគ្គេ បបេសិ មំ។

២៤៧ “អសន្ធិដ្ឋំ វិយាកាសិ, ឧបតិស្សេន បុច្ឆិកោ;
បដិសម្ពិទាសុ តេនាហំ, អគ្គោ សម្ពុទ្ធសាសនេ។

២៤៨ “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហារមិ អនាសវោ។

២៤៩ “សាកកំ វត មេ អាសិ... បេ.... កកំ ពទ្ធស្ស សាសនំ។

២៥០ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កកំ ពុទ្ធិស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្ថាតិ។

មហាកោដ្ឋិកត្ថេរស្សាបទានំ សក្កមំ។

៨. ឧបទ្ទកស្សបត្ថេរអបទានំ

២៥១ “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពលោកវិទូ មនិ;
ឥតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ជិ ចក្កមា។

២៥២ “ឱវាទកោ វិញ្ញាបកោ, តារកោ សព្ពបាណិនំ;
ទេសនាកុសលោ ពុទ្ធោ, តារេសិ ជនតំ ពហុំ។

២៥៣ “អនុកម្មកោ ការុណិកោ, ហិតេសិ សព្ពបាណិនំ;
សម្បត្តេ តិគ្គិយេ សព្ពេ, បញ្ចសិលេ បតិដ្ឋបិ។

២៥៤ “ឯវំ និរាគុលំ អាសិ, សុញ្ញតំ តិគ្គិយេហិ ច;
វិចិត្តំ អរហន្តេហិ, វសីភូតេហិ តាទិភិ។

២៥៥ “វតនានដ្ឋបញ្ញាសំ, ឧត្តតោ សោ មហាមុនិ;
កញ្ចនគ្យិយសង្កាសោ, ពាត្តិសវវលក្ខណោ។

២៥៦ “វស្សសតសហស្សានិ , អាយុ វិជ្ជតិ តាវទេ;
តាវតា តិដ្ឋមាទោ សោ, តារេសិ ជនតំ ពហុំ។

២៥៧ “តទាហំ ហំសវតិយា, ព្រាហ្មណោ សាធុសម្ពុតោ;
ឧបេច្ច លោកបដ្ឋោតំ, អស្សោសិ ធម្មទេសនំ។

២៥៨ “តទា មហាបរិសតិ, មហាបរិសសាវកំ;
បំបេន្តំ ឯតទគ្គម្ហិ, សុត្វាន មុទិតោ អហំ។

២៥៩ មហតា បរិវារេន, និមន្តេត្វា មហាជិន្ន;
ព្រាហ្មណានំ សហស្សេន, សហទានមទាសហំ។

២៦០ “មហាទានំ ទទិក្ខាន, អភិវាទិយ នាយកំ;
ឯកមន្តំ បិគោ ហដ្ឋោ, ឥទំ វេចនមព្រវី។

២៦១ “តយិ សទ្ធាយ មេ វីរ, អធិការគុណេន ច;
បរិសា មហតី ហោតុ, និព្ពត្តស្ស តហិ តហិ។

២៦២ “តទា អវោច បរិសំ, គជគជ្ជិតសុស្សរោ;
កំរីកុរុតោ សត្តា, ‘ឯតំ បស្សថ ព្រាហ្មណំ។

២៦៣ “ហេមវណ្ណំ មហាពាហុំ, កមលាននលោចនំ;
ឱទគ្គតនុជំ ហដ្ឋំ, សទ្ធវន្តំ គុណេ មម។

២៦៤ “ឯស បត្តយតេ ហានំ **[បត្តយិ តំ ហានំ (ស្យា.)]**, សីហយោសស្ស ភិក្ខុនោ;
អនាគតម្ហិ អទ្ធានេ, លច្ឆសេ តំ មនោរថំ។

២៦៥ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
គោតមោ នាម គោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

២៦៦ “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ, ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ;
កស្សបោ នាម គោត្តេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវកោ។

២៦៧ “តតោ ទ្វេនុរុតេ កប្បេ, អហុ សត្តា អនុត្តរោ;
អនុបមោ អសទិសោ, ផុស្សោ លោកគ្គនាយកោ។

២៦៨ “សោ ច សព្ពំ តមំ ហន្នា, វិជដេត្វា មហាជដំ;
វស្សតេ អមតំ វុដ្ឋិ, តប្បយន្តោ សទេវកំ។

២៦៩ “តទា ហិ ពារាណសិយំ, រាជា បច្ឆា អហុម្ពសេ;
ភាគរោម្ព តយោ សព្ពេ, សំវិសដ្ឋាវ រាជិនោ។

២៧០ “វិវង្គរុបា ពលិនោ, សង្កាមេ អបរាជិតា;
តទា កុបិតបច្ឆន្តោ **[កុប្បតិ បច្ឆន្តោ (ក.)]**, អម្ពេ អាហ មហិបតិ។

២៧១ “ឯថ គន្ធាន បច្ឆន្តំ, សោធនេត្វា អដ្ឋវិពលំ;
ខេមំ វិជិវិតំ កត្វា, បុន ទេថាតិ ភាសថ។

២៧២ “តតោ មយំ អវោចុម្ព, យទិ ទេយ្យាសិ នាយកំ;
ឧបដ្ឋានាយ អម្ពាកំ, សាធយិស្សាម វោ តតោ។

២៧៣ “តតោ មយំ លទ្ធវរា, ភូមិបាលេន បេសិតា;
នីក្ខិត្តសត្តំ បច្ឆន្តំ, កត្វា បុនុបច្ឆ តំ។

២៧៤ “ឃាចិត្វា សត្តបដ្ឋានំ, រាជានំ លោកនាយកំ;
មុនិវីរំ លភិក្ខាន, យាវជីវំ យជិម្ព តំ។

២៧៥ “មហក្សានិ ច វត្ថានិ, បណីតានិ វសានិ ច;
សេនាសនានិ វម្មានិ, ភេសដ្ឋានិ ហិតានិ ច។

២៧៦ “ទត្វា សសង្ឃមុនិនោ **[សស្សស្ស មុនេ (សិ. បិ.)]**, ធម្មេនុប្បាទិតានិ នោ;
សីលវន្តោ ការុណិកា, ភាវនាយុត្តមានសា។

២៧៧ “សទ្ធា បរិចរិក្ខាន, មេត្តចិត្តេន នាយកំ;
នីព្ពតេ តម្ហិ លោកគ្គេ, បូជំ កត្វា យថាពលំ។

២៧៨ “តតោ ចុតា សន្តសិតំ **[តាវតីសំ (ស្យា.)]**, តតា តត្ថ មហាសុខំ;

អនុភូតា មយំ សព្ពេ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

២៧៩ “មាយាការោ យថា រង្កេ [លទ្ធា (ស្យា. បី.)], ទស្សេសិ វិកតី ពហុ;
តថា ភវេ ភមន្តោហំ [គមេន្តោហំ (ក.), ភវន្តោហំ (ស្យា.)], វិទេហាធិបតី អហំ។

២៨០ “កុណាចេឡស្ស វាក្យេន, មិច្ឆាទិដ្ឋិកតាសយោ;
នរកំ មគ្គមាឃ្យុទ្ធោ, រុបាយ មម ជីតុយា។

២៨១ “ឱវាទំ នាទិយិត្វាន, ព្រហ្មនា នារទេនហំ;
ពហុធា សំសិតោ សន្តោ, ទិដ្ឋិ ហិត្វាន បាបិកំ។

២៨២ “ប្បរយិត្វា វិសេសេន, ទស កម្មបថានីហំ;
ហិត្វាន ទេហមគមី, សគ្គំ សភវនំ យថា។

២៨៣ “បច្ឆិមេ ភវេ សម្បត្តេ, ព្រហ្មពន្ធ អហោសហំ;
ពារាណសិយំ ជីតាយំ, ជាតោ វិប្បមហាកុលេ។

២៨៤ “មច្ចព្យាធិជរា ភីតោ, ឱតាហេត្វា មហានំ [ជហិត្វាន មហាធនំ (សី.), ជហិត្វា ច មហាធនំ (បី.)];
នីព្ពានំ បទមេសន្តោ, ជដិលេសុ បរិព្ពជី។

២៨៥ “តទា ទ្វេ ភាគរោ មយ្ហំ, បព្ពជីសុ មយា សហ;
ឧរុវេឡាយំ មាបេត្វា, អស្សមំ និវសី អហំ។

២៨៦ “កស្សបោ នាម គោត្តេន, ឧរុវេឡានិវាសិតោ [ឧរុវេឡាយ និវសី (ស្យា.)];
តតោ មេ អាសិ បញ្ញត្តិ, ឧរុវេឡកស្សបោ ឥតិ។

២៨៧ “នទីសកាសេ ភាតា មេ, នទីកស្សបស្ស្គយោ;
អាសិ សកាសនាមេន, គយាយំ គយាកស្សបោ។

២៨៨ “ទ្វេ សតានិ កនិដ្ឋស្ស, តីណិ មជ្ឈស្ស ភាតុនោ;
មម បញ្ច សតានុនា, សិស្សា សព្ពេ មមានុកា។

២៨៩ “តទា ឧបេច្ច មំ ពុទ្ធោ, កត្វាន វិវិធានិ មេ [កត្វា នានាវិធានិ មេ (សី.)];
បាដិហិវានិ លោកត្តោ, វិនេសិ នរសារថិ។

២៩០ “សហស្សបរិវារេន, អហោសី ឯហិភិក្ខុកោ;
តេហេវ សហ សព្ពេហិ, អរហត្តមបាបុណី។

២៩១ “តេ ចេវព្រោ ច ពហរោ, សិស្សា មំ បរិវារយុំ;
សាសិតុញ្ច សមត្ថោហំ, តតោ មំ ឥសិសត្តមោ។

២៩២ “មហាបរិសភាវស្ថិ, ឯកទគ្គេ បបេសិ មំ;
អហោ ពុទ្ធេ កតំ ការំ, សផលំ មេ អជាយថ។

២៩៣ “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរមិ អនាសវោ។

២៩៤ “សាគតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

២៩៥ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឧរុវេឡកស្សបោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្ថាតិ។

ឧរុវេឡកស្សបត្ថេវស្សាបទានំ អដ្ឋមំ។

៩. រាជត្ថេរអបទានំ

២៩៦ “បុនុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពលោកវិទូ មុនិ;
តតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ជិ ចក្កមា។

២៩៧ ឱវាទកោ វិញ្ញាបកោ, តារកោ សព្វបាណិន្ទ;
ទេសនាកុសលោ ពុទ្ធា, តារេសិ ជនតំ ពហំ។

២៩៨ “អនុកម្មកោ ការុណិកោ, ហិកេសិ សព្វបាណិន្ទ;
សម្មត្តេ តិគ្គិយេ សព្ពេ, បញ្ចសីលេ បតិដ្ឋបិ។

២៩៩ “ឯវំ និរាគុលំ អាសិ, សុញ្ញតំ តិគ្គិយេហិ ច;
វិចិត្តំ អរហន្តេហិ, វេសិភូតេហិ តាទិភិ។

៣០០ “វតនានដ្ឋបញ្ញាសំ, ឧត្តតោ សោ មហាមុនិ;
កញ្ញនក្សិយសង្កាសោ, ពាក្ខីសវរលក្ខណោ។

៣០១ “វស្សសកសហស្សានិ, អាយុ វិជ្ជតិ តាវទេ;
តាវតា តិដ្ឋមាណោ សោ, តារេសិ ជនតំ ពហំ។

៣០២ “តទាហំ ហំសវតិយំ, ព្រាហ្មណេ មន្តបារគូ;
ឧបេច្ច តំ នររំ, អស្សោសិ ធម្មទេសនំ។

៣០៣ “បញ្ញបេន្តំ មហាវិរិ, បរិសាសុ វិសារទំ;
បំដិភានេយ្យកំ ភិក្ខុំ, ឯតទគ្គេ វិនាយកំ។

៣០៤ “តទាហំ ការំ កត្វាន, សសង្ឃេ លោកនាយកេ;
នីបច្ច សិរសា បាទេ, តំ ហនំ អភិបត្តយិ។

៣០៥ “តតោ មំ ភគវា អាហ, សិដ្ឋិនិក្ខមមប្បកោ;
សំរេន រជនីយេន, កិលេសមលហាវិនា។

៣០៦ “សុខិ ភវស្ស ទីយាយុ, សិជ្ឈតុ បណិជ្ជី តវ;
សសង្ឃេ មេ កតំ ការំ, អតីវ វិបុលំ តយា។

៣០៧ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
តោតមោ នាម តោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

៣០៨ “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ, ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ;
វាជោតិ នាមធម្មេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវកោ។

៣០៩ “ស តេ ហេតុគុណេ តុដ្ឋោ, សក្យបុត្តោ នរាសតោ [តទំ បាទទ្ធយំ ស្យាមមូលេ នត្ថិ];
បំដិភានេយ្យកានត្ថំ, បញ្ញបេស្សតិ នាយកោ។

៣១០ “តំ សុត្វា មុទិតោ ហុត្វា, យាវជីវំ តទា ជិនំ;
មេត្តចិត្តោ បរិចរិ, សតោ បញ្ញាសមាហិតោ។

៣១១ “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជ្ជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ឆហំ។

៣១២ “សតានំ តីណិក្ខត្តញ្ច, ទេវរជ្ជមការយិ;
សំតានំ បញ្ចក្ខត្តញ្ច, ចក្កវត្ថិ អហោសហំ។

៣១៣ “បទេសវដ្តំ វិបុលំ, គណនាតោ អសង្ខិយំ;
សព្វត្ថ សុខិតោ អាសិ, តស្ស កម្មស្ស វាហសា។

៣១៤ “បច្ឆិមេ ភវេ សម្មត្តេ, គិរិព្ពជបុរុត្តមេ;
ជាតោ វិប្បកុលេ និទ្ទេ, វិកលច្ឆានាសនេ។

៣១៥ “កដ្ឋក្ខត្តំ បាទាសិ, សាវិបុត្តស្ស តាទិនោ;
យទា ជិន្ហោ ច វុទ្ធា ច, តទាវាមមុបាគមី។

៣១៦ “បព្ពជតិ ន មំ កោចិ [បព្ពជេន្តិ ន មំ កោចិ (សិ. ស្យា បិ.)], ជិន្ហានុញ្ញលថាមកំ;

តែន ទីនោ វិវណ្ណដ្ឋោ [វិវណ្ណកោ (ក.)], សោកោ ចាសី តទា អហំ។

៣១៧ “ទិស្វា មហាការុណិកោ, មមមាហ [មមាហ សោ (សី.), មមាហ ច (បី.)] មហាមុនី;
‘តិមត្ថំ បុត្តសោកដ្ឋោ, ព្រហ្មិ តេ ចិត្តជំ វុជំ’។

៣១៨ “បព្ពជ្ជំ ន លភេ វីរ, ស្វាគ្វាតេ គវ សាសនេ;
តែន សោភេន ទីនោស្មិ, សវណំ ហោហិ នាយក។

៣១៩ “តទា ភិក្ខុ សមាទេត្វា, អបុច្ឆិ មុនិសត្តមោ;
‘តមស្ស អធិការំ យេ, សវន្តិ ព្យាហរន្ត តេ’។

៣២០ “សារិបុត្តោ តទាវោច, ‘ការមស្ស សរាមហំ;
កំដច្ចភិក្ខុំ ទាបេសិ, បិណ្ឌាយ ចរតោ មម’។

៣២១ “សាធុ សាធុ កកញ្ញសិ, សារិបុត្ត តមំ គុវំ;
បញ្ញាជេហិ ទិជំ វុឡំ, ហេស្សតាជានិយោ អយំ’។

៣២២ “តតោ អលត្ថំ បព្ពជ្ជំ, កម្មវាចោបសម្បទំ;
ន ចិរេនេវ កាលេន, បាបុណិ អាសវក្ខយំ។

៣២៣ “សក្កច្ចំ មុនិនោ វាក្យំ, សុណាមិ មុទិតោ យតោ;
បដិភានេយ្យកានត្ថំ, តតោ មំ បបយិ ជិនោ។

៣២៤ “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

៣២៥ “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពទស្ស សាសនំ។

៣២៦ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធិស្ស សាសនំ”។

តត្ថំ សុទំ អាយស្មា រាធា ថេរោ តមា តាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

រាជត្ថេរស្សាបទានំ នវមំ។

១០. មោឃរាជត្ថេរអបទានំ

៣២៧ “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពលោកវិទូ មុនិ;
តតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ជិ ចក្កមា។

៣២៨ “ឱវាទកោ វិញ្ញាបកោ, តារកោ សព្ពបាណិនំ;
ទេសនាកុសលោ ពុទ្ធោ, តារេសិ ជនតំ ពហុ។

៣២៩ “អនុកម្មកោ ការុណិកោ, ហិតេសិ សព្ពបាណិនំ;
សម្បត្តេ តិគ្គិយេ សព្ពេ, បញ្ចសិលេ បតិដ្ឋបិ។

៣៣០ “ឯវំ និរាគុលំ អាសិ, សុញ្ញតំ តិគ្គិយេហិ ច;
វិចិត្តំ អរហន្តេហិ, វសីភូតេហិ តាទិភិ។

៣៣១ “វតនានដ្ឋបញ្ញាសំ , ឧត្តតោ សោ មហាមុនិ;
កញ្ញនគ្យិយសង្កាសោ, ពាត្តិសវលក្ខណោ។

៣៣២ “វស្សសតសហស្សានិ , អាយុ វិជ្ជតិ តាវទេ;
តាវតា តិដ្ឋមាទោ សោ, តារេសិ ជនតំ ពហុ។

៣៣៣ “តទាហំ ហំសវតិយំ, កុលេ អញ្ញតរេ អហុ;
បរកម្មាយនេ យុត្តោ, នត្ថិ មេ កិញ្ចិ សំជនំ។

៣៣៤ “បដិក្កមនសាលាយំ, វសន្តោ កតភូមិយំ;
អត្ថិ ឧជ្ឈាលយិ តត្ថ, ទឡំ កណ្ណាសិ សា [កណ្ណា សិយា (សី. បី.), ឧយ្ហកណ្ណា សិលា (ស្យា.)] ហិ។

៣៣៥ តុនា បរិសតី នាថោ, ចតុស្តុបកាសកោ;
សាវកំ សម្បត្តិក្តេសិ, លូខចីវរធារកំ។

៣៣៦ “តស្ស តម្ពិ គុណេ គុដ្ឋោ, បណិបច្ច [បតិបដ្ឋ (ស្យា.)] តថាគតំ;
លូខចីវរធារក្កំ, បត្ថយី ឋានមុត្តមំ។

៣៣៧ “តុនា អរោច ភគវា, សាវកេ បទុមុត្តរោ;
‘បស្ស្យថេតំ បុរិសកំ, កុចេលំ តនុទេហកំ។

៣៣៨ “បីតិប្បសន្តវទនំ , សទ្ធាធនសមន្និតំ [សទ្ធាស្នេហសមន្និតំ (ក.)];
ឧទក្កតនុជំ ហដ្ឋំ, អចលំ សាលបិណ្ឌិតំ។

៣៣៩ “ឯសោ បត្តេតិ តំ ឋានំ, សច្ចសេនស្ស ភិក្ខុនោ;
លូខចីវរធារិស្ស, តស្ស វណ្ណសិកាសយោ [វណ្ណគតាសយោ (សិ. ស្យា. បិ.)]។

៣៤០ “តំ សុត្វា មុទិតោ ហុត្វា, និបច្ច សិរសា ជិនំ;
យាវជីវំ សុកំ កម្មំ, ករិត្វា ជិនសាសនេ។

៣៤១ “ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីស្សបគោ អហំ។

៣៤២ “បដិក្កមនសាលាយំ, ភូមិទាហកកម្មនា;
សមសហស្សំ និរយេ, អទប្បិ វេទនាដ្ឋិតោ។

៣៤៣ “ភេន កម្មាវសេសេន, បញ្ច ជាតិសតានិហំ;
មនុស្សោ កុលដោ ហុត្វា, ជាតិយា លក្ខណដ្ឋិតោ។

៣៤៤ “បញ្ច ជាតិសតានេវ, កុដ្ឋរោគសមប្បិតោ;
មហានុក្ខំ អនុភវី, តស្ស កម្មស្ស វាហសា។

៣៤៥ “ភមស្មិ ភទ្ធកេ កប្បេ, ឧបវិដ្ឋំ យសស្សិនំ;
បិណ្ឌបាភេន តប្បេសិ, បសន្នមានសោ អហំ។

៣៤៦ “ភេន កម្មវិសេសេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ចហំ។

៣៤៧ “បច្ឆិមេ ភវេ សម្បត្តេ, អជាយី ខត្តិយេ កុលេ;
បីតុនោ អច្ចយេនាហំ, មហារជ្ជសមប្បិតោ។

៣៤៨ “កុដ្ឋរោគាធិក្ខតោហំ, ន រតី ន សុខំ លភេ;
មោយំ រជ្ជំ សុខំ យស្មា, មោយរាជា តតោ អហំ។

៣៤៩ “កាយស្ស ទោសំ ទិស្វាន, បព្ពជី អនគារិយំ;
ពារិវិស្ស ទិជគ្គស្ស, សិស្សក្កំ អជ្ឈបាកមិ។

៣៥០ “មហតា បរិវារេន, ឧបេច្ច នរនាយកំ;
អបុច្ឆិ និបុណំ បព្ពំ, តំ វិវី វាទិសូទនំ។

៣៥១ “អយំ លោកោ បរោ លោកោ, ព្រហ្មលោកោ សទេវកោ;
ទីដ្ឋិ នោ [ទិដ្ឋា នោ (សិ.), ទិដ្ឋំ នោ (បិ.), ទិដ្ឋិ ភេ (ស្យា.)] នាភិជានាមិ, គោតមស្ស យសស្សិនោ។

៣៥២ “ឯវាភិក្កន្តទស្សាវី, អត្ថិ បញ្ចេន អាកមំ;
កំចំ លោកំ អវេក្ខន្តំ, មច្ចរាជា ន បស្សតី។

៣៥៣ “សុញ្ញតោ លោកំ អវេក្ខស្ស, មោយរាជ សទា សតោ;
អត្តានុទិដ្ឋិ ឧហច្ច, ឯវំ មច្ចតរោ សិយា។

៣៥៤ “ឯវំ លោកំ អវេក្ខន្តំ, មច្ចរាជា ន បស្សតី;

ឥតិ មំ អភណិ ពុទ្ធោ, សព្ពរោគតិកិច្ចកោ។

៣៥៥ “សហ គាថាវសានេន, កេសមស្សវិជ្ជិកោ;
កាសាវវត្ថុវសនោ, អាសី ភិក្ខុ គថាវហា។

៣៥៦ “សង្ឃិកេសុ វិហារេសុ, ន វសី រោគបិទ្បិកោ;
មា វិហារោ បទុស្សិកិ, វាគរោគេហិ បិទ្បិកោ [វាចាយាភិសុបិទ្បិកោ (ស្យា. បិ.), វាគរោគី សុបិទ្បិកោ (ក.)]។

៣៥៧ “សង្ការកូដា អាហិត្វា, សុសានា រថិកាហិ ច;
តតោ សង្ឃាដី កវិត្វា, ធារយី លូខចីវរំ។

៣៥៨ “មហាភិសក្កោ គស្មី មេ, គុណេ គុដ្ឋោ វិនាយកោ;
លូខចីវរធារិនំ, ឯតទគ្គេ បបេសិ មំ។

៣៥៩ “បុញ្ញបាបបរិក្ខិណោ, សព្ពរោគវិជ្ជិកោ;
សិខិវ អនុបាទានោ, និព្វាយិស្សមនាសវោ។

៣៦០ “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ.... វិហារមិ អនាសវោ។

៣៦១ “ស្លោកតំ វត មេ អាសី... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៣៦២ “បិដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា មោយរាជា ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តតិ។

មោយរាជត្ថេរស្សាបទានំ ទសមំ។

កច្ចាយនវគ្គោ ចតុបញ្ញាសមោ។

កស្សន្ទានំ –

កច្ចានោ វគ្គលី ថេរោ, មហាកហ្មិនសង្កាយោ;
ទព្ពោ កុមារនាមោ ច, ពាហិយោ កោដ្ឋិកោ វសី។

ឧរុវេទ្យកស្សបោ រាជោ, មោយរាជា ច បណ្ឌិតោ;
គីណិ គាថាសតានេត្ថ, ពាសដ្ឋិ ចេវ បិណ្ឌិតា។

៥៥. ភទ្ទិយវគ្គោ

១. លកុណភទ្ទិយត្ថេរអបទានំ

១. “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មេសុ ចក្កមា;
ឥតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ជិ នាយកោ។
២. “តទាហំ ហំសវតិយំ, សេដ្ឋិបុត្តោ មហន្ទនោ;
ជង្ហារិហារំ វិចារំ, សង្ហារាមំ អគច្ចហំ។
៣. “តទា សោ លោកបដ្ឋោតោ, ធម្មំ ទេសេសិ នាយកោ;
មញ្ញស្សានំ បវរំ, សាវកំ អភិកិត្តយិ។
៤. “តំ សុត្វា មុទិតោ ហុត្វា, ការំ កត្វា មហេសិនោ;
វន្តិត្វា សត្តនោ បាទេ, តំ ឋានមភិបត្តយិ។
៥. “តទា ពុទ្ធា វិយាកាសិ, សង្ឃមជ្ឈេ វិនាយកោ;
‘អនាគតម្ហិ អន្ទានេ, លច្ឆសេ តំ មនោរថំ។
៦. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
គោតមោ នាម គោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។
៧. “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ, ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ;
ភទ្ទិយោ នាម នាមេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវកោ។
៨. “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ចហំ។
៩. “ទ្វេនុតេ ឥតោ កប្បេ, ផុស្សោ ឧប្បជ្ជិ នាយកោ;
ទុរាសទោ ទុប្បសហោ, សព្ពលោកុត្តមោ ជិនោ។
១០. “ចរណេន ច សម្បន្នោ, ព្រហ្មា ឧដុ បតាបវា;
ហិគេសិ សព្ពសក្កានំ **[សព្ពបាណិនំ (សិ.)]**, ពហុំ មោចេសិ ពន្ធនា។
១១. “នន្ទារាមវនេ តស្ស, អហោសិ ផុស្សកោកិលោ **[បុស្សកោកិលោ (សិ. ស្យា.)]**;
គន្ធកុដិសមាសន្នេ, អម្ពុត្ថេ វសាមហំ។
១២. “តទា បិណ្ឌាយ គច្ឆន្តំ, ទត្តិណេយ្យំ ជិនុត្តមំ;
ទិស្វា ចិត្តំ បសាទេត្វា, មញ្ញនាភិនិក្ខេបំ **[មញ្ញនាទេន ក្នុងហំ (សិ. បី.)]**។
១៣. “រាជុយ្យានំ តទា គន្ធា, សុបក្កំ កនកត្តចំ;
អម្ពុបិណ្ឌំ គហេត្វាន, សម្ពុទ្ធស្សោបនាមយិ។
១៤. “តទា មេ ចិត្តមញ្ញាយ, មហាការុណិកោ ជិនោ;
ឧបដ្ឋាកស្ស ហត្ថតោ, បត្តំ បត្តណិ នាយកោ។
១៥. “អទាសិ ហដ្ឋចិត្តោហំ **[តុដ្ឋចិត្តោហំ (សិ.)]**, អម្ពុបិណ្ឌំ មហាមុនេ;
បត្តេ បត្តិប្ប បត្តេហិ, បញ្ចលិ **[បត្តេហញ្ចលិ (សិ.)]** កត្វាន មញ្ញនា។
១៦. “សវេន វជនីយេន, សវនីយេន វគ្គនា;
វស្សនោ ពុទ្ធបុជ្ជតំ, និទ្ធំ **[និទ្ធំ (ស្យា. បី.)]** គន្ធា និបជ្ជហំ។
១៧. “តទា មុទិតចិត្តំ មំ, ពុទ្ធបេមគតាសយំ;
សកុណក្សិំ ឧបាគន្ធា, យាតយី ទុដ្ឋមានសោ។
១៨. “តតោ ចុតោហំ តុសិតេ, អនុគោត្វា មហាសុខំ;
មនុស្សយោនិមាគច្ឆិ, តស្ស កម្មស្ស វាហសា។

១៩. “ឥមម្ហិ ភទ្ទកេ កប្បេ, ព្រហ្មពន្ធ មហាយសោ;
កស្សបោ នាម គោត្តេន, ឧប្បជ្ឈី វេទកំ វរោ។
២០. “សាសនំ ជោតយិត្វា សោ, អភិកុយ្យ កុតិគ្គិយេ;
វិនយិត្វាន វេនេយ្យេ, និព្ពតោ សោ សសាវកោ។
២១. “និព្ពតេ តម្ហិ លោកត្ថេ, បសន្នា ជនតា ពហុ;
បូជនត្ថាយ ពុទ្ធស្ស, ថូបំ កុព្ពន្តិ សត្តនោ។
២២. “សត្តយោជនីកំ ថូបំ, សត្តរតនភូសិតំ;
កវិស្សាម មហេសិស្ស, ឥច្ឆេវំ មន្តយន្តិ តេ។
២៣. “កិកិនោ កាសិរាជស្ស, តទា សេនាយ នាយកោ;
ហុត្វាហំ អប្បមាណស្ស, បមាណំ ចេតិយេ វទី។
២៤. “តទា តេ មម វាក្យេន, ចេតិយំ យោជនុគ្គតំ;
អកំសុ នរវិស្ស, នានារតនភូសិតំ។
២៥. “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ឆហំ។
២៦. “បច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, ជាតោ សេដ្ឋិកុលេ អហំ;
សាវត្ថិយំ បុរេវេ, ឥទ្ធវេ ជីតេ មហន្តនេ។
២៧. “បុរាប្បវេសេ សុគតំ, ទិស្វា វិជ្ជិតមានសោ;
បព្ពជិត្វាន ន ចិរំ, អរហត្តមបាបុណី។
២៨. “ចេតិយស្ស បមាណំ យំ, អកវិ តេន កម្មនា;
លកុណ្ឌកសវិរោហំ, ជាតោ បរិភវារហោ។
២៩. “សវេន មធុរេនាហំ, បូជិត្វា ឥសិសត្តមំ;
មញ្ញស្សរានំ ភិក្ខុនំ, អត្តត្ថមនុបាបុណី។
៣០. “ផលទានេន ពុទ្ធស្ស, គុណានុស្សរណេន ច;
សាមញ្ញផលសម្បន្នោ, វិហារមិ អនាសវោ។
៣១. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សមូហតា;
នាកោវ ពន្ធនំ នេត្វា, វិហារមិ អនាសវោ។
៣២. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ;
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៣៣. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្ទភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា លកុណ្ឌភទ្ធិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

លកុណ្ឌភទ្ធិយត្ថេរស្សាបទានំ បឋមំ។

២. កង្ខារវតត្ថេរអបទានំ

៣៤. “បនុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មេសុ ចក្កមា;
ឥតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ឈី នាយកោ។

៣៥.

“សីហានុ ព្រហ្មគិរោ, ហំសទុន្តភិនិស្សនោ [ហំសទុន្តភិនិស្សនោ (សី.) ... និស្សនោ (បី.) ... សាវនោ (ស្ស.)];

នាគវិក្កន្តគមនោ, ចន្ទសុរាទិកប្បភោ។

៣៦. “មហាមគី មហាវិរោ, មហាយាយី មហាពលោ [មហាគគី (ស្ស.), មហាហិគោ (បី.)];
មហាការុណិកោ នាថោ, មហាគមបន្ទនោ [មហាគមវិជ្ជសនោ (ស្ស.), មហាគមនិស្សនោ (បី.)]។

៣៧. “ស កទាចិ តិលោកគោ, វេនេយ្យំ វិនិយំ ពហុ [វេនេយ្យំ វិនិយំ ពហុ (សី.)];
ធម្មំ ទេសេសិ សម្ពុទ្ធោ, សក្កាសយវិទូ មុនី។

៣៨. “ឈាយី ឈានរតំ វិរី, ឧបសន្តំ អនាវិលំ;
វណ្ណយន្តោ បរិសគី, តោសេសិ [តោសេគី (ស្ស. បី. ក.)] ជនតំ ជិនោ។

៣៩. “តទាហំ ហំសវគិយំ, ព្រាហ្មណោ វេនបារគូ;
ធម្មំ សុត្វាន មុទិគោ, តំ ហំនមភិបត្តយី។

៤០. “តទា ជិនោ វិយាកាសិ, សង្ខមជ្ឈេ វិនាយកោ;
‘មុទិគោ ហោហិ ភ្នំ ព្រហ្មេ, លច្ឆសេ តំ មនោរថំ។

៤១. “សតសហស្សិកោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
តោគមោ នាម តោក្កេន, សក្កា លោកេ ភវិស្សតិ។

៤២. “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ, ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ;
វេរតោ នាម នាមេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវកោ។

៤៣. “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវគីសមគច្ឆហំ។

៤៤. “បច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, ជាតោហំ កោលិយេ បុរេ;
ខត្តិយេ កុលសម្បន្នេ, ឥទ្ធវេ ជីតេ មហន្ទនេ។

៤៥. “យទា កបិលវត្តស្និ, ពុទ្ធោ ធម្មមទេសយិ;
តទា បសន្នោ សុគតេ, បព្ពជី អនគារិយំ។

៤៦. “កង្ខា មេ ពហុលា អាសិ, កប្បាកប្បេ តហិ តហិ;
សព្ពំ តំ វិនយី ពុទ្ធោ, ទេសេត្វា ធម្មមុត្តមំ។

៤៧. “តតោហំ តិណ្ឌសំសារោ, សទា ឈានសុខេ រតោ;
វិហារមិ តទា ពុទ្ធោ, មំ ទិស្វា ឯគទព្រវិ។

៤៨. “យា កាចិ កង្ខា ឥធ វា ហុរំ វា, សកវេទិយា វា បរវេទិយា វា;
យេ ឈាយិនោ តា បជហន្តិ សព្ពា, អាតាបិនោ ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តា។

៤៩. “សតសហស្សេ កតំ កម្មំ, ផលំ ទស្សេសិ មេ ឥធ;
សុមុត្តោ សរវេកោវ កិលេសេ ឈាបយី មម។

៥០. “តតោ ឈានរតំ ទិស្វា, ពុទ្ធោ លោកន្តក្ខ មុនិ;
ឈាយិនំ ភិក្ខុនំ អក្កោ, បញ្ញាបេតិ មហាមគី។

៥១. “កិលេសា ឈាបិតា ម្យ៉ាង... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

៥២. “សាគតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៥៣. “បីដំសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កង្ខាវេរតោ ថេរោ ឥមា កាថាយោ

អភាសិតាតិ។

កង្ខាវេរតោវស្សាបទានំ ទុតិយំ។

៣. សិរីលីត្ថេរអបទានំ

៥៤. “បនុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មេសុ ចក្ខុមា;
តតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ឈី នាយកោ។
៥៥. “សីលំ តស្ស អសង្ខេយ្យំ, សមាធិ វជ្ជិបមោ;
អសង្ខេយ្យំ ញ្ញាណវំ, វិមុត្តិ ច អនោបមា។
៥៦. “មនុស្សមនោគានំ, ព្រហ្មនញ្ញ សមាគមេ;
សមណព្រាហ្មណកិណ្ណេ, ធម្មំ ទេសេសិ នាយកោ។
៥៧. “សសាវកំ មហាលាភី, បុញ្ញវន្តំ ជុតិន្ធរំ;
បបេសិ ឯតទគ្គម្ហិ, បរិសាសុ វិសារទោ។
៥៨. “តទាហំ ខត្តិយោ អាសី, នគរេ ហំសស្សយេ;
សុត្វា ជិនស្ស តំ វាក្យំ, សាវកស្ស គុណំ ពហុ។
៥៩. “និមន្តយិត្វា សត្តាហំ, ភោជយិត្វា សសាវកំ;
មហាទានំ ទទិក្ខាន, តំ ហានមភិបត្តយី។
៦០. “តទា មំ វិនតំ បាទេ, ទិស្វាន បុរិសាសកោ;
សនេន មហតា វិរោ **[សុស្សនេន មហាវិរោ (សិ. បី.)]**, តទំ វចនមព្រាវិ។
៦១. “តតោ ជិនស្ស វចនំ, សោតុកាមា មហាជនា;
ទេវទានវគន្ធព្វា, ព្រហ្មានោ ច មហិទ្ធិកា។
៦២. “សមណព្រាហ្មណ ចេវ, នមស្សីសុ កកញ្ញលី;
នមោ តេ បុរិសាជញ្ញ, នមោ តេ បុរិសុត្តម។
៦៣. “ខត្តិយេន មហាទានំ, ទិន្នំ សត្តាហិកម្មិ វោ **[សត្តាហិកំ មិ វោ (សិ.), សត្តាហិកាធិកំ (ស្ស.), សត្តាហិកំ វិរោ (បី.)]**;
សោតុកាមា ផលំ តស្ស, ព្យាករោហិ មហាមុនេ។
៦៤. “តតោ អវោច ភគវា, ‘សុណាថ មម ភាសិតំ;
អប្បមេយ្យម្ហិ ពុទ្ធម្ហិ, សសង្ឃម្ហិ បតិដ្ឋិតា **[សំយម្ហិ សុប្បតិដ្ឋិតា (សិ. បី.)]**។
៦៥. “ទត្តិណ តាយ **[ទត្តិណទាយ (ស្ស. បី.)]** កោ វត្តា, អប្បមេយ្យផលា ហិ សា;
អបិ ចេ ស មហាកោតោ, ហានំ បត្តេតិ ឧត្តមំ។
៦៦. “លាភី វិបុលលាភានំ, យថា ភិក្ខុ សុទស្សនោ;
តថាហម្មិ ភវេយ្យន្តិ, លច្ឆសេ តំ អនាគតោ។
៦៧. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុវោ;
តោតមោ នាម តោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។
៦៨. “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ, ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ;
សិរីលី នាម នាមេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវកោ។
៦៩. “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីស្លុបកោ អហំ។
៧០. “ឯកនុតិកោ កប្បេ, វិបស្សី លោកនាយកោ;
ឧប្បជ្ឈី បារុទស្សនោ, សព្ពធម្មវិបស្សកោ។
៧១. “តទាហំ ពន្ធមតិយំ, កុលស្សញ្ញតរស្ស ច;
ទយិតោ បស្សិតោ ចេវ, អាសិ កម្មន្តវាវដោ **[កម្មន្តព្យាវដោ (សិ. ស្ស. ក.)]**។
៧២. “តទា អញ្ញតរោ បូតោ, វិបស្សិស្ស មហេសិនោ;

បរិវេសំ អការយិ, មហន្តមតិវិស្សតំ។

៧៣. “និដ្ឋិតេ ច មហានេ, ទទុំ ខន្ធកសញ្ញិតំ;
នំ ទទី មជ្ជញ្ជេ, វិចិនំ នេ អន្ធសុំ។

៧៤. “តទាហំ តំ គហេត្វាន, នំ ទទី មជ្ជម្យិ ច;
កម្មស្យាមិយំ គច្ឆិ, តមេសន្តា មមន្ធសុំ។

៧៥. “សហស្សមបិ ទត្វាន, នាលភិសុ ច តំ ទ្វយំ;
តតោហំ ឯវំ ចិន្តេសី, ‘នេតំ ហេស្សតិ ឱរកំ។

៧៦. “យថា តមេ ជនា សព្ពេ, សក្ករោត្តិ តថាគតំ;
អហម្យិ ការំ កស្យាមិ, សសង្ឃេ លោកនាយកេ។

៧៧. “តទាហមេវំ ចិន្តេត្វា, ទទី មជ្ជញ្ជ ឯកតោ;
មន្ទិត្វា លោកនាថស្ស, សសង្ឃស្ស អទាសហំ។

៧៨. “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ឆហំ។

៧៩. “បុនាហំ ពារាណសិយំ, រាជា ហុត្វា មហាយសោ;
សត្តកស្ស តទា ទុដ្ឋោ, ទ្វាររោធមការយី។

៨០. “តទា តបស្សិនោ រុទ្ធា, ឯកាហំ រក្ខិតា អហំ;
តតោ តស្ស វិបាកេន, បាបតី [\[បាបិដ្ឋំ \(ស្យា.\) បាបត្ថំ \(ក.\)\]](#) និរយំ ភុសំ។

៨១. “បច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, ជាតោហំ កោលិយេ បុរេ;
សុប្បវាសា ច មេ មាតា, មហាលិ លិច្ឆវី បិតា។

៨២. “ខត្តិយេ បុញ្ញកម្មេន, ទ្វាររោធស្ស វាហសា;
សត្ត វស្សានិ និវសី, មាតុកុច្ឆិម្ហិ ទុក្ខិតោ។

៨៣. “សត្តាហំ ទ្វារម្ពន្ធាហំ, មហាទុក្ខសមប្បិកោ;
មាតា មេ ឆន្ទទានេន, ឯវំ អាសិ សុទុក្ខិតា។

៨៤. “សុវត្ថិតោហំ និក្ខន្តោ, ពុទ្ធនេ អនុកម្មិកោ;
និក្ខន្តទិវសេយេវ, បព្ពជី អនគារិយំ។

៨៥. “ឧបជ្ឈា សារិបុត្តោ មេ, មោគ្គល្លានោ មហិទ្ធិកោ;
កេសេ ឱរោបយន្តោ មេ, អនុសាសិ មហាមតិ។

៨៦. “កេសេសុ និជ្ជមាទេសុ, អរហត្តមបាបុណិ;
ទេវា នាកា មនុស្សា ច, បច្ចយេ ឧបនេន្តិ មេ។

៨៧. “បទុមុត្តរនាថញ្ច, វិបស្សិញ្ច វិនាយកំ;
យំ បូជយី បមុទិតោ, បច្ចយេហិ វិសេសកោ។

៨៨. “តតោ តេសំ វិសេសេន, កម្មានំ វិបុលុក្កមំ;
លាភំ លភាមិ សព្ពត្ថ, វនេ តាមេ ជលេ ថលេ។

៨៩. “វេតំ ទស្សនត្ថាយ, យទា យាតិ វិនាយកោ;
តីសភិក្កសហស្សេហិ, សហ លោកគ្គនាយកោ។

៩០. “តទា ទេវាបណីតេហិ, មមត្ថាយ មហាមតិ;
បច្ចយេហិ មហាវិរោ, សសង្ឃោ លោកនាយកោ។

៩១. “ឧបដ្ឋិតោ មយា ពុទ្ធា, គន្ធា វេតមន្តស;
តតោ ជេតវនំ គន្ធា, ឯតទគ្គេ បបេសិ មំ។

៩២. “លាភីនំ សិរិលិ អក្កោ, មម សិស្សេសុ ភិក្ខុវេ;”
សព្ពលោកហិតោ សត្តា, កិត្តយី បរិសាសុ មំ។

៩៣. “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ្លំ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

៩៤. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៩៥. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សិរិលិចេរោ ភមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

សិរិលិត្ថេរស្សាបទានំ គតិយំ។

៤. វដ្តិសត្ថេរអបទានំ

៩៦. “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មេសុ ចក្កមា;
ឥតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ជិ នាយកោ។

៩៧. “យថាបិ សាករេ ឧមិ, គគនេ វិយ តារកា;
ឯវំ បាវចនំ គស្ស, អរហន្តេហិ ចិត្តិតំ។

៩៨. “សទេវាសុរនាគេហិ, មនុស្សេហិ បុរុក្ខតោ;
សមណព្រាហ្មណកិណ្ណេ, ជនមជ្ឈេ ជិនុត្តមោ។

៩៩. “បភាហិ អនុរញ្ញន្តោ, លោកេ [លោកំ (សិ.)] លោកន្តក្ខ ជិនោ;
វចនេន វិពោធន្តោ, វេនេយ្យបទុមាសិ សោ។

១០០. “វេសារជ្ជេហិ សម្បន្តោ, ចត្វហិ បុរិសុត្តមោ;
បហិនភយសារជ្ជោ, ខេមប្បត្តោ វិសារទោ។

១០១. “អាសកំ បវំ ហនំ, ពុទ្ធក្ខមិញ្ច កេវលំ;
បដិជានាតិ លោកត្តោ, នត្ថិ សញ្ញោទកោ ក្ខចិ។

១០២. “សីហនាទមសម្ពិកំ, នទតោ គស្ស តាទិនោ;
ទេវោ នរោ វា ព្រាហ្ម វា, បដិវត្តា ន វិជ្ជតិ។

១០៣. “ទេសេន្តោ បវំ ធម្មំ, សន្តារេន្តោ សទេវកំ;
ធម្មចក្កំ បវត្តេតិ, បរិសាសុ វិសារទោ។

១០៤. “បដិភានវតំ អក្កំ, សាវកំ សាធុសម្ពតំ;
គុណំ ពហុំ បកិត្តេត្វា, ឯតទត្ថេ បបេសិ តំ។

១០៥. “តទាហំ ហំសវតិយំ, ព្រាហ្មណេ សាធុសម្ពតោ;
សព្ពវេទវិទូ ជាតោ, វាគីសោ វាទិសូទនោ។

១០៦. “ឧបេច្ច តំ មហារិរិ, សុត្វាហំ ធម្មទេសនំ;
បីតិវំ បដិលភី, សាវកស្ស គុណេ រតោ។

១០៧. “នីមន្តេត្វាវ សុគតំ, សសង្ឃំ លោកនន្ទនំ;
សត្តាហំ ភោជយិត្វាហំ, ទុស្សេហច្ឆាទយី តទា។

១០៨. “នីបច្ច សិរសា បាទេ, កតោកាសោ កតញ្ញលី;
ឯកមន្តំ បិតោ ហដ្ឋោ, សន្តវិ ជិនមុត្តមំ។

១០៩. “នមោ តេ វាទិមទ្ទន [វាទិសន្តល (សិ. បី.), វាទិសូទន (ស្សា.)], នមោ តេ ឥសិសក្កម [បុរិសុត្តម (សិ. បី.)];

នមោ តេ សព្ពលោកត្ថ, នមោ តេ អភយង្គរ។

១១០ “នមោ ភេ មារមថន **[មារមសន (អដ្ឋ.)]**, នមោ ភេ ទិដ្ឋិសូទន;
នមោ ភេ សន្តិសុខន, នមោ ភេ សរណង្គរ។

១១១ “អនាថានំ ករំ នាថោ, ភីតានំ អភយប្បទោ;
វិស្សាមភូមិ **[វិស្សាសំ ភូមិ (ស្យា.), វិស្សានភូមិ (បី.)]** សន្តានំ, សរណំ សរណេសិនំ។

១១២ “ឯវមាទីហិ សម្ពុទ្ធំ, សន្តវិត្វា មហាគុណំ;
អរោចំ វាទិសូទស្ស **[វាទិសូរស្ស (សី. ស្យា. បី.)]**, គតី បប្បោមិ ភិក្ខុនោ។

១១៣ “តទា អរោច ភគវា, អនន្តបដិភានវា;
យោ សោ ពុទ្ធំ អភោជេសិ, សត្តាហំ សហសាវកំ។

១១៤ “គុណញ្ច មេ បកិក្កេសិ, បសន្នោ សេហិ បាណិភិ;
ឯសោ បត្ថយតេ ហានំ, វាទិសូទស្ស ភិក្ខុនោ។

១១៥ “អនាគតម្ហិ អន្ធានេ, លច្ឆសេ តំ មនោរថំ;
ទេវមានុសសម្បត្តិ, អនុភោត្វា អនប្បកំ។

១១៦ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
គោតមោ នាម គោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

១១៧ “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ, ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ;
វដ្តីសោ នាម នាមេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវកោ។

១១៨ “តំ សុត្វា មុទិតោ ហុត្វា, យាវជីវំ តទា ជិនំ;
បច្ចយេហិ ឧបដ្ឋាសី, មេត្តចិត្តោ តថាគតំ។

១១៩ “ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, គុសិតំ **[តាវតីសំ (ស្យា.)]** អគមាសហំ។

១២០ “បច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, ជាតោ វិប្បកុលេ **[បរិញ្ញាជកុលេ (សី. ស្យា. បី.)]** អហំ;
បច្ឆាជាតោ **[សម្បត្តោ ច (ក.)]** យទា អាសិ, ជាតិយា សត្តវស្សិកោ។

១២១ “សព្ពវេទវិទូ ជាតោ, វាទសត្តវិសារទោ;
វាទិស្សរោ **[វត្តស្សរោ (ស្យា. បី.)]** ចិត្តកថិ, បរវាទប្បមន្ទនោ។

១២២ “វដ្តេ ជាតោតិ វដ្តីសោ, វចនេ តស្សរោតិ វា;
វដ្តីសោ តតិ មេ នាមំ, អភវី លោកសម្ពុតំ។

១២៣ “យទាហំ វិញ្ញតំ បត្តោ, បិតោ បបមយោព្ពនេ;
តទា វាជគហេ រម្មេ, សាវិបុត្តមហន្ទសំ **[មថទ្ទសំ (សី. បី.), ច អទ្ទសំ (ស្យា.)]**។

បញ្ចវិសតិមំ ភាណវាវ។

១២៤ “បិណ្ឌាយ វិចរន្តំ តំ, បត្តបាណិ សុសំវុតំ;
អលោលក្ខិ មិតភាណិ, យុគមត្តំ និទក្ខិតំ **[និវិក្ខតំ (សី. បី.), ឧទិក្ខតំ (ស្យា.)]**។

១២៥ “តំ ទិស្វា វិម្ហិតោ ហុត្វា, អរោចំ មមនុច្ឆរំ **[មននុច្ឆរំ (សី. ស្យា.)]**;
កណិការវំ និចិតំ **[កណិការបរិចិតំ (បី.), ខណិកំ ហានរិចិតំ (សី.)]**, ចិត្តំ គាថាបទំ អហំ។

១២៦ “អាចិត្តិ សោ មេ សត្តារំ, សម្ពុទ្ធំ លោកនាយកំ;
តទា សោ បណ្ឌិតោ វិរោ, ឧត្តវិ **[ឧត្តរំ (សី. បី.)]** សមរោច មេ។

១២៧ “វិវាគសំហិតំ វាក្យំ, កត្វា ទុទ្ធសមុត្តមំ;
វិចិត្តបដិភានេហិ, តោសិតោ ភេន តាទិនា។

១២៨ “នីបច្ច សិរសា បាទេ, ‘បញ្ចជេហិ’តិ មំ ព្រវិ;
តតោ មំ ស មហាបញ្ញោ, ពុទ្ធសេដ្ឋមុបានយិ។

១២៩.និបច្ច សិរសា បាទេ, និសិទ្ធិ សត្ត សន្តិកេ;
មមាហ វេទកំ សេដ្ឋោ, កច្ចិ វង្គិស ជានាសិ [សច្ចំ វង្គិស កច្ចិ ភេ (ស្យា.)]។

១៣០. “កិញ្ចិ សិប្បន្តិ តស្សាហំ, ‘ជានាមី’តិ ច អព្រវិ;
មគសិសំ វេទច្ចន្ទំ, អបិ ពារសវស្សិកំ;
តវ វិជ្ជាវិសេសេន, សចេ សក្កោសិ វាចយ [ភាសយ (សិ. បិ.)]។

១៣១. “អាមោតិ មេ បដិញ្ញាតេ, ភីណិ សីសានិ ទស្សយិ;
និរយនរទេវេសុ, ឧបបន្នេ អវាចយី។

១៣២. “តទា ខីណាសវស្សេវ [បច្ចេកពុទ្ធស្ស (សិ. បិ.)], សីសំ ទស្សេសិ នាយកោ;
តំគោហំ វិហតារព្ពោ, បព្ពជ្ជំ សមយាចិសំ។

១៣៣. “បព្ពជិគ្វាន សុគតំ, សន្តវាមិ តហិ តហិ;
តំគោ មំ កព្ពវិត្តោសិ [កវិចិត្តោតិ (ស្យា. បិ.)], ឧជ្ឈាយន្តិហ ភិក្ខុវោ។

១៣៤. “តតោ វិមំសនត្ថំ មេ, អាហ ពុទ្ធោ វិនាយកោ;
តក្កិកា បនិមា គាថា, ឋានសោ បដិភន្តិ តំ។

១៣៥. “ន កព្ពវិត្តោហំ វិវ, ឋានសោ បដិភន្តិ មំ;
តេន ហិ ទានិ វង្គិស, ឋានសោ សន្តវាហិ មំ។

១៣៦. “តទាហំ សន្តវិវិវ, គាថាហិ គសិសត្ថមំ;
ឋានសោ មេ តទា តុដ្ឋោ, ជិនោ អក្កេ បបេសិ មំ។

១៣៧. “បដិភានេន ចិត្តេន, អញ្ញេសមគិមញ្ញហំ;
បេសលេ តេន សំវិត្តោ, អរហត្ថមបាបុណី។

១៣៨. “បដិភានវតំ អក្កោ, អញ្ញោ កោចិ ន វិជ្ជតិ;
យថាយំ ភិក្ខុ វង្គិសោ, ឯវំ ធារេថ ភិក្ខុវោ។

១៣៩. “សតសហស្សេ កតំ កម្មំ, ផលំ ទស្សេសិ មេ ភធ;
សុមុត្តោ សរវេគោវ កិលេសេ ឈាបយី មម។

១៤០. “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ្គំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។
១៤១. “សាគតំ វត មេ អាសី... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១៤២. “បេដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
តត្ថំ សុទំ អាយស្មា វង្គិសោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

វង្គិសត្ថេរស្សាបទានំ ចតុត្ថំ។

៥. នន្ទកត្ថេរអបទានំ

១៤៣. “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មេសុ ចក្កមា;
តំគោ សតសហស្សម្ហ្គំ, កប្បេ ឧប្បជ្ជិ នាយកោ។

១៤៤. “ហិតាយ សព្ពសត្តានំ, សុខាយ វេទកំ វរោ;
អត្ថាយ បុរិសាជញ្ញោ, បដិបន្នោ សទេវកោ។

១៤៥. “យសគ្គបត្តោ សិរិមា, កិក្ខិវណ្ណភតោ [កិក្ខិវណ្ណ ភដោ (ស្យា. ក.)] ជិនោ;
បូជិតោ សព្ពលោកស្ស, ទិសា សព្ពាសុ វិស្សតោ។

១៤៦. “ឧត្តិវណ្ណវិចិត្តោ សោ, វិគិវត្តកថំកថោ;
បរិបុណ្ណមនសង្កប្បោ, បត្តោ សម្មោធិមុត្តមំ។

១៤៧ អនុប្បន្នស្ស មគ្គស្ស, ឧប្បាទេតា នរុត្តមោ;
អនក្ខាតញ្ច អក្ខាសិ, អសញ្ញាតញ្ច សញ្ញនី។

១៤៨ “មគ្គញ មគ្គវិទូ [សោ មគ្គវិទូ (សី. បី.)] ច, មគ្គក្ខាយី នរាសភោ;
មគ្គស្ស កុសលោ សត្តា, សារថិនំ វុត្តមោ [នរុត្តមោ (ស្សា.)]។

១៤៩ “តទា មហាការុណិកោ, ធម្មំ ទេសេសិ នាយកោ;
និមុត្តេ កាមបង្កម្ហិ [មោហបង្កម្ហិ (សី. ស្សា.), មោហមគ្គម្ហិ (បី.)], សមុទ្ធវតិ បាណិនោ។

១៥០ “ភិក្ខុនីនំ ឱវទនេ, សាវកំ សេដ្ឋសម្មតំ;
វណ្ណយំ ឯតទគ្គម្ហិ, បញ្ញបេសិ មហាមុនី។

១៥១ “តំ សុត្វាហំ បមុទិតោ, និមន្តេត្វា តថាគតំ;
ភោជយិត្វា សសង្ឃំ តំ, បត្ថយី ហនមុត្តមំ។

១៥២ “តទា បមុទិតោ នាថោ, មំ អវោច មហាគសិ;
‘សុខី ភវស្ស ទិយាវុ [ទិយាយុ (សី. ស្សា.)], លច្ឆសេ តំ មនោរថំ។

១៥៣ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពរោ;
តោតមោ នាម តោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

១៥៤ “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ, ឱវសោ ធម្មនិម្មិតោ;
នន្ទកោ នាម នាមេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវកោ។

១៥៥ “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជ្ឈិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីស្សបតោ អហំ។

១៥៦ “បច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, ជាតោ សេដ្ឋិកុលេ អហំ;
សាវត្ថិយំ បុរេ វេ, តទ្វេ ជីតេ មហន្ទនេ។

១៥៧ “បុរាប្បវេសេ សុគតំ, ទិស្វា វិម្ពិតមានសោ;
ជេតារាមបដិគ្គាហេ, បព្ពជី អនគារិយំ។

១៥៨ “នចិរេនេវ កាលេន, អរហត្តមបាបុណី;
តតោហំ តិណ្ណសំសារោ, សាសិតោ សព្ពទស្សិនា។

១៥៩ “ភិក្ខុនីនំ ធម្មកថំ, បដិបុច្ឆាករិ អហំ;
សាសិតា តា មយា សព្ពា, អភវិសុ អនាសវា។

១៦០ “សតានិ បញ្ចន្ធនានិ, តទា តុដ្ឋោ មហាហិតោ;
ភិក្ខុនីនំ ឱវទតំ, អគ្គដ្ឋានេ បបេសិ មំ។

១៦១ “សតសហស្សេ កតំ កម្មំ, ផលំ ទស្សេសិ មេ ឥធ;
សុមុត្តោ សរវេតោវ, កិលេសេ ឈាបយី មម។

១៦២ “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។
ស្លាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា នន្ទកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

នន្ទកត្តោស្សបទានំ បញ្ចមំ។

៦. កាឡទាយីត្ថេរអបទានំ

១៦៥ “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មេសុ ចក្ខុមា;
តតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ជិ នាយកោ។

១៦៦ “នាយកាន់ វរោ សត្តា, គុណគុណវិទូ ជិនោ;
កកញ្ច កកវេទី ច, តិក្កេ យោជេតិ បាណិនេ [\[បាណិនោ \(សី. ស្យា បី.\)\]](#)។

១៦៧ “សព្ពព្វកេន ញណេន, គុលយិត្វា ទយាសយោ;
ទេសេតិ បរិ ធម្មំ, អនន្តគុណសព្ពយោ។

១៦៨ “ស កទាចិ មហាវិរោ, អនន្តជិនសំសវិ [\[អនន្តជនសំសទិ \(សី.\), អនន្តជនសំសុធិ \(ស្យា.\), អនន្តជនសំសវិ \(បី.\)\]](#);
ទេសេតិ មធ្យំ ធម្មំ, ចកុសច្ច្ចបសញ្ញិតំ។

១៦៩ “សុត្វាន តំ ធម្មវរំ, អាទិមជ្ឈន្តសោភណំ;
បាណសតសហស្សានំ, ធម្មាភិសមយោ អហុ។

១៧០ “និន្ទាទិកា តទា ភូមិ, គជ្ជិសុ ច បយោធរា;
សាធុការំ បរិក្កិសុ, ទេព្រហ្មនរាសុរា។

១៧១ “អហោ ការុណិកោ សត្តា, អហោ សទ្ធម្មទេសនា;
អហោ ភវសមុទ្ធម្ហិ, និមុក្កេ ឧទ្ធវិជិនោ។

១៧២ “ឯវំ បវេទជាតេសុ, សនរាមព្រហ្មសុ;
កុលប្បសាទកានត្ថំ, សាវកំ វណ្ណយិ ជិនោ។

១៧៣ “តទាហំ ហំសវតិយំ, ជាតោមច្ចកុលេ អហុ;
បាសាទិកោ ទស្សនិយោ, បហូតធនធាញ្ញវា។

១៧៤ “ហំសារាមមុបេច្ចាហំ , វន្តិត្វា តំ តថាគតំ;
សុណិត្វា មធ្យំ ធម្មំ, ការំ កត្វា ច តាទិនោ។

១៧៥ “និបច្ច បាទមូលេហំ, ឥមំ វចនមព្រវិ;
‘កុលប្បសាទកានត្ថោ, យោ តយា សន្តតោ [\[យោ តវ សាសនេ \(ស្យា.\)\]](#) មុនេ។

១៧៦ “តាទិសោ ហោមហំ វិរិ [\[តាទិសោហំ មហាវិរិ \(ស្យា. ក.\)\]](#), ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សាសនេ’;
តទា មហាការុណិកោ, សិញ្ញន្តោ វា មកេន ម។

១៧៧ “អាហ មំ ‘បុត្ត ឧត្តិដ្ឋ, លច្ឆសេ តំ មនោរថំ;
កថំ នាម ជិនេ ការំ, កត្វាន វិជលោ សិយា។

១៧៨ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
គោតមោ នាម គោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

១៧៩ “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ, ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ;
ឧទាយិ នាម នាមេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវកោ។

១៨០ “តំ សុត្វា មុទិតោ ហុត្វា, យាវជីវំ តទា ជិនំ;
មេត្តចិត្តោ បរិចរិ, បច្ចយេហិ វិនាយកំ។

១៨១ “កេន កម្មវិបាកេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជំហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ចហំ។

១៨២ “បច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, រម្មេ កបិលវត្ថុវេ;
ជាតោ មហាមច្ចកុលេ, សុទ្ធោទនមហិបតេ [\[សុទ្ធោទនោ មហិបតិ \(ស្យា.\)\]](#)។

១៨៣ “តទា អជាយិ សិទ្ធតោ, រម្មេ លុម្ពិនិកាននេ;
ហិតាយ សព្ពលោកស្ស, សុខាយ ច នរាសកោ។

១៨៤ “តទហោវ អហំ ជាតោ, សហ តេនេវ វដ្តិតោ;
បិយោ សហាយោ ទយិតោ, វិយត្តោ នីតិកោវិនោ។

១៨៥ “ឯកូនគឺសោ វេសា, និក្ខមិត្តា អការតោ [និក្ខន្តោ បព្ពជិត្តសោ (សី. ស្យា.)];
ឆព្ពស្សំ វិគិនាមេត្វា, អាសិ ពុទ្ធា វិនាយកោ។

១៨៦ “ជេត្វា សសេនកំ មារំ, ខេបយិត្វាន អាសវេ;
ភវណ្ណំ ភវិត្វាន, ពុទ្ធា អាសិ សទេវកោ។

១៨៧ “គសិវ្ព័យំ គមិត្វាន [គសិវ្ព័យំ បគនំ គន្ធា (ស្យា.)], វិនេត្វា បញ្ចវគ្គិយេ;
តតោ វិនេសិ ភគវា, គន្ធា គន្ធា តហិ តហិ។

១៨៨ “វេនេយ្យេ វិនយន្តោ សោ, សង្កណ្ឌន្តោ សទេវកំ;
ឧបេច្ច មគធេ គិរិ [មាគទគិរិ (សី.), មង្គលាគិរិ (បី.)], វិហវិត្ត តទា ជិនោ។

១៨៩ “តទា សុទ្ធាទនេនាហំ, ភូមិបាលេន បេសិតោ;
គន្ធា ទិស្វា ទសពលំ, បព្ពជិត្វារហា អហំ។

១៩០ “តទា មហេសិ យាចិត្វា, បាបយិ កបិលវ្ព័យំ;
តតោ បុរាហំ គន្ធាន, បសាទេសិ មហាកុលំ។

១៩១ “ជិនោ តស្មិ គុណេ គុដ្ឋោ, មំ មហាបរិសាយ សោ [មមាហ បុរិសាសភោ (ស្យា. បី.)];
កុលប្បសាទកានគ្គំ, បញ្ញាបេសិ វិនាយកោ។

១៩២ “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ័យំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

១៩៣ “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១៩៤ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កាឡាទាយិថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

កាឡាទាយិក្កេរស្សាបទានំ ឆដ្ឋំ។

៧. អភយក្កេរអបទានំ

១៩៥ “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មេសុ ចក្កមា;
តតោ សគសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ជិ នាយកោ។

១៩៦ “សរណគមនេ កិញ្ចិ, និវេសេសិ គថាគតោ;
កិញ្ចិ សិលេ និវេសេសិ, ទសកម្មបថុត្តមេ។

១៩៧ “ទេតិ កស្សចិ សោ វិរោ, សាមញ្ញផលមុត្តមំ;
សមាបត្តិ គថា អដ្ឋ, តិស្សោ វិជ្ជា បរិច្ឆតិ។

១៩៨ “ឆន្ទុភិញ្ញាសុ យោជេសិ, កិញ្ចិ សត្តំ នវុត្តមោ;
ទេតិ កស្សចិ នាថោ សោ, ចតស្សោ បដិសម្ពិទា។

១៩៩ “ពោធនេយ្យំ បដំ ទិស្វា, អសង្ខេយ្យម្ហិ យោជនំ [អសង្ខេយ្យេបិ យោជនេ សី. ស្យា. បី.);
ឧណេន ឧបគន្ធាន, វិនេតិ នរសារថិ។

២០០ “តទាហំ ហំសវតិយំ, អហោសិ ព្រាហ្មណត្រដោ;
បារគូ សព្ពវេទានំ, វេយ្យាករណសម្មតោ។

២០១ “និរុត្តិយា ច កុសលោ, និយណ្ឌម្ហិ វិសារទោ;
បទកោ កេដុកវិទូ, ឆន្ទោវិចិត្តិកោវិទោ។

២០២ “ជង្ហាវិហារំ វិចរំ, ហំសារាមមុបេច្ចហំ;
អន្ទសំ វរទំ [វរទតំ (សី. បី.), បររំ (ស្យា.)] សេដ្ឋំ, មហាជនបុរក្ខតំ។

២០៣ “ទេសេន្តំ វិវដំ ធម្មំ, បច្ចនីកមតិ អហំ;
ឧបេត្វា តស្ស កល្យាណំ, សុត្វាន វិមលំ អហំ [វាក្យានិ, សុត្វាន វិមលានហំ (សី. ស្យា. បី.)]។

២០៤ ព្យាហតំ បុនុត្តំ វា, អបត្តំ វា និរត្តកំ;
នាទ្ធសំ គស្ស មុនិនោ, គតោ បព្ពជិតោ អហំ។

២០៥ “នចិនេនេវ កាលេន, សព្ពសត្តវិសារទោ;
នីបុណោ ពុទ្ធវចនេ, អហោសិ គុណិសម្មតោ។

២០៦ “តទា ចតស្សោ គាថាយោ, គន្ថយិត្វា សុព្យញ្ញនា;
សន្ថវិត្វា តិលោកគ្គំ, ទេសយិស្សំ ទិនេ ទិនេ។

២០៧ “វិរត្តោសិ មហាវិរោ, សំសារេ សភយេ វសំ;
កុរុណាយ ន និព្វាយិ, គតោ កាវុណិកោ មុនិ។

២០៨ “បុថុជ្ជនោ វយោ សន្តោ, ន កិលេសវសោ អហុ;
សម្មជានោ សភិយុត្តោ, គស្មា ឯសោ អចិន្តិយោ។

២០៩ “ទុក្ខលានិ កិលេសានិ, យស្សាសយគតានិ មេ;
ញ្ញាណគ្គិបវិទឡានិ, ន ខីយិសុ គមព្ពតំ។

២១០ “យោ សព្ពលោកស្ស គរុ, លោកោ [លោកេ (ស្ស. ក.)] យស្ស តថា គរុ;
តំថាបិ លោកាចរិយោ, លោកោ គស្សានុវត្តកោ។

២១១ “ឯវមាទីហិ សម្ពុទ្ធំ, កិត្តយំ ធម្មទេសនំ;
យាវជីវំ ករិត្វាន, គតោ សគ្គំ គតោ ចុតោ។

២១២ “សគសហស្សិតោ កប្បេ, យំ ពុទ្ធមភិកិត្តយិ;
ទុក្ខតី នាភិជានាមិ, កិត្តនាយ ឥទំ ផលំ។

២១៣ “ទេវលោកេ មហារជ្ជំ, បាទេសិ កញ្ចនគ្គិយំ [ទិព្វានុភោជហំ តទា (ស្ស.), រជ្ជំ បាទេសិ កំចយំ (សិ.)];
ចក្កវត្តិ មហារជ្ជំ, ពហុសោនុភវី អហំ។

២១៤ “ទុវេ ភវេ បជាយាមិ, ទេវត្តេ អថ មានុសេ;
អញ្ញំ គតី ន ជានាមិ, កិត្តនាយ ឥទំ ផលំ។

២១៥ “ទុវេ កុលេ បជាយាមិ, ខត្តិយេ អថ ព្រាហ្មណេ;
នីចេ កុលេ ន ជាយាមិ, កិត្តនាយ ឥទំ ផលំ។

២១៦ “បច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, គិរិព្ពជបុរុត្តមេ;
រញ្ជោហំ ពិម្ពិសារស្ស, បុត្តោ នាមេន ចាកាយោ។

២១៧ “បាបមិត្តវសំ គន្ធា, និគល្លេន វិមោហិតោ;
បេសិតោ នាដបុត្តេន, ពុទ្ធសេដ្ឋមុបេច្ចហំ។

២១៨ “បុច្ឆិត្វា នីបុណំ បញ្ចំ, សុត្វា ព្យាករណុត្តមំ;
បព្ពជិត្វាន នចិវំ, អរហត្តមបាបុណិ។

២១៩ “កិត្តយិត្វា ជិនវំ, កិត្តិតោ ហោមិ សព្ពទា;
សុគន្ធទេហវននោ, អាសិ សុខសមប្បិតោ។

២២០ “តិក្ខហាសលហុបញ្ជោ, មហាបញ្ជោ តថេវហំ;
វិចិត្តបដិភានោ ច, គស្ស កម្មស្ស វាហសា។

២២១ “អភិត្តវិត្វា បទុមុត្តរាហំ, បសន្នចិត្តោ អសមំ សយម្ហំ;
ន គច្ឆិ កប្បានិ អបាយភូមិ, សតំ សហស្សានិ ពលេន គស្ស។

២២២ “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។

២២៣ “ស្មាគតំវត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

២២៤ “វិជិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

គត្ថំ សុទំ អាយស្មា អភយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

៨. លោមសកង្គិយត្ថេរអបទានំ

- ២២៥ “ភមម្ហិ ភទ្ទកេ កប្បេ, ព្រហ្មពន្ធ មហាយសោ;
កំស្សបោ នាម គោត្តេន, ឧប្បជ្ជំ វេទកំ វោ។
- ២២៦ “ភទាហំ ចន្ទនោ ចេវ, បព្ពជិត្វាន សាសនេ;
អាបាណកោដិកំ ធម្មំ, បូរិយិត្វាន សាសនេ។
- ២២៧ “ភកោ ចុតា សន្តសិតំ, ឧបបន្នា ឧភោ មយំ;
តត្ថ ទិព្ពហិ នច្ចេហិ, គីតេហិ វាទិតេហិ ច។
- ២២៨ “បាទិទសហង្កេហិ, អភិភោត្វាន សេសកេ;
យាវតាយុំ វសិត្វាន, អនុភោត្វា មហាសុខំ។
- ២២៩ “ភកោ ចវិត្វា តិទសំ, ចន្ទនោ ឧបបន្នថ;
អហំ កបិលវត្តស្ថិ, អជាយិ សាកិយក្រដោ។
- ២៣០ “យទា ឧទាយិត្ថេន, អជ្ឈិដ្ឋោ លោកនាយកោ;
អនុកម្មិយ សក្យានំ, ឧបេសិ កបិលវ្តយំ។
- ២៣១ “ភទាភិមាទិនោ សក្យា, ន ពុទ្ធស្ស គុណញ្ញនោ;
បំណមន្តិ ន សម្ពុទ្ធំ, ជាតិថន្នា អនាទរា។
- ២៣២ “ភេសំ សង្កប្បមញ្ញាយ, អាកាសេ ចង្កមី ជិនោ;
បន្ទនោ វិយ វស្សិត្ថ, បន្ទលិត្ថ យថា សិខី។
- ២៣៣ “ទស្សេត្វា រូបមគុលំ, បុន អន្តរធាយថ;
ឯកោបិ ហុត្វា ពហុធា, អហោសិ បុនរេកកោ។
- ២៣៤ “អន្ធការំ បកាសញ្ញ, ទស្សយិត្វា អនេកធា;
ប៉ាដិហេវំ កវិត្វាន, វិនយិ ញាតកេ មុនិ។
- ២៣៥ “បាតុទ្ធិបោ មហាមេយោ, តាវទេវ បវស្សថ;
ភទា ហិ ជាតកំ ពុទ្ធោ, វេស្សន្តរមទេសយិ។
- ២៣៦ “ភទា ភេ ខត្តិយា សព្ពេ, និហន្នា ជាតិជំ មទំ;
ឧបេសុំ សរណំ ពុទ្ធំ, អាហ សុទ្ធោទនោ ភទា។
- ២៣៧ “ភទំ តតិយំ តវ ភូរិបញ្ញ, បាទានិ វន្នាមិ សមន្តចក្ក;
យទាភិជាតោ បថវី បកម្មយិ, យទា ច តំ នជ្ជហិ ជម្ពុឆាយា។
- ២៣៨ “ភទា ពុទ្ធានុការំ តំ, ទិស្វា វិម្ហិតមានសោ;
បព្ពជិត្វាន តត្ថេវ, និវសិ មាគុប្បជកោ។
- ២៣៩ “ចន្ទនោ ទេវបុត្តោ មំ, ឧបកន្នានុបុច្ឆថ;
ភទ្នេករក្កស្ស ភទា, សង្ខេបវិត្ថោ នយំ។
- ២៤០ “បាទិតោហំ ភទា ភេន, ឧបេច្ច នវនាយកំ;
ភទ្នេករក្កំ សុត្វាន, សំវិត្ថោ វេនមាមកោ។
- ២៤១ “ភទា មាគរមបុច្ឆិ, វេន វច្ឆាមិ ឯកកោ;
សុខុមាលោតិ មេ មាតា, វាយិ តំ [ភេ (ស្យា. បី. ក.)] ភទា វថំ។

២៤២ កាសំ [ទង្គំ (សី. ស្យា. បី.)] កុសំ បោដកិលំ, ឧសិរំ មុញ្ញបព្ពដំ [មុញ្ញពព្ពដំ (សី. បី.);
ឧរសា បនុទិស្សាមិ, វិវេកមនុព្រហយំ។

២៤៣ “តទា វនំ បរិវេណាហំ, សវិត្វា ជិនសាសនំ;
ភទ្កេករត្តឱវាទំ, អរហត្តមបាបុណី។

២៤៤ “អតីតំ នាទ្វាគមេយ្យ, នប្បជិកង្វេ អនាគតំ;
យទតីតំ បហិនំ តំ, អប្បត្តញ្ច អនាគតំ។

២៤៥ “បច្ចុប្បន្នញ្ច យោ ធម្មំ, តត្ថ តត្ថ វិបស្សតិ;
អសំហិរំ អសកុប្បំ, តំ វិទ្វា មនុព្រហយេ។

២៤៦ “អដ្ឋេវ កិច្ចមាតប្បំ, កោ ជញ្ញា មរណំ សុវេ;
ន ហិ នោ សង្ករំ [សង្ករំ (ក.)] ភេន, មហាសេនេន មច្ចុនា។

២៤៧ “ឯវវិហារិ អាតាបិ, អហោរត្តមតន្តិកំ;
តំ វេ ភទ្កេករត្តោតិ, សន្តោ អាចិក្ខតេ មុនិ។

២៤៨ “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។
២៤៩ “ស្វាគតំ វេត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
២៥០ “បិដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
តត្ថំ សុទំ អាយស្វា លោមសកង្គិយោ [លោមសង្ខិយោ (ស្យា. ក.)] ថេរោ ឥមា គាថាយោ
អភាសិតាតិ។

លោមសកង្គិយត្ថេរស្សាបទានំ អដ្ឋមំ។

៩. វនវច្ឆត្ថេរអបទានំ

២៥១ “ឥមម្ហិ ភទ្កកេ កប្បេ, ព្រហ្មពន្ធិ មហាយសោ;
កស្សបោ នាម គោត្តេន, ឧប្បជ្ជិ វទតំ វរោ។

២៥២ “តទាហំ បព្ពជិត្វាន, តស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ;
យាវជីវំ ចរិត្វាន, ព្រហ្មចារំ តតោ ចុតោ។

២៥៣ “ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ឆហំ។

២៥៤ “តតោ ចុតោ អរញ្ញម្ហិ, កបោតោ អាសហំ តហិ;
វសេតេ គុណសម្បន្នោ, ភិក្ខុ ឈានរតោ សទា។

២៥៥ “មេត្តចិត្តោ ការុណិកោ, សទា បមុទិគាននោ;
ឧបេក្ខកោ មហាវិរោ, អប្បមញ្ញាសុ កោវិទោ។

២៥៦ “វិនីវរណសង្កប្បេ, សព្ពសត្តហិតាសយេ;
វិសង្ខោ នចិវេនាសិ, តស្មិ សុគតសាវកេ។

២៥៧ “ឧបេច្ច បាទមូលម្ហិ, និសិន្នស្ស តទាស្សមេ;
កទាចិ សាមិសំ ទេតិ, ធម្មំ ទេសេសិ ចេកទា។

២៥៨ “តទា វិបុលបេមេន, ឧបាសិត្វា ជិនត្រដំ;
តតោ ចុតោ តតោ សត្តំ, បវាសោ សយរំ យថា។

២៥៩ “សត្តា ចុតោ មនុស្សេសុ, និព្ពត្តោ បុញ្ញកម្មនា;
អតារំ ឆខ្ចិយិត្វាន, បព្ពជី ពហុសោ អហំ។

២៦០ “សមណោ តាបសោ វិប្បោ, បរិព្ពដោ តថេវហំ;
ហុត្វា វសិ អរញ្ញម្ហិ, អនេកសតសោ អហំ។

២៦១ បច្ចិមេ ច ភវេ ទានិ, រម្មេ កបិលវត្ថុវេ;
វច្ឆតោក្កោ ទិដោ តស្ស, ជាយាយ អហមោក្កមី។

២៦២ “មាតុ មេ ទោហន្នោ អាសិ, តិរោកុច្ឆិកតស្ស មេ;
ជាយមានសមីបម្ហិ, វេនវាសាយ និច្ឆយោ។

២៦៣ “តតោ មេ អជនី មាតា, រមណីយេ វេនន្តវេ;
តត្ថតោ និក្ខមន្តំ មំ, កាសាយេន បដិក្កហំ។

២៦៤ “តតោ កុមារោ សិទ្ធតោ, ជាតោ សក្យកុលទ្ធវោ;
តស្ស មិត្តោ បិយោ អាសិ, សំវិសេដ្ឋោ សុមាទិយោ។

២៦៥ “សត្តសារេភិនិក្ខន្តោ, ឱហាយ វិបុលំ យសំ;
អហម្យិ បព្ពជិត្វាន, ហិមវន្តមុបាកមី។

២៦៦ “វេនាលយំ ភាវនីយំ, កស្សបំ ធុតវាទិកំ;
ទិស្វា សុត្វា ជិនុប្បាទំ, ឧបេសី នរសារថី។

២៦៧ “សោ មេ ធម្មមទេសេសិ, សព្ពត្ថំ សម្បកាសយំ;
តតោហំ បព្ពជិត្វាន, វេនមេវ បុនាគមំ [បុនាគមិ (សិ. បិ.), បុនោក្កមំ (ស្យា.)]។

២៦៨ “តត្ថាប្បមត្តោ វិហរំ, ឆន្ទភិញ្ញា អជស្សយី [អបស្សយី (ស្យា. ក.)];
អហោ សុលទ្ធលាភោម្ហិ, សុមិត្តេនានុកម្យិកោ។

២៦៩ “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហរមិ អនាសវោ។
សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
២៧០ “បីដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
២៧១ តត្ថំ សុទំ អាយស្មា វេនវេច្ឆោ ថេរោ ភមា គាថាយោ

អភាសិតាភិ។

វេនវច្ឆតោស្សបទានំ នវមំ។

១០. ចូឡសុគន្ធតេអបទានំ

២៧២ “តមម្ហិ ភទ្ទកេ កប្បេ, ព្រហ្មពន្ធិ មហាយសោ;
កស្សបោ នាម តោក្កេន, ឧប្បជ្ជិ វេនតំ វេរោ។

២៧៣ “អនុញ្ញេនសម្បន្នោ, ពាគីសវេលក្ខណោ;
ព្យាមប្បភាបវិរុតោ, វេសិជាលសមោត្ថដោ។

២៧៤ “អស្សាសេតា យថា ចន្នោ, សុរិយោវ បកង្ករោ;
នីព្វាបេតា យថា មេយោ, សាករោវ គុណាករោ។

២៧៥ “ធរណិវិរុ សីលេន, ហិមវាវ សមាធិនា;
អាកាសោ វិយ បញ្ញាយ, អសង្កោ អនីលោ យថា។

២៧៦ “តទាហំ ពារាណសិយំ, ឧបបន្នោ មហាកុលេ;
បហូតធនធាញ្ញស្តិ, នានារតនសញ្ញយេ។

២៧៧ “មហតា បរិវារេន, និសិន្នំ លោកនាយកំ;
ឧបេច្ឆ ធម្មមស្សេសិ, អមតំ មនោហរំ។

២៧៨ “ទ្វត្តិសលក្ខណធរោ, សនក្ខត្តោវ ចន្ទិមា;
អនុញ្ញេនសម្បន្នោ, សាលរាជារ ធុល្លិកោ។

២៧៩ “វេសិជាលបរិក្ខិតោ, ទិក្កោវ កនកាចលោ;
ព្យាមប្បភាបវិរុតោ, សតវសី ទិវាករោ។

២៨០ សោណ្តាននោ ជិនវរោ, សមណីវ [ម្មណីវ (ស្យា.)] សិលុច្ចយោ;
កុណបុណ្ណហទយោ, គុណេន វិយ សាគរោ។

២៨១ “លោកវិស្សតកិក្ខិ ច, សិនេវុវ នកុត្តមោ;
យសសា វិត្តតោ វិរោ, អាកាសសទិសោ មុនី។

២៨២ “អសង្កចិត្តោ សព្ពត្ថ, អនិលោ វិយ នាយកោ;
បតិដ្ឋា សព្ពត្ថតានំ, មហីវ មុនិសត្តមោ។

២៨៣ “អនុបលិត្តោ លោកេន, តោយេន បទុមំ យថា;
កុវនកច្ឆទហនោ, អគ្គិខន្ទោវ សោភសិ [សោភតិ (សី.), សោ វសិ (ស្យា. ក.)]។

២៨៤ “អកដោ វិយ សព្ពត្ថ, កិលេសវិសនាសកោ;
គន្ធមាទនសេលោវ, គុណគន្ធវិភូសិតោ។

២៨៥ “គុណានំ អាករោ វិរោ, រតនានំ សាគរោ;
សិន្ទុវ នរាជិនំ, កិលេសមលហារកោ។

២៨៦ “វិជយីវ មហាយោដោ, មារសេនាវមទ្ធនោ;
ចក្កវត្តិវ សោ រាជោ, ពោជ្ឈង្គរតនិស្សរោ។

២៨៧ “មហាភិសក្កសង្ហាសោ, ទោសព្យាធិតិកិច្ចកោ;
សល្លកត្តោ យថា វេជ្ជោ, ទិដ្ឋិកណ្ឌវិជាលកោ។

២៨៨ “សោ តទា លោកបដ្ឋោតោ, សនរាមវសក្កកោ;
បរិសាសុ នរាទិច្ចោ, ធម្មំ ទេសយតេ ជិនោ។

២៨៩ “ទានំ ទត្វា មហាកោតោ, សីលេន សុគត្វបកោ;
ភាវនាយ ច និព្ពាតិ, ឥច្ឆេវមនុសាសថ។

២៩០ “ទេសនំ តំ មហស្សាទំ, អាទិមជ្ឈន្តសោភណំ;
សុណន្តិ បរិសា សព្ពា, អមគំវ មហារសំ។

២៩១ “សុត្វា សុមជុវ ធម្មំ, បសន្នោ ជិនសាសនេ;
សុគតំ សរណំ គន្ធា, យាវជីវំ នមស្សហំ។

២៩២ “មុនិនោ គន្ធកុដិយា, ឱបុញ្ញេសិ [ឧព្ពដ្ឋេសិ (ស្យា.)] តទា មហិ;
ចកុដ្ឋាគេន គន្លេន, មាសេ អដ្ឋ ទិនេស្វហំ។

២៩៣ “បណិជាយ សុគន្ធកុំ, សរិវិស្សកន្ធិនោ [សរិវិស្ស វិគន្ធិនោ (សី. ស្យា. បី.)];
តទា ជិនោ វិយាកាសិ, សុគន្ធកនុលាភិតំ។

២៩៤ “យោ យំ គន្ធកុដិភូមិ, គន្លេនោបុញ្ញតេ សកិ;
តេន កម្មវិបាកេន, ឧបបន្នោ តហិ តហិ។

២៩៥ “សុគន្ធទេហោ សព្ពត្ថ, ភវិស្សតិ អយំ នរោ;
គុណគន្ធយុត្តោ ហុត្វា, និព្ពាយិស្សតិនាសរោ។

២៩៦ “គេន កម្មេន សុកគេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, ភាវតីសមគច្ឆហំ។

២៩៧ “បច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, ជាតោ វិប្បកុលេ អហំ;
គំព្ពំ មេ វសតោ មាតា, ទេហេនាសិ សុគន្ធិតា។

២៩៨ “យទា ច មាតុកុច្ឆិម្ហា, និក្ខមាមិ តទា បុរិ [បុរិ (ស្យា. ក.)];
សាវត្ថិសព្ពគន្លេហិ, វាសិតា វិយ វាយថ។

២៩៩ “បុប្ផវស្សញ្ច សុរភិ, ទិព្ពគន្ធនំ មនោរមំ;

ធ្វេរនា ច មហាគ្នានី, ឧបវាយិសុ តាវទេ។

៣០០ “ទេវា ច សព្វគន្លេហិ, ធ្វេរបុប្ផេហិ តំ យំ;
វាសយិសុ សុគន្លេន, យស្មី ជាតោ អហំ យវេ។

៣០១ “យទា ច គរុណោ ភន្ទោ, បបមេ យោព្ពនេ បិគោ;
តទា សេលំ [សេសំ (ស្យា.)] សបរិសំ, វិនេត្វា នរសារថិ។

៣០២ “តេហិ សព្ពេហិ បរិវតោ [សហិតោ (សិ. ស្យា. បី.)], សាវត្ថិបុរមាគតោ;
តទា ពុទ្ធានុការំ តំ, ទិស្វា បព្ពជិតោ អហំ។

៣០៣ “សីលំ សមាធិបញ្ញញ្ច, វិមុត្តិញ្ច អនុត្តរំ;
ភាវេត្វា ចតុរោ ធម្មេ, បាបុណី អាសវក្ខយំ។

៣០៤ “យទា បព្ពជិតោ ចាហំ, យទា ច អរហា អហំ;
នីព្វាយិស្សំ យទា ចាហំ, គន្ធរស្សោ តទា អហុ។

៣០៥ “សរិកន្ទោ ច សទាគិសេតិ [សទា វាសេតិ (ក.)] មេ, មហារហំ ចន្ទនចម្បកុប្បលំ;
តថេវ គន្ទេ ឥតវេ ច សព្ពសោ, បសយ្ហ វាយាមិ គតោ តហិ [យហិ (ស្យា.)] តហិ។

៣០៦ “កិលេសា ឈាបិតា មួយ្នំ... បេ.... វិហរមិ អនាសវោ។

៣០៧ “ស្វាគតំ វត មេ អាស... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៣០៨ “បិដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

តត្ថំ សុទំ អាយស្មា ចូឡសុគន្ទោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិតាតិ;

ចូឡសុគន្ទត្ថេរស្សាបទានំ ទសមំ។

ភទ្ទិយវគ្គោ បញ្ចបញ្ញាសមោ។

កស្សទ្វានំ –

ភទ្ទិយោ វេរតោ ថេរោ, មហាលាភី ច សិរីលី;
វង្ខិសោ នន្ទកោ ចេវ, កាឡ្យទាយី គថាភយោ។

លោមសោ វនេវច្ឆោ ច, សុគន្ទោ ចេវ ទសមោ;
គីណិ គាថាសតា គត្ថ, សោឡសា ច តទុត្តរិ។

អថ វគ្គទ្វានំ –

កណិការវ្ហយោ វគ្គោ, ផលទោ តិណទាយកោ;
កច្ចានោ ភទ្ទិយោ វគ្គោ, គាថាយោ គណិតា ចិមា។

នវគាថាសតានីហ , ចតុរាសីតិយេវ ច;
សបញ្ញាសំ បញ្ចសតំ, អបទានា បកាសិតា។

សហ ឧទានគាថាហិ, ឆសហស្សានិ ហោន្តិមា;
ទ្វេសតានី ច គាថានំ, អដ្ឋារស តទុត្តរិ។

៥៦. យសវត្តោ

១. យសត្ថេរអបទានំ

១. “មហាសមុទ្ធំ ឱក្កយ្ហ, ភវនំ មេ សុនិម្មិតំ;
សុនិម្មិតា បោក្ខវណី, ចក្កវាគ្គបក្ខជិតា។
២. “មន្ទារកេហិ សញ្ញន្ទា, បទុមុប្បលកេហិ ច;
នទី ច សន្នតេ តត្ថ, សុបតិក្កា មនោរមា។
៣. “មច្ចកច្ចបសញ្ញន្ទា, នានាទិជសមោត្តដា [នានាមិតសមោត្តដា (ស្យា.)];
មយ្ហរកោញ្ញាភិរុទា, កោភិលាទីហិ រុក្កហិ។
៤. “បារេវតា វរិហំសា, ចក្កវាកា នទីចរា;
តិក្កិវា សាឡិកា ចេត្ថ, បារកា [សម្ភកា (ក.)] ជីវជីវកា។
៥. “ហំសាកោញ្ញាភិនទិតា, កោសិយា បិដ្ឋលា [បិដ្ឋលី (សី.), សិដ្ឋលី, សិដ្ឋលី (ក.)] ពហូ;
សត្តរតនសម្បន្នា, មណិមុត្តបវាឡិកា។
៦. “សព្វេ សោណ្ឌមយា រុក្ខា, នានាខន្ធសមេវិតា;
ឧដ្ឋោតេន្តិ ទិវារត្តិ, ភវនំ សព្វកាលិកំ។
៧. “សដ្ឋិតុរិយសហស្សានិ, សាយំ បាតោ បវដ្ឋវេ;
សោឡសិគ្គិសហស្សានិ, បរិវារេន្តិ មំ សទា។
៨. “អភិនិក្ខម្ម ភវនា, សុមេធំ លោកនាយកំ;
បសន្នចិត្តោ សុមនោ, វន្ធវិ តំ [សព្វទស្សិ (ក.)] មហាយសំ។
៩. “សម្ពុទ្ធំ អភិវាទេត្វា, សសង្ឃំ តំ និមន្តយិ;
អធិវាសេសិ សោ ជីវោ, សុមេធោ លោកនាយកោ។
១០. “មម ធម្មកថំ កត្វា, ឧយ្យោជេសិ មហាមុនិ;
សម្ពុទ្ធំ អភិវាទេត្វា, ភវនំ មេ ឧបាកមី។
១១. “អាមន្តយិ បរិជនំ, សព្វេ សន្និបត្តំ តទា;
‘បុព្វណ្ណសមយំ ពុទ្ធា, ភវនំ អាគមិស្សតិ’។
១២. “លាភា អម្ពំ សុលទ្ធា នោ, យេ វសាម តវន្តិកេ;
មយម្យិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស, បូជយិស្សាម សត្តនោ’។
១៣. “អន្តំ បាតំ បដ្ឋបេត្វា, កាលំ អាវោចយិ អហំ;
វសិសតសហស្សេហិ, ឧបេសិ លោកនាយកោ។
១៤. “បញ្ញត្តិកេហិ តុរិយេហិ, បច្ចក្កមមកាសហំ;
សព្វសោណ្ឌមយេ បីវេ, និសិទិ បុរិសុត្តមោ។
១៥. “ឧបរិច្ឆននំ អាសិ, សព្វសោណ្ឌមយំ តទា;
ពីជនីយោ បវាយន្តិ, ភិក្ខុសង្ឃំ អនុត្តរំ។
១៦. “បហូតេនន្តបាទេន, ភិក្ខុសង្ឃំ អតប្បយិ;
បច្ចេកទុស្សយុគលេ, ភិក្ខុសង្ឃស្សទាសហំ។
១៧. “យំ វទេតិ សុមេធោ សោ, អាហុតីនំ បដិគ្គហោ;
ភិក្ខុសង្ឃេ និសិទិត្វា, តេមា តាថា អភាសថ។
១៨. “យោ មំ អន្តេន បាទេន, សព្វេ តមេ ច តប្បយិ;
តមហំ ភិក្ខុយិស្សាមិ, សុណាថ មម ភាសតោ។

១៩. “អដ្ឋារសេ កប្បសតេ, ទេវលោកេ រមិស្សតិ;
សហស្សក្ខត្តំ វាជាយំ, ចក្កវត្ថុ ភវិស្សតិ។
២០. “ឧបកច្ឆតិ យំ យោនី, ទេវតំ អថ មានុសំ;
សព្ពសោណ្ឌមយំ តស្ស, ឆន្ទនំ ធារយិស្សតិ។
២១. “តិសកប្បសហស្សម្ហិ, ឱក្កាកកុលសម្ភវោ;
គោតមោ នាម គោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។
២២. “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ, ឱរសោ ធម្មនិម្ហិតោ;
សព្ពាសវេ បរិញ្ញាយ, និព្វាយិស្សតិនាសវោ។
២៣. “ភិក្ខុសង្ឃេ និសិទិក្ខា, សីហនាទំ នទិស្សតិ;
ចិត្តកេ ឆត្តំ ជារន្តិ, ហេដ្ឋា ឆត្តម្ហិ ឧប្បថ។
២៤. “សាមញ្ញំ មេ អនុប្បត្តំ, កិលេសា ឈាបិតា មយា;
មណ្ឌបេ រុក្ខមូលេ វា, សន្តាសោ មេ ន វិជ្ជតិ។
២៥. “តិសកប្បសហស្សម្ហិ, យំ ទានមទទិ តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, សព្ពទានស្សិទំ ផលំ។
២៦. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សមូហតា;
នាគោវ ពន្ធនំ នេត្វា, វិហរាមិ អនាសវោ។
២៧. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ, មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ;
តិស្សេ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
២៨. “បដិសម្ពិទា ចតស្សេ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្ទភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា យសោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិតាតិ។

យសត្ថេរស្សាបទានំ បឋមំ។

២. នទីកស្សបត្ថេរអបទានំ

២៩. “បទុមុត្តរស្ស ភកវតោ, លោកជេដ្ឋស្ស តាទិនោ;
បិណ្ឌចារំ ចរន្តស្ស, វារតោ ឧត្តមំ យសំ;
អគ្គផលំ គហេត្វាន, អទាសិ សត្តនោ អហំ។
៣០. “តេន កម្មេន ទេវិន្ទោ, លោកជេដ្ឋោ នវាសតោ;
សម្បត្តោម្ហិ អចលំ ហានំ, ហិត្វា ជយបរាជយំ។
៣១. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, យំ ផលំ អទទិ តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, អគ្គទានស្សិទំ ផលំ។
៣២. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ...បេ... វិហរាមិ អនាសវោ។
៣៣. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ...បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៣៤. “បដិសម្ពិទា ចតស្សេ...បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា នទីកស្សបេ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

នទីកស្សបត្ថេរស្សាបទានំ ទុតិយំ។

៣. គយាកស្សបត្ថេរអបទានំ

៣៥. “អធិនចម្បូរត្តោហំ [អធិនវត្ថុ និរត្តោហំ (សី.)], ខាវិការធរោ គទា;
ខាវិកំ ហារយិគ្គាន, កោលំ អហាសិ អស្សមំ។

៣៦. “ភគវា គម្ពិ សមយេ, ឯកោ អនុតិយោ ជិនោ;
មមស្សមំ ឧបាគច្ឆិ, ដោតេន្តោ សព្ពកាលិកំ។

៣៧. “សកំ ចិត្តំ បសាទេត្វា, អភិវាទេត្វាន សុព្ពតំ;
ឧភោ ហត្ថេហិ បគ្គយ្ហ, កោលំ ពុទ្ធស្សទាសហំ។

៣៨. “ឯកតីសេ គតោ កប្បេ, យំ ផលំ អនទី គទា;
ទុគ្គតី នាភិជានាមិ, កោលទានស្សិនំ ផលំ។

៣៩. “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ្ញំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។
៤០. “ស្មាគតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៤១. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា គយាកស្សបោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

គយាកស្សបត្ថេរស្សាបទានំ គតិយំ។

៤. កិមិលត្ថេរអបទានំ

៤២. “និព្ពតេ កកុសន្នម្ហិ, ព្រាហ្មណម្ហិ វុសិមតិ;
គហេត្វា សលលំ មាលំ, មណ្ឌបំ ការយី អហំ។

៤៣. “តាវតីសំ គតោ សន្តោ, លភិម្ហ [លភាមិ (ក.)] ព្យម្ពមុត្តមំ;
អញ្ជេ ទេវេតិរោចាមិ, បុញ្ញកម្មស្សិនំ ផលំ។

៤៤. “ទិវា វា យទិ វា រត្តិ, ចង្កមន្តោ បិតោ ចហំ;
ឆន្តោ សលលបុប្ផេហិ, បុញ្ញកម្មស្សិនំ ផលំ។

៤៥. “ឥមស្មិយេវ កប្បម្ហិ, យំ ពុទ្ធមភិបូជយី;
ទុគ្គតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិនំ ផលំ។

៤៦. “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ្ញំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។
៤៧. “ស្មាគតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៤៨. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កិមិលោ [កិម្ពិលោ (សី.)] ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

កិមិលត្ថេរស្សាបទានំ ចគុត្តំ។

៥. វជ្ជីបុត្តត្ថេរអបទានំ

៤៩. “សហស្សវរុសី ភគវា, សយម្ហូ អបរាជិតោ;
វិវេកា វុដ្ឋហិត្វាន, គោចរាយាភិនិត្តមិ។

៥០. “ផលហត្ថោ អហំ ទិស្វា, ឧបគច្ឆិ នរាសកំ;
បសន្នចិត្តោ សុមនោ, សវណំ អនទី ផលំ។

៥១. “ចតុន្ទុតិកោ កប្បេ, យំ ផលំ អនទី គទា;
ទុគ្គតី នាភិជានាមិ, ផលទានស្សិនំ ផលំ។

៥២. “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ្ញំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវោ។
៥៣. “ស្មាគតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៥៤. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

អភាសិត្តាភិ។

វជ្ជីបុត្តត្ថេរស្សាបទានំ បញ្ចមំ។

៦. ឧត្តរត្ថេរអបទានំ

៥៥. “សុមេធា នាម សម្ពុទ្ធោ, ពាក្រីសវលក្ខណេ;
វិវេកកាមោ ភគវា, ហិមវន្តមុបាគមិ។
៥៦. “អវជ្ជោគាហេត្វា ហិមវន្តំ, អក្កោ ការុណិកោ មុនិ;
បល្លង្កំ អាកុដិក្ខាន, និសិទិ បុរិសុត្តមោ។
៥៧. “វិជ្ជជរោ ឥទា អាសិ, អន្តលិក្ខចរោ អហំ;
តិស្សលំ សុគតំ គយ្ហ, គច្ឆាមិ អម្ពរេ ឥទា។
៥៨. “បព្ពតក្កេ យថា អគ្គិ, បុណ្ណមាយេវ ចន្ទីមា;
វនំ ឱភាសតេ ពុទ្ធោ, សាលរាជារ ផុល្លិកោ។
៥៩. “វេនគ្គា និក្ខមិក្ខាន, ពុទ្ធវិសិទ្ធិវារេ **[ពុទ្ធវិសិ វិទារេ (សី. ក.)]**;
នឡគ្គិវណ្ណសង្កាសា **[នឡគ្គិវ នសង្កាសំ (សី.)]**, ទិស្វា ចិត្តំ បសាទយិ។
៦០. “វិចិនំ អទ្ទសំ បុប្ផំ, កណិការំ ទេវគន្ធិកំ;
តីណិ បុប្ផានិ អាទាយ, ពុទ្ធសេដ្ឋមបូជយិ។
៦១. “ពុទ្ធស្ស អានុភាវេន, តីណិ បុប្ផានិ មេ ឥទា;
ឧទ្ធំ វណ្ណា អធាបត្តា, ឆាយំ កុព្ពន្តិ សត្តនោ។
៦២. “ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ ការីតិសមគច្ឆហំ។
៦៣. “គត្ថ មេ សុគតំ ព្យម្ពំ, កណិការិកិ **[កណិការោតិ (សី.)]** ញាយតិ;
សន្និយោជនមុព្ពេធំ, តិសយោជនវិត្តតំ។
៦៤. “សហស្សកណ្ណំ សតភេណ្ឌ, ជជាលុ ហរិវាមយំ;
សតសហស្សនិយ្យហា **[សតសហស្សានិ ព្យហានិ (សី.)]**, ព្យម្ពេ បាគុកវិសុ **[បាគុរហំសុ (សី.)]**, បាគុរហិសុ **(ក.)** មេ។
៦៥. “សោណ្ឌមយា មណិមយា, លោហិតក្កមយាបិ ច;
ផលិកាបិ ច បល្លង្កា, យេនិច្ឆកា យទិច្ឆកា។
៦៦. “មហារហញ្ច សយនំ, តូលិកា វិកតិយុតំ;
ឧទ្ធលោមិញ្ច ឯកន្តំ, ពិម្ពោហនសមាយុតំ។
៦៧. “កវនា និក្ខមិក្ខាន, ចរន្តោ ទេវចារិកំ;
យថា គច្ឆាមិ **[យថា គច្ឆាមិ (សី.)]** គមនំ, ទេវសង្ឃបុរុក្ខកោ។
៦៨. “បុប្ផស្ស ហេដ្ឋា គិដ្ឋាមិ, ឧបវិច្ឆទនំ មម;
សមន្តា យោជនសតំ, កណិការេហិ ឆានិកំ។
៦៩. “សន្និគុរិយសហស្សានិ, សាយបាតំ ឧបដ្ឋហំ;
បរិវារេន្តិ មំ និច្ចំ, វត្តិន្ទិមគន្ធិតា។
៧០. “គត្ថ នច្ឆេហិ គីតេហិ, តាលេហិ វាទិកេហិ ច;
រមាមិ ឱដ្ឋា រតិយា, មោទាមិ កាមកាមហំ។

៧១. “តត្ថ ភុត្វា បិវិត្វា ច, មោទាមិ តិទសេ តទា;
នារិកណេហិ សហិតោ, មោទាមិ ព្យម្ពមុត្តមេ។

៧២. “សតានំ បញ្ចក្ខត្តញ្ច, ទេវជ្ឈមការយិ;
សតានំ គីណិក្ខត្តញ្ច, ចក្កវត្ថី អហោសហំ;

បទេសរដ្ឋំ វិបុលំ, គណនាតោ អសង្ខយំ។

៧៣. “ភវេ ភវេ សំសរន្តោ, មហាភោគំ លភាមហំ;
ភោគេ មេ ឧនតា នត្ថិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៧៤. “ទុវេ ភវេ សំសរាមិ, ទេវត្តេ អថ មានុសេ;
អញ្ញំ គតិ ន ជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៧៥. “ទុវេ កុលេ បជាយាមិ [យត្ថ បច្ឆា បជាយាមិ (សី.)], ខត្តិយេ ចាបិ ព្រាហ្មណេ;
នីចេ កុលេ ន ជាយាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៧៦. “ហត្ថិយានំ អស្សយានំ, សិរិកំ សន្នមាសិកំ;
លភាមិ សព្ពមេវេតំ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៧៧. “ទាសីគណំ ទាសគណំ, នារិយោ សមលង្កតា;
លភាមិ សព្ពមេវេតំ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៧៨. “កោសេយ្យកម្ពុលិយានិ, ខោមកប្បាសិកានិ ច;
លភាមិ សព្ពមេវេតំ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៧៩. “នវវត្ថុំ នវផលំ, នវគ្គវសភោជនំ;
លភាមិ សព្ពមេវេតំ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៨០. “ឥមំ ខាទ ឥមំ ភុញ្ញ, ឥមម្ហិ សយនេ សយ;
លភាមិ សព្ពមេវេតំ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៨១. “សព្ពត្ថ បូជិតោ ហោមិ, យសោ អច្ចត្តតោ មម;
មហាបក្ខោ [មហេសក្ខោ (ក.)] សទា ហោមិ, អភេជ្ជបរិសោ សទា;
ញាតិនំ ឧត្តមោ ហោមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៨២. “សីតំ ឧណ្ណំ ន ជានាមិ, បរិឡាហោ ន វិជ្ជតិ;
អថោ ចេតសិកំ ទុក្ខំ, ហទយេ មេ ន វិជ្ជតិ។

៨៣. “សុវណ្ណវណ្ណា ហុត្វាន, សំសរាមិ ភវាភវេ;
វេណ្ឌិយំ ន ជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៨៤. “ទេវលោកា ចវិត្វាន, សុក្កមូលេន ចោទិតោ;
សាវត្ថិយំ បុរេ ជាតោ, មហាសាលេសុ អឌ្ឍកេ។

៨៥. “បញ្ច កាមគុណេ ហិត្វា, បព្ពជី អនគារិយំ;
ជាតិយា សត្តវស្សោហំ, អរហត្តមបាបុណី។

៨៦. “ឧបសម្បទាយិ ពុទ្ធោ, គុណមញ្ញាយ ចក្ខមា;
គុណោ បូជនីយោហំ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៨៧. “ទិព្ពចក្ខវិសុទ្ធំ មេ, សមាធិកុសលោ អហំ;
អភិញ្ញាបារមិប្បត្តោ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៨៨. “បដិសម្ពិទា អនុប្បត្តោ, ឥទ្ធិបាទេសុ កោវិទោ;
ធម្មេសុ បារមិប្បត្តោ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៨៩. “តិសកប្បសហស្សម្ហិ, យំ ពុទ្ធមភិបូជយី;
ទុក្ខតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។

៩០. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

៩១. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៩២. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឧត្តរោ ថេរោ ឥមា កាថាយោ

អភាសិតាតិ។

ឧត្តរត្ថេរស្សាបទានំ ឆដ្ឋំ។

៧. អបរឧត្តរត្ថេរអបទានំ

៩៣. “និព្ពតេ លោកនាថម្ហិ, សិទ្ធត្ថេ លោកនាយកេ;

មម ញាតិ សមាទេត្វា, ធាតុបូជំ អកាសហំ។

៩៤. “ចតុន្ទុវតិកោ កប្បេ, យំ ធាតុមភិបូជយី;

ទុក្ខតី នាភិជានាមិ, ធាតុបូជាយិទំ ផលំ។

៩៥. “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

៩៦. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៩៧. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អបរឧត្តរត្ថេរោ ឥមា កាថាយោ

អភាសិតាតិ។

អបរស្ស ឧត្តរត្ថេរស្សាបទានំ សត្តមំ។

៨. ភទ្ទជិត្តេរអបទានំ

៩៨. “ឱកយ្ហ យំ បោក្ខរណី, នានាកុញ្ញរសេវិតំ;

ឧទ្ធាមិ ភិសំ គត្ថ, យាសហេតុ អហំ ឥទា។

៩៩. “ភគវា តម្ហិ សមយេ, បទុមុក្ករស្ស័យោ;

វត្តម្ករធរោ ពុទ្ធោ, គច្ឆតេ អនិលញ្ញសេ។

១០០. “ធុនន្តោ បំសុក្ខលានិ, សទ្ធ�ំ អស្សោសហំ ឥទា;

ឧទ្ធ�ំ និដ្ឋាយមាទោហំ, អទ្ធសំ លោកនាយកំ។

១០១. “តត្ថេវ បិតកោ សន្តោ, អាយាចី លោកនាយកំ;

មំធំ ភិសេហិ សហិតំ, ខីវំ សប្បិ មុឡាលិកំ **ប្រជុំ ភិសេហិ បច្ចតិ, ខីវំសប្បិ មុលាលិកិ (ក.) ភិស
ទាយកត្ថេរាបទានេហិ។**

១០២. “បដិគ្គណ្ហតុ មេ ពុទ្ធោ, អនុកម្សាយ ចក្ខុមា;

តតោ ការុណិកោ សត្ថា, ឱរោហិត្វា មហាយសោ។

១០៣. “បដិគ្គណ្ហិ មម ភិក្ខុំ, អនុកម្សាយ ចក្ខុមា;

បដិគ្គហេត្វា សម្ពុទ្ធោ, អកា មេ អនុមោទនំ។

១០៤. “សុខី ហោតុ មហាបុញ្ញ, គតិ តុយំ សមិជ្ឈតុ;

ឥមិនា ភិសទានេន, លភស្ស វិបុលំ សុខំ។

១០៥. “ឥទំ វត្វាន សម្ពុទ្ធោ, ជលធុត្តមនាមកោ;

ភិក្ខុមាទាយ សម្ពុទ្ធោ, អាកាសេនាគមា ជិនោ។

១០៦. “តតោ ភិសំ គហេត្វាន, អគច្ឆិ មម អស្សមំ;

ភិសំ រុក្ខេ លក្កេត្វាន, មម ទានំ អនុស្សវិ។

១០៧. “មហាវតោ ឧដ្ឋហិត្វា, សញ្ញាលេសិ វនំ តទា;
អាគាសោ អភិនាទិត្ថ, អសនី ច ផលី តទា។

១០៨. “តតោ មេ អសនីបាតោ, មត្ថកេ និបតី តទា;
សោហំ និសិន្នកោ សន្តោ, តត្ថ កាលង្គតោ អហំ។

១០៩. “បុញ្ញកម្មេន សញ្ញត្តោ, តុសិតំ ឧបបជ្ជហំ;
កឡេវំ មេ បតិតំ, ទេវលោកេ រមាមហំ។

១១០. “ឆន្ទសីតិសហស្សានិ, នារិយោ សមលង្គតា;
សាយំ បាតំ ឧបដ្ឋន្តិ, ភិសទានស្សិទំ ផលំ។

១១១. “មនុស្សយោនីមាគន្ធា, សុខិតោ ហោមហំ តទា;
ភោគា មេ ឧនតា នត្ថិ, ភិសទានស្សិទំ ផលំ។

១១២. “អនុកម្មិតកោ តេន, ទេវទេវេន តាទិនា;
សញ្ញាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពរោ។

១១៣. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, យំ ភិសំ អទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ភិសទានស្សិទំ ផលំ។

១១៤. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសរោ។

១១៥. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១១៦. “បេដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ភទ្ធជិត្តោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

ភទ្ធជិត្តោស្សបទានំ អដ្ឋមំ។

៨. សិវកត្ថោអបទានំ

១១៧. “ឯសនាយ ចរន្តស្ស, វិបស្សិស្ស មហេសិនោ;
វិត្តកំ បត្តំ ទិស្វាន, កុម្មាសំ បូរយី អហំ។

១១៨. “ឯកនុតិកោ កប្បេ, យំ ភិក្ខុមទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, កុម្មាសស្ស ឥទំ ផលំ។

១១៩. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសរោ។

១២០. “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១២១. “បេដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សិវកត្ថោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិត្តាតិ។

សិវកត្ថោស្សបទានំ នវមំ។

១០. ឧបវានត្ថោអបទានំ

១២២. “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មាន បារត្ថ;
ជលិត្វា អគ្គិក្ខន្ធាវ, សម្ពុទ្ធា បរិនិព្ពតោ។

១២៣. “មហាជនា សមាគម្ម, បូជយិត្វា តថាគតំ;
ចីតំ កត្វាន សុគតំ, សរីរំ អភិរោបយុំ។

១២៤. សរីរិកិច្ចំ កត្វាន, ធាតុំ គត្ត សមាសយំ;
សទេវមនុស្សា សព្ពេ, ពុទ្ធចូបំ អកំសុ តោ។

១២៥. “បបមា កញ្ចនមយា, ទុតិយា ច មណិមយា;
តតិយា រូបិយមយា, ចតុត្ថី ផលិកាមយា។

១២៦. “គត្ត បញ្ចមិកា ចេវ [គត្ត បញ្ចមិកា ចេតិ (សី.)], លោហិតក្កមយា អហុ;
ឆដ្ឋា មសាវគល្លស្ស, សព្ពំ រតនមយូបរិ។

១២៧. “ជង្សា មណិមយា អាសិ, វេទិកា រតនាមយា;
សព្ពសោណ្ឌមយោ ថូបោ, ឧទ្ធុំ យោជនមុត្តតោ។

១២៨. “ទេវា គត្ត សមាគន្ធា, ឯកតោ មន្តយំ តទា;
មយម្បិ ថូបំ កស្សាម, លោកនាថស្ស តាទិនោ។

១២៩. “ធាតុ អាវេណិកា នត្ថិ, សរីរំ ឯកបិណ្ឌិកំ;
តមម្ហិ ពុទ្ធចូបម្ហិ, កស្សាម កញ្ចកំ មយំ។

១៣០. “ទេវា សត្តហិ រក្ខេហិ, អញ្ញំ វខ្មេសុំ យោជនំ;
ថូបោ ទ្វិយោជនុព្ពេជោ, តិមិវំ ព្យុបហន្តិ សោ។

១៣១. “នាគា គត្ត សមាគន្ធា, ឯកតោ មន្តយំ តទា;
មនុស្សា ចេវ ទេវា ច, ពុទ្ធចូបំ អកំសុ តោ។

១៣២. “មា នោ បមគ្គា អស្សម្ហ, អប្បមគ្គា សទេវកា;
មយម្បិ ថូបំ កស្សាម, លោកនាថស្ស តាទិនោ។

១៣៣. “កន្ទនីលំ មហានីលំ, អថោ ជោតិវសំ មណិ;
ឯកតោ សន្និបាតេត្វា, ពុទ្ធចូបំ អធានយំ។

១៣៤. “សព្ពំ មណិមយំ អាសិ, យាវតា [តាវតា (ក.)] ពុទ្ធចេតិយំ;
តិយោជនសមុព្ពេជំ, អាណោកករណំ តទា។

១៣៥. “គុវុឡា ច សមាគន្ធា, ឯកតោ មន្តយំ តទា;
មនុស្សា ទេវនាគា ច, ពុទ្ធបូជំ អកំសុ តោ។

១៣៦. “មា នោ បមគ្គា អស្សម្ហ, អប្បមគ្គា សទេវកា;
មយម្បិ ថូបំ កស្សាម, លោកនាថស្ស តាទិនោ។

១៣៧. “សព្ពំ មណិមយំ ថូបំ, អកុំ តេ ច កញ្ចកំ;
យោជនំ តេបិ វខ្មេសុំ, អាយតំ ពុទ្ធចេតិយំ។

១៣៨. “ចតុយោជនមុព្ពេជោ, ពុទ្ធចូបោ វិរោចតិ;
ឱភាសេតិ ទិសា សព្ពា, សតវំសិវំ ឧត្តតោ។

១៣៩. “កុម្មណ្ណា ច សមាគន្ធា, ឯកតោ មន្តយំ តទា;
មនុស្សា ចេវ ទេវា ច, នាគា ច គុវុឡា តថា។

១៤០. “បច្ឆេកំ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស, អកំសុ ថូបមុត្តមំ;
មា នោ បមគ្គា អស្សម្ហ, អប្បមគ្គា សទេវកា។

១៤១. “មយម្បិ ថូបំ កស្សាម, លោកនាថស្ស តាទិនោ;
រតនេហិ ឆាទេស្សាម, អាយតំ ពុទ្ធចេតិយំ។

១៤២. “យោជនំ តេបិ វខ្មេសុំ, អាយតំ ពុទ្ធចេតិយំ;
បញ្ចយោជនមុព្ពេជោ, ថូបោ ឱភាសតេ តទា។

១៤៣. “យត្វា គត្ត សមាគន្ធា, ឯកតោ មន្តយំ តទា;

‘មនុស្ស ទេវតា ច, គុរុ ច កុម្មណ្ឌកា។

១៤៤ “បច្ចេកំ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស, អកំសុ ថូបមុត្តម៌;
មា នោ បមត្តា អស្សម្ព, អប្បមត្តា សទេវកា។

១៤៥ “មយម្បិ ថូបំ កស្សាម, លោកនាថស្ស តាទិនោ;
ផលិកា នាទយិស្សាម, អាយតំ ពុទ្ធចេតិយំ។

១៤៦ “យោជនំ តេបិ វខ្ពេសុំ, អាយតំ ពុទ្ធចេតិយំ;
ឆយោជនិកមុព្ពេជោ, ថូបោ ឱភាសតេ តទា។

១៤៧ “គន្ធព្រា ច សមាគន្ធា, ឯកតោ មន្តយំ តទា;
‘មនុស្ស ទេវតា នាគា, កុម្មណ្ឌ គុរុ តថា [កុម្មណ្ឌ ច យក្ខា តថា (សី.)]។

១៤៨ “សព្ពេ អកំសុ ពុទ្ធថូបំ, មយមេត្ថ អការកា;
មយម្បិ ថូបំ កស្សាម, លោកនាថស្ស តាទិនោ។

១៤៩ “វេទិយោ សត្ត កត្វាន, ធនំ នត្តំ អកំសុ តេ;
សព្ពសោណ្ឌមយំ ថូបំ, គន្ធព្រា ការយំ តទា។

១៥០ “សត្តយោជនមុព្ពេជោ, ថូបោ ឱភាសតេ តទា;
វត្ថិនិវា ន ញាយន្តិ, អាលោកោ ហោតិ សព្ពទា។

១៥១ “អភិភោត្តិ ន តស្សាភា, ចន្ទសុវា សតារកា;
សមន្តា យោជនសតេ, បទីបោបិ ន បដ្ឋលិ។

១៥២ “តេន កាលេន យេ កេចិ, ថូបំ បូជេន្តិ មានុសា;
ន តេ ថូបំ អារុហន្តិ, អម្ពេ ឧត្ថិបន្តិ តេ។

១៥៣ “ទេវេហិ បបិតោ យក្ខោ, អភិសម្មតនាមកោ;
ធនំ វា បុប្ផទាមំ វា, អភិរោបេតិ ឧត្តរិ។

១៥៤ “ន តេ បស្សន្តិ តំ យក្ខំ, ទាមំ បស្សន្តិ គច្ឆតោ;
ឯវំ បស្សិត្វា គច្ឆន្តា, សព្ពេ គច្ឆន្តិ សុត្តតិ។

១៥៥ “វិរុទ្ធា យេ បាវចនេ, បសន្នា យេ ច សាសនេ;
បាធិហិវំ ទដ្ឋកាមា, ថូបំ បូជេន្តិ មានុសា។

១៥៦ “នគរេ ហំសវតិយា, អហោសិ ភតកោ តទា;
អាមោទិតំ ជនំ ទិស្វា, ឯវំ ចិន្តេសហំ តទា។

១៥៧ “ឧឡារោ ភគវា នេសោ, យស្ស ធាតុយវេ ទិសំ;
តមា ច ជនតា តុដ្ឋា, ការំ កុព្ពំ ន តប្បវេ។

១៥៨ “អហម្បិ ការំ កស្សាមិ, លោកនាថស្ស តាទិនោ;
តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ, ភវិស្សាមិ អនាគតេ។

១៥៩ “សុធាតំ វជកេនាហំ, ឧត្តវេយ្យំ បដំ មម;
វេឡុក្កេ អាឈក្កេត្វាន, ធនំ ឧត្ថិបិមម្ពវេ។

១៦០ “អភិសម្មតកោ គយ្ហ, អម្ពេ ហាសិ មេ ធនំ;
វំតេវិតំ ធនំ ទិស្វា, ភិយ្យោ ហាសំ ជនេសហំ។

១៦១ “តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា, សមណំ ឧបសង្កមិ;
តំ ភិក្ខុំ អភិវាទេត្វា, វិបាកំ បុច្ឆហំ ធម្មេ។

១៦២ “សោ មេ កថេសិ អានន្តិ, បីតិសញ្ញននំ មម;
‘តស្ស ធម្មស្ស វិបាកំ, អនុភោស្សសិ សព្ពទា។

១៦៣ “ហត្ថិអស្សរថាបត្តិ, សេនា ច ចក្ករង្គិនី;
បរិវាសេស្សន្តិ កំ និច្ចំ, ធនទានស្សិនំ ផលំ។

១៦៤ “សន្និក្ខវិយសហស្សានី, ភេរិយោ សមលង្កតា;
បរិវាសេស្សន្តិ កំ និច្ចំ, ធនទានស្សិនំ ផលំ។

១៦៥ “ឆទ្យសីតិសហស្សានី, នារិយោ សមលង្កតា;
វិចិត្តវត្ថាភរណា, អាមុក្កមណិកុណ្ឌលា។

១៦៦ “អាឡារបម្ភា ហសុលា, សុសញ្ញា [សុត្តន្ត (សី.) អប. ថេរ ២.៤៨.១៩ មណិបូជកត្ថេរាបទានេបិ] តនុ
មជ្ឈិមា;
បរិវាសេស្សន្តិ កំ និច្ចំ, ធនទានស្សិនំ ផលំ។

១៦៧ “តិសកប្បសហស្សានី, ទេវលោកេ រមិស្សសិ;
អសីតិក្ខត្តំ ទេវិន្ទោ, ទេវរដ្ឋំ ភវិស្សសិ។

១៦៨ “សហស្សក្ខត្តំ រាជា ច, ចក្កវត្ថី ភវិស្សតិ;
បទេសរដ្ឋំ វិបុលំ, គណនាតោ អសង្ខិយំ។

១៦៩ “កប្បសតសហស្សម្ហិ, ឱក្កាកកុលសម្ភវោ;
តោតមោ នាម តោត្ថេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

១៧០ “ទេវលោកា ចវិគ្គាន, សុក្កមូលេន ចោទិកោ;
បុញ្ញកម្មេន សញ្ញត្តោ, ព្រហ្មពន្ធ ភវិស្សសិ។

១៧១ “អសីតិកោដិ ឆខ្នេត្វា, ទាសេ កម្មករេ ពហូ;
តោតមស្ស ភគវតោ, សាសនេ បព្ពជិស្សសិ។

១៧២ “អារាធយិក្ខា សម្ពុទ្ធំ, តោតមំ សក្យបុង្គវំ;
ឧបវានោតិ នាមេន, ហេស្សសិ សត្ត សាវកោ’។

១៧៣ “សតសហស្សេ កតំ កម្ពំ, ផលំ ទស្សេសិ មេ ឥធ;
សុមុត្តោ សរវេកោវ, កិលេសេ ឈាបយិ [កិលេសា ឈាបិតា (សី.)] មម។

១៧៤ “ចក្កវត្ថិស្ស សន្តស្ស, ចាតុទ្ធិបិស្សរស្ស មេ;
តីណិ យោជនានី សាមន្តា, ឧស្សិយន្តិ ធជា សទា។

១៧៥ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, យំ កម្មមភវិ តទា;
ទុក្កតិ នាភិជានាមិ, ធនទានស្សិនំ ផលំ។

១៧៦ “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ...បេ... វិហារមិ អនាសវោ។

១៧៧ “សាតត្ថំវត មេ អាសិ...បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១៧៨ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ...បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឧបវានត្ថេរោ ឥមា តាថាយោ

អភាសិតាតិ។

ឧបវានត្ថេរស្សាបទានំ ទសមំ។

១១. រដ្ឋបាលត្ថេរអបទានំ

១៧៩ “បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ, លោកជេដ្ឋស្ស តាទិនោ;
វរនាកោ មយា ទិន្ទោ, វ្យាសាទន្តោ ឧរុឡវា។

១៨០ “សេតច្ចត្តោបសោភិតោ, សកប្បនោ [សីទព្ពនោ (សី.)] សហត្ថិបោ;
អក្សាបេត្វាន តំ សព្វំ, សង្ខារាមំ អការយិ។

១៨១ ចតុបញ្ញាសសហស្សានី, បាសាទេ ការយី អហំ;
មហោយទានំ [មហាគ្យញ្ញ (សី.), មយា ភត្តំ (ក.) អប. ថេរ ១.២.៩៩] កវិគ្វាន, និយ្យាទេសិ
មហេសិនោ។

១៨២ “អនុមោទិ មហាវិរោ, សយម្ហូ អគ្គបុគ្គលោ;
សំព្ពេ ជនេ ហាសយន្តោ, ទេសេសិ អមតំ បទំ។

១៨៣ “តំ មេ ពុទ្ធា វិយាកាសិ, ជលជុត្តមនាមកោ;
ភិក្ខុសង្ឃេ និសិទ្ធិត្វា, ឥមា គាថា អភាសថ។

១៨៤ “ចតុបញ្ញាសសហស្សានី, បាសាទេ ការយី អយំ;
កថយិស្សាមិ វិបាកំ, សុណាថ មម ភាសតោ។

១៨៥ “អដ្ឋារសសហស្សានី, ក្នុងគារា ភវិស្សរេ;
ព្យម្ពត្តមម្ហិ និព្ពត្តា, សព្ពសោណ្ឌមយា ច តេ។

១៨៦ “បញ្ញាសក្ខត្តំ ទេវិន្ទោ, ទេវវជ្ជំ ភវិស្សតិ;
អដ្ឋបញ្ញាសក្ខត្តញ្ច, ចក្កវត្ថិ ភវិស្សតិ។

១៨៧ “កប្បសតសហស្សម្ហិ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
តោតមោ នាម តោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

១៨៨ “ទេវលោកា ចវិគ្វាន, សុក្កម្ហូលេន ចោទិកោ;
អន្លេ កុលេ មហាកោគេ, និព្ពត្តិស្សតិ តារទេ។

១៨៩ “សោ បច្ឆា បព្ពជិគ្វាន, សុក្កម្ហូលេន ចោទិកោ;
វដ្ឋបាលោកិ នាមេន, ហេស្សតិ សត្ត សារកោ។

១៩០ “បធានបហិតត្តោ សោ, ឧបសន្តោ និរូបជិ;
សញ្ញាសវេ បរិញ្ញាយ, និព្វាយិស្សតិនាសវោ។

១៩១ “ឧដ្ឋាយ អភិនិក្ខម្ហុ, ជហិតា ភោគសម្បទា;
ខេឡបិណ្ឌេវ ភោគម្ហិ, បេមំ មយ្ហំ ន វិជ្ជតិ។

១៩២ “វិរិយំ មេ ធុរធារយ្ហំ, យោគក្ខេមាធិវាហនំ;
ជារេមិ អន្តិមំ ទេហំ, សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ។

១៩៣ “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ្ហំ... បេ.... វិហារមិ អនាសវោ។

១៩៤ “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១៩៥ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា វដ្ឋបាលោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

វដ្ឋបាលត្ថេរស្សាបទានំ ឯកាទសមំ។

យសវគ្គោ ឆបញ្ញាសមោ។

តស្សទ្វានំ –

យសោ នទីកស្សបោ ច, គយាកិមិលវដ្ឋិនោ;

ទុវេ ឧត្តរា ភទ្ធជី, សិវកោ ឧបវាហនោ;

វដ្ឋបាលោ ឯកសតំ, គាថានំ បញ្ចនុតិ។

ថេរាបទានំ សមគ្គំ។

ឯកត្តា ពុទ្ធបទាន បច្ចេកបទាន វេទបទាន

សមត្ថានី។

។ នមោ ភិក្ខុ ភិក្ខុភោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធសូ។

ខុទ្ទកនិកាយេ

វេទបទានបាឡិ

១. សុមេធាវគ្គោ

១. សុមេធាថេរីអបទានំ

អថ ថេរីកាបទានានិ សុណាថ –

១. “ភគវតី កោណគមនេ, សង្ខារាមម្ហិ នវនិវេសនម្ហិ [និវេសម្ហិ (ស្យា.)];
សឱយោ តិស្សោ ជនិយោ, វិហារទានំ អទាសិម្ហ។
២. “ទសក្ខត្តំ សតក្ខត្តំ, ទសសតក្ខត្តំ សតានញ្ច សតក្ខត្តំ [សតានិ ច សតក្ខត្តំ (សី. ក.)];
ទេវេសុ ឧបបជ្ជិម្ហ, កោ វាទោ មានុសេ ភវេ។
៣. “ទេវេ មហិទ្ធិកា អហម្ហ, មានុសកម្ហិ កោ វាទោ;
សត្តរតនមហេសី [សត្តរតនស្ស មហេសី (សី. បី.)], តត្ថិរតនំ អហំ ភវី។
៤. “ឥធ សញ្ជិតកុសលា [តត្ថ សញ្ជិតំ កុសលំ (ស្យា.)], សុសមិទ្ធកុលប្បជ្ជា;
ធនញ្ញានី ច ខេមា ច, អហម្ហិ ច តយោ ជនា។
៥. “អាវាមំ សុកតំ កត្វា, សញ្ញាវយវមណ្ឌិតំ;
ពុទ្ធប្បមុខសង្ឃស្ស, និយ្យាទេត្វា សមោទិតា។
៦. “យត្ថ យត្ថបបជ្ជាមិ, តស្ស កម្មស្ស វាហសា;
ទេវេសុ អត្ថតំ បត្តា, មនុស្សេសុ តថេវ ច។
៧. “តមស្មិយេវ កប្បម្ហិ, ព្រហ្មពន្ធ មហាយសោ;
កស្សបោ នាម គោត្តេន, ឧប្បជ្ជិ វទតំ វរោ។
៨. “ឧបដ្ឋាកោ មហេសិស្ស, តទា អាសិ នវិស្សរោ;
កាសិរាជា កិកិ នាម, ពារាណសិបុរត្ថមេ។
៩. “តស្សាសុំ សត្ថ ជីតរោ, រាជកញ្ញា សុខេធិតា [សុខេធិតា (ស្យា.)];
ពុទ្ធរូបដ្ឋាននិរតា, ព្រហ្មចរិយំ ចរិសុ តា។
១០. “តាសំ សហាយិកា ហុត្វា, សីលេសុ សុសមាហិតា;
ទត្វា ទានានិ សក្កច្ចំ, អគារេវ វតំ [អគារេវ វតំ (ស្យា.)] ចរិ។
១១. “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីស្សបតា អហំ។
១២. “តតោ ចុតា យាមមតំ [យាមសត្តំ (ស្យា.)], តតោហំ តុសិតំ តតា;
តតោ ច និម្មានវតី, វេសត្តិបុរំ តតោ។
១៣. “យត្ថ យត្ថបបជ្ជាមិ, បុញ្ញកម្មសមោហិតា;
តត្ថ តត្ថេវ រាជ្ជនំ, មហេសិត្តមការយី។
១៤. “តតោ ចុតា មនុស្សត្ថេ, រាជ្ជនំ ចក្កវត្តិនំ;
មណ្ឌលិនញ្ច រាជ្ជនំ, មហេសិត្តមការយី។
១៥. “សម្មត្តិមនុភោត្វាន, ទេវេសុ មានុសេសុ ច;
សព្ពត្ថ សុខិតា ហុត្វា, នេកជាតីសុ សំសរិ។
១៦. “សោ ហេតុ ច សោ បភវោ, តម្កលំ សាសនេ ឧមំ [តម្កលំ សា ច សាសនេ ឧត្តិ (សី. បី. ក.)];
បបមំ តំ សមោធានំ, តំ ធម្មតាយ និព្វានំ [និព្វតំ (ស្យា.)]។
១៧. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សម្មហតា;
នាគីវ ពន្ធនំ នេត្វា, វិហារមិ អនាសវា។

១៨. “ស្លាតតំ វត មេ អាសិ, មម ពុទ្ធស្ស [ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស (សី. ស្យា. ក.)] សន្តិកេ;
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១៩. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្ទភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ សុមេធា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិតាតិ។

សុមេធាថេរិយាបទានំ បឋមំ។

២. មេខលាទាយិកាថេរិយាបទានំ

២០. “សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ, ចូបការាបិកា អហំ [ចូបការ មកាសហំ (ស្យា.)];
មេខលិកា មយា ទិន្នា, នវកម្មាយ សត្តនោ។

២១. “និដ្ឋិតេ ច មហាថូបេ, មេខលំ បុនទាសហំ;
លោកនាថស្ស មុនិនោ, បសន្នា សេហិ បាណិភិ។

២២. “ចតុន្ទុតិកោ កប្បេ, យំ មេខលមទំ តទា;
ទុក្កតិ នាភិជានាមិ, ចូបការស្សិទំ ផលំ។

២៣. “កិលេសា ឈាបិតា មយំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវា។
២៤. “ស្លាតតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
២៥. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ មេខលាទាយិកា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិតាតិ។

មេខលាទាយិកាថេរិយាបទានំ ទុតិយំ។

៣. មណ្ឌបទាយិកាថេរិយាបទានំ

២៦. “កោណាគមនពុទ្ធស្ស, មណ្ឌបោ ការិកោ មយា;
ធុវំ តិចិវំទាសិ [ចូបញ្ច បវរមទំ (ស្យា.), ធុវញ្ច ចិវំ អទំ (បី.)], ពុទ្ធស្ស លោកពន្ធនោ។

២៧. “យំ យំ ជនបទំ យាមិ, និគមេ រាជធានីយោ;
សព្ពត្ថ បូជិតោ ហោមិ, បុញ្ញកម្មស្សិទំ ផលំ។

២៨. “កិលេសា ឈាបិតា មយំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវា។
២៩. “ស្លាតតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៣០. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ មណ្ឌបទាយិកា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិតាតិ។

មណ្ឌបទាយិកាថេរិយាបទានំ តតិយំ។

៤. សង្កមនត្ថាថេរិយាបទានំ

៣១. “វិបស្សិស្ស ភគវតោ [កោណ្ឌញ្ញស្ស ភគវតោ (ស្យា. បី.)], លោកជេដ្ឋស្ស តាទិនោ;
រថិយំ បដិបន្នស្ស, ការយន្តស្ស បាណិនោ។

៣២. “យរតោ និក្ខមិត្វាន, អវកុដ្ឋា និបដ្ឋហំ;
អនុកម្មកោ លោកនាថោ, សិរសិ [សិរន្តេ (សី. ក.)] អក្កមិ មម [តទា (ស្យា. បី.)]។

៣៣. “អក្កមិត្វាន សិរសិ [សម្ពុទ្ធោ (ក.)], អគមា លោកនាយកោ;
តេន ចិត្តប្បសាទេន, តុសិតំ អគមាសហំ។

៣៤. “កិលេសា ឈាបិតា មយំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវា។
៣៥. “ស្លាតតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៣៦. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ សង្កមនត្ថា [សង្កមនទា (ស្យា.)] ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិតាតិ។

៥. នឡមាលិកាទេវិអបទានំ

៣៧. “ចន្ទភាគានទីតីវេ , អហោសី កិន្ទវិតទា;
អន្ទសំ វិវដំ ពុទ្ធំ, សយម្ហំ អបរាជិតំ។
៣៨. “បសន្នចិត្តា សុមនា, វេទជាតា កតញ្ញលី;
នឡមាលំ គហេត្វាន, សយម្ហំ អភិបូជយី។
៣៩. “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា កិន្ទវិទេហំ, អគច្ឆិ តិទសំ គតី។
៤០. “ឆត្តិសទេវរាជនំ , មហេសិត្តមការយី;
ទសន្តំ ចក្កវត្តិនំ, មហេសិត្តមការយី;
សំវេជេត្វាន មេ ចិត្តំ [វេទយិត្វាន កុសលំ (ស្យា.), សំវេទយិត្វា កុសលំ (បី.)], បព្ពដិ អនភាវិយំ។
៤១. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សមូហតា [ភវា សំយាតិតា មម (ក.)];
សព្ពាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានី បុនព្ពវោ។
៤២. “ចតុន្ទុតិគោ កហ្មេ, យំ បុប្ផមភិបូជយី;
ទុក្កតិ នាភិជានាមិ, បុប្ផបូជាយិទំ ផលំ។
៤៣. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវា។
៤៤. “ស្មាគតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពន្ទស្ស សាសនំ។
៤៥. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធិស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ នឡមាលិកា ទេវិតមា គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

នឡមាលិកាទេវិយាបទានំ បញ្ចមំ។

៦. ឯកបិណ្ឌបាតទាយិកាទេវិអបទានំ

៤៦. “នគរេ ពន្ទមតិយា, ពន្ទមា នាម ខត្តិយោ;
គស្ស រញ្ជោ អហំ ភរិយា, ឯកជ្ឈំ ចារយាមហំ [ឯកច្ចំ វាទយាមហំ (ស្យា.)]។
៤៧. “រហោគតា និសិទិត្វា, ឯវំ ចិន្តេសហំ គទា;
‘អាទាយ គមនីយញ្ជិ, កុសលំ នត្ថិ មេ កតំ។
៤៨. “‘មហាភិតាបំ កដុកំ, យោរូបំ សុទារុណំ;
និរិយំ នួន កច្ឆាមិ, ឯត្ថ មេ នត្ថិ សំសយោ’។
៤៩. “រាជានំ ឧបសង្កម្ម, តទំ វចនមព្រវី;
‘ឯកំ មេ សមណំ ទេហិ, ភោជយិស្សាមិ ខត្តិយ’។
៥០. “អទាសិ មេ មហារាជា, សមណំ ភាវិតិន្ទ្រិយំ;
គស្ស បត្តំ គហេត្វាន, បរមន្នេន បូរយី [គហ្មយី (សី.)]។
៥១. “បូរយិត្វា បរមន្តំ, គន្ធាលេបំ អកាសហំ;
ជាលេន បិទហិត្វាន, វត្ថយុគេន [បិទចោឡេន (ស្យា.), មហានេលេន (បី.)] ឆានយី។
៥២. “អារម្មណំ មមំ ឯតំ, សរាមិ យាវជីវិហំ;
គត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា, តាវតីសមគច្ឆហំ។
៥៣. “តីសានំ ទេវរាជនំ, មហេសិត្តមការយី;
មនសា បត្តិតំ មយ្ហំ, និព្ពត្តតិ យចិច្ឆិតំ [យតិច្ឆកំ (ស្យា.), យទិច្ឆកំ (បី. ក.)]។
៥៤. “វីសានំ ចក្កវត្តិនំ, មហេសិត្តមការយី;
ឱចិត្តាវ [ឧបចិត្តា (ស្យា.)] ហុត្វាន, សំសរាមិ ភវេស្វហំ។

៥៥. “សព្វពន្ធនមុត្តាហំ, អបេតា មេ ឧបាទិកា;
សព្វាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពរោ។

៥៦. “ឯកនវុតិកោ កប្បេ, យំ ទានមទទី តទា;
ទុគ្គតិ នាភិជានាមិ, បិណ្ឌបាតស្សិនំ ផលំ។

៥៧. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ...បេ.... វិហរាមិ អនាសវា។
៥៨. “សាកតំវុត មេ អាសិ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៥៩. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ ឯកបិណ្ឌបាតទាយិកា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិត្តាភិ។

ឯកបិណ្ឌបាតទាយិកាថេរិយាបទានំ ឆដ្ឋំ។

៧. កដច្ចភិក្ខុទាយិកាថេរិយាបទានំ

៦០. “បិណ្ឌបារំ ចវន្តស្ស, គិស្សនាមស្ស សត្តនោ;
កដច្ចភិក្ខុំ បគ្គយ្ហ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស ទាសហំ។

៦១. “បដិគ្គហេត្វា សម្ពុទ្ធោ, តិស្សោ លោកគ្គនាយកោ;
វិថិយា សណ្ឌិកោ សត្តា, អកា មេ អនុមោទនំ។

៦២. “កដច្ចភិក្ខុំ ទត្វាន, តាវតីសំ គមិស្សសិ;
ឆត្ថិសទេវរាជ្ជនំ, មហេសិក្ខុំ កវិស្សសិ។

៦៣. “បញ្ញាសំ ចក្កវត្ថិនំ, មហេសិក្ខុំ កវិស្សសិ;
មនសា បត្តិតំ សព្ពំ, បដិលច្ឆសិ សព្វទា។

៦៤. “សម្បត្តិ អនុភោត្វាន, បព្ពជិស្សសិកិញ្ចនា;
សព្វាសវេ បរិញ្ញាយ, និព្វាយិស្សសិនាសវា។

៦៥. “ឥទំ វត្វាន សម្ពុទ្ធោ, តិស្សោ លោកគ្គនាយកោ;
នកំ អព្ពគ្គមី វិរោ, ហំសវាជារ អម្ពរេ។

៦៦. “សុទិន្ទំ មេ ទានវំ [សុទិន្ទមេវ មេ ទានំ (ស្សា.)], សុយិដ្ឋា យាគសម្បទា;
កដច្ចភិក្ខុំ ទត្វាន, បត្តាហំ អចលំ បទំ។

៦៧. “ទ្វេនវុតេ ឥតោ កប្បេ, យំ ទានមទទី តទា;
ទុគ្គតិ នាភិជានាមិ, ភិក្ខុទានស្សិនំ ផលំ។

៦៨. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ...បេ.... វិហរាមិ អនាសវា។
៦៩. “សាកតំវុត មេ អាសិ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៧០. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ កដច្ចភិក្ខុទាយិកា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិត្តាភិ។

កដច្ចភិក្ខុទាយិកាថេរិយាបទានំ សត្តមំ។

៨. សត្តប្បលមាលិកាថេរិយាបទានំ

៧១. “នគរេ អរុណវតិយា, អរុណោ នាម [អរុណា នាម (សិ. បិ.)] ត្តិយោ;
គស្ស រញ្ជោ អហំ ភរិយា, វរិតំ វរយាមហំ [ចារិកំ ចារយាមហំ (សិ.), ន គុលំ បាទយាមហំ (ស្សា.), ន
មាលំ បាទយាមហំ (បិ.)]។

៧២. “សត្តមាលំ គហេត្វាន, ឧប្បលា ទេវតន្ទិកា;
និសដ្ឋ បាសាទវេ, ឯវំ ចិន្តេសិ តាវទេ។

៧៣. “កី មេ ឥមាហិ មាលាហិ, សិរសារោបិតាហិ មេ;
វំ មេ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស, ញាណម្ហិ អភិរោបិតំ។

៧៤. “សម្ពុទ្ធំ បដិមាទេត្តិ, ទ្វារាសន្នេ និសិទហំ;
យទា ឯហិតិ សម្ពុទ្ធោ, បូជយិស្សំ មហាមុនី។”
៧៥. “កកុដោ វិលសន្តោវ, មិគរាជារ កេសរិ;
ភិក្ខុសង្ឃេន សហិតោ, អាគច្ឆិ វិចិយា ជិនោ។”
៧៦. “ពុទ្ធស្ស រំសិ ទិស្វាន, ហដ្ឋា សំវិគ្គមានសា;
ទ្វារំ អវាបុរិគ្គាន **[អបាបុណិត្វា (ស្យា.)]**, ពុទ្ធសេដ្ឋមបូជយិ។”
៧៧. “សត្ត ឧប្បលបុច្ឆានិ, បរិកិណ្ឌានិ **[សុវិកិណ្ឌានិ (ស្យា.)]** អម្ពវេ;
ឆទិ ករោន្តោ ពុទ្ធស្ស, មត្តកេ ធារយន្តិ តោ។”
៧៨. “ឧទក្កចិត្តា សុមនា, វេទជាតា កតញ្ញលី;
តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា, តាវតីសមគច្ឆហំ។”
៧៩. “មហានេលស្ស ឆាននំ, ធាវេន្តិ មម មុទ្ធនិ;
ទិព្ពគន្ធនំ បរាយាមិ, សត្តប្បលស្សិទំ ផលំ។”
៨០. “កទាចិ នីយមានាយ, ញាតិសង្ឃេន មេ តទា;
យាវតា បរិសា មយ្ហំ, មហានេលំ ធជរិយតិ។”
៨១. “សត្តតិ ទេវរាជ្ជនំ, មហេសិត្តមការយិ;
សព្ពត្ថ ឥស្សរា ហុត្វា, សំសរាមិ ភវាភវេ។”
៨២. “តេសដ្ឋិ ចក្កវត្តិនំ, មហេសិត្តមការយិ;
សព្ពេ មមនុវត្តន្តិ, អាទេយ្យវចនា អហំ។”
៨៣. “ឧប្បលស្សេវ មេ វណ្ណោ, គន្ធោ ចេវ បរាយតិ;
ទុព្ពណ្ឌិយំ ន ជានាមិ **[ទុក្កតី នាភិជានាមិ (ស្យា. បី.)]**, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។”
៨៤. “ឥទ្ធិបាទេសុ កុសលា, ពោជ្ឈង្គភាវនា រតា;
អភិញ្ញាបារមិប្បត្តា, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។”
៨៥. “សតិបដ្ឋានកុសលា, សមាធិឈានគោចរា;
សម្មប្បធានមនុយុត្តា, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។”
៨៦. “វិរិយំ មេ ធុរធារយ្ហំ, យោគក្ខេមាធិរាហនំ;
សព្ពាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពរោ។”
៨៧. “ឯកតីសេ តតោ កប្បេ, យំ បុប្ផមភិបូជយិ;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។”
៨៨. “តិលេសា លាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវា។
“សាកតំ វត មេ អាសី... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
“បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ សត្តប្បលមាលិកា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

សត្តប្បលមាលិកាថេរិយាបទានំ អដ្ឋមំ។

៩. បញ្ចទីបិកាថេរិអបទានំ

៩១. “នគរេ ហំសវតិយា, ចារិកិ **[ចារិនី (ស្យា.)]** អាសហំ តទា;
អារាមេន ច អារាមំ, ចរាមិ កុសលត្ថិកា។”
៩២. “កាឡបក្ខម្ហិ ទិវសេ, អទ្ធសំ ពោធិមុត្តមំ;
តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា, ពោធិមូលេ និសិទហំ។”
៩៣. “កុចិត្តំ ឧបដ្ឋេត្វា, សិវេ កត្វាន អញ្ញលី;

សោមនស្សំ បវេទេត្វា, ឯវំ ចិន្តេសិ តាវទេ។

៩៤. “យទិ ពុទ្ធោ អមិតគុណោ, អសមប្បដិបុគ្គលោ;
ទស្សេតុ បាដិហិវំ មេ, ពោធិ ឱភាសតុ អយំ។”

៩៥. “សហ អារជ្ជិកេ មយ្ហំ, ពោធិ បដ្ឋលិ តាវទេ;
សព្ពសោណ្ណមយា អាសិ, ទិសា សព្ពា វិរោចតិ។

៩៦. “សត្តរត្តិន្ទិវំ [សត្តរត្តិន្ទិវំ (បី. ក.)] តត្ថ, ពោធិមូលេ និសិន្សំ;
សត្តមេ ទិវសេ បក្កេ, ទីបបួជំ អភាសហំ។

៩៧. “អាសនំ បរិវារេត្វា, បញ្ចទីបាទិ បដ្ឋលុំ;
យាវ ឧទេតិ សុរិយោ, ទីបា មេ បដ្ឋលុំ តទា។

៩៨. “កេន កម្មេន សុកកេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវគីសមគច្ចហំ។

៩៩. “តត្ថ មេ សុកតំ ព្យម្ពំ, បញ្ចទីបាទិ វុច្ចតិ;
សដ្ឋិយោជនមុព្ពេធំ [សតយោជនមុព្ពេធំ (សិ. ស្យា. បី.)], គីសយោជនវិត្ថតំ [សដ្ឋិ... (ស្យា. បី.)]។

១០០. “អសដ្ឋិយានិ ទីបាទិ, បរិវារេ ជលន្តិ មេ;
យាវតា ទេវភវនំ, ទីបាលោកេន ជោតតិ។

១០១. “បរម្មខា និសិន្សិត្វា [បុរត្តាភិមុខា សន្តិ (ស្យា.), បុរត្តាភិមុខា ចិតា (បី.)], យទិ ឥច្ឆាមិ បស្សិតុំ;
ឧទ្ធចំ អជោ ច តិរិយំ, សព្ពំ បស្សាមិ ចក្កនា។

១០២. “យាវតា អភិកង្ខាមិ, ទដ្ឋំ សុគតទុក្កតេ [សុគតទុក្កតេ (បី.);
តត្ថ អារវណំ នត្ថិ, វុក្ខេសុ បព្ពតេសុ វា។

១០៣. “អសីតិ ទេវរាជានំ, មហេសិត្តមការយី;
សតានំ ចក្កវត្តិនំ, មហេសិត្តមការយី។

១០៤. “យំ យំ យោនុបបដ្ឋាមិ, ទេវតុំ អថ មានុសំ;
ទីបសតសហស្សានិ, បរិវារេ ជលន្តិ មេ។

១០៥. “ទេវលោកា ចវិត្វាន, ឧប្បជ្ជិ មាតុកុច្ឆិយំ;
មាតុកុច្ឆិកតា សន្តិ [មាតុកុច្ឆិកតំ សន្តិ (សិ.)], អក្ខិ មេ ន និមិលតិ។

១០៦. “ទីបសតសហស្សានិ, បុញ្ញកម្មសមដ្ឋិតា;
ជលន្តិ សូតិកាគេហេ [សូតិយវេ បដ្ឋលន្តិ (សព្ពត្ថ)], បញ្ចទីបាទិនំ ផលំ។

១០៧. “បច្ឆិមេ ភវេ សម្បត្តេ, មានសំ វិនិវត្តយី;
អជរាមតំ សីតិភាវំ, និព្ពានំ ជស្សយី អហំ។

១០៨. “ជាតិយា សត្តវស្សាហំ, អរហត្តមបាបុណិ;
ឧបសម្បាទយី ពុទ្ធោ, គុណមញ្ញាយ គោតមោ។

១០៩. “មណ្ឌបេ វុក្ខមូលេ វា, បាសាទេសុ គុហាសុ វា;
សុញ្ញាតាវេ វសន្តិយា [ច ឈាយន្តេ (សិ.), ច ឈាយន្តា (បី.), បដ្ឋាយន្តា (ស្យា.)], បញ្ចទីបា ជលន្តិ មេ។

១១០. “ទិព្ពចក្ខុ វិសុទ្ធិ មេ, សមាធិកុសលា អហំ;
អភិញ្ញាបារមិប្បត្តា, បញ្ចទីបាទិនំ ផលំ។

១១១. “សព្ពវោសិតវោសានា, កតកិច្ចា អនាសវា;
បញ្ចទីបា មហាវិរ, បាទេ វន្ទាមិ [វន្ទតិ (សិ. ក.)] ចក្ខុម។

១១២. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, យំ ទីបមទទិ តទា;
ទុក្ខតី នាភិជានាមិ, បញ្ចទីបាទិនំ ផលំ។

១១៣ “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវា។
១១៤ “ស្លាកត់ វត មេ អាសិ... បេ... កត់ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១១៥ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កត់ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថ សុទ្ធំ បញ្ចទីបិកា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិតាតិ។

បញ្ចទីបិកាថេរិយាបទានំ នវមំ។

១០. ឧទកទាយិកាថេរិយាបទានំ

១១៦ “នគរេ ពន្លមតិយា, អហោសី ឧទហារិកា;
ឧទហារេន ជីវាមិ, គេន បោសេមិ ទារកេ។

១១៧ “ទេយ្យធម្មោ ច មេ នត្ថិ, បុញ្ញត្ថេត្ថេ អនុត្តរេ;
កោដ្ឋកំ ឧបសង្កម្ម, ឧទកំ បដ្ឋបេសហំ។

១១៨ “គេន កម្មេន សុកគេន, គាវតីសមគច្ចហំ;
ឥត្ថ មេ សុកតំ ព្យម្ពំ, ឧទហារេន និម្មិតំ។

១១៩ “អច្ចរានំ សហស្សស្ស, អហញ្ញិ បវរា ឥទា;
ទំសង្ខារេហិ តា សញ្ញា, អភិភោមិ សទា អហំ។

១២០ “បញ្ញាសំ ទេវរាជ្ជនំ, មហេសិត្តមការយី;
វិសតិចក្កវត្តិនំ, មហេសិត្តមការយី។

១២១ “ទុវេ ភវេ សំសរាមិ, ទេវត្ថេ អថ មានុសេ;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ទកទានស្សិទ្ធំ ផលំ។

១២២ “បព្ពតត្ថេ ទុមត្ថេ វា, អន្តលិក្ខេ ច ភូមិយំ;
យំទា ឧទកមិច្ឆាមិ, ខិប្បំ បដិលភាមហំ។

១២៣ “អវុដ្ឋិកា ទិសា នត្ថិ, សន្តត្តា កុចិតាបិ [សន្តត្តា កុចិតា ន ច (សិ. បិ.), សន្តត្តា ឧប្បិកា ហិ មេ
(ស្យា.)] ច;
មម សង្កប្បមញ្ញាយ, មហាមេយោ បវស្សតិ។

១២៤ “កទាចិ នីយមានាយ, ញាតិសង្ខេន មេ ឥទា;
យំទា ឥច្ឆាមហំ វស្សំ, មហាមេយោ អជាយថ។

១២៥ “ឧណ្ណំ វា បរិឡាហោ វា, សរិវេ មេ ន វិជ្ជតិ;
កាយេ ច មេ រដោ នត្ថិ, ទកទានស្សិទ្ធំ ផលំ។

១២៦ “វិសុទ្ធមនសា អជ្ឈ, អបេតមនបាបិកា;
សញ្ញាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពរោ។

១២៧ “ឯកនវុតិគោ កប្បេ, យំ ទកំ អទទី ឥទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, ទកទានស្សិទ្ធំ ផលំ។

១២៨ “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវា។
១២៩ “ស្លាកត់ វត មេ អាសិ... បេ... កត់ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១៣០ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កត់ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថ សុទ្ធំ ឧទកទាយិកា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិតាតិ។

ឧទកទាយិកាថេរិយាបទានំ ទសមំ។

សុមេធាវត្តោ បបមោ។

សុមេធា មេខលានាយី, មណ្ឌបំ សង្កមំ ទនា;
នឡមាលី បិណ្ឌទនា, កដច្ច ឧប្បលប្បទា។

ទីបទា ទកទា ចេវ, គាថាយោ គណិតា ភហ;
ឯកគាថាសតញ្ជេវ, គីសតិ ច ឥនុត្តរិ [សត្តរសំ ឥនុត្តរិ (ស្យា.), សត្តានស ឥនុត្តរិ (បិ.)]។

២. ឯកុបោសថិកវគ្គោ

១. ឯកុបោសថិកាថេរីអបទានំ

១. “នគរេ ពន្លមតិយា, ពន្លមា នាម ខត្តិយោ;
ទិវសេ បុណ្ណមាយ សោ, ឧបវសិ ឧបោសថំ។
២. “អហំ ភេន សមយេន, កុម្មទាសិ អហំ ភហិ;
ទិស្វា សរាជកំ សេនំ, ឯវាហំ ចិន្តយី តទា។
៣. ‘រាជាបិ រជ្ជំ នខ្មេត្វា, ឧបវសិ ឧបោសថំ;
សផលំ នូន តំ កម្មំ, ជនកាយោ បមោទិតោ’។
៤. “យោនិសោ បច្ចុវេត្តិត្វា, ទុក្ខច្ចព្វ [ទុក្ខតិព្វ (ស្យា.)] ទលិទ្ធពតំ [ទឡិទ្ធពតំ (សិ.)];
មានសំ សម្បហំសិត្វា, ឧបវសិ ឧបោសថំ។
៥. “អហំ ឧបោសថំ កត្វា, សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ;
ភេន កម្មេន សុកភេន, តាវតីសមគច្ចហំ។
៦. “តត្ថ មេ សុកតំ ព្យម្ពំ, ឧព្ពយោជនមុគ្គតំ [ឧទ្ធំ យោជនមុគ្គតំ (សិ. ស្យា. បី.)];
ក្ខដាការវរុបេតំ, មហាសនសុភូសិតំ។
៧. “អជ្ជរា សតសហស្សា, ឧបតិដ្ឋន្តិ មំ សទា;
អញ្ញេ ទេវេ អតិក្កម្ម, អតិរោចាមិ សព្ពទា។
៨. “ចតុសដ្ឋិ ទេវរាជានំ, មហេសិត្តមការយិ;
តេសដ្ឋិ ចក្កវត្តិនំ, មហេសិត្តមការយិ។
៩. “សុវណ្ណវណ្ណា ហុត្វាន, ភវេសុ សំសរាមហំ;
សព្ពត្ថ បរិវា ហោមិ, ឧបោសថស្សិនំ ផលំ។
១០. “ហត្ថិយានំ អស្សយានំ, រថយានព្វ សិរិកំ [ភេវលំ (សិ. ស្យា. បី.)];
លភាមិ សព្ពមេវេតំ, ឧបោសថស្សិនំ ផលំ។
១១. “សោណ្ឌមយំ រូបិមយំ, អថោបិ ផលិកាមយំ;
លោហិតង្គមយញ្ជេវ, សព្ពំ បដិលភាមហំ។
១២. “កោសេយ្យកម្មលិយានី , ខោមកប្បាសិកានី ច;
មហក្សានិ ច វត្ថានិ, សព្ពំ បដិលភាមហំ។
១៣. “អន្តំ បាតំ ខាទនីយំ, វត្ថុសេនាសនានិ ច;
សព្ពមេតំ បដិលភេ, ឧបោសថស្សិនំ ផលំ។
១៤. “វរគន្ធព្វ មាលព្វ, ចុណ្ណកព្វ វិលេបនំ;
សព្ពមេតំ បដិលភេ, ឧបោសថស្សិនំ ផលំ។
១៥. “ក្ខដាការព្វ បាសានំ, មណ្ឌបំ ហម្មិយំ គុហំ;
សព្ពមេតំ បដិលភេ, ឧបោសថស្សិនំ ផលំ។
១៦. “ជាតិយា សត្តវស្សាហំ, បព្ពដី អនគារិយំ;
អឡមាសេ អសម្បត្តេ, អរហត្តមបាបុណិ។
១៧. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សម្មហតា;
សព្ពាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពវោ។
១៨. “ឯកនវុតិតោ កប្បេ, យំ កម្មមកវិ តទា;
ទុក្ខតី នាភិជានាមិ, ឧបោសថស្សិនំ ផលំ។

១៩. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវា។
២០. “ស្លាកត់ វត មេ អាសិ... បេ... កត់ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
២១. “បីដំណើរ ចតស្សោ... បេ... កត់ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ត សុទ្ធំ ឯក្ខណៈចិត្ត ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

ឯក្ខណៈចិត្ត ថេរិយាបទានំ បឋមំ។

២. សឡូបបុប្ផិកាថេរិយាបទានំ

២២. “ចន្ទភាគានទីតីវេ, អហោសិ កិន្ទរី តទា;
អន្ទសាហំ ទេវទេវំ, ចង្កមន្តំ នរាសកំ។
២៣. “ឱចិនិគ្វាន សឡូលំ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្សទាសហំ;
ឧបសិដ្ឋិ មហាវិរោ, សឡូលំ ទេវគន្ធិកំ។
២៤. “បដិគ្គហេត្វា សម្ពុទ្ធោ, វិបស្សិ លោកនាយកោ;
ឧបសិដ្ឋិ មហាវិរោ, បេក្ខមានាយ មេ តទា។
២៥. “អញ្ញលិ បគ្គហេត្វាន, វន្តិក្វា ទ្វិបទុត្តមំ [ទិបទុត្តមំ (សី. ស្យា. បី.)];
សកំ ចិត្តំ បសាទេត្វា, តតោ បញ្ចកមារុហិ។
២៦. “ឯកនវុតិកោ កប្បេ, យំ បុប្ផមទទិ តទា;
ទុត្តតិ នាភិជានាមិ, ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ។
២៧. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវា។
២៨. “ស្លាកត់ វត មេ អាសិ... បេ... កត់ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
២៩. “បីដំណើរ ចតស្សោ... បេ... កត់ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ត សុទ្ធំ សឡូបបុប្ផិកា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

សឡូបបុប្ផិកាថេរិយាបទានំ ទុតិយំ។

៣. មោទកទាយិកាថេរិយាបទានំ

៣០. “នគរេ ពន្លមតិយា, កុម្មទាសិ អហោសហំ;
មម ភាគំ គហេត្វាន, គច្ឆំ ឧទកហារិកា [ឧទកហារិកំ (សី.), ឧទកហារិកេ (ស្យា.)]។
៣១. “បន្តម្ហិ សមណំ ទិស្វា, សន្តចិត្តំ សមាហតំ;
បសន្នចិត្តា សុមនា, មោទកេ គីណិទាសហំ។
៣២. “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ឯកនវុតិកប្បានិ [ឯកនវុតិកប្បានិ (ស្យា.)], វិនិបាតំ នគច្ឆហំ។
៣៣. “សម្បត្តិ តំ [សម្បត្តិញ (ស្យា.), សម្បត្តិកំ (ក.)] កវិគ្វាន, សព្ពំ អនុភវី អហំ;
មោទកេ គីណិ ទត្វាន, បត្តាហំ អចលំ បទំ។
៣៤. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវា។
៣៥. “ស្លាកត់ វត មេ អាសិ... បេ... កត់ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៣៦. “បីដំណើរ ចតស្សោ... បេ... កត់ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ត សុទ្ធំ មោទកទាយិកា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

មោទកទាយិកាថេរិយាបទានំ តតិយំ។

៤. ឯកាសនទាយិកាថេរិយាបទានំ

៣៧. “នគរេ ហំសវតិយា, អហោសិ ពាលិកា [មាលិកា (ស្យា. បី.)] តទា;
មាតា ច មេ បិតា ចេវ, កម្មន្តំ អគម៌សុ តេ។
៣៨. “មជ្ឈន្តិកម្ហិ សុរិយេ, អន្ទសំ សមណំ អហំ;

វិទិយា អនុគច្ឆន្តំ, អាសនំ បញ្ញបេសហំ។

៣៩. “គោនកាវិកតិកាហិ **[គោនកចិត្តកាទីហិ (សី.)]**, បញ្ញបេត្វា មមាសនំ;
បសន្នចិត្តា សុមនា, ឥទំ វចនមព្រវី។

៤០. “សន្តត្តា កុចិតា ភូមិ, សូរោ មជ្ឈន្តិកេ បិគោ;
មាលុតា ច ន វាយន្តិ, កាលោ ចេវេត្ថ មេហិតិ **[ចេត្ថ ឧបដ្ឋិតោ (សី.), ចេវត្ថំ ឯតិ តំ (បី.)]**។

៤១. “បញ្ញត្តមាសនមិទំ, គវត្ថាយ មហាមុនិ;
អនុកម្យំ ឧបាទាយ, នីសិន មម អាសនេ។

៤២. “នីសិនី តត្ថ សមណោ, សុទន្តោ សុទ្ធមានសោ;
តស្ស បត្តំ គហេត្វាន, យថាវន្តំ អទាសហំ។

៤៣. “កេន កម្មេន សុកកេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវគីសមគច្ឆហំ។

៤៤. “តត្ថ មេ សុកតំ ព្យម្ពំ, អាសនេន សុនិម្ពិតំ;
សដ្ឋិយោជនមុព្ពេធំ, តីសយោជនវិត្ថតំ។

៤៥. “សោណ្ឌមយា មណិមយា, អថោបិ ផលិកាមយា;
លោហិតង្គមយា ចេវ, បល្លង្កា វិវិទា មម។

៤៦. “តូលិកា វិកតិកាហិ, កដ្ឋិស្សចិត្តកាហិ ច;
ឧទ្ធចកន្តលោមិ ច, បល្លង្កា មេ សុសណ្ឌិតា **[សុសន្តតា (សី.)]**។

៤៧. “យទា ឥច្ឆាមិ គមនំ, ហាសខិឌ្ឍសមប្បិកា;
សហ បល្លង្កសេដ្ឋេន, ឥច្ឆាមិ មម បត្តិតំ។

៤៨. “អសីតិ ទេវាជនំ, មហេសិត្តមការយី;
សត្តតិ ចក្កវត្តិនំ, មហេសិត្តមការយី។

៤៩. “ភវាភវេ សំសរន្តី, មហាកោតំ លភាមហំ;
ភោគេ មេ ឧនតា នត្ថិ, ឯកាសនស្សិទំ ផលំ **[ឯកាសនផលំ ឥទំ (សព្ពត្ថ) ឯវមុបរិបិ]**។

៥០. “ទុវេ ភវេ សំសរាមិ, ទេវក្កេ អថ មានុសេ;
អញ្ជេ ភវេ ន ជានាមិ, ឯកាសនស្សិទំ ផលំ។

៥១. “ទុវេ កុលេ បជាយាមិ, ខត្តិយេ ចាបិ ព្រាហ្មណេ;
ឧច្ចាកុលិនា **[ឧច្ចាកុលិកា (ស្យា. បី. ក.)]** សព្ពត្ថ, ឯកាសនស្សិទំ ផលំ។

៥២. “ទោមនស្សំ ន ជានាមិ, ចិត្តសន្តាបនំ មម;
វេណ្ឌិយំ ន ជានាមិ, ឯកាសនស្សិទំ ផលំ។

៥៣. “ធាតិយោ មំ ឧបដ្ឋន្តិ, ឧដ្ឋា ចេលាបិកា **[ខេលាបិកា (សី.), ចេលាវិកា (បី.)]** ពហូ;
អង្កេន អង្គំ ឥច្ឆាមិ, ឯកាសនស្សិទំ ផលំ។

៥៤. “អញ្ញា ន្ទាបេន្តិ ភោជេន្តិ, អញ្ញា រមេន្តិ មំ សទា;
អញ្ញា គន្ធនំ វិលីម្បន្តិ, ឯកាសនស្សិទំ ផលំ **[អញ្ញា មមេវ ន្ទាបេន្តិ, អញ្ញា ភោជេន្តិ ភោជនំ; អញ្ញា មំ អលង្ករោន្តិ, អញ្ញា រមេន្តិ មំ សទា; (ស្យា.)]**។

៥៥. “មណ្ឌបេ រុក្ខមូលេ វា, សុញ្ញតាវេ វសន្តិយា;
មម សង្កប្បមញ្ញាយ, បល្លង្កោ ឧបតិដ្ឋតិ។

៥៦. “អយំ បច្ឆិមកោ មយ្ហំ, ចរិមោ វត្ថតេ ភវោ;
អដ្ឋាបិ រដ្ឋំ នខ្មេត្វា, បព្ពជី អនកាវិយំ។

៥៧. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, យំ ទានមទទី តទា;

ទុក្ខគឺ នាភិជានាមិ, ឯកាសនស្សិទ្ធ ផល។

៥៨. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ... បេ... វិហារមិ អនាសវា។
៥៩. “ស្លាកតំ វត មេ អាស... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៦០. “បិដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
កត្ត សុទ្ធ ឯកាសនទាយិកា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិតាតិ។

ឯកាសនទាយិកាថេរិយាបទានំ ចតុត្ថំ។

៥. បញ្ចទីបទាយិកាថេរិយាបទានំ

៦១. “នគរេ ហំសវតិយា, ចារិកី [ចារិកា (សី. ស្យា.)] អាសហំ តទា;
អាហមេន ច អាហមំ [អាហមេន វិហារេន (ស្យា. បី.)], ចារមិ កុសលត្ថិកា។

៦២. “កាឡបក្ខម្ហិ ទិវសេ, អន្ធសំ ពោធិមុត្តម៌;
គត្ត ចិត្តំ បសាទេត្វា, ពោធិមូលេ និសិទហំ។

៦៣. “កុចិត្តំ ឧបដ្ឋេត្វា, សិវេ កត្វាន អញ្ញលី;
សោមនស្សំ បវេទេត្វា, ឯវំ ចិន្តេសិ តាវទេ។

៦៤. “យទិ ពុទ្ធោ អមិតគុណោ, អសមប្បដិបុត្តលោ;
ទស្សេតុ បាដិហិវំ មេ, ពោធិ ឱភាសតុ អយំ។

៦៥. “សហ អាវជ្ជិកេ មួយ, ពោធិ បដ្ឋលិ តាវទេ;
សព្ពសោណ្ឌមយា អាសិ, ទិសា សព្ពា វិរោចតិ។

៦៦. “សត្តរត្តិនិវំ គត្ត, ពោធិមូលេ និសិទហំ;
សត្តមេ ទិវសេ បក្កេ, ទីបបួជំ អភាសហំ។

៦៧. “អាសនំ បរិវារេត្វា, បញ្ច ទីបាសិ បដ្ឋលុំ;
យាវ ឧទេតិ សុរិយោ, ទីបា មេ បដ្ឋលុំ តទា។

៦៨. “កេន កម្មេន សុកកេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវគីសមគច្ឆហំ។

៦៩. “គត្ត មេ សុកតំ ព្យម្ពំ, បញ្ចទីបាតិ វុច្ឆតិ;
សន្និយោជនមុព្ពេធំ, គីសយោជនវិត្ថតំ។

៧០. “អសង្ខិយានិ ទីបាសិ, បរិវារេ ជលីសុ មេ;
យាវតា ទេវភវនំ, ទីបាលោកេន ជោតតិ។

៧១. “បរម្មខា [បុព្វមុខា (ស្យា.)] និសិទិត្វា, យទិ ឥច្ឆាមិ បស្សិតុំ;
ឧទ្ធចំ អដោ ច តិរិយំ, សព្ពំ បស្សាមិ ចក្កនា។

៧២. “យាវតា អភិកង្ខាមិ, ទដ្ឋំ សុគតទុក្ខកេ [សុគតទុក្ខដេ (បី.)];
គត្ត អាវរណំ នត្ថិ, វុក្ខេសុ បព្ពតេសុ វា។

៧៣. “អសិទិ ទេវរាជានំ, មហេសិក្កមការយី;
សតានំ ចក្កវត្តិនំ, មហេសិក្កមការយី។

៧៤. “យំ យំ យោនុបបដ្ឋាមិ, ទេវត្តំ អថ មានុសំ;
ទីបសតសហស្សានិ, បរិវារេ ជលន្តិ មេ។

៧៥. “ទេវលោកា ចរិត្វាន, ឧប្បជ្ជិ មាតុកុច្ឆិយំ;
មាតុកុច្ឆិកតា សន្តិ, អក្ខិ មេ ន និមិលតិ។

៧៦. “ទីបសតសហស្សានិ, បុព្ពកម្មសមដ្ឋិតា;
ជលន្តិ សូតិកាគេហេ, បញ្ចទីបាសិនំ ផលំ។

៧៧. “បច្ឆិមេ ភវេ សម្បត្តេ, មានសំ វិនិវត្តយិ;
អជរាមគំ សិគិការី, និព្វានំ ជស្សយិ អហំ។

៧៨. “ជាតិយា សត្តវស្សាហំ, អរហត្តមបាបុណី;
ឧបសម្បទយិ ពុទ្ធោ, គុណមញ្ញាយ គោតមោ។

៧៩. “មណ្ឌបេ រុក្ខមូលេ វា, សុញ្ញភាវេ វសន្តិយា;
សទា បជ្ឈលកេ ទីបំ, បញ្ចទីបាទិនំ ផលំ។

៨០. “ទិព្ពចក្ខុ វិសុទ្ធី មេ, សមាធិកុសលា អហំ;
អភិញ្ញាបារមីប្បត្តា, បញ្ចទីបាទិនំ ផលំ។

៨១. “សព្ពវោសិតវោសានា, កតកិច្ចា អនាសវា;
បញ្ចទីបា មហាវិរ, បាទេ វន្ទាមិ ចក្ខុម។

៨២. “សគសហស្សិតោ កប្បេ, យំ ទីបមទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, បញ្ចទីបាទិនំ ផលំ។

៨៨៩. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ្នំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវា។
“សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
“បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ បញ្ចទីបទាយិកា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

បញ្ចទីបទាយិកាថេរិយាបទានំ បញ្ចមំ។

៦. នឡមាលិកាថេរិយាបទានំ

៨៦. “ចន្ទភាគានទីតីវេ, អហោសិ កិន្ទវិគទា;
អន្ទសំ វិវដំ ពុទ្ធី, សយម្ហំ អបរាជិតំ។

៨៧. “បសន្នចិត្តា សុមនា, វេទជាតា កតញ្ញលី;
នឡមាលំ គហេត្វាន, សយម្ហំ អភិបូជយិ។

៨៨. “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា កិន្ទវិទេហំ [មានសំ ទេហំ (សិ. បី. ក.) សុមេធាវគ្គេបិ], តាវតីសមគច្ចហំ។

៨៩. “ឆត្តិសទេវរាជានំ, មហេសិត្តមការយិ;
មនសា បត្តិតំ មួយ្នំ, និព្ពត្តតិ យចិច្ឆិតំ។

៩០. “ទសន្តំ ចក្កវត្តិនំ, មហេសិត្តមការយិ;
ឱចិតត្តាវ [សុចិតត្តាវ (បី.)] ហុត្វាន, សំសរាមិ ភវេស្សហំ។

៩១. “កុសលំ វិជ្ជតេ មួយ្នំ, បព្ពជី អនគារិយំ;
បូជារហា អហំ អជ្ជ, សក្យបុត្តស្ស សាសនេ។

៩២. “វិសុទ្ធមនសា អជ្ជ, អបេតមនបាបិកា;
សព្ពាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពវោ។

៩៣. “ចក្កន្ទវតីតោ កប្បេ, យំ ពុទ្ធមភិបូជយិ;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, នឡមាលាយិនំ ផលំ។

៩៨៩. “កិលេសា ឈាបិតា មួយ្នំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវា។
“សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
“បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ នឡមាលិកា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

នឡមាលិកាថេរិយាបទានំ ឆដ្ឋំ។

៧. មហាបជាបតិគោតមិថេរីអបទានំ

៩៧. “ឯកទា លោកបដ្ឋោតោ, វេសាលីយំ មហាវនេ;
ក្នុងគោតមេ សុសាលាយំ, វេសេ នវសារថិ។
៩៨. “តទា ជិនស្ស មាតុច្ឆា, មហាគោតមិ ភិក្ខុនី;
តហិ កតេ [តហិយេវ (ស្យា.)] បុរេ រម្មេ, វេសិ ភិក្ខុនុបស្សយេ។
៩៩. “ភិក្ខុនីហិ វិមុត្តាហិ, សតេហិ សហ បញ្ចហិ;
រហោគតាយ តស្សេវ, ចិត្តស្សាសិ [ចិត្តស្សាបិ (ស្យា.)] វិតក្កិតំ។
១០០. “ពុទ្ធស្ស បរិនិព្វានំ, សាវកក្កយុគស្ស វា;
វាហុលានន្ទនន្ទានំ, នាហំ លច្ឆាមិ បស្សិតំ។
១០១. “ពុទ្ធស្ស បរិនិព្វានា, សាវកក្កយុគស្ស វា;
មហាកស្សបនន្ទានំ, អានន្ទាហុលាន ច។
១០២. “បដិកច្ចាយុសង្ខារំ [បដិកច្ចាយុសង្ខារេ (សី.)] , ឱសជ្ជិក្ខាន និព្ពតិ;
គំច្ឆេយ្យំ លោកនាថេន, អនុញ្ញាតា មហេសិនា។
១០៣. “តថា បញ្ចសតានម្បិ, ភិក្ខុនីនំ វិតក្កិតំ;
អាសិ ខេមាទិកានម្បិ, ឯតទេវ វិតក្កិតំ។
១០៤. “ភូមិបាលោ តទា អាសិ, នាទិកា ទេវទុន្ទភិ;
ឧបស្សយាធិវត្ថាយោ, ទេវតា សោកបិទ្បិកា។
១០៥. “វិលបន្តា សុកុរុណំ [សកុរុណំ (សី. ស្យា. បី.)], តត្ថស្សនិ បវត្តយុំ;
មិត្តា [សព្វា (ស្យា. បី.)] ភិក្ខុនីយោ តាហិ, ឧបគន្ធាន គោតមី។
១០៦. “និបច្ច សិរសា បាទេ, ឥទំ វចនមព្រុំ;
តត្ថ តោយលវាសិត្តា, មយមយ្យេ រហោគតា។
១០៧. “សា ចលា ចលិតា ភូមិ, នាទិកា ទេវទុន្ទភិ;
បរិទេវា ច សុយ្យន្តេ, ភិមត្តំ នួន គោតមី។
១០៨. “តទា អវោច សា សព្ពំ, យថាបរិវិតក្កិតំ;
តាយោបិ សព្វា អាហំសុ, យថាបរិវិតក្កិតំ។
១០៩. “យទិ តេ រុចិតំ អយ្យេ, និព្វានំ បរមំ សិវំ;
និព្វាយិស្សាម សព្វាបិ, ពុទ្ធានុញ្ញាយ សុព្ពតោ។
១១០. “មយំ សហាវ និក្ខន្តា, យាហិ ច ភវាហិ ច;
សហាយេវ គមិស្សាម, និព្វានំ បទមុត្តមំ។
១១១. “និព្វានាយ វជន្តិនំ, ភិ វត្តាមីតិ សា វទំ;
សហ សព្វាហិ និក្ខញ្ញិ, ភិក្ខុនីនិលយា តទា។
១១២. “ឧបស្សយេ យាធិវត្ថោ, ទេវតា តា ឧមន្ត មេ;
ភិក្ខុនីនិលយស្សេនំ, បច្ឆិមំ ទស្សនំ មម។
១១៣. “ន ជរា មច្ច វា យត្ថ, អប្បិយេហិ សមាគមោ;
បិយេហិ ន វិយោគោត្ថិ, តំ វជិស្សំ [តំ វជ្ជិយំ (ស្យា.)] អសង្ខតំ។
១១៤. “អវីតរាគា តំ សុត្វា, វចនំ សុកតោរសា;
សោកដ្ឋា បរិទេវីសុ, អហោ នោ អប្បបុញ្ញតា។
១១៥. “ភិក្ខុនីនិលយោ សុញ្ញោ, ភូតោ តាហិ វិនា អយំ;
បំភាតេ វិយ តារាយោ, ន ទិស្សន្តិ ជិនោរសា។

១១៦. និព្វានំ គោតមី យាតិ, សតេហិ សហ បញ្ចហិ;
នទិសតេហិវ សហ, គង្គា បញ្ចហិ សាគរំ។

១១៧. “វេទិយាយ វេន្តិយោ [វេន្តិ គំ (សី.), វេន្តិ គំ (ស្យា.), វេន្តានំ (បី.)], ទិស្វា សទ្វា ឧបាសិកា;
យរា និក្ខម្ម បាទេសុ, និបច្ច ឥទមព្រុវ។

១១៨. “បសិទស្ស មហាកោគេ, អនាថាយោ វិហាយ នោ;
តំយា ន យុត្តា [យុត្តំ (សី. ស្យា. បី.)] និព្វាតុំ, ឥច្ឆដ្ឋា វិលបិសុ តា។

១១៩. “តាសំ សោកបហានត្ថំ, អវោច មធ្យំ គិរំ;
វុទិភេន អលំ បុត្តា, ហាសកាលោយមជ្ជ វោ។

១២០. “បរិញ្ញាតំ មយា ទុក្ខំ, ទុក្ខហេតុ វិវដ្តិភោ;
និរោធា មេ សច្ចិកភោ, មគ្គោ បាបិ សុភាវិភោ។

បឋមំ ភាណវរំ។

១២១. “បរិចិណ្ណោ មយា សត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ;
ឱហិតោ គរុកោ ភារោ, ភវនេត្តិ សមូហតា។

១២២. “យស្សត្ថាយ បព្ពជិតា, អគារស្មានភារិយំ;
សោ មេ អត្តោ អនុប្បត្តោ, សព្ពសំយោជនក្ខយោ។

១២៣. “ពុទ្ធា គស្ស ច សទ្ធម្មោ, អនូនោ យាវ ភិដ្ឋតិ;
និព្វាតុំ តាវ កាលោ មេ, មា មំ សោចថ បុត្តិកា។

១២៤. “កោណ្ឌញ្ញនន្ទនន្ទាទី , ភិដ្ឋន្តិ រាហុលោ ជិនោ;
សុខិតោ សហិតោ សង្ខោ, ហតទព្ពា ច តិគ្គិយា។

១២៥. “ឱក្កាកវសស្ស យសោ, ឧស្សិតោ មារមទ្ធនោ;
ននុ សម្បតិ កាលោ មេ, និព្វានត្ថាយ បុត្តិកា។

១២៦. “ចិរប្បកុតិ យំ មយំ, បត្តិកំ អជ្ជ សិជ្ឈភេ;
អានន្ទភេរិកាលោយំ, ភិ វោ អស្សហិ បុត្តិកា។

១២៧. “សចេ មយិ ទយា អត្ថិ, យទិ ចត្តិ កកញ្ចតា;
សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា សព្ពា, ករោថ វិរិយំ ទទ្ធា។

១២៨. “ចិនំ អទាសិ បព្ពជ្ជំ, សម្ពុទ្ធា យាចិតោ មយា;
តស្មា យថាហំ នន្តិស្សំ, តថា គមនុភិដ្ឋថ។

១២៩. “តា ឯវមនុសាសិត្វា, ភិក្ខុនីហិ បុរក្ខតា;
ឧបេច្ច ពុទ្ធុ វន្តិត្វា, ឥទំ វចនមព្រុវ។

១៣០. “អហំ សុគត ភេ មាតា, ភូញ វិវ បិតា មម;
សទ្ធម្មសុខទ [សទ្ធម្មសុខទោ (សី. ស្យា. បី.)] នាថ, តយា ជាតាម្ហិ គោតម។

១៣១. “សំវទ្ធិតោយំ សុគត, រូបកាយោ មយា គវ;
អនិទ្ទិកោ [អានន្តិយោ (ស្យា.), អនិទ្ទិយោ (បី.)] ធម្មកាយោ [ធម្មគនុ (សី. បី. ក.)], មម សំវទ្ធិតោ
តយា។

១៣២. “មុហុតុំ គណ្ណាសមណំ, ខិរំ ភ្នំ បាយិតោ មយា;
តំយាហំ សន្តមច្ឆន្តំ, ធម្មខិរញ្ជិ [ធម្មខិរម្យិ (ស្យា., ក.)] បាយិតា។

១៣៣. “ពន្ធនារក្ខនេ មយំ, អណណោ [អនណោ (សី. ស្យា. បី.)] ភ្នំ មហាមុនេ;
បុត្តកាមា ចិយោ យាថំ, លក្ខន្តិ តាទិសំ សុតំ។

១៣៥. មន្ទាតាទិនវិន្ទាន់, យា មាតា សា ភវណ្ណវេ;
និមុត្តាហំ គយា បុត្ត, តាវិតា ភវសាគរា។

១៣៥. “រញ្ជោ មាតា មហេសីតិ, សុលកំ នាមមិត្តិនំ;
ពុទ្ធមាតាតិ យំ នាម, ឯតំ បរមទុល្លភំ។

១៣៦. “តញ្ច លទ្ធ�ំ មហារី, បណិធានំ មមំ គយា;
អណ្តកំ វា មហន្តំ វា, តំ សព្ពំ បូរិតំ មយា។

១៣៧. “បរិនិព្វាតុមិច្ឆាមិ , វិហាយេមំ កឡេវរំ;
អនុជានាហិ មេ វីរ, ទុក្ខន្តករ នាយក។

១៣៨. “ចក្កង្គសធាជាតិណ្ណេ, បាទេ កមលកោមលេ;
បសារេហិ បណាមំ តេ, ករិស្សំ បុត្តឧត្តមេ [បុត្តបេមសា (សី. បី.), បុត្តបេមហំ (ស្យា.)]។

១៣៩. “សុវណ្ណរាសិសង្កាសំ, សរីរំ កុរុ បាកដំ;
កត្វា ទេហំ សុទិដ្ឋំ តេ, សន្តិ គច្ឆាមិ នាយក។

១៤០. “ទូត្តិសលក្ខណូបេតំ, សុប្បភាលង្កតំ តនំ;
សញ្ញាយនាវ ពាលក្កំ, មាតុច្ចំ ទស្សយី ជិនោ។

១៤១. “ផុល្លាវវិន្ទសំកាសេ, តរុណាទិច្ចសប្បភេ;
ចក្កដ្ឋិតេ បាទគលេ, តតោ សា សិរសា បតិ។

១៤២. “បណាមាមិ នរាទិច្ច, អាទិច្ចកុលកេតុកំ;
បច្ឆិមេ មរណេ មយ្ហំ [សរណំ មយ្ហំ (ស្យា.)], ន តំ ឥក្ខាមហំ បុនោ។

១៤៣. “តត្ថិយោ នាម លោកត្ត, សព្ពទោសាករា មតា;
យទិ កោ ចត្ថិ ទោសោ មេ, ខមស្ស ករុណាករ។

១៤៤. “តត្ថិកានញ្ច បព្ពដ្ឋំ, ហំ តំ យាចី បុនប្បនំ;
តត្ថ ចេ អត្ថិ ទោសោ មេ, តំ ខមស្ស នរាសក។

១៤៥. “មយា ភិក្ខុនិយោ វីរ, តរាទុញ្ញាយ សាសិតា;
តត្រ ចេ អត្ថិ ទុន្តីតំ, តំ ខមស្ស ខមាធិប [ខមាធិតិ (ស្យា.), ខមាបិតោ (ក.)]។

១៤៦. “អក្ខន្តេ នាម ខន្តព្ពំ, កី ភវេ គុណភូសនេ;
កីមុត្តរំ តេ វត្ថាមិ, និព្វានាយ វជន្តិយា។

១៤៧. “សុទ្ធេ អនូនេ មម ភិក្ខុសង្ឃេ, លោកា តតោ និស្សវិតុំ ខមន្តេ;
បភាគកាលេ ព្យសនង្គតានំ, ទិស្វាន និយ្យាគីវ ចន្ទលេខា។

១៤៨. “តទេគរា ភិក្ខុនិយោ ជិនក្កំ, តារាវ ចន្ទានុគតា សុមេរុំ;
បទក្ខិណំ កច្ច និបច្ច បាទេ, បិតា មុខន្តំ សមុទិក្ខមានា។

១៤៩. “ន តិក្ខិបុព្ពំ តវ ទស្សនេន, ចក្កំ ន សោតំ តវ ភាសិតេន;
ចិត្តំ មមំ កេវលមេកមេវ, បប្បយ្យ តំ ធម្មរសេន តិក្ខិ។

១៥០. “នទតោ បរិសាយំ តេ, វាទិតព្ពបហារិនោ;
យេ តេ ទក្ខន្តិ វទនំ, ធម្មា តេ នរបុង្គរ។

១៥១. “ទីយង្គលី តម្កនខេ, សុភេ អាយតបណ្ឌិកេ;
យេ បាទេ បណមិស្សន្តិ [បណមាយន្តិ (ស្យា.)], តេបិ ធម្មា គុណន្ទរ។

១៥២. “មធុរានិ បហង្គានិ, ទោសក្សានិ ហិតានិ ច;
យេ តេ វាក្យានិ សុយ្យន្តិ, តេបិ ធម្មា នរុត្តម។

១៥៣. “ធម្មាហំ តេ មហារី, បាទបូជនតប្បរា [មាទបូជនតប្បរា (ក.)];

តិណ្ណសំសារកន្តារា, សុវាគ្យេន សិរីមតោ។

១៥៤ “តតោ សា អនុសាវេត្វា [អនុមាទេ ត្វា (ក.)], ភិក្ខុសង្ឃម្យិ សុព្ពតា;
វាហុលានន្ទនន្ទេ ច, វេទិត្វា ឥទមព្រវី។

១៥៥ “អាសិវិសាលយសមេ, វេតាវាសេ កន្សេវវេ;
និព្ពិត្វា ទុក្ខសង្សារេ, ជរាមរណគោចរេ។

១៥៦ “នានាកលិមលាភិណ្ណេ [នានាកុណបមលាភិណ្ណេ (ស្យា.), នានាកឡមលាភិណ្ណេ (ក.)], បរាយត្តេ
និរិហកេ;
តេន និព្ពាតុមិច្ឆាមិ, អនុមញ្ញថ បុត្តកា។

១៥៧ “នន្ទោ វាហុលកន្ទោ ច, វិគសោកា និរាសវា;
បិកាចលន្តិកិ ចិរា, ធម្មគមនុចិន្តយុ។

១៥៨ “ធិវត្ថុ សង្ខតំ លោលំ, អសារំ កន្សលបមំ;
មាយាមវិចិសទិសំ, ឥតរំ អនវន្តិកំ។

១៥៩ “យត្ថ នាម ជិនស្សាយំ, មាតុច្ឆា ពុទ្ធបោសិកា;
គោតមី និធនំ យាតិ, អនិច្ចំ សព្ពសង្ខតំ។

១៦០ “អានន្ទោ ច តទា សេខោ, សោកដ្ឋោ [កនិដ្ឋោ (ស្យា.)] ជិនវច្ឆលោ;
តត្ថស្សនិ ករោន្តោ សោ, ករុណំ បរិទេវតិ។

១៦១ “ហា សន្តិ [ភាសន្តិ (ស្យា.)] គោតមី យាតិ, នួន ពុទ្ធបិ និព្ពតិ;
ត្ថច្ឆតិ ន ចិរេនេវ, អគ្គិវិ និវិន្ទនោ។

១៦២ “ឯវំ វិលាបមានំ តំ, អានន្តំ អាហ គោតមី;
សុតសាគរកម្ពីរ , ពុទ្ធបដ្ឋានតប្បវ។

១៦៣ “ន យុត្តំ សោចិត្តំ បុត្ត, ហាសកាលេ ឧបន្និគេ;
តយា មេ សរណំ បុត្ត, និព្ពានំ តមុបាគតំ។

១៦៤ “តយា តាត សមជ្ឈិដ្ឋោ, បព្ពដ្ឋំ អនុជានិ នោ;
មា បុត្ត វិមនោ ហោហិ, សផលោ តេ បរិស្សមោ។

១៦៥ “យំ ន ទិដ្ឋំ បុរាណេហិ, តិគ្គិកាចរិយេហិបិ;
តំ បទំ សុកុមារិហិ, សត្តវស្សាហិ វេទិតំ។

១៦៦ “ពុទ្ធសាសនបាលេត, បច្ឆិមំ ទស្សនំ តរំ;
តត្ថ កច្ឆាមហំ បុត្ត, តតោ យត្ថ ន ទិស្សតោ។

១៦៧ “កទាចិ ធម្មំ ទេសេន្តោ, ខិបី លោកគ្គនាយកោ;
តទាហំ អាសិសវាចំ, អរោចំ អនុកម្មិកា។

១៦៨ “ចិរំ ជីវ មហាវិរ, កប្បំ តិដ្ឋ មហាមុនេ;
សព្ពលោកស្ស អត្ថាយ, ភវស្ស អជរាមរោ។

១៦៩ “តំ តថាវាទិនី ពុទ្ធា, មមំ សោ ឯតទព្រវី;
នេ ហេវំ វន្តិយា ពុទ្ធា, យថា វន្តសិ គោតមី។

១៧០ “កថំ ចរហិ សព្ពញ្ញ, វន្តិកញ្ញា តថាគតា;
កថំ អវន្តិយា ពុទ្ធា, តំ មេ អក្ខាហិ បុច្ឆិតោ។

១៧១ “អារទ្ធវិរិយេ បហិតត្តេ, និច្ចំ ទន្សបរក្កមេ;
សមគ្គេ សាវកេ បស្ស, ឯតំ ពុទ្ធានវន្តនំ។

១៧២ “តតោ ឧបស្សយំ គន្ធា, ឯកិកាហំ វិចិន្តយិ;

សមគ្គបរិសំ នាថោ, រោធនសិ តិកវន្តគោ។

១៧៣ “ហន្តាហំ បរិនិព្វិស្សំ, មា វិបត្តិតមទ្ធសំ;
ឯវាហំ ចិន្ទយិក្ខាន, ទិស្វាន គសិសត្ថមំ។

១៧៤ “បរិនិព្វានកាលំ មេ, អាហោចេសី [អាហោចេមិ (ស្យា.)] វិនាយកំ;
តតោ សោ សមនុញ្ញាសិ, កាលំ ជានាហិ គោតមី។

១៧៥ “កិលេសា ឈាបិតា ម្តាយំ... បេ... វិហរមិ អនាសវា។
ស្មាគតំ វត មេ អាសី... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១៧៦ “ប្រដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១៧៧ “ចិន្ទ ជម្ពាភិសមយេ, យេ ពាលា វិមតី គតីា;
១៧៨ តេសំ ទិដ្ឋិប្បហានត្ថំ, ឥទ្ធវិ ទស្សេហិ គោតមី។

១៧៩ “តទា និបច្ច សម្ពុទ្ធំ, ឧប្បតិក្ខាន អម្ពរំ;
ឥទ្ធវិ អនេកា ទស្សេសិ, ពុទ្ធានុញ្ញាយ គោតមី។

១៨០ “ឯកិកា ពហុធា អាសិ, ពហុកា ចេតិកា តថា;
អាវិការំ តិរោការំ, តិរោកុដ្តំ [តិរោកុដ្ឋំ (ស្យា.)] តិរោនគំ។

១៨១ “អសជ្ជមានា អគមា, ភូមិយម្បិ និមុជ្ជថ្ម;
អភិជ្ជមានេ ឧទកេ, អគញ្ញិ មហិយា យថា។

១៨២ “សកុណីរំ តថាកាសេ, បល្លង្កេន កមី តទា;
វសំ វត្តេសិ កាយេន, យាវ ព្រហ្មនិវេសនំ។

១៨៣ “សិនេរុំ ទណ្ឌំ កក្ខាន, ឆត្តំ កក្ខា មហាមហិ;
សំមូលំ បរិវត្តេត្វា, ធារយំ ចង្កមី នភោ។

១៨៤ “ឆស្សរោទយកាលេវ, លោកញ្ញាកាសិ ធ្លមិកំ;
យុតន្តេ វិយ លោកំ សា, ជាលាមាលាកុលំ អកា។

១៨៥ “មុច្ចលិន្ទំ មហាសេលំ, មេរុមូលនទន្តេ [មេរុមន្ទារទន្ធអ (សិ. បី.), មេរុ មន្ទារទន្ធអ (ស្យា.)];
សាសបារិវិ សព្ពានិ, ឯកេនគ្គហិ មុដ្ឋិនា។

១៨៦ “អង្គលក្កេន ឆាទេសិ, ភាករំ សនិសាករំ;
ចន្ទសូរសហស្សានិ, អាវេឡមិវ ធារយិ។

១៨៧ “ចតុសាករតោយានិ, ធារយិ ឯកបាណិនា;
យុតន្តជលទាការំ, មហាវស្សំ បវស្សថ។

១៨៨ “ចក្កវត្តិ សបរិសំ, មាបយិ សា នភត្តលេ;
គុវុឡំ ទ្វិរទំ សីហំ, វិនទន្តំ បទស្សយិ។

១៨៩ “ឯកិកា អភិនិម្មិត្វា, អប្បមេយ្យំ ភិក្ខុនីគណំ;
បុន អន្តរជាបេត្វា, ឯកិកា មុនិមព្រវិ។

១៩០ “មាតុច្ឆា តេ មហាវិ, តវ សាសនកាវិកា;
អនុប្បត្តា សកំ អត្ថំ, បាទេ វន្ទាមិ ចក្កម។

១៩១ “ទស្សេត្វា វិវិធា ឥទ្ធវិ, ឱរោហិត្វា នភត្តលា;
វន្ទិត្វា លោកបដ្ឋោតំ, ឯកមន្តំ និសិទិ សា។

១៩២ “សា វិសវស្សសតិកា, ជាតិយាហំ មហាមុនេ;
អលមេត្តាវតា វិវ, និព្ពាយិស្សាមិ នាយក។

១៩៣ “តទាតិវិម្ពិតា សព្ពា, បរិសា សា កតញ្ញលី;
អរោចយ្យេ កថំ អាសិ, អតុលិន្ទិបរក្កមា។

១៩៤ បន្ទុកមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មេសុ ចក្កមា;
តតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ឈិន្ទ នាយកោ។

១៩៥ “តទាហំ ហំសវតិយំ, ជាតាមច្ចកុលេ អហំ;
សញ្ញាបការសម្បន្នេ, តទ្វេ ជិតេ មហន្ទនេ។

១៩៦ “កទាចិ បិតុនា សទ្ធិ, ទាសិតណបុរក្ខតា;
មហតា បរិវារេន, តំ ឧបេច្ច នរាសកំ។

១៩៧ “វាសវំ វិយ វស្សន្តំ, ធម្មមេឃំ អនាសវំ [ប្រវស្សយំ (ក.)];
សវទាទិច្ចសទិសំ, វសិជាលសមុជ្ឈលំ [វសិមាលាកុលំ ជិនំ (សី. ស្យា.), វសិជាលាកុលំ ជិនំ (បី.)]។

១៩៨ “ទិស្វា ចិត្តំ បសាទេត្វា, សុត្វា ចស្ស សុភាសិតំ;
មាតុច្ចំ ភិក្ខុនី អគ្គេ, បបេន្តំ នរនាយកំ។

១៩៩ “សុត្វា ទត្វា មហាទានំ, សត្តាហំ តស្ស តាទិនោ;
សសង្ឃស្ស នរក្កស្ស, បច្ចយានិ ពហូនិ ច។

២០០ “នីបច្ច បាទមូលម្ហិ, តំ ហានមភិបត្តយី;
តតោ មហាបរិសតិ, អរោច ឥសិសត្តមោ។

២០១ “យា សសង្ឃំ អភោជេសិ, សត្តាហំ លោកនាយកំ;
តមហំ ភិក្ខុយិស្សាមិ, សុណាថ មម ភាសតោ។

២០២ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
តោតមោ នាម តោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

២០៣ “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទា, ឱរសា ធម្មនិម្ពិតា;
តោតមី នាម នាមេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវិកា។

២០៤ “តស្ស ពុទ្ធស្ស មាតុច្ឆា, ជីវិតាបាទិកា [ជីវិតបាលិកា (ស្យា.)] អយំ;
វត្តញ្ញនព្វ អគ្គត្ថំ, ភិក្ខុនីនំ លភិស្សតិ។

២០៥ “តំ សុត្វាន បមោទិត្វា [តំ សុត្វាហំ បមុទិតា (សី. ស្យា. បី.)], យាវជីវំ តទា ជិនំ;
បច្ចយេហិ ឧបជ្ឈិត្វា, តតោ កាលង្គតា អហំ។

២០៦ “តាវតិសេសុ ទេវេសុ, សព្ពកាមសមិទ្ធិសុ;
នីព្ពត្តា ទសហង្កេហិ, អញ្ជេ អភិភវិ អហំ។

២០៧ “រូបសន្នេហិ គន្ធនេហិ, រសេហិ ផុសនេហិ ច;
អាយុនាបិ ច វណ្ណេន, សុខេន យសសាបិ ច។

២០៨ “តថេវាធិបតេយ្យេន, អធិគយ្ហ វិរោចហំ;
អហោសិ អមវិន្ទស្ស, មហោសិ ទយិតា តហិ។

២០៩ “សំសារេ សំសរន្តីហំ, កម្មវាយុសមេវិតា;
កាសិស្ស រញ្ជោ វិសយេ, អជាយី ទាសតាមកោ។

២១០ “បញ្ចទាសសតានុនា, និវសន្តិ តហិ តទា;
សញ្ញេសំ តត្ថ យោ ជេដ្ឋោ, តស្ស ជាយា អហោសហំ។

២១១ “សយម្ពុនោ បញ្ចសតា, តាមំ បិណ្ឌយ បាវិសុំ;
តេ ទិស្វាន អហំ តុដ្ឋា, សហ សញ្ញាហិ តត្ថិតិ [ញាតិភិ (សី. ស្យា. បី.)]។

២១២ “បូកា ហុត្វាវ សញ្ញាយោ [កត្វា បញ្ចសតកុដី (សី. ស្យា.)], ចតុមាសេ ឧបដ្ឋហំ [ឧបដ្ឋិយ (សី. ស្យា. បី.)];
តិចីវរានិ ទត្វាន, សំសរិម្ហ [បសន្នាម្ហ (ស្យា.)] សសាមិកា។

២១៣ តតោ ចុតា សញ្ញាបិ តា, តាវតីសគតា មយំ;
បច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, ជាតា ទេវទហេ បុរោ។

២១៤ “បិតា អញ្ជនសក្កោ មេ, មាតា មម សុលក្ខណៈ;
តតោ កបិលវត្ថុស្មី, សុទ្ធោទនយំ គតា។

២១៥ “សេសា [សញ្ញា (ស្យា.)] សក្យកុលេ ជាតា, សក្យានំ យរមាគម្មំ;
អហំ វិសិដ្ឋា សញ្ញាសំ, ជិនស្សាបាទិកា អហំ។

២១៦ “មម បុត្តោភិនិក្ខម្ម [ស មេ បុត្តោ... (ស្យា.)], ពុទ្ធោ អាសិ វិនាយកោ;
បច្ឆាហំ បព្ពជិត្វាន, សតេហិ សហ បញ្ចហិ។

២១៧ “សាកិយានីហិ ជីវាហិ, សហ សន្តិសុខំ ផុសិ;
យេ តទា បុព្ពជាតិយំ, អម្ពាកំ អាសុ សាមិនោ។

២១៨ “សហបុព្ពស្ស កត្តារោ, មហាសមយការកា;
ផុសិសុ អរហត្ថំ តេ, សុគតេនានុកម្មិតា។

២១៩ “តទេគរា ភិក្ខុនិយោ, អារុហិសុ នភត្តលំ;
ស័គតា [ឧគតា (សី.)] វិយ តារាយោ, វិរោចិសុ មហិទ្ធិកា។

២២០ “ភទ្ធិ អនេកា ទស្សេសុំ, បិទ្ធព្វនិកតី យថា;
កម្មារោ កនកស្សេវ, កម្មញ្ញស្ស សុសិក្ខិតោ [បុណ្ណកម្មេសុ សិក្ខិតា (ស្យា.)]។

២២១ “ទស្សេត្វា បាដិហីរានិ, វិចិត្តានិ [វិវិជានិ (ស្យា.)] ពហូនិ ច;
តោសេត្វា វាទិបវរំ, មុនី សបរិសំ តទា។

២២២ “ឱរោហិត្វាន គគនា, វន្តិត្វា ឥសិសត្ថម៌;
អនុញ្ញាតា នរក្កេន, យថាហានេ និសិទិសុំ។

២២៣ “អហោនុកម្មិតា អម្ពំ, សញ្ញាសំ ចិរ គោតមិ;
វាសិតា តវ បុព្ពេហិ, បត្តា នោ អាសវក្ខយំ។

២២៤ “កិលេសា ឈាបិតា អម្ពំ, ភវា សព្ពេ សមូហតា;
នាគីវ ពន្ធនំ ឆេត្វា, វិហរម អនាសវា។

២២៥ “ស្វាគតំ វត នោ អាសិ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ;
តីស្សោ វិដ្ឋា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

២២៦ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

២២៧ “ភទ្ធិសុ ច វសី ហោម, ទិញ្ញាយ សោគធាតុយា;
ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស, វសី ហោម មហាមុនេ។

២២៨ “បុព្ពេនិវាសំ ជានាម, ទិព្ពចក្ក វិសោធិតំ;
សញ្ញាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពរោ។

២២៩ “អត្ថេ ធម្មេ ច នេរុត្តេ, បដិភានេ [បដិភាណេ (សី. ស្យា.)] ច វិជ្ជតិ;
ញ្ញាណំ អម្ពំ មហាវិរំ, ឧប្បន្នំ តវ សន្តិកេ។

២៣០ “អស្មាភិ បរិចិណ្ឌេសិ, មេត្តចិត្តាហិ នាយក;
អនុជានាហិ សញ្ញាសំ [សញ្ញាយោ (ស្យា. បី.)], និព្វានាយ មហាមុនេ។

២៣១ “និព្វាយិស្សាម តច្ឆេវ, កី វក្ខាមិ វទន្តិយោ;
យំស្ស ទានិ ច វោ កាលំ, មញ្ញថាតិ ជិនោព្រវិ។

២៣២ “គោតមិអាទិកា តាយោ, តទា ភិក្ខុនិយោ ជិនំ;

វន្តិកា អាសនា តម្កា, វុដ្ឋាយ អគមីសុ តា។

២៣៣ “មហតា ជនកាយេន, សហ លោកគ្គនាយកោ;
អនុសំយាយី សោ [អនុសំសារយី (ស្យា. ក.)] វិរោ, មាតុច្ចំ យាវកោដ្ឋកំ។

២៣៤ “តទា នីបតិ បាទេសុ, គោតមី លោកពន្ធនោ;
សំហេរ តាហិ សញ្ញាហិ, បច្ឆិមំ បាទវន្តនំ។

២៣៥ “តទំ បច្ឆិមកំ មឃ្លំ, លោកនាថស្ស ទស្សនំ;
ន បុនោ អមតាការំ, បស្សិស្សាមិ មុខំ តវ។

២៣៦ “ន ច មេ វន្តនំ [វន្តនំ (ក.)] វិរ, តវ បាទេ សុកោមលេ;
សំម្ពុសិស្សតិ លោកគ្គ, អដ្ឋ គច្ឆាមិ និព្ពតី។

២៣៧ “បេន កី តវានេន, ទិដ្ឋេ ធម្មេ យថាតថេ;
សព្ពំ សង្ខតមេវេតំ, អនស្សាសិកមិត្តវ។

២៣៨ “សា សហ តាហិ គន្ធាន, ភិក្ខុនុបស្សយំ សកំ;
អន្ទបល្លង្កមាភុជ្ជ, និសិទិ បរមាសនេ។

២៣៩ “តទា ឧបាសិកា តត្ថ, ពុទ្ធសាសនវច្ឆលា;
តស្សា បវត្តិ សុត្វាន, ឧបេសុំ បាទវន្តិកា។

២៤០ “ករេហិ ឧរំ បហន្តា, ឆិន្ទមូលា យថា លតា;
វោទន្តា ករុណំ វរំ, សោកដ្ឋា ភូមិបាតិតា។

២៤១ “មា នោ សរណទេ នាថេ, វិហាយ គមិ និព្ពតី;
នីបតិក្វាន យាបាម, សញ្ញាយោ សិរសា មយំ។

២៤២ “យា បធានតមា តាសំ, សន្ធា បញ្ញា ឧបាសិកា;
តស្សា សីសំ បមជ្ឈន្តិ, តទំ វចនមព្រវិ។

២៤៣ “អលំ បុត្តា វិសាទេន, មាវបាសានុវត្តិនា;
អនិច្ចំ សង្ខតំ សព្ពំ, វិយោគន្តំ ចលាចលំ។

២៤៤ “តតោ សា តា វិសន្តិកា, បឋមំ ឈានមុត្តមំ;
ទុតិយញ្ច តតិយញ្ច, សមាបន្និ ចតុត្ថកំ។

២៤៥ “អាកាសាយតនញ្ជេវ, វិញ្ញាណាយតនំ តថា;
អាកិញ្ចំ នេវសញ្ញញ្ច, សមាបន្និ យថាក្កមំ។

២៤៦ “បដិលោមេន ឈានានី, សមាបន្និត្ថ គោតមី;
យាវតា បឋមំ ឈានំ, តតោ យាវចតុត្ថកំ។

២៤៧ “តតោ វុដ្ឋាយ និព្ពាយិ, ទីបច្ឆិវ និរាសវា [និរាសនា (សី. បី.)];
ភូមិបាលោ មហា អាសិ, នភសា វិជ្ជតា បតិ។

២៤៨ “បនាទិកា ទុន្តភិយោ, បរិទេវីសុ ទេវតា;
បុប្ផុដ្ឋី ច គគនា, អភិវស្សថ មេទនី។

២៤៩ “កម្មីតោ មេរុរាជាបិ, រដ្ឋមជ្ឈេ យថា នដោ;
សោកេន បាតិទីនោវ វិរោ អាសិ សាគរោ។

២៥០ “ទេវា នាកាសុរា ព្រហ្មា, សំវិគ្គាហីសុ តដ្ឋណេ;
‘អនិច្ចា វត សង្ខារា, យថាយំ វិលយំ គតា’។

២៥១ “យា ចេ មំ បរិវាវីសុ, សត្ត សាសនកាវិកា;
តាយោបិ អនុបាទានា, ទីបច្ឆិ វិយ [ទីបសិខា វិយ (ស្យា.)] និព្ពតា។

២៥២ ហា យោគា វិប្បយោគន្តា, ហានិច្ចំ សព្វសង្ខតំ;
ហា ជីវិតំ វិនាសន្តំ, ឥច្ចាសិ បរិទេវនា។

២៥៣ “តតោ ទេវា ច ព្រាហ្មា ច, លោកធម្មានុវត្តនំ;
កាលានុរូបំ កុព្ពន្តិ, ឧបេត្វា ឥសិសត្តមំ។

២៥៤ “តទា អាមន្តយិ សត្តា, អានន្តំ សុតសាកំ [សុតិសាកំ (សី. ស្យា. បី.)];
‘គុច្ឆានន្ត និវេទេហិ, ភិក្ខុនំ មាតុ និព្ពតី’។

២៥៥ “តទានន្នោ និរានន្នោ, អស្សនា បុណ្ណលោចនោ;
គគ្គរេន សវេនាហ, ‘សមាគច្ឆន្ត ភិក្ខុវោ’។

២៥៦ “បុព្វទក្ខិណបច្ឆាសុ, ឧត្តរាយ ច សន្តិកេ;
សុណន្ត ភាសិតំ មយ្ហំ, ភិក្ខុវោ សុគតោរសា។

២៥៧ “យា វឌ្ឍយិ បយត្តេន, សរីរំ បច្ឆិមំ មុនេ;
សា គោតមី គតា សន្តិ, តារាវ សុវិយោទយេ។

២៥៨ “ពុទ្ធមាតាតិ បញ្ញត្តិ [សញ្ញត្តិ (ស្យា.)], វេបយិត្វា គតាសមំ;
នំ យត្ថ បញ្ចនេត្តោបិ, គតី [គតំ (សី. បី.), គត្ថ (ស្យា.)] ទក្ខតិ នាយកោ។

២៥៩ “យស្សតិ សុគតេ សទ្ធា, យោ ច បិយោ មហាមុនេ;
ពុទ្ធមាតុស្ស [ពុទ្ធមាតរិ (សី.), ពុទ្ធស្ស មាតុ (ស្យា.)] សក្ការំ, ករោតុ សុគតោរសោ’។

២៦០ “សុទ្ធវដ្ឋាបិ តំ សុត្វា, សីយមាគច្ឆ ភិក្ខុវោ;
កេចិ ពុទ្ធានុភាវេន, កេចិ ឥទ្ធិសុ កោវិទា។

២៦១ “ក្នុងគារវរេ រម្មេ, សព្វសោណ្ឌមយេ សុភេ;
មញ្ចកំ សមារោបេសុំ, យត្ថ សុត្វាសិ គោតមី។

២៦២ “ចត្តារោ លោកបាលា តេ, អំសេហិ សមធារយុំ;
សេសា សក្កាទិកា ទេវា, ក្នុងគារេ សមគ្គហុំ។

២៦៣ “ក្នុងគារានិ សញ្ញានិ, អាសុំ បញ្ចសតានិបិ;
សំវទាទិច្ឆវណ្ណានិ, វិស្សកម្មកតានិ ហិ។

២៦៤ “សញ្ញា តាបិ ភិក្ខុនិយោ, អាសុំ មញ្ចេសុ សាយិតា;
ទេវានំ ខន្ធមារុទ្ធា, និយ្យន្តិ អនុបុព្វសោ។

២៦៥ “សព្វសោ ឆាទិតំ អាសិ, វិគាទេន នភត្តលំ;
សតារា ចន្ទស្សរា ច, លញ្ជិតា កនកាមយា។

២៦៦ “បដាកា ឧស្សិតានេកា, វិគតា បុប្ផកញ្ញកា;
ឱគតាកាសបទុមា [ឱគតាកាសច្ចមាវ (បី.)], មហិយា បុប្ផមុត្តតំ។

២៦៧ “ទស្សន្តិ ចន្ទសុវិយា, បជ្ជលន្តិ ច តារកា;
មជ្ឈំ គតោបិ ចាទិច្ចោ, ន តាបេសិ សសី យថា។

២៦៨ “ទេវា ទិព្ពេហិ គន្លេហិ, មាលេហិ សុរភីហិ ច;
វាទិគេហិ ច នច្ចេហិ, សង្កឹតីហិ ច បូជយុំ។

២៦៩ “នាគាសុរា ច ព្រាហ្មានោ, យថាសត្តិ យថាពលំ;
បូជយិសុ ច និយ្យន្តិ, និព្ពតំ ពុទ្ធមាតរំ។

២៧០ “សញ្ញាយោ បុរតោ នីតា, និព្ពតា សុគតោរសា;
គោតមី និយ្យតេ បច្ឆា, សក្កតា ពុទ្ធបោសិកា។

២៧១ “បុរតោ ទេវមនុស្សា, សនាគាសុរាព្រាហ្មកា;

បច្ឆា សសារកោ ពុទ្ធោ, បូជតំ យាតិ មាតុយា។

២៧២ “ពុទ្ធស្ស បរិនិព្វានំ, នេទិសំ អាសិ យាទិសំ;
គោតមីបរិនិព្វានំ, អតេវច្ឆរិយំ [អតីវច្ឆរិយំ (សព្ពត្ថ) មោគល្លានព្យាករណំ ឱលោកេតព្ធំ] អហុ។

២៧៣ “ពុទ្ធោ ពុទ្ធស្ស និព្វានេ [ន ពុទ្ធោ ពុទ្ធនិព្វានេ (ស្សា. បី.)], នោបដិយាទិ [នោបទិស្សតិ (សី. បី.), សាវិ
បុត្តាទិ (ស្សា.)] ភិក្ខុវេរោ;
ពុទ្ធោ គោតមិនិព្វានេ, សាវិបុត្តាទិកា គថា [យថា (ស្សា.)]។

២៧៤ “ចិត្តកានិ ករិត្វាន, សព្ពគន្ធមយានិ តេ;
គន្ធទុណ្ណបកិណ្ណានិ, ឈាបយីសុ ច តា តហិ។

២៧៥ “សេសភាគានិ ឧប្បិសុ, អដ្ឋិ សេសានិ សព្ពសោ;
អានន្ទោ ច គទាវោច, សំវេគជនកំ វចោ។

២៧៦ “គោតមី និធនំ យាតា, ឧប្បញ្ញស្សា សរិកំ;
សង្កេតំ ពុទ្ធនិព្វានំ, ន ចិវេន ភវិស្សតិ។

២៧៧ “តតោ គោតមិធាតុនិ, តស្សា បត្តកតានិ សោ;
ឧបនាមេសិ នាថស្ស, អានន្ទោ ពុទ្ធចោទិតោ។

២៧៨ “បាណិនា តានិ បគ្គយ្ហ, អវោច ឥសិសត្តមោ;
មហតោ សាវន្តស្ស, យថា រុក្ខស្ស គិដ្ឋតោ។

២៧៩ “យោ សោ មហត្ថវោ ខន្ទោ, បលុដ្ឋេយ្យ អនិច្ចតា;
តថា ភិក្ខុនិសង្ឃស្ស, គោតមី បរិនិព្វតា។

២៨០ “អហោ អច្ឆរិយំ មយ្ហំ [អានន្ត បស្ស ពុទ្ធស្ស (ស្សា.)], និព្ពតាយបិ មាតុយា;
សរិមេត្តសេសាយ, នត្ថិ សោកបរិទ្ធវោ [ន សោកបរិទេវនា (ស្សា.)]។

២៨១ “ន សោចិយា បវេសំ សា, គិណ្ណសំសារសាគរា;
បំរិជ្ជិតសន្តាបា, សិគិភ្ចតា សុនិព្ពតា។

២៨២ “បណ្ឌិតាសិ មហាបញ្ញា, បុថុបញ្ញា តថេវ ច;
វត្ថុញ្ញ ភិក្ខុនីនំ សា, ឯវំ ធារេថ ភិក្ខុវេរោ។

២៨៣ “ភទ្ទិសុ ច វសី អាសិ, ទិញ្ញាយ សោតធាតុយា;
ចេតោបរិយញ្ញណស្ស, វសី អាសិ ច គោតមី។

២៨៤ “បុព្វេនិវាសមញ្ញាសិ, ទិព្ពចក្ខុ វិសោធិតំ;
សព្ពាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ តស្សា បុនព្ពវោ។

២៨៥ “អត្ថធម្មនិរុត្តិសុ, បដិភានេ តថេវ ច;
បរិសុទ្ធិ អហុ ញ្ញាណំ, តស្មា សោចនិយា ន សា។

២៨៦ “អយោយនហតស្សេវ, ជលតោ ជាតវេទស្ស;
អនុបុព្ពបសន្តស្ស, យថា ន ញ្ញាយតេ គតិ។

២៨៧ “ឯវំ សម្មា វិមុត្តានំ, កាមពន្លោយតាវិនំ;
បញ្ញាបេតុំ គតិ នត្ថិ, បុត្តានំ អចលំ សុខំ។

២៨៨ “អត្ថទីបា តតោ ហោថ, សតិបដ្ឋានកោចរា;
ភាវេត្វា សត្តពោជ្ឈង្កេ, ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សថ”។

ឥត្ថំ សុទំ មហាបជាបតិគោតមី ឥមា គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

មហាបជាបតិគោតមីថេរិយាបទានំ សត្តមំ។

៨. ខេមាថេរីអបទាន់

២៨៩ “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មេសុ ចក្ខុមា;
តំតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ឈិនោយកោ។

២៩០ “តទាហំ ហំសវតិយំ, ជាតា សេដ្ឋិកុលេ អហំ [អហុ (ស្យា.)];
នានារតនបដ្ឋោតេ, មហាសុខសមប្បិទា។

២៩១ “ឧបេត្វា តំ មហារីរិ, អស្សោសិ ធម្មទេសនំ;
តំតោ ជាតប្បសាទាហំ, ឧបេមិ សរណំ ជិនំ។

២៩២ “មាគរំ បិគរំ ចាហំ, អាយាចិត្វា វិនាយកំ;
នីមន្តយិត្វា សត្តាហំ, ភោជយី សហសាវកំ។

២៩៣ “អភិក្កន្តេ ច សត្តាហេ, មហាបញ្ញានមុត្តមំ;
ភិក្ខុនី ឯតទក្កម្ហិ, បបេសិ នរសារថិ។

២៩៤ “តំ សុត្វា មុទិតា ហុត្វា, បុនោ តស្ស មហេសិនោ;
កាវំ កត្វាន តំ ឃានំ, បណិបច្ច បណិទហិ។

២៩៥ “តតោ មម ជិនោ [មំ ស ជិនោ (ស្យា.)] អាហ, ‘សិជ្ឈតំ បណិជី តរំ;
សំសង្ឃេ មេ កតំ កាវំ, អប្បមេយ្យផលំ តយា។

២៩៦ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
តោតមោ នាម តោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

២៩៧ “តស្ស ធម្មេសុ នាយាទា, ឱរសា ធម្មនិម្មិតា;
ឯតទក្កមនុប្បត្តា, ខេមា នាម ភវិស្សតិ។

២៩៨ “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជំហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីស្វបតា អហំ។

២៩៩ “តតោ ចុតា យាមមតំ, តតោហំ តុសិតំ តតា;
តតោ ច និម្មានរតី, វសវត្តិបុរំ តតោ។

៣០០ “យត្ថ យត្ថបបដ្ឋាមិ, តស្ស កម្មស្ស វាហសា;
តត្ថ តត្ថេវ រាជ្ជនំ, មហេសិត្តមការយី។

៣០១ “តតោ ចុតា មនុស្សត្ថេ, រាជ្ជនំ ចក្កវត្តិនំ;
មណ្ឌលីនញ្ច រាជ្ជនំ, មហេសិត្តមការយី។

៣០២ “សម្បត្តិ អនុភោត្វាន, ទេវេសុ មនុជេសុ ច;
សព្ពត្ថ សុខិតា ហុត្វា, នេកកប្បេសុ សំសរិ។

៣០៣ “ឯកនុតិកោ កប្បេ, វិបស្សី លោកនាយកោ;
ឧប្បជ្ឈិនោ ចារុទស្សនោ [ចារុនយនោ (សិ. បី.)], សព្ពធម្មវិបស្សកោ។

៣០៤ “តមហំ លោកនាយកំ, ឧបេត្វា នរសារថិ;
ធម្មំ ភណិតំ សុត្វាន, បព្ពជី អនគារិយំ។

៣០៥ “ទសវស្សសហស្សានិ, តស្ស វិស្ស សាសនេ;
ព្រាហ្មចរិយំ ចរិត្វាន, យុត្តយោគា ពហុស្សតា។

៣០៦ “បច្ចយាការកុសលា, ចតុសច្ចវិសារទា;
នីបុណា ចិត្តកថិកា, សត្តសាសនការិកា។

៣០៧ “តតោ ចុតាហំ តុសិតំ, ឧបបន្នា យសស្សិនី;
អភិភោមិ តហិ អញ្ជេ, ព្រាហ្មចារិផលេនហំ។

៣០៨ យត្ថ យត្ថបបន្ទាហំ, មហាកោតា មហន្ទនា;
មេធាវិនី សីលវតី **[រូបវតី (សី. ស្យា. បី.)]**, វិនិតបវិសាបិ ច។

៣០៩ “ភវាមិ ភេន កម្មេន, យោភេន ជិនសាសនេ;
សញ្ញា សម្បត្តិយោ មយ្ហំ, សុលភា មនសោ បិយា។

៣១០ “យោបិ មេ ភវតេ ភត្តា, យត្ថ យត្ថ គតាយបិ;
វិមាណេតិ ន មំ កោចិ, បដិបត្តិពលេន មេ។

៣១១ “ឥមម្ហិ ភទ្ទកេ កប្បេ, ព្រហ្មពន្ធ មហាយសោ;
នាមេន កោណាគមនោ, ឧប្បជ្ឈិ វទតំ វរោ។

៣១២ “តទា ហិ ពារាណសិយំ, សុសមិទ្ធកុលប្បជា **[សុសមិទ្ធិ... (ស្យា.)]**;
ជនញ្ញានី សុមេធា ច, អហម្មិ ច តយោ ជនា។

៣១៣ “សង្ខារាមមទាសិម្ហ, ទានសហាយិកា បុរេ **[នេភេ សហស្សិកេ មុនេ (ស្យា.), ទានំ សហស្សិកំ មុនេ (បី.)]**;
សង្ខស្ស ច វិហារម្មិ **[សស័យស្ស វិហារំ ហិ (ស្យា. បី.)]**, ឧទ្ទិស្ស ការិកា **[នាយិកា (បី.)]** មយំ។

៣១៤ “តតោ ចុតា មយំ សញ្ញា, តាវតីសុបតា អហំ;
យំសសា អគ្គតំ បត្តា, មនុស្សេសុ តថេវ ច។

៣១៥ “ឥមស្ថិយេវ កប្បម្ហិ, ព្រហ្មពន្ធ មហាយសោ;
កស្សបោ នាម គោត្តេន, ឧប្បជ្ឈិ វទតំ វរោ។

៣១៦ “ឧបដ្ឋាកោ មហេសិស្ស, តទា អាសិ នវិស្សរោ;
កាសិរាជា គិគី នាម, ពារាណសិបុរុត្តមេ។

៣១៧ “តស្សាសិ ជេដ្ឋិកា ជីតា, សមណី តតិ វិស្សតា;
ធម្មំ សុត្វា ជិនគ្គស្ស, បព្ពជ្ជំ សមរោចយិ។

៣១៨ “អនុជានី ន នោ តាតោ, អតារេវ តទា មយំ;
វិសវស្សសហស្សានិ, វិចរិម្ហ អគន្ធិតា។

៣១៩ “កោមាវិព្រហ្មចរិយំ, រាជកញ្ញា សុខេជីតា;
ពុទ្ធនាបដ្ឋាននិរតា, មុទិតា សត្ត ជីតរោ។

៣២០ “សមណី សមណគុត្តា ច, ភិក្ខុនី ភិក្ខុទាយិកា;
ធម្មា ចេវ សុធម្មា ច, សត្តមី សង្ឃទាយិកា។

៣២១ “អហំ ឧប្បលវណ្ណ ច, បដាចារា ច កុណ្ឌលា;
កីសាគោតមី ធម្មទិន្នា, វិសាខា ហោតិ សត្តមី។

៣២២ “កុទាចិ សោ នរាទិច្ចោ, ធម្មំ ទេសេសិ អព្ពតំ;
មហានិទានសុត្តន្តំ, សុត្វា តំ បរិយាបុណី។

៣២៣ “តេហិ កម្មេហិ សុភតេហិ, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ឆហំ។

៣២៤ “បុច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, សាកលាយ បុរុត្តមេ;
រញ្ជោ មទ្ធស្ស ជីតាម្ហិ, មនាបា ទយិតា បិយា។

៣២៥ “សហ មេ ជាតមគ្គម្ហិ, ខេមំ តម្ហិ បុរេ អហុ;
តតោ ខេមាតិ នាមំ មេ, គុណតោ ឧបបជ្ជថ។

៣២៦ “យទាហំ យោព្ពនំ បត្តា, រូបលាវញ្ញភូសិតា **[រូបវណ្ណវិភូសិតា (ស្យា.), រូបវន្តា វិភូសិតា (បី.), រូបវិលាសភូសិតា (ក.)]**;

តទា អទាសិ មំ តាតោ, ពិម្ពិសាវស្ស រាជិនោ។

៣២៧ “កស្សាហំ សុប្បិយា អាសី, រូបកេ លាយនេ វតា;
រូបានំ ទោសវាទីតិ, ន ឧបេសិ មហាទយំ។

៣២៨ “ពិម្ពិសារោ តទា រាជា, មមានុក្កហពុទ្ធិយា;
វណ្ណយិត្វា វេឡូវនំ, កាយកេ គាបយី មមំ។

៣២៩ “រម្មំ វេឡូវនំ យេន, ន ទិដ្ឋំ សុគតាលយំ;
ន កេន នន្ទនំ ទិដ្ឋំ, ឥតិ មញ្ញាមសេ មយំ។

៣៣០ “យេន វេឡូវនំ ទិដ្ឋំ, ននន្ទននន្ទនំ;
សុទិដ្ឋំ នន្ទនំ កេន, អមវិន្ទសុនន្ទនំ។

៣៣១ “វិហាយ នន្ទនំ ទេវា, ឱតវិត្វា មហិតលំ [មហិតលេ (ស្យា. បី.)];
រម្មំ វេឡូវនំ ទិស្វា, ន តប្បន្តិ សុវិជ្ជិតា។

៣៣២ “រាជបុញ្ញេន និព្ពត្តំ, ពុទ្ធបុញ្ញេន ភូសិតំ;
កោ វត្តា តស្ស និស្សេសំ, វេស្ស គុណសញ្ញយំ។

៣៣៣ “កំ សុត្វា វេសមិទ្ធំ, មម សោគមនោហរំ;
ទដ្ឋកាមា តមុយ្យានំ, រញ្ជោ អាហេចយី តទា។

៣៣៤ “មហតា បរិវារេន, តទា ច សោ [តទា មំ សោ (ស្យា. បី.)] មហិបតិ;
មំ បេសេសិ [សំបេសេសិ (ស្យា.), សម្មាបេសិ (បី.)] តមុយ្យានំ, ទស្សនាយ សមុស្សកំ។

៣៣៥ “កច្ច បស្ស មហាកោគេ, វេនំ នេត្តរសាយនំ;
យំ សទា ភាតិ សិរិយា, សុគតាភានុរញ្ជិតំ។

៣៣៦ “យទា ច បិណ្ឌាយ មុនិ, គិរិព្ពជបុរុត្តមំ;
បរិវិដ្ឋោហំ តទាយេវ, វេនំ ទដ្ឋមុបាកមី។

៣៣៧ “តទា តំ ផុល្លវិបិនំ, នានាភមរក្ខជិតំ;
កោកិលាគីតសហិតំ, មយូរគណនច្ចិតំ។

៣៣៨ “អប្បសន្ធមនាភិណ្ណំ, នានាចង្កមភូសិតំ;
កុដិមណ្ឌបសង្កិណ្ណំ, យោគីវរិវាទិតំ។

៣៣៩ “វិចរន្តី អមញ្ជិស្សំ, សផលំ នយនំ មម;
តត្ថាបិ តរុណំ ភិក្ខុ, យុត្តំ ទិស្វា វិចិន្តយី។

៣៤០ “វ្លទិសេ វិបិនេ រម្មេ, បិកោយំ នវយោព្ពនេ;
វេសន្តមិវ កន្តេន, រូបេន ច សមន្និកោ។

៣៤១ “និសិន្នោ រុក្ខមូលម្ហិ, មុណ្ណោ សង្ខាដិបារុកោ;
លាយកេ វេតយំ ភិក្ខុ, ហិត្វា វិសយជំ វតី។

៣៤២ “ននុ នាម គហដ្ឋេន, កាមំ ភុត្វា យថាសុខំ;
បច្ឆា ជិន្នេន ធម្មោយំ, ចរិតញោ សុភទ្ធកោ។

៣៤៣ “សុញ្ញកន្តិ វិទិត្វាន, គន្ធកេហំ ជិនាលយំ;
ឧបេត្វា ជិនមទ្ធកំ, ឧទយន្តំ ភាករំ។

៣៤៤ “ឯកកំ សុខមាសិនំ, ពិជមាសំ វិគីយា;
ទិស្វានេវ វិចិន្តេសី, នាយំ លូខោ នរាសកោ។

៣៤៥ “សា កញ្ញា កនកាភាសា, បទុមាននលោចនា;
ពិម្ពោដ្ឋិ កុន្ទទសនា, មនោនេត្តរសាយនា។

៣៤៦ ហេមទោលាភសវនា [ហេមទោលា សុវទីនា (ស្យា.)], កលិកាការសុត្តន្តី [កលសាការសុត្តន្តី (សី. បី.), កមលាការសុត្តន្តី (ស្យា.)];

វេទិមជ្ឈាវ សុស្សោណី [កនុមជ្ឈាវ សុស្សោណី (សី.), វេទិមជ្ឈាវ វរសោណី (ស្យា. បី.)], រម្កោរ បារុក្ខសនា។

៣៤៧ វត្តសកុបសំព្យាសា, នីលមដ្ឋនិវាសនា;

អតប្បនេយ្យរូបេន, ហាសភាវសមន្និតា [ហាវភាវសមន្និតា (សី.), សព្វាករណមណ្ឌិតា (ស្យា.)]។

៣៤៨ ទិស្វា តមេវំ ចិន្តេសី, អហោយមភិរូបិនី;

និមយានេន នេត្តេន, ទិដ្ឋបុព្វា កុទាចនំ។

៣៤៩ តតោ ជរាភិក្ខុតា សា, វិវណ្ណា វិកតាននា;

ភិន្នទន្តា សេតសិរា, សលាលា វទនាសុចិ។

៣៥០ “សង្ខិត្តកណ្ណា សេតក្ខី, លម្ពាសុភបយោធា;

វលិវិតតសព្ពដ្ឋី, សិរាវិតតទេហិនី។

៣៥១ “នតង្គា ទណ្ឌទុតិយា, ឧប្បាសុលិកតា [ឧប្បណ្ណបណ្ណកា (សី. ស្យា.)] កិសា;

បំវេធមានា បតិកា, និស្សសន្តី មុហុំ មុហុំ។

៣៥២ តតោ មេ អាសិ សំវេតោ, អព្ពតោ លោមហំសនោ;

ជីវត្ត រូបំ អសុចី, រមន្តេ យត្ត ពាលិសា។

៣៥៣ “តទា មហាការុណិកោ, ទិស្វា សំវិគ្គមានសំ;

ឧទត្តចិត្តោ សុតតោ, ឥមា តាថា អភាសថ។

៣៥៤ “អាតុរំ អសុចី បូតី, បស្ស ខេមេ សមុស្សយំ;

ឧគ្យរន្តំ បគ្យរន្តំ, ពាលានំ អភិនន្និតំ។

៣៥៥ “អសុភាយ ចិត្តំ ភាវេហិ, ឯកត្តំ សុសមាហិតំ;

សតិ កាយគតា ត្យត្ត, និព្វិនា ពហុលា ភវ។

៣៥៦ “យថា ឥទំ តថា ឯតំ, យថា ឯតំ តថា ឥទំ;

អជ្ឈត្តញ្ច ពហិទ្ធា ច, កាយេ ឆន្នំ វិរាជយ។

៣៥៧ “អនិមិត្តញ្ច ភាវេហិ, មានានុសយមុជ្ឈហ;

តតោ មានាភិសមយា, ឧបសន្តា ចវិស្សសិ។

៣៥៨ “យេ រាគវត្តានុបតន្តិ សោតំ, សយំ កតំ មក្កដកោវ ជាលំ;

ឯតម្បិ នេត្វាន បរិព្ពជន្តិ, ន បេក្ខិនោ [អនបេក្ខិនោ (សី. ស្យា. បី.)] កាមសុខំ បហាយ។

៣៥៩ តតោ កល្យាណចិត្តំ [កល្យាណចិត្តំ (ស្យា.), កលិកចិត្តំ (បី.)] មំ, ញត្វាន នរសារថិ;

មហានិទានំ ទេសេសិ, សុត្តន្តំ វិនយាយ មេ។

៣៦០ “សុត្វា សុត្តន្តសេដ្ឋំ តំ, បុព្ពសញ្ញមនុស្សវិ;

តត្ថ បិតាវហំ សន្តិ, ធម្មចត្តំ វិសោធយិ។

៣៦១ “និបតិក្វា មហេសិស្ស, បាទមូលម្ហិ តាវទេ;

អច្ចយំ ទេសនត្ថាយ, ឥទំ វចនមព្រវិ។

៣៦២ “នមោ តេ សព្ពទស្សាវី, នមោ តេ កុរុណាករ;

នមោ តេ តិណ្ណសំសារ, នមោ តេ អមតំ ទទ។

៣៦៣ “ទិដ្ឋិគហនបក្ខន្ធា [... បក្ខន្ធា (សី. ស្យា.)], កាមរាគវិមោហិតា;

តយា សម្មា ឧបាយេន, វិនិតា វិនយេ រតា។

៣៦៤ “អនុស្សនេន វិភោតា [វិព្ពាតា (សី.), វិហិតា (ស្យា.)], តាទិសានំ មហេសិនំ;

អនុភោន្តិ មហានុក្ខំ, សត្តា សំសារសាគវេ។

៣៦៥ “យទាហំ លោកសរណំ, អរណំ អរណន្តគំ [មរណន្តគំ (ស្យា.)];
នាទ្ធសាមិ អទ្ធរដ្ឋំ, ទេសយាមិ [ទេសេស្យាមិ (ស្យា.)] គមច្ចយំ។

៣៦៦ “មហាហិតំ វរទទំ, អហិតោតិ វិសង្កិតា;
នោបេសិ រូបនិរតា, ទេសយាមិ គមច្ចយំ។

៣៦៧ “តទា មជ្ជនិក្ខោសោ, មហាការុណិកោ ជិនោ;
អវោច តិដ្ឋ ខេមេតិ, សិញ្ញន្តោ អមតេន មំ។

៣៦៨ “តទា បណម្យ សិរសា, កត្វា ច នំ បទក្ខីណំ;
គន្ធា ទិស្វា នរេតី, តទំ វេនមព្រវី។

៣៦៩ “អហោ សម្មា ឧបាយោ តេ, ចិន្តិតោយមវិន្ទម;
វិនទស្សនកាមាយ, ទិដ្ឋោ និព្ពានតោ មុនិ។

៣៧០ “យទិ តេ រុច្ចតេ រាជ [រាជ (ស្យា.)], សាសនេ គស្ស តាទិនោ;
បព្ពជិស្សាមិ រូបេហំ, និព្ពិន្ទា មុនិវាណិនា' [មុនិវាណិនា (ស្យា. បី.)]។

ទុតិយំ ភាណវំ។

៣៧១ “អញ្ញលី បគ្គហេត្វាន, តទាហ ស មហិបតិ;
អនុជានាមិ តេ ភទ្ទេ, បព្ពដ្ឋា កវ សិជ្ឈតុ។

៣៧២ “បព្ពជិត្វា តទា ចាហំ, អទ្ធមាសេ [សត្តមាសេ (ស្យា.)] ឧបដ្ឋិតេ;
ទីបោទយញ្ច ភេទញ្ច, ទិស្វា សំវិគ្គមានសា។

៣៧៣ “និព្ពិន្ទា សព្ពសង្ខារេ, បច្ចយាការកោវិទា;
ចតុរោយេ អតិក្កម្ម, អរហត្តមបាបុណិ។

៣៧៤ “កុទ្ធិសុ ច វសី អាសី, ទិញ្ចាយ សោតធាតុយា;
ចេតោបរិយញ្ញណស្ស, វសី ចាបិ ភវាមហំ។

៣៧៥ “បុព្ពេនិវាសំ ជានាមិ, ទិព្ពចក្ខុ វិសោធិតំ;
សញ្ញាសវេរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពវោ។

៣៧៦ “អត្ថធម្មនិរុត្តិសុ, បដិភានេ តថេវ ច;
បរិសុទ្ធី មម ញ្ញាណំ, ឧប្បន្នំ ពុទ្ធសាសនេ។

៣៧៧ “កុសលាហំ វិសុទ្ធិសុ, កថាវត្ថុវិសារទា;
អភិធម្មនយញ្ញ ច, វសិប្បត្តាម្ហិ សាសនេ។

៣៧៨ “តតោ តោរណវត្ថុស្មី, រញ្ញា កោសលសាមិនា;
បុច្ឆិតា និបុណេ បព្ពេ, ព្យាករោត្តិ យថាគចំ។

៣៧៩ “តទា ស រាជា សុគតំ, ឧបសង្កម្ម បុច្ឆថ;
តថេវ ពុទ្ធោ ព្យាកាសិ, យថា តេ ព្យាកតា មយា។

៣៨០ “ជិនោ តស្មី តុណោ តុដ្ឋោ, ឯតទគ្គេ បបេសិ មំ;
មហាបញ្ញានមគ្គាតិ, ភិក្ខុនីនំ នរុត្តមោ។

៣៨១ “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ្យំ... បេ... វិហារមិ អនាសវា។
៣៨២ “សាកតំ វត មេ អាសី... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៣៨៣ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
តត្ថ សុទំ ខេមា ភិក្ខុនី តមា តាថាយោ អភាសិតាតិ។

ខេមាថេរិយាបទានំ អដ្ឋមំ។

៩. ឧប្បល្លាសវិហារបទានំ

៣៨៤ ភិក្ខុនី ឧប្បលវណ្ណា, ឥន្ទ្រិយា បារមី គតា;
វន្ទិក្ខា សត្តនោ បាទេ, ឥទំ វចនមព្រាវិ។

៣៨៥ “និគ្គិណ្ឌា ជាតិសំសារំ [ជាតិសំសារា (បី.)], បត្តាហំ អចលំ បទំ;
សព្ពទុក្ខំ មយា ខីណំ, អាវោចេមិ មហាមុនី។

៣៨៦ “យាវតា បរិសា អត្ថិ, បសន្នា ជិនសាសនេ;
យស្សា ច មេបរាជោត្ថិ, ខមន្ត ជិនសម្មទា។

៣៨៧ “សំសារេ សំសន្តិយា [សំសន្តា មេ (ស្យា.)], ខលិតំ មេ សចេ ភវេ;
អាវោចេមិ មហាវីរ, អបរាជំ ខមស្ស តំ [មេ (ស្យា.)]។

៣៨៨ “ឥន្ទ្រិញ្ចាបិ និទស្សេហិ, មម សាសនការិកេ;
ចតស្សោ បរិសា អជ្ឈ, កង្ខំ ជិន្នាហិ យាវតា។

៣៨៩ “ធីតា តុយ្ហំ មហាវីរ, បញ្ញវន្ត ដុតិន្ទរ;
ពហុញ្ច ទុក្ខំ កម្មំ, កតំ មេ អតិទុក្ខរំ។

៣៩០ “ឧប្បលស្សេវ មេ វណ្ណោ, នាមេនុប្បលនាមិកា;
សាវិកា តេ មហាវីរ, បាទេ វន្ទាមិ ចក្ខុម។

៣៩១ “រាហុលោ ច អហញ្ញេវ, នេកជាតិសតេ ពហូ;
ឯកស្និ សម្ពវេ ជាតា, សមានឆន្ទមានសា។

៣៩២ “និព្ពត្តិ ឯកតោ ហោតិ, ជាតិយាបិ ច ឯកតោ [ជាតិសុ ពហុសោ មម (សី.)];
បច្ឆិមេ ភវេ សម្បត្តេ, ឧភោបិ នានាសម្ពា។

៣៩៣ “បុត្តោ ច រាហុលោ នាម, ធីតា ឧប្បលសង្កយា;
បស្ស វីរ មម ឥន្ទ្រិ, ពលំ ទស្សេមិ សត្តនោ។

៣៩៤ “មហាសមុទ្ទេ ចតុរោ, បក្ខិបិ ហត្ថបាតិយំ;
តេលំ ហត្ថគតញ្ញេវ, ខិខ្មោ [វេជ្ជោ (សី. បី.)] កោមារកោ យថា។

៣៩៥ “ឧព្ពត្តយិត្វា បថវី, បក្ខិបិ ហត្ថបាតិយំ;
ចិត្តំ មុញ្ញំ យថា នាម, លុញ្ជិ កោមារកោ យុវា។

៣៩៦ “ចក្កវាឡសមំ បាណី, ឆានយិត្វាន មត្តកេ;
វស្សាបេត្វាន ផុសិតំ, នានាវណ្ណំ បុនប្បនំ។

៣៩៧ “ភូមិ ឧទុក្ខលំ កត្វា, ធម្មំ កត្វាន សក្ខរំ;
សិនេរុំ មុសលំ កត្វា, មទ្ធិ កោមារិកា យថា។

៣៩៨ “ធីតាហំ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស, នាមេនុប្បលសង្កយា;
អភិញ្ញាសុ វសិភូតា, តវ សាសនការិកា។

៣៩៩ “នានាវិកុព្ពនំ កត្វា, ទស្សេត្វា លោកនាយកំ;
នាមកោត្តញ្ច សាវេត្វា [បកាសេត្វា (ស្យា.)], បាទេ វន្ទាមិ ចក្ខុម។

៤០០ “ឥន្ទ្រិសុ ច វសិ ហោមិ, ទិញ្ចាយ សោតធាតុយា;
ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស, វសិ ហោមិ មហាមុនេ។

៤០១ “បុព្ពេនិវាសំ ជានាមិ, ទិព្ពចក្ខុ វិសោធិតំ;
សញ្ញាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពរោ។

៤០២ “អត្ថធម្មនិវត្តិសុ, បដិភានេ តថេវ ច;
ញ្ញាណំ មេ វិបលំ [វិបុលំ (ស្យា.)] សុទ្ធំ, សភាវេន មហេសិនោ។

៤០៣ “បុរិមានំ ជិនគ្គានំ, សង្កមំ តេ និទស្សិតំ [សម្ពុទា ច បរម្មុទា (សី.)];

អធិការ ពហុ មយ្ហ, តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនី។

៤០៤ “យំ មយា បុរិតំ កម្មំ, កុសលំ សរ មេ មុនី;
តវត្ថាយ មហារី, បុញ្ញំ ឧបចិតំ មយា។

៤០៥ “អភព្ពដ្ឋានេ វជ្ជេត្វា, វាយន្តី **[បរិវ្យាដ្ឋន្តិ (សី.), បរិបាចន្តោ (ស្យា.)]** អនាចរំ;
តវត្ថាយ មហារី, ចត្តំ មេ ជីវិតុត្ថមំ។

៤០៦ “ទសកោដិសហស្សានិ , អទាសិ មម ជីវិតំ;
បរិច្ឆេត្តា ច មេ ហោមិ, តវត្ថាយ មហាមុនី។

៤០៧ “តទាតិវិម្ពិតា សព្ពា, សិរសាវ កកញ្ញលី;
អវោចយ្យេ កចំ អាសិ, អតុលិទ្ធិបរក្កមា។

៤០៨ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, នាគកញ្ញា អហំ តទា;
វិមលា នាម នាមេន, កញ្ញានំ សាធុសម្មតា។

៤០៩ “មហោរតោ មហានាគោ, បសន្នោ ជិនសាសនេ;
បទុមុត្តរំ មហាតេជំ, នីមន្តេសិ សសាវកំ។

៤១០ “រតនមយំ មណ្ឌបំ, បល្លង្គំ រតនាមយំ;
រតនំ វាលុកាកិណ្ឌំ, ឧបភោគំ រតនាមយំ។

៤១១ “មគ្គញ្ច បដិយាទេសិ, រតនទ្ធជក្ខសិកំ;
បច្ឆក្កន្ទាន សម្ពុទ្ធំ, វជ្ជន្តោ ត្វិរិយេហិ សោ។

៤១២ “បរិសាហិ ច ចត្វហិ **[បរិសាហិ ចត្វហិ សោ (សី.), បរិសាហិ ចតស្សោ ហិ (បី.)]**, បរិភោ **[សហិតោ (សី.), ជរតេ (ស្យា.), បរេតោ (បី.)]** លោកនាយកោ;
មហោរតស្ស ភវនេ, នីសិទិ បរមាសនេ។

៤១៣ “អន្តំ បានំ ខាទនីយំ, ភោជនញ្ច មហារហំ;
វរំ វរញ្ច បាទាសិ, នាគរាជា មហាយសំ។

៤១៤ “កុញ្ញិត្វាន សម្ពុទ្ធោ, បត្តំ ជោវិត្វា យោនិសោ;
អនុមោទនីយំកាសិ, នាគកញ្ញា មហិទ្ធិកា។

៤១៥ “សព្ពញ្ចំ ផុល្លិតំ ទិស្វា, នាគកញ្ញា មហាយសំ;
បសន្តំ សត្តនោ ចិត្តំ, សុនិពន្ធឯ មានសំ។

៤១៦ “មមញ្ច ចិត្តមញ្ញាយ, ជលធុត្តមនាមកោ;
តស្មី ខណោ មហារិរោ, ភិក្ខុនី ទស្សយិទ្ធិយា។

៤១៧ “ឥទ្ធិ អនេកា ទស្សេសិ, ភិក្ខុនី សា វិសារទា;
បមោទិតា វេទជាតា, សត្តារំ ឥទមព្រវិ **[ឯកទព្រវិ (ស្យា. បី.)]**។

៤១៨ “អទ្ធុសាហំ ឥមំ ឥទ្ធិ, សុមនំ ឥតរាយបិ;
កំចំ អហោសិ សា វិរំ, ឥទ្ធិយា សុវិសារទា។

៤១៩ “ឱរសា មុខតោ ជាតា, ជីតា មម មហិទ្ធិកា;
មមាទុសាសនិករា, ឥទ្ធិយា សុវិសារទា។

៤២០ “ពុទ្ធស្ស វចនំ សុត្វា, ឯវំ បត្តេសហំ តទា **[តុដ្ឋា ឯវំ អវោចហំ (ស្យា.), ឯវមហោសហំ តទា (ក.)]**;
អហម្មិ តាទិសា ហោមិ, ឥទ្ធិយា សុវិសារទា។

៤២១ “បមោទិតាហំ សុមនា, បត្តេ ឧត្តមមានសា **[បត្តឧត្តមមានសា (សី. ស្យា. បី.)]**;
អនាគតម្ហិ អន្ទានេ, វ្យាទិសា ហោមិ នាយកា។

៤២២ “មណិមយម្ហិ បល្លង្កេ, មណ្ឌបម្ហិ បកស្សវេ;

អន្តបាទេន កប្បេត្វា, សសង្ឃំ លោកនាយកំ។

៤២៣ “នាកានំ បរំ បុប្ផំ, អរុណំ នាម ឧប្បលំ;
វណ្ណំ មេ វណ្ណំ ហេតុ, បូជេសី លោកនាយកំ។

៤២៤ “កេន កម្មេន សុកកេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជំហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវគីសមគច្ចហំ។

៤២៥ “តតោ ចុតាហំ មនុស្សេ, ឧបបន្នា សយម្ហូនោ;
ឧប្បលេហិ បដិច្ចន្តំ, បិណ្ឌបាតមទាសហំ។

៤២៦ “ឯកនវុតិកោ កប្បេ, វិបស្សី នាម នាយកោ;
ឧប្បជ្ឈិ ចារុទស្សនោ, សព្ពធម្មេសុ ចក្កមា។

៤២៧ “សេដ្ឋិជីតា តទា ហុត្វា, ពារាណសិបុរុត្តមេ;
នីមន្តេត្វាន សម្ពុទ្ធំ, សសង្ឃំ លោកនាយកំ។

៤២៨ “មហានានំ ទទិត្វាន, ឧប្បលេហិ វិនាយកំ;
ប្លង្គយិត្វា ចេតសាវ [ច តេហេវ (ស្យា. បី.)], វណ្ណសោតំ អបត្តយី។

៤២៩ “តមម្ហិ ភទ្ទកេ កប្បេ, ព្រហ្មពន្ធិ មហាយសោ;
កស្សបោ នាម តោត្តេន, ឧប្បជ្ឈិ វេទំ វរោ។

៤៣០ “ឧបដ្ឋាកោ មហេសិស្ស, តទា អាសិ នវិស្សរោ;
កាសិរាជា ភិក្ខុ នាម, ពារាណសិបុរុត្តមេ។

៤៣១ “តស្សាសិ ទុតិយា ជីតា, សមណគុត្តសង្ឃយា;
ធម្មំ សុត្វា ជិនគ្គស្ស, បព្ពជ្ជំ សមរោចយី។

៤៣២ “អនុជានិ ន នោ តាតោ, អគារេវ តទា មយំ;
វិសេស្សសហស្សានិ, វិចរិម្ហ អគន្ធិតា។

៤៣៣ “កោមារិព្រហ្មចរិយំ, រាជកញ្ញា សុខេជីតា;
ពុទ្ធាបដ្ឋាននិរតា, មុទិតា សត្តជីតរោ។

៤៣៤ “សមណី សមណគុត្តា ច, ភិក្ខុនី ភិក្ខុទាយិកា [ភិក្ខុទាយិកា (សី. ស្យា.)];
ធម្មា ចេវ សុធម្មា ច, សត្តមី សង្ឃទាយិកា [សង្ឃទាយិកា (សី. ស្យា.)]។

៤៣៥ “អហំ ខេមា ច សប្បញ្ញា, បដាចារា ច កុណ្ឌលា;
កីសាកោតមី ធម្មទិន្នា, វិសាខា ហោតិ សត្តមី។

៤៣៦ “តេហិ កម្មេហិ សុកតេហិ, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជំហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវគីសមគច្ចហំ។

៤៣៧ “តតោ ចុតា មនុស្សេសុ, ឧបបន្នា មហាកុលេ;
បីតំ មង្គំ វរំ ទុស្សំ, អទំ អរហតោ អហំ។

៤៣៨ “តតោ ចុតា វិដ្ឋបុរេ, ជាតា វិប្បកុលេ អហំ;
ជីតា តិវិជីវច្ឆស្ស, ឧម្មាទន្តី មនោហរា។

៤៣៩ “តតោ ចុតា ជនបទេ, កុលេ អញ្ញតរេ អហំ;
ប័ស្សតា នាគិជីតម្ហិ, សាលី គោបេមហំ តទា។

៤៤០ “ទិស្វា បច្ចេកសម្ពុទ្ធំ, បញ្ចលាជាសតានិហំ;
ទត្វា បទុមច្ឆន្ទានិ, បញ្ច បុត្តសតានិហំ។

៤៤១ “បត្តយី តេហិ បត្តេសុ, មជ្ជំ ទត្វា សយម្ហូនោ;
តតោ ចុតា អរញ្ញេហំ, អជាយី បទុមោទរេ។

៤៤២ ភាសិរញ្ញោ មហេសីហំ, ហុត្វា សក្កតបូជិតា;
អជនី រាជបុត្តានំ, អន្ទនំ សតបញ្ចកំ។

៤៤៣ “យទា តេ យោព្ភនប្បត្តា, កីឡន្តា ជលកីឡីតំ;
ទីស្វា ឱបត្តបទុមំ, អាសុំ បច្ចេកនាយកា។

៤៤៤ “សាហំ ភេហិ វិនាភូតា, សុតវិហេរិ សោភិនី [សុតវិហេរិ សោភិនី (សី. ស្យា.)];
ចុតា ឥសិគិលិបស្សេ, តាមកម្មិ អជាយិហំ។

៤៤៥ “យទា ពុទ្ធា សុតមគី, សុតានំ ភត្តនោបិ ច [កសតំ តទា (សី.), អត្តនោបិ ច (ស្យា.)];
យាគំ អាទាយ គច្ឆន្តិ, អដ្ឋ បច្ចេកនាយកេ។

៤៤៦ “ភិក្ខាយ តាមំ គច្ឆន្តេ, ទិស្វា បុត្តេ អនុស្សវិ;
ខីរធារា វិនិគ្គម្ហិ, តទា មេ បុត្តបេមសា។

៤៤៧ “តតោ តេសំ អទំ យាគំ, បសន្នា សេហិ បាណិភិ;
តតោ ចុតាហំ តិទសំ, នន្ទនំ ឧបបជ្ជហំ។

៤៤៨ “អនុភោត្វា សុខំ ទុក្ខំ, សំសវិត្វា ភវាភវេ;
តវត្ថាយ មហាវិ, បរិច្ឆត្តញ្ច ជីវិតំ។

៤៤៩ “ឯវំ ពហុវិធំ ទុក្ខំ, សម្បត្តិ ច ពហុព្រិធា;
បច្ឆិមេ ភវេ សម្បត្តេ, ជាតា សាវត្ថិយំ បុរេ។

៤៥០ “មហាធនសេដ្ឋិកុលេ, សុខិតេ សដ្ឋិតេ តថា;
នានារតនបដ្ឋោតេ, សព្ភកាមសមិទ្ធិនេ។

៤៥១ “សក្កតា បូជិតា ចេវ, មានីតាបចិតា តថា;
រូបសិរិមនុប្បត្តា [រូបសោភគ្គសម្បត្តា (សី.)], កុលេសុ អភិសក្កតា [អភិសម្បតា (សី.)]។

៤៥២ “អភិវ បត្តិតា ចាសិ, រូបភោគសិរិហិ ច;
បត្តិតា សេដ្ឋិបុត្តេហិ, អនេភេហិ សតេហិបិ។

៤៥៣ “អគារំ បជហិត្វាន, បព្ពដិ អនគារិយំ;
អន្សមាសេ អសម្បត្តេ, ចតុសច្ចមបាបុណី។

៤៥៤ “ឥទ្ធិយា អភិនិម្មិត្វា, ចតុរស្សំ រថំ អហំ;
ពុទ្ធស្ស បាទេ វន្តិស្សំ, លោកនាថស្ស តាទិនោ។

៤៥៥ “សុបុប្ផិតក្កំ ឧបកម្ម បាទបំ [ភិក្ខុនី (សី. បី. ក.) ថេរីតា. ២៣០], ឯកា តុវំ តិដ្ឋសិ សាលមូលេ;
ន ចាបិ តេ ទុតិយោ អត្ថិ កោចិ [ន ចត្ថិ តេ ទុតិយា វណ្ណធាតុ (សី. បី. ក.)], ពាលេ ន ភ្នំ ភាយសិ
ធុត្តកានំ។

៤៥៦ “សតំ សហស្សានិបិ ធុត្តកានំ [សហស្សានម្បិ ធុត្តកានំ (បី.) ថេរីតា. ២៣១], សមាគតា ឯទិសកា
ភវេយ្យំ;
លោមំ ន ឥញ្ចេ ន សម្បវេជេ, កី មេ តុវំ មារ កវិស្សសេកោ [ន មារ ភាយាមិ តវេកិកាបិ (សី. ក.) ...
តមេកិកាសិ (បី.)]។

៤៥៧ “ឯសា អន្តរធាយាមិ, កុច្ឆិ វា បរិសាមិ តេ;
ភមុកន្តរិកាយម្បិ, តិដ្ឋន្តិ មំ ន ទត្ថសិ។

៤៥៨ “ចិត្តស្មិ វសិភូតាម្ហិ, ឥទ្ធិបាទា សុភាវិតា;
សព្ពពន្ធនមុត្តាម្ហិ, ន តំ ភាយាមិ អាវុសោ។

៤៥៩ “សត្តិសុលុបមា កាមា, ខន្ធាសំ អធិកុដ្ឋនា;
យំ ភ្នំ កាមរតិ ព្រូសិ, អរតី ទានិ សា មម។

៤៦០ “សព្ពត្ថ វិហតា នន្ទី, តមោខន្នោ បទាលិតោ;
ឯវំ ជានាហិ បាបិម, និហតោ ភ្លមសិ អន្តក។”

៤៦១ “ជិនោ តម្ពិ តុណោ តុដ្ឋោ, ឯតទត្ថេ បបេសិ មំ;
អគ្គា ឥទ្ធិមគីនន្តិ, បរិសាសុ វិនាយកោ។”

៤៦២ “បរិចិណ្ណោ មយា សត្ថា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ;
ឱហិតោ គរុកោ ភារោ, ភវនេត្តិ សមូហតា។”

៤៦៣ “យស្សត្ថាយ បព្ពជិតា, អគារស្ថានការិយំ;
សោ មេ អត្ថោ អនុប្បត្តោ, សព្ពសំយោជនក្ខយោ។”

៤៦៤ “ចីវរំ បិណ្ឌបាគញ, បច្ចយំ សយនាសនំ;
ខណេន ឧបនាមេន្តិ, សហស្សានិ សមន្តតោ។”

៤៦៥ “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ.... វិហរមិ អនាសវា;
ស្មាតតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៤៦៦ “បីដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
៤៦៧ ឥត្ថំ សុទំ ឧប្បលវណ្ណា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិតាភិ។

ឧប្បលវណ្ណាថេរិយាបទានំ នវមំ។

១០. បដាចារាថេរិអបទានំ

៤៦៨ “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មាន បារគូ;
តតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ជិ នាយកោ។”

៤៦៩ “តទាហំ ហំសវតិយំ, ជាតា សេដ្ឋិកុលេ អហំ;
នានារកនបដ្ឋោតេ, មហាសុខសមប្បិតា។”

៤៧០ “ឧបេត្វា តំ មហាវិរី, អស្សោសិ ធម្មទេសនំ;
តតោ ជាតបសាទាហំ, ឧបេសិ សរណំ ជិនំ។”

៤៧១ “តតោ វិនយធាវិនំ, អគ្គំ វណ្ណេសិ នាយកោ;
ភិក្ខុនី លជ្ជិនី តាទី, កប្បាកប្បវិសារទំ។”

៤៧២ “តទា មុទិតចិត្តាហំ, តំ ហានមភិកដ្ឋិនី;
នីមន្តេត្វា ទសពាលំ, សសង្ឃំ លោកនាយកំ។”

៤៧៣ “ភោជយិត្វាន សត្តាហំ, ទទិត្វាវ តិចីវរំ [ទទិត្វា បត្តចីវរំ (ស្យា.)];
នីបច្ច សិរសា បាទេ, ឥទំ វេនមព្រវិ។”

៤៧៤ “យា តយា វណ្ណិតា វិរី, តតោ អដ្ឋមកេ មុនិ;
តាទិសាហំ ភវិស្សាមិ, យទិ សិជ្ឈតិ នាយក។”

៤៧៥ “តទា អវោច មំ សត្ថា, ‘ភទ្នេ មា ភាយិ អស្សស;
អំនាគតម្ហិ អទ្ធានេ, លច្ឆសេ តំ មនោរថំ។”

៤៧៦ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុវោ;
តោតមោ នាម គោត្តេន, សត្ថា លោកេ ភវិស្សតិ។”

៤៧៧ “តស្ស ធម្មេសុ នាយាទា, ឱរសា ធម្មនិម្ពិតា;
បដាចារាភិ នាមេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវិកា។”

៤៧៨ “តទាហំ មុទិតា [បមុទី (ក.)] ហុត្វា, យាវជីវំ តទា ជិនំ;
មេត្តចិត្តា បរិចរិ, សសង្ឃំ លោកនាយកំ។”

៤៧៩ “ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;

ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវគីសមគច្ចហំ។

៤៨០ “ឥមម្ហិ ភទ្ទកេ កប្បេ, ព្រហ្មពន្ធ មហាយសោ;
កស្សបោ នាម គោត្តេន, ឧប្បជ្ជី វេទកំ វរោ។

៤៨១ “ឧបដ្ឋាកោ មហេសិស្ស, តទា អាសិ នវិស្សរោ;
កាសិរាជា ភិក្ខុ នាម, ពារាណសិបុរុគ្គមេ។

៤៨២ “តស្សាសិ តតិយា ជីតា, ភិក្ខុនី តតិ វិស្សតា;
ធម្មំ សុត្វា ជិនគ្គស្ស, បព្ពជ្ជំ សមរោចយី។

៤៨៣ “អនុជានិ ន នោ តាតោ, អគារេវ តទា មយំ;
វិសេស្សសហស្សានិ, វិចរិម្ហ អគន្ធិតា។

៤៨៤ “កោមារិព្រហ្មចរិយំ, រាជកញ្ញា សុខេជីតា;
ពុទ្ធាបដ្ឋាននិរតា, មុទិតា សត្តជីតរោ។

៤៨៥ “សមណី សមណគុត្តា ច, ភិក្ខុនី ភិក្ខុទាយិកា;
ធម្មា ចេវ សុធម្មា ច, សត្តមី សង្ឃទាយិកា។

៤៨៦ “អហំ ឧប្បលវណ្ណា ច, ខេមា ភទ្ទា ច ភិក្ខុនី;
កិសាកោតមី ធម្មទិន្នា, វិសាខា ហោតិ សត្តមី។

៤៨៧ “តេហិ កម្មេហិ សុកតេហិ, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវគីសមគច្ចហំ។

៤៨៨ “បុច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, ជាតា សេន្និកុលេ អហំ;
សាវត្ថិយំ បុរេវេ, ឥន្ទេ ជីតេ មហន្ទនេ។

៤៨៩ “យទា ច យោព្ពន្ធបេតា, វិតក្កវសតា អហំ;
នំ ជារបតិ ទិស្វា, ភេន សន្និ អគច្ចហំ។

៤៩០ “ឯកបុគ្គបសូតាហំ , ទុតិយោ កុច្ឆិយា មមំ;
តទាហំ មាតាបិតរោ, ឱក្ខាមីតិ [ឥក្ខាមីតិ (ស្យា.), ទក្ខាមីតិ (សិ.)] សុនិច្ឆិតា។

៤៩១ “នារោចេសិ បតី មយ្ហំ, តទា តម្ហិ បរាសិគេ;
ឯកិកា និក្កតា គេហា, គន្តំ សាវត្ថិមុត្តមំ។

៤៩២ “តតោ មេ សាមិ អាគន្ធា, សម្ពាវេសិ បថេ មមំ;
តទា មេ កម្មជា វាតា, ឧប្បន្នា អតិទារុណា។

៤៩៣ “ឧដ្ឋិតោ ច មហាមេយោ, បសូតិសមយេ មមំ;
ទព្ពត្ថាយ តទា គន្ធា, សាមិ សប្បេន មារិតោ។

៤៩៤ “តទា វិជាកុក្កេន, អនាថា កបណា អហំ;
កុន្ទទិ បូរិកំ ទិស្វា, គច្ឆន្តី សកុលាលយំ។

៤៩៥ “ពាលំ អាទាយ អតវិ, បារកូលេ ច ឯកកំ;
សាយេត្វា [បាយេត្វា (ស្យា.), បាតេត្វា (ក.)] ពាលកំ បុត្តំ, ឥតរំ តរណាយហំ។

៤៩៦ “និវត្តា ឧក្កសោ ហាសិ, តរុណំ វិលបន្តកំ;
ឥតរញ្ច វហី សោតោ, សាហំ សោកសមប្បិតា។

៤៩៧ “សាវត្ថិនករំ គន្ធា, អស្សោសិ សជនេ មតេ;
តទា អវោចំ សោកដ្ឋា, មហាសោកសមប្បិតា។

៤៩៨ “ឧតោ បុត្តា កាលដ្ឋតា, បន្ថេ មយ្ហំ បតី មតោ;
មាតា បិតា ច ភាតា ច, ឯកចិត្តម្ហិ ឧយ្ហវេ។

៤៩៩ ភទ្ទា កិសា ច បណ្ណ ច, អនាថា ទីនមានសា;
តតោ តតោ ភមន្តីហំ [ភច្ឆន្តីហំ (ស្យា.), គមេន្តីហំ (ក.)], អន្ទសំ នរសារថី។

៥០០ “តតោ អវោច មំ សត្តា, ‘បុត្តេ មា សោចិ អស្សស;
អត្តានំ តេ គវេសស្ស, កី និរត្តំ វិហញ្ញសិ។

៥០១ “ន សន្តិ បុត្តា តាណាយ, ន ញ្ញតី នបិ ពន្ធវា;
អន្តកេនាធិបន្នស្ស, នត្ថិ ញ្ញតីសុ តាណតា។

៥០២ “តំ សុត្វា មុនិនោ វាក្យំ, បឋមំ ផលមជ្ឈកំ;
បព្ពជិត្វាន នចិរំ, អរហត្តមបាបុណី។

៥០៣ “ភទ្ទិសុ ច វសី ហោមិ, ទិញ្ញាយ សោគធាតុយា;
បរិចិត្តានិ ជានាមិ, សត្តសាសនការិកា។

៥០៤ “បុព្ពេនិវាសំ ជានាមិ, ទិព្ពចក្ខុ វិសោធិតំ;
ខេបេត្វា អាសវេ សព្ពេ, វិសុទ្ធាសី សុនិម្ពលា។

៥០៥ “តតោហំ វិនយំ សព្ពំ, សន្តិកេ សព្ពទស្សិនោ;
ឧត្តហិ សព្ពវិត្តារំ, ព្យាហវិញ្ញ យថាគថំ។

៥០៦ “ជិនោ តស្មី គុណេ គុដ្ឋោ, ឯកទគ្គេ បបេសិ មំ;
អត្តា វិនយធាវិនំ, បដាចារាវ ឯកិកា។

៥០៧ “បរិចិណ្ណោ មយា សត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ;
ឱហិតោ គរុកោ ភារោ, ភវនេត្តិ សមូហតា។

៥០៨ “យស្សត្ថាយ បព្ពជិតា, អការស្ថានការិយំ;
សោ មេ អត្តោ អនុប្បត្តោ, សព្ពសំយោជនក្ខយោ។

៥០៩ “កិលេសា ឈាបិតា មួយំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវា។
៥១០ “ស្មាគតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៥១១ “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
តត្ថំ សុទំ បដាចារា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិតាតិ។

បដាចារាថេវិយាបទានំ ទសមំ។

ឯក្ខបោសថិកវគ្គោ ទុតិយោ។

តស្សទ្វានំ –

ឯក្ខបោសថិកា ចេវ, សឡុលា ចាថ មោទកា;
ឯកាសនា បញ្ចទីបា, នឡុមាលី ច គោតមី។

ខេមា ឧប្បលវណ្ណ ច, បដាចារា ច ភិក្ខុនី;
គាថា សតានិ បញ្ចេវ, នវ ចាបិ តទុត្តរិ។

៣. កុណ្ឌលកេសីវគ្គោ

១. កុណ្ឌលកេសាថេរីអបទានំ

១. “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មាន បារត្ថ;
តតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ជិ នាយកោ។
២. “តទាហំ ហំសវតិយំ, ជាតា សេដ្ឋិកុលេ អហំ;
នានារកនបង្ហោតេ, មហាសុខសមប្បិតា។
៣. “ឧបេត្វា តំ មហារីរិ, អស្សោសិ ធម្មទេសនំ;
តតោ ជាតប្បសាទាហំ, ឧបេសិ សរណំ ជិនំ។
៤. “តទា មហាការុណិកោ, បទុមុត្តរនាមកោ;
ឱប្បាភិញ្ញានមគ្គន្តិ, បបេសិ ភិក្ខុនី សុភំ។
៥. “តំ សុត្វា មុទិតា ហុត្វា, ទានំ ទត្វា មហេសិនោ;
និបច្ច សិរសា បាទេ, តំ ឋានមភិបត្តយី។
៦. “អនុមោទិ មហារីរោ, ‘ភទ្ទេ យំ តេភិបត្តិតំ;
សមិជ្ឈិស្សតិ តំ សព្ពំ, សុខិនី ហោហិ និព្ពតា។
៧. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
តោតមោ នាម តោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។
៨. “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទា, ឱរសា ធម្មនិម្មិតា;
ភទ្ទាកុណ្ឌលកេសាតិ, ហេស្សតិ សត្ត សាវិកា។
៩. “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ឆហំ។
១០. “តតោ ចុតា យាមមគំ, តតោហំ តុសិតំ គតា;
តតោ ច និម្មានរតី, វេសត្តិបុរំ តតោ។
១១. “យត្ថ យត្ថបបដ្ឋាមិ, តស្ស កម្មស្ស វាហសា;
តត្ថ តត្ថេវ រាជនំ, មហេសិត្តមការយី។
១២. “តតោ ចុតា មនុស្សេសុ, រាជនំ ចក្កវត្តិនំ;
មណ្ឌលិនេញ រាជនំ, មហេសិត្តមការយី។
១៣. “សម្បត្តិ អនុភោត្វាន, ទេវេសុ មានុសេសុ ច;
សព្ពត្ថ សុខិតា ហុត្វា, នេកកប្បេសុ សំសវី។
១៤. “តមម្ហិ ភទ្ទកេ កប្បេ, ព្រាហ្មពន្ធ មហាយសោ;
កស្សបោ នាម តោត្តេន, ឧប្បជ្ជិ វេតំ វរោ។
១៥. “ឧបដ្ឋាកោ មហេសិស្ស, តទា អាសិ នវិស្សរោ;
កាសិរាជា ភិក្ខុ នាម, ពារាណសិបុរុត្តមេ។
១៦. “តស្ស ជីតា ចតុត្ថាសិ, ភិក្ខុទាយិកិ វិស្សតា;
ធម្មំ សុត្វា ជិនគ្គស្ស, បព្ពជ្ជំ សមរោចយី។
១៧. “អនុជានិ ន នោ តាតោ, អគារេវ តទា មយំ;
វិសេស្សសហស្សានិ, វិចរិម្ហ អតន្តិកា។
១៨. “កោមារិព្រាហ្មចរិយំ, រាជកញ្ញា សុខេជិតា;
ពុទ្ធបដ្ឋាននិរតា, មុទិតា សត្ត ជីតរោ។

១៩. “សមណី សមណគុត្តា ច, ភិក្ខុនី ភិក្ខុទាយិកា;
ធម្មា ចេវ សុធម្មា ច, សត្តមី សង្ឃទាយិកា។
២០. “ខេមា ឧប្បលវណ្ណា ច, បដាចារា អហំ តទា;
កិសាកោតមី ធម្មទិន្នា, វិសាខា ហោតិ សត្តមី។
២១. “តេហិ កម្មេហិ សុកតេហិ, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ចហំ។
២២. “បច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, គិរិព្ពជបុរុត្តមេ;
ជាតា សេដ្ឋិកុលេ ជីតេ, យទាហំ យោព្ពនេ បិតា។
២៣. “ចោរំ វេធកំ នីយន្តំ, ទិស្វា រត្តា តហិ អហំ;
បិតា មេ តំ សហស្សេន, មោចយិត្វា វេទា តតោ។
២៤. “អទាសិ តស្ស មំ តាតោ, វិទិត្វាន មនំ មម;
តស្សាហមាសី វិសង្កា, អតីវ ទយិតា ហិតា។
២៥. “សោ មេ ភូសនលោភេន, ពលិមជ្ឈាសយោ [ខលិតជ្ឈាសយោ (សី.), ពលី បច្ចាហរំ (ស្យា.), មាល
បច្ចាហតំ (បី.)] ទិសោ;
ចោរប្បបាតំ នេត្វាន, បព្ពតំ ចេតយី វជំ។
២៦. “តទាហំ បណមិត្វាន, សត្តកំ សុកតញ្ញលី;
រក្ខន្តិ អត្តនោ បាណំ, តទំ វចនមព្រវី។
២៧. “តទំ សុវណ្ណកេយ្យំ, មុត្តា វេន្យវិយា ពហុ;
សព្ពំ ហវស្ស [វវស្ស (ក.)] ភន្នន្តេ, មញ្ញ ទាសីតិ សាវយ។
២៨. “ឱរោបយស្ស កល្យាណិ, មា ពាន្រំ បរិទេវសិ;
ន ចាហំ អភិជានាមិ, អហន្នា ធនមាភតំ។
២៩. “យតោ សរាមិ អត្តានំ, យតោ បក្កោស្មិ វិញ្ញតំ;
ន ចាហំ អភិជានាមិ, អញ្ញំ បិយគរំ តយា។
៣០. “ឯហិ តំ ឧបគូហិស្សំ, កត្វាន តំ បទក្ខិណំ;
ន ច ទានិ បុនោ អត្ថិ [តំ វន្នាមិ បុន នត្ថិ (ស្យា.)], មម តុយ្ហញ្ញ សង្កមោ។
៣១. “ន ហិ សព្ពេសុ ហានេសុ, បុរិសោ ហោតិ បណ្ឌិតោ;
តត្ថិបិ បណ្ឌិតា ហោតិ, តត្ថ តត្ថ វិចក្ខណ។
៣២. “ន ហិ សព្ពេសុ ហានេសុ, បុរិសោ ហោតិ បណ្ឌិតោ;
តត្ថិបិ បណ្ឌិតា ហោតិ, លហំ អត្ថវិចិត្តិកា។
៣៣. “លហុញ្ញ វត ខិប្បញ្ញ, និកដ្ឋេ [នេកត្ថេ (សី. ស្យា.)] សមចេតយី;
មិគំ ឧណ្ណា យថា ឯវំ [ចិត្តបុណ្ណាយ តានេវ (ស្យា.), មិគំ បុណ្ណាយ តេនេវ (បី.)], តទាហំ សត្តកំ វជី។
៣៤. “យោ ច ឧប្បតិគំ អត្ថំ, ន ខិប្បមនុពុជ្ឈតិ;
សោ ហញ្ញតេ មន្ទមតិ, ចោរោវ គិរិកព្ពរេ។
៣៥. “យោ ច ឧប្បតិគំ អត្ថំ, ខិប្បមេវ និពោធនិ;
មុច្ចតេ សត្តសម្ភាធា, តទាហំ សត្តកា យថា។
៣៦. “តទាហំ បាតយិត្វាន, គិរិទុក្ខម្ហិ សត្តកំ;
សន្តិកំ សេតវត្ថានំ, ឧបេត្វា បព្ពជី អហំ។
៣៧. “សណ្ណាសេន ច កេសេ មេ, លុញ្ញិត្វា សព្ពសោ តទា;
បព្ពជិត្វាន សមយំ, អាចិក្ខិសុ និរន្តរំ។

៣៨. “តតោ តំ ឧគ្គហេត្វាហំ, និសិទ្ធិត្វាន ឯកិកា;
សមយំ តំ វិចិត្តេសី, សុវានោ មានុសំ កវំ។
៣៩. “និន្ទំ កយ្ហ សមីហេ មេ, បាតយិត្វា អបក្កមិ;
ទិស្វា និមិត្តមលភី, ហត្ថំ តំ បុឡាវាកុលំ។
៤០. “តតោ ឧដ្ឋាយ សំវិគ្គា, អបុច្ឆិ សហធម្មិកេ;
តេ អវោចំ វិជានន្តិ, តំ អត្ថំ សក្យភិក្ខុវោ។
៤១. “សាហំ តមត្ថំ បុច្ឆិស្សំ, ឧបេត្វា ពុទ្ធសាវកេ;
តេ មមាទាយ កច្ឆិសុ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកំ។
៤២. “សោ មេ ធម្មមទេសេសិ, ឧន្ទាយតនធាតុយោ;
អសុភានិច្ចទុក្ខាភិ, អនត្តាភិ ច នាយកោ។
៤៣. “តស្ស ធម្មំ សុណិត្វាហំ, ធម្មចក្កំ វិសោធយិ;
តតោ វិញ្ញាតសទ្ធម្មា, បព្ពជ្ជំ ឧបសម្បទំ។
៤៤. “អាយាចិតោ តទា អាហ, ‘ឯហិ ភទ្វេ’តិ នាយកោ;
តទាហំ ឧបសម្បន្នា, បរិតំ តោយមទ្ធសំ។
៤៥. “បាទបក្ខាលនេនាហំ, ញត្វា សឧទយព្ពយំ;
តថា សព្ពេហិ សង្ខារេ, ល្អទិសំ ចិន្តយី [សង្ខារ, តតិ សំចិន្តយី (សិ. ស្យា. បី.)] តទា។
៤៦. “តតោ ចិត្តំ វិមុច្ចិ មេ, អនុបាទាយ សព្ពសោ;
ឱប្បាភិញ្ញានមត្តំ មេ, តទា បញ្ញាបយី ជិនោ។
៤៧. “កទ្ធិសុ ច វសិ ហោមិ, ទិញ្ញាយ សោតធាតុយា;
បរចិត្តានិ ជានាមិ, សត្តសាសនការិកា។
៤៨. “បុព្ពេនិវាសំ ជានាមិ, ទិព្ពចក្កំ វិសោធិតំ;
ខេបេត្វា អាសវេ សព្ពេ, វិសុទ្ធាសិ សុនិម្ពលា។
៤៩. “បរិចិណ្ណោ មយា សត្ថា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ;
ឱហិតោ គុកោ ភារោ, ភវនេត្តិ សមូហតា។
៥០. “យស្សត្ថាយ បព្ពជិតា, អគារស្ថានការិយំ;
សោ មេ អត្តោ អនុប្បត្តោ, សព្ពសំយោជនក្ខយោ។
៥១. “អត្ថធម្មនិរុត្តិសុ, បដិភានេ តថេវ ច;
ញ្ញាណំ មេ វិមលំ សុទ្ធំ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សាសនេ។
៥២. “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សមូហតា;
នាគីវ ពន្ធនំ នេត្វា, វិហរមិ អនាសវា។
៥៣. “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ, មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ;
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
៥៤. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆឡភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

តត្ថំ សុទំ ភទ្នាកុណ្ឌលកេសា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិត្តាភិ។

កុណ្ឌលកេសាថេរិយាបទានំ បឋមំ។

២. កិសាកោតមីថេរិយបទានំ

៥៥. “បន្ទុកុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មាន បារត្ថ;
ឥតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ឈិនោយកោ។
៥៦. “តទាហំ ហំសវតិយំ, ជាតា អញ្ញតវេ កុលេ;
ឧបេត្វា កំ នវរំ, សវណំ សមុបាកមី។
៥៧. “ធម្មញ្ញ តស្ស អស្សោសី, ចតុស្កប្បសញ្ញិតំ;
មធ្យំ បរមស្សានំ, វដ្តសន្តិសុខាវហំ [ចិត្តសន្តិ ... (ស្យា.)]។
៥៨. “តទា ច ភិក្ខុនី វីរោ, លូខចីវរធាវិនី;
បបេន្តោ ឯកទគ្គម្ហិ, វណ្ណយី បុរិសុត្តមោ។
៥៩. “ជនេត្វានប្បកំ បីតី, សុត្វា ភិក្ខុនីយា គុណេ;
ការំ កត្វាន ពុទ្ធស្ស, យថាសត្តិ យថាពលំ។
៦០. “និបច្ច មុនិវំ កំ, កំ ហានមភិបត្តយី;
តទានុមោទិ សម្ពុទ្ធោ, ហានលាភាយ នាយកោ។
៦១. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
គោតមោ នាម គោត្តេន, សត្វា លោកេ ភវិស្សតិ។
៦២. “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទា, ឱរសា ធម្មនិម្មិតា;
កិសាកោតមី [គោតមី នាម (សី. ក.)] នាមេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវិកា។
៦៣. “កំ សុត្វា មុទិតា ហុត្វា, យាវជីវំ តទា ជិនំ;
មេត្តចិត្តា បរិចរិ, បច្ចយេហិ វិនាយកំ។
៦៤. “ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ចហំ។
៦៥. “ឥមម្ហិ ភទ្ធកេ កប្បេ, ព្រហ្មពន្ធមហាយសោ;
កស្សបោ នាម គោត្តេន, ឧប្បជ្ឈិនំ វទតំ វរោ។
៦៦. “ឧបដ្ឋាកោ មហេសិស្ស, តទា អាសិ នវិស្សរោ;
កាសិរាជា កិកី នាម, ពារាណសិបុរុត្តមេ។
៦៧. “បញ្ចមី តស្ស ជីតាសី, ធម្មា នាមេន វិស្សតា;
ធម្មំ សុត្វា ជិនគ្គស្ស, បព្ពជ្ឈំ សមរោចយី។
៦៨. “អនុជានិ ន នោ តាតោ, អគារវេ តទា មយំ;
វិសវស្សសហស្សានិ, វិចរិម្ហ អគន្ធិតា។
៦៩. “កោមារិព្រហ្មចរិយំ, រាជកញ្ញា សុខេជិតា;
ពុទ្ធោបដ្ឋាននិវតា, មុទិតា សត្ត ជីតរោ។
៧០. “សមណី សមណគុត្តា ច, ភិក្ខុនី ភិក្ខុទាយិកា;
ធម្មា ចេវ សុធម្មា ច, សត្តមី សង្ឃទាយិកា។
៧១. “ខេមា ឧប្បលវណ្ណ ច, បដាចារា ច កុណ្ឌលា;
អហញ្ញ ធម្មទិន្នា ច, វិសាខា ហោតិ សត្តមី។
៧២. “តេហិ កម្មេហិ សុកតេហិ, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ចហំ។
៧៣. “បច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, ជាតា សេដ្ឋិកុលេ អហំ;
ទុក្ខតេ អធនេ នដ្ឋេ [នីចេ (ស្យា.), និទ្វេ (បី.)], តតា ច សធនំ កុលំ។
៧៤. “បតី បបេត្វា សេសា មេ, ទេស្សន្តិ អធនា តតិ;

យទា ច បស្ចុតា [សសុតា (សី. បី.)] អាសី, សព្វេសំ ទយិតា តទា។

៧៥. “យទា សោ តុណ្ហោ ភន្ទោ [បុត្តោ (សី. ស្យា.)], កោមលកោ [កោមារកោ (ស្យា.), កោមលង្កោ (សី. បី.)] សុខេធិតោ;
សបាណមីវ កន្តោ មេ, តទា យមវសំ តតោ។

៧៦. “សោកដ្ឋា ទីនវននា, អស្សនេត្តា រុទ្ធម្មខា;
មតំ កុណបមាទាយ, វិលបន្តី គមាមហំ។

៧៧. “តទា ឯកេន សន្និដ្ឋា, ឧបេត្វាភិសក្កត្ថម៌;
អរោចំ ទេហិ ភេសជ្ជំ, បុត្តសញ្ជីវនន្តី ភោ។

៧៨. “ន វិជ្ជន្តេ មតា យស្មី, គេហេ សិទ្ធក្កំ តតោ;
អាហរាភិ ជិនោ អាហ, វិនយោបាយកោវិទោ។

៧៩. “តទា គមិត្វា សាវត្ថី, ន លភី តាទិសំ យវំ;
កុតោ សិទ្ធក្កំ តស្មា, តតោ លទ្ធា សតី អហំ។

៨០. “កុណបំ ឆន្ទិយិត្វាន, ឧបេសិ លោកនាយកំ;
ទូរតោវ មមំ ទិស្វា, អរោច មជ្ជរស្សរោ។

៨១. “យោ ច វស្សសតំ ជីវេ, អបស្សំ ឧទយព្ពយំ;
ឯកាហំ ជីវិតំ សេយ្យោ, បស្សតោ ឧទយព្ពយំ។

៨២. “ន កាមធម្មោ និគមស្ស ធម្មោ, ន ចាបិយំ ឯកកុលស្ស ធម្មោ;
សព្ពស្ស លោកស្ស សទេវកស្ស, ឯសេវ ធម្មោ យទិទំ អនិច្ចតា។

៨៣. “សាហំ សុត្វានិមា [សហសុត្វានិមា (ក.)] តាថា, ធម្មចក្កំ វិសោធយិ;
តតោ វិញ្ញាតសទ្ធម្មា, បព្ពជី អនគារិយំ។

៨៤. “តថា បព្ពជិតា សន្តី, យុញ្ញន្តី ជិនសាសនេ;
ន ចិរេនេវ កាលេន, អរហត្តមបាបុណី។

៨៥. “តទ្ធិសុ ច វសី ហោមិ, ទិព្ពាយ សោគធាតុយា;
បរចិត្តានិ ជានាមិ, សត្តសាសនការិកា។

៨៦. “បុព្ពេនិវាសំ ជានាមិ, ទិព្ពចក្កំ វិសោធិតំ;
ខេបេត្វា អាសវេ សព្ពេ, វិសុទ្ធាសី សុនិម្មលា។

៨៧. “បរិចិណ្ណោ មយា សត្វា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ;
ឱហិតោ គុកោ ភារោ, ភវនេត្តិ សម្មហតា។

៨៨. “យស្សត្ថាយ បព្ពជិតា, អគារស្មានការិយំ;
សោ មេ អត្តោ អនុប្បត្តោ, សព្ពសំយោជនក្ខយោ។

៨៩. “អត្ថធម្មនិរុត្តិសុ, បដិភានេ តថេវ ច;
ញ្ជាណំ មេ វិមលំ សុទ្ធិ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស វាហសា។

៩០. “សង្ការក្ខដា អាហិតា, សុសានា រថិយាបិ ច;
តតោ សង្ខាដិកំ កត្វា, លូខំ ជារមិ ចីវរំ។

៩១. “ជិនោ តស្មី គុណោ គុដ្ឋោ, លូខចីវរធារណេ;
បបេសិ ឯតទក្កម្ហិ, បរិសាសុ វិនាយកោ។

៩២. “កិលេសា ឈាបិតា មយំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវា។

៩៣. “សាកតំវត មេ អាសី... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៩៤. “ថេជិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

កត្តំ សុទំ កិសាកោតមិ ភិក្ខុនី គមា តាថាយោ អភាសិតាតិ។

៣. ធម្មទិន្នាថេរិយាបទានំ

៩៥. “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មាន បារត្ថ;
ឥតោ សគសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ឈី នាយកោ។
៩៦. “តទាហំ ហំសវតិយំ, កុលេ អញ្ញតវេ អហំ;
បរកម្មការី អាសី, និបកា សីលសំរុតា។
៩៧. “បទុមុត្តរពុទ្ធស្ស, សុជាតោ អគ្គសាវកោ;
វិហារា អភិនិក្ខម្ម, បិណ្ឌបាតាយ [បត្តមាទាយ (ក.)] គច្ឆតិ។
៩៨. “យដំ គហេត្វា គច្ឆន្តី, តទា ឧទកហារិកា;
តំ ទិស្វា អទទំ បូបំ, បសន្នា សេហិ បាណិភិ។
៩៩. “បដិគ្គហេត្វា តត្ថេវ, និសិន្នោ បរិកុញ្ញិ សោ;
តតោ នេត្វាន តំ គេហំ, អទាសី គស្ស ភោជនំ។
១០០. “តតោ មេ អយ្យកោ តុដ្ឋោ, អករី សុណិសំ សកំ;
សស្សយា សហ គន្ធាន, សម្ពុទ្ធំ អភិវាទយី។
១០១. “តទា សោ ធម្មកថិកំ, ភិក្ខុនី បរិកិត្តយំ;
បំបេសិ ឯតទគ្គម្ហិ, តំ សុត្វា មុទិតា អហំ។
១០២. “និមន្តយិត្វា សុគតំ, សសង្ឃំ លោកនាយកំ;
មហាទានំ ទទិក្ខាន, តំ ហានមភិបត្តយី។
១០៣. “តតោ មំ សុគតោ អាហ, យននិន្នាទសុស្សរោ [យននិន្នាទសុស្សរោ (ក.)];
មមុបដ្ឋាននិរតេ, សសង្ឃបរិវេសិកោ។
១០៤. “សទ្ធម្មស្សនេ យុត្តេ, គុណវន្ទិតមានសេ;
ភំទ្វេ ភវស្ស មុទិតា, លច្ឆសេ បណិជ្ជិផលំ។
១០៥. “សគសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
តោតមោ នាម តោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។
១០៦. “គស្ស ធម្មេសុ ទាយាទា, ឱវសា ធម្មនិម្មិតា;
ធម្មទិន្នាតិ នាមេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវិកា។
១០៧. “តំ សុត្វា មុទិតា ហុត្វា, យាវជីវំ មហាមុនី;
មេត្តចិត្តា បរិចរី, បច្ឆយេហិ វិនាយកំ។
១០៨. “កេន កម្មេន សុកកេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវគីសមគច្ឆហំ។
១០៩. “ឥមម្ហិ ភទ្ធកេ កប្បេ, ព្រហ្មពន្ធមហាយសោ;
កស្សបោ នាម តោត្តេន, ឧប្បជ្ឈី វទតំ វរោ។
១១០. “ឧបដ្ឋាកោ មហេសិស្ស, តទា អាសិ នវិស្សរោ;
កាសិរាជា កិកិ នាម, ពារាណសិបុរុត្តមេ។
១១១. “ឆដ្ឋា គស្សាសហំ ជីតា, សុធម្មា ឥតិ វិស្សតា;
ធម្មំ សុត្វា ជិនគ្គស្ស, បព្ពជ្ជំ សមរោចយី។
១១២. “អនុជានី ន នោ តាតោ, អគារេវ តទា មយំ;
វិសវស្សសហស្សានិ, វិចរិម្ហ អគន្ធិតា។

- ១១៣ “កោមារិព្រហ្មចរិយំ , រាជកញ្ញា សុខេធិតា;
ពុទ្ធាបដ្ឋាននិរតា, មុទិតា សត្វ ជីតរោ។
- ១១៤ “សមណី សមណគុត្តា ច, ភិក្ខុនី ភិក្ខុទាយិកា;
ធម្មា ចេវ សុធម្មា ច, សត្តមី សង្ឃទាយិកា។
- ១១៥ “ខេមា ឧប្បលវណ្ណា ច, បដាចារា ច កុណ្ឌលា;
តោតមី ច អហព្ពេវ, វិសាខា ហោតិ សត្តមី។
- ១១៦ “តេហិ កម្មេហិ សុកតេហិ, ចេតនាបណិធិហិ ច;
ជំហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ចហំ។
- ១១៧ “បច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, គិរិព្ពជបុរុត្តមេ;
ជាតា សេន្និកុលេ ជីតេ, សព្ពកាមសមិទ្ធិនេ។
- ១១៨ “យទា រូបគុណបេតា, បឋមេ យោព្ពនេ បិតា;
តំទា បរកុលំ គន្ធា, វសី សុខសមប្បិតា។
- ១១៩ “ឧបេត្វា លោកសរណំ, សុណិត្វា ធម្មទេសនំ;
អនាគាមិផលំ បត្តោ, សាមិកោ មេ សុពុទ្ធិមា។
- ១២០ “តទាហំ អនុជានេត្វា, បព្ពជី អនការិយំ;
ន ចិរេនេវ កាលេន, អរហត្តមបាបុណី។
- ១២១ “តទា ឧបាសកោ សោ មំ, ឧបគន្ធា អបុច្ឆថ;
គម្ពិរេ និបុណេ បព្ពេ, តេ សព្ពេ ព្យាករិ អហំ។
- ១២២ “ជិនោ តស្មី គុណេ តុដ្ឋោ, ឯតទគ្គេ បបេសិ មំ;
ភិក្ខុនី ធម្មកចិកំ, នាញំ បស្សាមិ ឯទិសី។
- ១២៣ “ធម្មទិន្នា យថា ជីវា, ឯវំ ជារេថ ភិក្ខុរោ’;
“ឯវាហំ បណ្ឌិតា ហោមិ [ជាតា (សី.), នាម (ស្យា.)], នាយកេនានុកម្មិតា។
- ១២៤ “បរិចិណ្ណោ មយា សត្ថា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ;
ឱហិតោ គរុកោ ភារោ, ភវនេត្តិ សមូហតា។
- ១២៥ “យស្សត្ថាយ បព្ពជិតា, អការស្ថានការិយំ;
សោ មេ អត្តោ អនុប្បត្តោ, សព្ពសំយោជនក្ខយោ។
- ១២៦ “ភទ្ធិសុ ច វសី ហោមិ, ទិព្ពាយ សោតធាតុយា;
បរិចិត្តានិ ជានាមិ, សត្តសាសនការិកា។
- ១២៧ “បុព្ពេនិវាសំ ជានាមិ, ទិព្ពចក្ខុ វិសោធិតំ;
ខេបេត្វា អាសវេ សព្ពេ, វិសុទ្ធាសិ សុនិម្មលា។
- ១២៨ “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ្លំ... បេ.... វិហារមិ អនាសវា។
១២៩ សាកតំ វត មេ អាសី... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១៣០ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
គត្ថំ សុទំ ធម្មទិន្នា ភិក្ខុនី ឥមា កាថាយោ អភាសិតាភិ។

ធម្មទិន្នាថេរិយាបទានំ គតិយំ។

៤. សកុលាថេរិអបទានំ

- ១៣១ “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មាន បារត្ថ;

ឥតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ឈី នាយកោ។

១៣២ “ហិតាយ សព្ពសត្តានំ, សុខាយ វេទនំ វរោ;
អំតាយ បុរិសាជញ្ញោ, បដិបន្នោ សទេវកោ។

១៣៣ “យសគ្គបត្តោ សិរិមា, កិត្តិវណ្ណកតោ ជិនោ;
បូជិតោ សព្ពលោកស្ស, ទិសាសព្ពាសុ វិស្សតោ។

១៣៤ “ឧត្តិវណ្ណវិចិត្តិច្ឆោ សោ, វិតិវត្តកថំកថោ;
សម្បវណ្ណមនសង្កប្បោ, បត្តោ សម្ពោធិមុត្តមំ។

១៣៥ “អនុប្បន្នស្ស មគ្គស្ស, ឧប្បាទេតា នរុត្តមោ;
អនក្ខាតញ្ច អក្ខាសិ, អសញ្ញាតញ្ច សញ្ញនី។

១៣៦ “មគ្គញ្ច ច មគ្គវិទូ, មគ្គត្វាយី នរាសកោ;
មគ្គស្ស កុសលោ សត្តា, សារថិនំ វរុត្តមោ។

១៣៧ “មហាការុណិកោ សត្តា, ធម្មំ ទេសេសិ នាយកោ;
និមុត្តេ កាមបង្កម្ហិ, សមុទ្ធវតិ បាណិនោ។

១៣៨ “តទាហំ ហំសវតិយំ, ជាតា ខត្តិយនន្ទនា;
ស្សុបា សធនា ចាបិ, ទយិតា ច សិរិមតី។

១៣៩ “អានន្ទស្ស មហារញ្ញោ, ធីតា បរមសោភណា;
វេមាតា **[វេមាតុ (សី.)]** ភគិនី ចាបិ, បទុមុត្តរនាមិនោ។

១៤០ “រាជកញ្ញាហិ សហិតា, សព្ពាភរណភូសិតា;
ឧបាគម្ម មហាវិរី, អស្សោសិ ធម្មទេសនំ។

១៤១ “តទា ហិ សោ លោកគរុ, ភិក្ខុនី ទិព្ពចក្កកំ;
កិត្តយំ បរិសាមជ្ឈេ **[ចតុបរិសាយ មជ្ឈេ (ស្យា.)]**, អគ្គដ្ឋានេ បបេសិ តំ។

១៤២ “សុណិត្វា តមហំ ហដ្ឋា, ទានំ ទត្វាន សត្តនោ;
បូជិត្វាន ច សម្ពុទ្ធំ, ទិព្ពចក្កំ អបគ្គយី។

១៤៣ “តតោ អវោច មំ សត្តា, ‘នន្ទេ លច្ឆសិ បត្តិតំ;
បទីបធម្មទានានំ, ផលមេតំ សុនិច្ឆិតំ។

១៤៤ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
តោតមោ នាម តោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតី។

១៤៥ “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទា, ឱរសា ធម្មនិម្មិតា;
សកុលា នាម នាមេន **[សកុលាតិ ច នាមេន (ស្យា.)]**, ហេស្សតិ សត្ត សាវិកា។

១៤៦ “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជំហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ឆហំ។

១៤៧ “តមម្ហិ ភទ្ទកេ កប្បេ, ព្រាហ្មពន្ធិ មហាយសោ;
កស្សុបោ នាម តោត្តេន, ឧប្បជ្ឈី វេទនំ វរោ។

១៤៨ “បរិញ្ញាជកិនី អាសិ, តទាហំ ឯកចារិនី;
ភិក្ខ្ខាយ វិចិត្វាន, អលភី តេលមគ្គកំ។

១៤៩ “តេន ទីបំ បទីបេត្វា, ឧបដ្ឋី សព្ពសំវរិ;
ចេតិយំ ទ្វីបទគ្គស្ស **[ទីបទគ្គស្ស (សី. ស្យា. បី.)]**, វិប្បសន្នេន ចេតសា។

១៥០ “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជំហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ឆហំ។

១៥១ យត្ថ យត្ថបបដ្ឋាមិ, តស្ស កម្មស្ស វាហសា;
បដ្ឋលន្តិ [សញ្ញលន្តិ (ស្ស. ក.), សំចរន្តិ (បី.)] មហាទីបា, តត្ថ តត្ថ តតាយ មេ។

១៥២ “តិរោកុដ្តំ តិរោសេលំ, សមតិគ្គយ្ហ បព្ពតំ;
បស្សាមហំ យទិច្ឆាមិ, ទីបទានស្សិនំ ផលំ។

១៥៣ “វិសុទ្ធនយនា ហោមិ, យសសា ច ជលាមហំ;
សន្ធាបញ្ញាវតី ចេវ, ទីបទានស្សិនំ ផលំ។

១៥៤ “បច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, ជាតា វិប្បកុលេ អហំ;
បហុតធនធជញ្ញម្ហិ, មុទិតេ វាជបូជិតោ។

១៥៥ “អហំ សព្ពង្គសម្បន្នា, សញ្ញាភរណភូសិតា;
បុរេប្បវេសេ សុគតំ, វាតបាទេ បិតា អហំ។

១៥៦ “ទិស្វា ជលន្តំ យសសា, ទេវមនុស្សសក្កតំ;
អនុញ្ញានសម្បន្តំ, លក្ខណេហិ វិភូសិតំ។

១៥៧ “ឧទគ្គចិត្តា សុមនា, បព្ពដ្ឋំ សមរោចយី;
នំ ចិរេនេវ កាលេន, អរហត្តមបាបុណី។

១៥៨ “ភទ្ទិសុ ច វសី ហោមិ, ទិញ្ញាយ សោតធាតុយា;
បរចិត្តានិ ជានាមិ, សត្តសាសនការិកា។

១៥៩ “បុព្ពេនិវាសំ ជានាមិ, ទិព្ពចក្ខុ វិសោធិតំ;
ខេបេត្វា អាសវេ សព្ពេ, វិសុទ្ធាសី សុនិម្មលា។

១៦០ “បរិចិណ្ណោ មយា សត្ថា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ;
ឱហិតោ គរុកោ ភារោ, ភវនេត្តិ សមូហតា។

១៦១ “យស្សត្ថាយ បព្ពជិតា, អការស្មានការិយំ;
សោ មេ អត្ថោ អនុប្បត្តោ, សព្ពសំយោជនក្ខយោ។

១៦២ “តតោ មហាការុណិកោ, ឯតទគ្គេ បបេសិ មំ;
ទិព្ពចក្ខុកានំ អគ្គា, សកុលាតិ នរុត្តមោ។

១៦៣ “កិលេសា ឈាបិតា មួយ្ណំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវា។
១៦៤ “ស្លាតតំ វត មេ អាសី... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១៦៥ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ សកុលា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិតាតិ។

សកុលាថេរិយាបទានំ ចតុត្ថំ។

៥. នន្ទាថេរិអបទានំ

១៦៦ “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មាន បារត្ថ;
តំតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បន្និ នាយកោ។

១៦៧ “ឱវាទកោ វិញ្ញាបកោ, តារកោ សព្ពបាណិនំ;
ទេសនាកុសលោ ពុទ្ធោ, តាវេសិ ជនតំ ពហុ។

១៦៨ “អនុកម្សកោ កាវុណិកោ, ហិគេសី សព្ពបាណិនំ;
សម្បត្តេ តិគ្គិយេ សព្ពេ, បញ្ចសីលេ បតិដ្ឋបិ។

១៦៩ “ឯវំ និរាគុលំ អាសិ, សុញ្ញតំ តិគ្គិយេហិ ច;
វិចិត្តំ អរហន្តេហិ, វសីភូតេហិ តាទិភិ។

១៧០ “វតនានដ្ឋបញ្ញាសំ , ឧត្តតោវ មហាមុនី;

កញ្ចនក្សិយសង្ហាសោ, ពាក្យសរសេរក្នុងណោះ។

១៧១ “វិស្សសតសហស្សានិ, អាយុ វិជ្ជតិ តាវទេ;
តាវតា តិដ្ឋមាណោ សោ, តាវេសិ ជនតំ ពហុ។

១៧២ “តទាហំ ហំសវតិយំ, ជាតា សេដ្ឋិកុលេ អហុ;
នានាវតនបដ្ឋោតេ, មហាសុខសមប្បិទា។

១៧៣ “ឧបេត្វា តំ មហារីរិ, អស្សោសិ ធម្មទេសនំ;
អមតំ បរមស្សាទំ, បរមត្ថនិវេទកំ។

១៧៤ “តទា និមន្តយិគ្វាន, សសង្ឃំ លោកនាយកំ;
ទំត្វា តស្ស មហាទានំ, បសន្នា សេហិ បាណិភិ។

១៧៥ “ឈាយិនីនំ ភិក្ខុនីនំ, អគ្គដ្ឋានមបត្ថយិ;
នីបច្ច សិរសា ជីវំ, សសង្ឃំ លោកនាយកំ។

១៧៦ “តទា អទន្តទមកោ, តិលោកសរណោ បភូ;
ព្យាកាសិ នរសារថិ, ‘លច្ឆសេ តំ សុបត្ថិតំ។

១៧៧ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
តោតមោ នាម តោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

១៧៨ “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទា, ឱរសា ធម្មនិម្មិតា;
នន្ទាតិ នាម នាមេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវិកា។

១៧៩ “តំ សុត្វា មុទិតា ហុត្វា, យាវជីវំ តទា ជិនំ;
មេត្តចិត្តា បរិចរិ, បច្ចយេហិ វិនាយកំ។

១៨០ “តេន កម្មេន សុកតេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជំហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ឆហំ។

១៨១ “តតោ ចុតា យាមមតំ, តតោហំ តុសិតំ តតា [អតំ (សិ. បិ. ក.)];
តតោ ច និម្មានវតី, វសវត្តិបុរំ តតោ [តតា (ស្យា.)]។

១៨២ “យត្ថ យត្ថបបដ្ឋាមិ, តស្ស កម្មស្ស វាហសា;
តត្ថ តត្ថេវ វាជួនំ, មហេសិត្តមការយិ។

១៨៣ “តតោ ចុតា មនុស្សត្ថេ, វាជានំ ចក្កវត្តិនំ;
មណ្ឌលីនញ្ច វាជួនំ, មហេសិត្តមការយិ។

១៨៤ “សម្បត្តិ អនុភោគាន, ទេវេសុ មនុស្សេ ច;
សព្ពត្ថ សុខិតា ហុត្វា, នេកកប្បេសុ សំសរិ។

១៨៥ “បច្ឆិមេ ភវេ សម្បត្តេ, សុរម្មេ [បុរស្មិ (ស្យា.)] កបិលវ្ពយេ;
រញ្ជោ សុទ្ធោទនស្សាហំ, ជីតា អាសិ អនិទ្ទិតា។

១៨៦ “សិរិយា [សិរិ (សិ.), រំសិរិ (ស្យា.)] រូបិនី ទិស្វា, នន្ទិតំ អាសិ តំ កុលំ;
តេន នន្ទាតិ មេ នាមំ, សុន្ទរំ បរំ អហុ។

១៨៧ “យុវតិនញ្ច សព្ពាសំ, កល្យាណិតិ ច វិស្សតា;
តំស្មិម្បិ នគរេ រម្មេ, បបេត្វា តំ យសោធរំ។

១៨៨ “ដេដ្ឋោ ភាតា តិលោកត្ថោ, បច្ឆិមោ [មជ្ឈិមោ (បិ.)] អរហា តថា;
ឯកាកិនី គហដ្ឋាហំ, មាតរា បរិចោទិតា។

១៨៩ “សាកិយម្ហិ កុលេ ជាតា, បុត្តេ ពុទ្ធានុជា តុរំ;
នំន្ទេនបិ វិនា ភូតា, អគារេ កី នុ អច្ឆសិ។

១៩០ “ជរាវសានំ យោពុញ្ញំ, រូបំ អសុចិសម្ពុតំ;
រោគន្តមបិចារោគ្យ, ជីវិតំ មរណន្តិកំ។

១៩១ “ឥនម្បិ តេ សុភំ រូបំ, សសីកន្តំ មនោហរំ;
ភូសនានំ អលង្ការំ, សិរិសង្ខារាសន្តិកំ។

១៩២ “បុព្វេតំ លោកសារំ, នយនានំ រសាយនំ;
បុព្វានំ កិត្តិជននំ, ឧក្កាកកុលនន្ទនំ។

១៩៣ “ន ចិរេនេវ កាលេន, ជរា សមធិសេស្សតិ [សមភិភោស្សតិ (សី. ស្យា.), សមធិហេស្សតិ (បី.)];
វិហាយ គេហំ ការុញ្ញេ [ការុញ្ញេ (សី. បី.), បារុញ្ញេ (ស្យា.)], ចរ ធម្មមនិន្ទិតេ។

១៩៤ “សុត្វាហំ មាតុ វចនំ, បព្ពជី អនគារិយំ;
ទេហេន ន គុ ចិត្តេន, រូបយោព្ពនលាឡិកា។

១៩៥ “មហតា ច បយត្តេន, ឈានជ្ឈេន បរំ មម;
កាតុញ្ញ វទេតេ មាតា, ន ចាហំ តត្ថ ឧស្សកា។

១៩៦ “តតោ មហាការុណិកោ, ទិស្វា មំ កាមលាលសំ [កមលាននំ (ស្យា.)];
និព្វិន្ទនត្ថំ រូបស្មី, មម ចក្កបថេ ជិនោ។

១៩៧ “សកេន អានុភាវេន, ឥត្ថិ មាបេសិ សោភិនី;
ទស្សនីយំ សុរុចិរំ, មមតោបិ ស្សបិនី។

១៩៨ “តមហំ វិម្ពិតា ទិស្វា, អភិវិម្ពិតទេហិនី;
ចិន្តយិ សផលំ មេតិ, នេត្តលាភញ្ញ មានុសំ។

១៩៩ “តមហំ ឯហិ សុភគេ, យេនត្ថោ តំ វទេហិ មេ;
កុលំ តេ នាមគោត្តញ្ញ, វទេ មេ យទិ តេ បិយំ។

២០០ “ន វញ្ញកាលោ សុភគេ [បញ្ញកាលោ សុភគោ (សី. ស្យា. បី.)], ឧច្ឆង្កេ មំ និវាសយ;
សិទន្តិវ មមង្កានិ, បសុប្បយ មុហុត្ថកំ។

២០១ “តតោ សីសំ មមង្កេ សា, កត្វា សយិ សុលោចនា;
តស្សា នលាដេ បតីតា, លុទ្ធា [លូតា (ស្យា.)] បរមទារុណា។

២០២ “សហ តស្សា និបាតេន, បិឡកា ឧបបជ្ជថ;
បក្សវិសុ បភិន្នា ច, កុណបា បុព្ពលោហិតា។

២០៣ “បភិន្នំ វទនញ្ញាបិ, កុណបំ បូតិកន្ទនំ;
ឧន្ទមាតំ វិនិលញ្ញ, បុព្ពញ្ញាបិ សរិរិកំ។

២០៤ “សា បវេទិតសព្ពដ្ឋី, និស្សសន្តិ មុហុ មុហុ;
វេទយន្តិ សកំ ទុក្ខំ, ករុណំ បរិទេវយិ។

២០៥ “ទុក្ខេន ទុក្ខិតា ហោមិ, ផុសយន្តិ ច វេទនា;
មហាទុក្ខេ និមុត្តម្ហិ, សរណំ ហោហិ មេ សខី។

២០៦ “កុហិ វទនសោភំ តេ, កុហិ តេ តុដ្ឋនាសិកា;
តម្កុតិម្កុរោដ្ឋំ តេ, វទនំ តេ កុហិ គតំ។

២០៧ “កុហិ សសិនិកំ វណ្ណំ, កម្ពុគិវា កុហិ គតា;
ទោឡាលោលាវ [ទាមាមាលញ្ញ (ស្យា.), ទោលោលុល្លាវ (ក.)] តេ កណ្ណា, វេវណ្ណំ សមុបាគតា។

២០៨ “មកុឡខារកាការា [មកុលម្ពរូហាការា (សី.), មកុឡបទុមាការា (ស្យា.)], កលិការ [កលសាវ (សី. ស្យា. បី.)] បយោធារ;
បភិន្នា បូតិកុណបា, ទុដ្ឋកន្ធិក្កមាគតា។

២០៩ “វេទិមជ្ឈាវ សុស្សោណី [គនុមជ្ឈា បុថុស្សោណី (សី. ស្យា.), វេទិមជ្ឈា បុថុស្សោណី (បី.)], សុនាវ
នីតកិព្ពិសា;

ជាតា អមេជ្ឈភវិតា, អហោ រូបមសស្សតំ។

២១០ “សព្ពំ សវីរសញ្ញាតំ, បូតិកន្ធ�ំ ភយានកំ;

សុសានមិវ ពឹកច្ចំ, រមន្តេ យត្ថ ពាលិសា។

២១១ “តទា មហាការុណិកោ, ភាតា មេ លោកនាយកោ;

ទិស្វា សំវិគ្គចិត្តំ មំ, ឥមា គាថា អភាសថ។

២១២ “អាតុរំ កុណបំ បូតី, បស្ស នន្ទេ សមុស្សយំ;

អសុភាយ ចិត្តំ ភាវេហិ, ឯកគ្គំ សុសមាហិតំ។

២១៣ “យថា ឥទំ តថា ឯតំ, យថា ឯតំ តថា ឥទំ;

ទុក្ខន្ធ�ំ បូតិកំ វាតិ, ពាលានំ អភិនន្និតំ។

២១៤ “ឯវមេតំ អវេក្ខន្តី, រត្តិន្ទិរមតន្និតា;

តតោ សកាយ បញ្ញាយ, អភិនិព្ពិជ្ឈ ទក្ខសិ។

២១៥ “តតោហំ អភិសំវិគ្គា, សុត្វា គាថា សុភាសិតា;

តត្រដ្ឋិតាវហំ សន្តី, អរហត្តមបាបុណី។

២១៦ “យត្ថ យត្ថ និសិន្នាហំ, សទា ឈានបរាយនា;

ជិនោ តស្មី គុណេ គុដ្ឋោ, ឯតទគ្គេ បបេសិ មំ។

២១៧ “កិលេសា ឈាបិតា មយំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវា។

២១៨ “ស្លាកតំ វេត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

២១៩ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

តត្ថំ សុទំ នន្ទា ភិក្ខុនី ជនបទកល្យាណី ឥមា គាថាយោ អភាសិតាតិ។

នន្ទាថេរិយាបទានំ បញ្ចមំ។

៦. សោណាថេរិអបទានំ

២២០ “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មាន បារត្ថ;

តតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ឈី នាយកោ។

២២១ “តទា សេដ្ឋិកុលេ ជាតា, សុខិតា បូជិតា បិយា;

ឧបេត្វា តំ មុនិវំ, អស្សោសិ មជ្ជវំ វចំ។

២២២ “អារទ្ធវិវិយានគ្គំ, វណ្ណេសិ [វណ្ណេតិ (ស្យា.)] ភិក្ខុនី ជិនោ;

តំ សុត្វា មុទិតា ហុត្វា, ការំ កត្វាន សត្តនោ។

២២៣ “អភិវាទិយ សម្ពុទ្ធំ, ហានំ តំ បត្តយី តទា;

អនុមោទិ មហាវិរោ, ‘សិជ្ឈតំ បណិជ្ជី តវ។

២២៤ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;

តោតមោ នាម តោត្តេន, សត្វា លោកេ ភវិស្សតិ។

២២៥ “តស្ស ធម្មេសុ នាយាទា, ឱរសា ធម្មនិម្ពិតា;

សោណាតិ នាម នាមេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវិកា។

២២៦ “តំ សុត្វា មុទិតា ហុត្វា, យាវជីវំ តទា ជិនំ;

មេត្តចិត្តា បរិចរី, បច្ចយេហិ វិនាយកំ។

២២៧ “ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;

ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវគីសមគច្ឆហំ។

២២៨ បុត្រីមេ ច ភវេ ទានិ, ជាតា សេដ្ឋិកុលេ អហំ;
សាវត្ថីយំ បុរេវេ, ឥន្ទេ ជីតេ មហន្ទនេ។

២២៩ “យទា ច យោព្ពនប្បត្តា, គន្ធា បតិកុលំ អហំ;
ទស បុត្តានិ អជនី, សុរុបាទិ វិសេសោ។

២៣០ “សុខេជិតា ច តេ សព្ពេ, ជននេត្តមនោហរា;
អមិត្តានម្បិ រុចិតា, មម បកេវ តេ បិយា។

២៣១ “តតោ មយ្ហំ អកាមាយ, ទសបុត្តបុរក្ខតោ;
បព្ពជិត្ត ស មេ ភត្តា, ទេវទេវស្ស សាសនេ។

២៣២ “តទេភិកា វិចិន្តេសី, ជីវិតេនាលមត្ត មេ;
ចត្តាយ បតិបុត្តេហិ, វុឡាយ ច វរាគិយា។

២៣៣ “អហម្បិ តត្ថ គច្ឆិស្សំ, សម្បត្តោ យត្ថ មេ បតិ;
ឯវាហំ ចិន្តយិត្វាន, បព្ពជី អនគាវិយំ។

២៣៤ “តតោ ច មំ ភិក្ខុនិយោ, ឯកំ ភិក្ខុនុបស្សយេ;
វិហាយ កច្ចមោវាទំ, តាបេហិ ឧទកំ ឥតិ។

២៣៥ “តទា ឧទកមាហិត្វា, ឱកិវិត្វាន កុម្មិយា;
ចុល្លេ បបេត្វា អាសិនា, តតោ ចិត្តំ សមាទហិ។

២៣៦ “ខន្ទេ អនិច្ចតោ ទិស្វា, ទុក្ខតោ ច អនត្តតោ;
ខេបេត្វា អាសវេ សព្ពេ, អរហត្តមបាបុណី។

២៣៧ “តទាគន្ធា ភិក្ខុនិយោ, ឧណ្ណោទកមបុច្ឆិសុំ;
តេជោធាតុមជ្ជិដ្ឋាយ, ខិប្បំ សន្តាបយិ ជលំ។

២៣៨ “វិម្ពិតា តា ជិនវរំ, ឯតមត្តមសាវយុំ;
តំ សុត្វា មុទិតោ នាថោ, ឥមំ គាថំ អភាសថ។

២៣៩ “យោ ច វស្សសតំ ជីវេ, កុសិតោ ហិនវិវិយោ;
ឯកាហំ ជីវិតំ សេយ្យោ, វិវិយមារភតោ ទន្ធា។

២៤០ “អាវាធិតោ មហាវិរោ, មយា សុប្បជិបត្តិយា;
អារទ្ធវិវិយានគ្គំ, មមាហ ស មហាមុនី។

២៤១ “កិលេសា លាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវា។
២៤២ “សាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
២៤៣ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
២៤៤ តត្ថ សុទំ សោណា ភិក្ខុនី តមា គាថាយោ អភាសិតាតិ។

សោណាថេរិយាបទានំ ឆដ្ឋំ។

៧. ភទ្ទកាបិណនីថេរិអបទានំ

២៤៥ “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មាន បារត្វ [សព្ពធម្មេសុ ចត្តមា (សិ. បិ.)];
តតោ សគសហស្សម្ពិ, កប្បេ ឧប្បន្និនាយកោ។

២៤៦ “តទាហុ ហំសវតិយំ, វិទេហោ នាម នាមតោ [នាមតោ (ស្សា. បិ.)];
សេដ្ឋី បហូតវតនោ, តស្ស ជាយា អហោសហំ។

២៤៧ “កទាចិ សោ នរាទិច្ចំ, ឧបេច្ច សបរិជ្ជនោ;
ធម្មមស្សោសិ ពុទ្ធស្ស, សព្ពទុក្ខភយប្បហំ [ទុក្ខត្វយាវហំ (ស្សា.)]។

២៤៨ “សាវកំ ធុតវាទានំ, អគ្គំ កិត្តេសិ នាយកោ;

សុត្វា សត្តាហិកំ ទានំ, ទត្វា ពុទ្ធសូ តាទិនោ។

២៤៨ “និបច្ច សិរសា បាទេ, តំ ឋានមភិបត្តយិ;
សំ ហាសយន្តោ បរិសំ, តទា ហិ នរបុដ្ឋរោ។

២៤៩ “សេដ្ឋិនោ អនុកម្សាយ, តមា តាថា អភាសថ;
លច្ឆសេ បត្តិកំ ឋានំ, និព្ពតោ ហោហិ បុត្តក។

២៥០ “សតសហស្សិតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
តោតមោ នាម តោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

២៥១ “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ, ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ;
កស្សបោ នាម តោត្តេន, ហេស្សតិ សត្ត សាវកោ។

២៥២ “តំ សុត្វា មុទិតោ ហុត្វា, យាវជីវំ តទា ជិនំ;
មេត្តចិត្តោ បរិចរិ, បច្ចយេហិ វិនាយក។

២៥៣ “សាសនំ ជោតយិត្វាន, សោ មទ្ធិត្វា កុតិគ្គិយេ;
វេនេយ្យំ វិនយិត្វា ច, និព្ពតោ សោ សសាវកោ។

២៥៤ “និព្ពតេ តម្ហិ លោកត្ថេ, បូជនត្ថាយ សត្តនោ;
ញោតិមិត្ថេ សមាទេត្វា, សហ តេហិ អការយិ។

២៥៥ “សត្តយោជនិកំ ថូបំ, ឧត្តិទ្ធំ រតនាមយំ;
ជលន្តំ សគរំសិរំ, សាលរាជំ ធុល្លិក។

២៥៦ “សត្តសតសហស្សានិ, បាតិយោ [បាតិយោ (ស្យា.)] តត្ថ ការយិ;
នឡុត្តិ វិយ ជោតត្ថី [ជោតត្ថេ (ស្យា. បី.)], រតនេហេវ សត្តហិ។

២៥៧ “កន្ធតោលេន បូរេត្វា, ទីបាទុជ្ឈលយិ តហិ;
បូជនត្ថាយ [បូជនត្ថាយ (សិ. ក.)] មហេសិស្ស, សព្ពក្ខតានុកម្មិនោ។

២៥៨ “សត្តសតសហស្សានិ, បុណ្ណកុម្មានិ ការយិ;
រតនេហេវ បុណ្ណានិ, បូជនត្ថាយ មហេសិនោ។

២៥៩ “មជ្ឈេ អដ្ឋង្គកុម្មិនំ, ឧស្សិតា កញ្ចនគ្សិយោ;
អតិរោចន្តិ វណ្ណេន, សរទេវ ទិវាករោ។

២៦០ “ចតុទ្វារេសុ សោភន្តិ, តោរណា រតនាមយា;
ឧស្សិតា ផលកា រម្មា, សោភន្តិ រតនាមយា។

២៦១ “វិរោចន្តិ បរិក្ខិតា [បរិក្ខាយោ (ស្យា.)], អវដសា សុនិម្មិតា;
ឧស្សិតានិ បដាកានិ, រតនានិ វិរោចនេ។

២៦២ “សុរត្តំ សុកតំ ចិត្តំ, ចេតិយំ រតនាមយំ;
អតិរោចតិ វណ្ណេន, សសញ្ញោវ [សសជ្ឈាវ (ស្យា. ក.), សសញ្ញាវ (បី.)] ទិវាករោ។

២៦៣ “ថូបស្ស វេទិយោ តិស្សោ, ហរិតាលេន បូរយិ;
ឯកំ មនោសិលាយេកំ, អញ្ញនេន ច ឯកិកំ។

២៦៤ “បូជំ ឯតាទិសំ រម្មំ, ការេត្វា វរាទិនោ;
អំទាសិ ទានំ សង្ឃស្ស, យាវជីវំ យថាពលំ។

២៦៥ “សហាវ សេដ្ឋិនា តេន, តានិ បុញ្ញានិ សព្ពសោ;
យាវជីវំ ករិត្វាន, សហាវ សុគតិ គតា។

២៦៦ “សម្មត្តិយោនុកោត្វាន, ទេវត្ថេ អថ មានុសេ;
នំយា វិយ សរិរេន, សហ តេនេវ សំសរិ។

២៦៧ ឯកនុតិកោ កប្បេ, វិបស្សី នាម នាយកោ;
ឧប្បន្និ ចារុទស្សនោ, សព្ពធម្មវិបស្សកោ។

២៦៨ “តទាយំ ពន្ធមតិយំ, ព្រាហ្មណោ សាធុសម្មតោ;
អន្លោ សន្តោ គុណេនាបិ [សត្តាគមេនាសិ (សី.)], ធនេន ច សុទុគ្គតោ។

២៦៩ “តទាបិ តស្សាហំ អាសី, ព្រាហ្មណី សមចេតសា;
កំទាចិ សោ ទិជវរោ, សង្កមេសិ មហាមុនី។

២៧០ “និសិន្នំ ជនកាយម្ហិ, ទេសេន្តំ អមតំ បទំ;
សុត្វា ធម្មំ បមុទិតោ, អទាសិ ឯកសាដកំ។

២៧១ “យរមេកេន វត្តេន, គន្ធានេតំ ស មព្រាវិ [មមព្រាវិ (សី. ស្យា. បី.)];
‘អនុមោទ មហាបុព្វំ [មហាបព្វេ (សី.), មហាបុព្វេ (ស្យា. ក.)], ទិន្នំ ពុទ្ធស្ស សាដកំ។

២៧២ “តទាហំ អញ្ញលី កត្វា, អនុមោទី សុបីណិតា [សុវិទិតា (ស្យា.), សុបីតិយា (ក.)];
‘សុទិន្នោ សាដកោ សាមិ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស តាទិនោ។

២៧៣ “សុខិតោ សជ្ជិតោ ហុត្វា, សំសរន្តោ ភវាភវេ;
ពារាណសិបុរេ រម្មេ, រាជា អាសិ មហីបតិ។

២៧៤ “តទា តស្ស មហេសីហំ, ឥត្ថិកុម្ភស្ស ឧត្តមា;
តស្សាតិ ទយិតា [តស្សាវិ ទុតិយិតា (ស្យា.)] អាសិ, បុព្ពស្នេហេន ភត្តនោ [ចុត្តវិ (ស្យា. បី. ក.)]។

២៧៥ “បិណ្ឌាយ វិចរន្តេ តេ [សោ (សី. ស្យា. បី.)], អដ្ឋ បច្ចេកនាយកេ;
ទិស្វា បមុទិតោ ហុត្វា, ទត្វា បិណ្ឌំ មហារហំ។

២៧៦ “បុរោ និមន្តយិត្វាន, កត្វា រតនមណ្ឌបំ;
កម្មារេហិ កតំ បត្តំ [កតំ ឆត្តំ (សី.), កតមដ្ឋំ (ស្យា.)], សោវណ្ណំ វត តត្តកំ។

២៧៧ “សមាទេត្វាន តេ សព្ពេ, តេសំ ទានមទាសិ សោ;
សោណ្ណាសនេ បវិជ្ជានំ, បសន្នោ សេហិ បាណិភិ។

២៧៨ “តម្បិ ទានំ សហទាសិ, កាសិរាជេនហំ តទា;
បុនាហំ ពារាណសិយំ, ជាតា កាសិកតាមកេ។

២៧៩ “កុដុម្ហិកកុលេ ជីតេ, សុខិតោ សោ សភាតុកោ;
ជេដ្ឋស្ស ភាតុនោ ជាយា, អហោសិ សុបតិព្ពតា។

២៨០ “បច្ចេកពុទ្ធិំ ទិស្វាន, កនិយស្ស មម ភត្តនោ [ភត្តកនិយសោ (ស្យា.)];
ភាគន្នំ តស្ស ទត្វាន, អាគតេ តម្ហិ បារទី។

២៨១ “នាភិនន្តិក្ខំ សោ ទានំ, តតោ តស្ស អទាសហំ;
ឧខា [ពុទ្ធា (ស្យា.)] អានិយ តំ អន្តំ, បុរោ តស្សេវ សោ អទា។

២៨២ “តទន្តំ ឆខ្ចយិត្វាន, ទុដ្ឋា ពុទ្ធស្សហំ តទា;
បត្តំ កលលបុណ្ណំ តំ, អទាសិ តស្ស តាទិនោ។

២៨៣ “ទានេ ច គហណេ ចេវ, អបចេ បទុសេបិ ច;
សមចិត្តមុខំ ទិស្វា, តទាហំ សំវិជី ភុសំ។

២៨៤ “បុរោ បត្តំ គហេត្វាន, សោធយិត្វា សុកន្ធិនា;
បសន្នចិត្តា បូរេត្វា, សយតំ សក្ករំ អទំ។

២៨៥ “យត្ថ យត្ថបបជ្ជាមិ, ស្សុបា ហោមិ ទានតោ;
ពុទ្ធស្ស អបការេន, ទុគ្គន្ធា វេនេនេន ច។

២៨៦ “បុន កស្សបវិវស្ស, និធាយន្តម្ហិ ចេតិយេ;

សោវណ្ណំ គង្គកំ វរំ, អទាសិ មុទិតា អហំ។

២៨៧ “ចតុជ្ជាគេន គន្លេន, និចយិត្វា តមិដ្ឋកំ;
មុត្តា ទុក្ខន្ធនោសម្ពា, សព្ពង្គសុសមាគតា។

២៨៨ “សត្តបាតិសហស្សានិ, រតនេហេវ សត្តហិ;
កាវេត្វា យតបូរានិ, វន្តិនិ **[វន្តិយោ (សី.)]** ច សហស្សសោ។

២៨៩ “បុត្តិបិត្វា បទីបេត្វា, បបយី សត្តបន្តិយោ;
បូជនត្ថំ លោកនាថស្ស, វិប្បសន្នេន ចេតសា។

២៩០ “តទាបិ តម្ហិ បុញ្ញម្ហិ, ភាគិនីយិ វិសេសតោ;
បុន កាសីសុ សញ្ញាតោ, សុមិត្តា ឥតិ វិស្សតោ។

២៩១ “តស្សាហំ ភរិយា អាសី, សុខិតា សន្និកា បិយា;
តទា បច្ចេកមុនិនោ, អទាសិ យនវេបនំ។

២៩២ “តស្សាបិ ភាគិនី អាសី, មោទិត្វា ទានមុត្តមំ;
បុនាបិ កាសិវង្គម្ហិ, ជាតោ កោលិយជាតិយា។

២៩៣ “តទា កោលិយបុត្តានំ, សតេហិ សហ បញ្ចហិ;
បញ្ចបច្ចេកពុទ្ធានំ, សតានិ សមុបដ្ឋហិ។

២៩៤ “តេមាសំ តប្បយិត្វាន **[វាសយិត្វាន (ស្សា. បី.)]**, អទាសិ ច តិចីវរេ **[តិចីវរំ (ស្សា.)]**;
ជាយា តស្ស តទា អាសី, បុញ្ញកម្មបថានុគា។

២៩៥ “តតោ ចុតោ អហុ រាជា, នន្នោ នាម មហាយសោ;
តស្សាបិ មហេសី អាសី, សព្ពកាមសមិទ្ធិនី។

២៩៦ “តទា រាជា ភវិត្វាន, ព្រហ្មទត្តោ មហីបតិ;
បំទុមវតីបុត្តានំ, បច្ចេកមុនិនំ តទា។

២៩៧ “សតានិ បញ្ចនុនានិ, យាវជីវំ ឧបដ្ឋហិ;
រាជុយ្យានេ និវាសេត្វា, និព្ពតានិ ច បូជយី។

២៩៨ “ចេតិយានិ ច កាវេត្វា, បព្ពជិត្វា ឧតោ មយំ;
ភាវេត្វា អប្បមញ្ញាយោ, ព្រហ្មលោកំ អគម្ពសោ។

២៩៩ “តតោ ចុតោ មហាតិត្តោ, សុជាតោ បិប្ផលាយនោ;
មាតា សុមនទេវីតិ, កោសិតោត្តោ ទិដោ បិតា។

៣០០ “អហំ មទ្វេ ជនបទេ, សាកលាយ បុរុត្តមេ;
កប្បិលស្ស ទិជស្សាសី, ជីតា មាតា សុចីមតិ។

៣០១ “យនកញ្ចនពិម្ពេន, និម្មិនិត្វាន មំ បិតា;
អទា កស្សបជីវស្ស, កាមេហិ វន្តិតស្សមំ។

៣០២ “តទាចិ សោ កាវុណិកោ, គន្ធា កម្មន្តបេក្ខកោ;
កាកាទិកេហិ ខង្គន្តោ, បាណេ ទិស្វាន សំវិជិ។

៣០៣ “យវេរាហំ តិលេ ជាតេ, ទិស្វានាតបតាបនេ;
កិមិ កាកេហិ ខង្គន្តោ, សំវេគមលភី តទា។

៣០៤ “តទា សោ បព្ពជី ជីវេ, អហំ តមនុបព្ពជី;
បញ្ចវស្សានិ និវសី, បរិព្ពាជវតេ **[បរិព្ពាជបថេ (ស្សា. បី.)]** អហំ។

៣០៥ “យទា បព្ពជិតា អាសី, គោតមិ ជិនបោសិកា;
តទាហំ តមុបគន្ធា, ពុទ្ធនេ អនុសាសិតា។

៣០៦ រុក្ខមន្ត កាលេន, អរហត្តមបាបុណ្ណិ;
អហោ កល្យាណមិត្តភ័ក្ត្រ, កស្សបស្ស សិរីមគោ។

៣០៧ “សុតោ ពុទ្ធស្ស នាយាទោ, កស្សបោ សុសមាហិតោ;
បុព្វេនិវាសំ យោ វេទិ, សក្កាបាយព្វ បស្សតិ។

៣០៨ “អថោ ជាតិក្ខយំ បត្តោ, អភិញ្ញាវេសិតោ មុនិ;
ឯតាហិ តីហិ វិជ្ជាហិ, តេវិជ្ជោ ហោតិ ព្រាហ្មណោ។

៣០៩ “តថេវ ភទ្ទកាបិលានី **[ភទ្ទកាបិលានី (សិ. បី.)]**, តេវិជ្ជោ មច្ចហាយិនី;
ជានេតិ អន្តិមំ ទេហំ, ជិត្វា មារំ សវាហនំ។

៣១០ “ទិស្វា អាទិនំ លោកេ, ឧភោ បព្ពជិតា មយំ;
ក្សម្ហូ ខីណាសវា ទន្តា, សីតិភូតាម្ហូ និព្ពតា។

៣១១ “កិលេសា លាបិតា មយំ... បេ... វិហរមិ អនាសវា។

៣១២ “សាគតំ វេត មេ អាសិ... បេ... កកំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៣១៣ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កកំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ ភទ្ទកាបិលានី ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិតាភិ។

ភទ្ទកាបិលានីថេរិយាបទានំ សក្កមំ។

៨. យសោធរាថេរិអបទានំ

៣១៤ “ឯកស្តិ សមយេ រម្មេ, ឥន្ទេ រាជគហេ បុរេ;
បព្ពារម្មិ វេកម្ហិ, វេសន្តេ នវនាយកេ។

៣១៥ “សន្តិយា តម្ហិ នគរេ, រម្មេ ភិក្ខុនុបស្សយេ;
យសោធរាភិក្ខុនិយា, ឯវំ អាសិ វិតក្កិតំ។

៣១៦ “សុទ្ធោទនោ មហារាជា, គោតមី ច បជាបតី;
អភិញ្ញាតា មហាថេរា, ថេរិយោ ច មហិទ្ធិកា។

៣១៧ “សន្តិ គតាវ អាសុំ តេ, ទីបច្ឆិវ និរាសវា;
លោកនាថេ ធរន្តេវ, អហម្យិ ច សិវំ បទំ។

៣១៨ “គមិស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា, បស្សន្តិ អាយុមគ្គនោ;
បស្សិត្វា អាយុសង្ខារំ, ឥនហេវ ខយំ គតំ។

៣១៩ “បត្តចីវរមាទាយ, និក្ខមិត្វា សកស្សមា;
បុរក្ខតា ភិក្ខុនីភិ, សតេហិ សហស្សេហិ សា **[សហ បញ្ចហិ (សិ. បី.)]**។

៣២០ “មហិទ្ធិកា មហាបញ្ញា, សម្ពុទ្ធិំ ឧបសង្កមិ;
សម្ពុទ្ធិំ អភិវាទេត្វា, សត្តនោ ចក្កលក្ខណេ;
និសិន្នា ឯកមន្តម្ហិ, ឥទំ វេនមព្រាវិ។

៣២១ “អដ្ឋសត្តតិវស្សាហំ, បច្ឆិមោ វត្តតេ វយោ **[បច្ឆិមា វត្តយិ វយោ (ស្យា.)]**;
បព្ពារម្មិ អនុប្បត្តា, អាវោចេមិ មហាមុនិ។

៣២២ “បរិបក្កោ វយោ មយំ, បរិក្កំ មម ជីវិតំ;
បហាយ វោ គមិស្សាមិ, គតំ មេ សរណមគ្គនោ។

៣២៣ “វយម្ហិ បច្ឆិមេ កាលេ, មរណំ ឧបរុទ្ធតិ;
អដ្ឋវត្តិ មហាវីរ, បាបុណិស្សាមិ និព្ពតី។

៣២៤ “នត្ថិ ជាតិ ជរា ព្យាធិ, មរណញ្ច មហាមុនេ;
អជរាមរណំ បុរំ, គមិស្សាមិ អសង្ខតំ។

៣២៥ យាវតា បរិសា នាម, សមុបាសន្តិ សត្តនោ;
អបរាជមជានន្តិ [សច មេត្តិ (ស៊.), បជានន្តិ (ក.)], ឧបន្តំ សម្មាខា មុនេ។

៣២៦ “សំសវិត្វា ច សំសារេ, ខលិតញោ មមំ គយិ;
អាវោចេមិ មហារី, អបរាជំ ឧបស្ស មេ។

៣២៧ “សុត្វាន វចនំ គស្សា, មុនិនោ ឥទមព្រវិ;
កិមុត្តរំ តេ វត្ថាមិ, និព្វានាយ វជន្តិយា។

៣២៨ “ឥទ្ធិញ្ញាបិ និទស្សេហិ, មម សាសនការិកេ;
បរិសានញ សញ្ញាសំ, កង្ខំ និន្ទស្ស យាវតា។

៣២៩ “សុត្វា តំ មុនិនោ វាចំ, ភិក្ខុនី សា យសោធរា;
វន្តិត្វា មុនិវាជំ តំ, ឥទំ វចនមព្រវិ។

៣៣០ “យសោធរា អហំ វីរិ, អគារេ តេ បជាបតិ;
សាកិយម្ហិ កុលេ ជាតា, ឥត្ថិអង្កេ បតិជ្ជិតា។

៣៣១ “ថិនំ សតសហស្សានំ, នវុត្ថិនំ ឆទុត្តរិ;
អគារេ តេ អហំ វីរិ, បាមោក្ខា សញ្ញា ឥស្សរា។

៣៣២ “រូបាចារកុណ្ឌបេតា, យោព្ពនដ្ឋា បិយំវទា;
សញ្ញា មំ អបចាយន្តិ, ទេវតា វិយ មានុសា។

៣៣៣ “កញ្ញាសតសហស្សបមុខា, សក្យបុត្តនិវេសនេ;
សមាសសុខទុក្ខតា, ទេវតា វិយ នន្ទនេ។

៣៣៤ “កាមធាតុមតិក្កម្ម [កាមធាតុមតិក្កន្តា (ស៊. ស្យា. បី. ក.)], សណ្ឌិតា រូបធាតុយា;
រូបេន សទិសា នត្ថិ, បបេត្វា លោកនាយកំ។

៣៣៥ “សម្ពុទ្ធំ អភិវាទេត្វា, ឥទ្ធិ ទស្សេសិ សត្តនោ;
នេកា នានាវិជាការា, មហាឥទ្ធិបិ ទស្សយិ [ឯវមាទីនិ វត្វាន, ឧបតិវត្វាន អម្ពរំ; ឥទ្ធិ អនេកា
ទស្សេសិ, ពុទ្ធានុញ្ញា យសោធរា; (ស៊.)]។

៣៣៦ “ចក្កវាឡសមំ កាយំ, សីសំ ឧត្តរតោ កុរុ;
ឧភោ បក្ខា ទុវេ ទីបា, ជម្ពុទីបំ សរិរតោ។

៣៣៧ “ទត្ថិណញ្ច សរំ បិញ្ញំ, នានាសាខា តុ បត្តកា;
ចន្ទញ្ច សុរិយញ្ចក្ខិ, មេរុបព្ពតតោ សិខំ។

៣៣៨ “ចក្កវាលគិរិ តុណ្ហំ, ជម្ពុវុត្ថំ សមូលកំ;
ពីជមានា ឧបាគន្ធា, វន្តន្តិ លោកនាយកំ។

៣៣៩ “ហត្ថិវណ្ណំ តថេវស្សំ, បព្ពតំ ជលជី តថា;
ចន្ទិមំ សុរិយំ មេរុំ, សក្កវណ្ណញ្ច ទស្សយិ។

៣៤០ “យសោធរា អហំ វីរិ, បាទេ វន្ទាមិ ចក្ខុម;
សហស្សលោកធាតុនំ, ផុល្លបទ្ទេន ឆានយិ។

៣៤១ “ព្រហ្មវណ្ណញ្ច មាបេត្វា, ជម្ពំ ទេសេសិ សុញ្ញតំ;
យសោធរា អហំ វីរិ, បាទេ វន្ទាមិ ចក្ខុម។

៣៤២ “ឥទ្ធិសុ ច វសី ហោមិ, ទិព្វាយ សោតធាតុយា;
ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស, វសី ហោមិ មហាមុនី។

៣៤៣ “បុព្ពេនិវាសំ ជានាមិ, ទិព្វចក្ខុ វិសោធិតំ;
សញ្ញាសរេបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពរោ។

៣៤៤ អត្ថធម្មនិរុត្តិសុ, បដិភានេ គថេវ ច;
ញាណំ មយ្ហំ មហាវិរេ, ឧប្បន្នំ កវំ សន្តិកេ។

៣៤៥ “បុព្វានំ លោកនាថានំ, សង្គមំ តេ និទស្សិតំ [សុទស្សិតំ (ស្យា. បី. ក.)];
អធិការំ ពហុំ មយ្ហំ, តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនី។

៣៤៦ “យំ មយ្ហំ បូរិតំ កម្មំ, កុសលំ សរសេ មុនេ;
តុយ្ហត្ថាយ មហាវិរេ, បុព្វំ ឧបចិតំ មយា។

៣៤៧ “អភព្ពដ្ឋានេ វជ្ជេត្វា, វាយិត្វា អនាចរំ;
តុយ្ហត្ថាយ មហាវិរេ, សញ្ញត្តំ ជីវិតំ មយា។

៣៤៨ “នេកកោដិសហស្សានិ, ភរិយត្ថាយទាសិ មំ;
ន គត្ត វិមនា ហោមិ, តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនី។

៣៤៩ “នេកកោដិសហស្សានិ, ឧបការាយទាសិ មំ;
ន គត្ត វិមនា ហោមិ, តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនី។

៣៥០ “នេកកោដិសហស្សានិ, ភោជនត្ថាយទាសិ មំ;
ន គត្ត វិមនា ហោមិ, តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនី។

៣៥១ “នេកកោដិសហស្សានិ, ជីវិតានិ បរិច្ឆជី;
ភយមោក្ខំ ករិស្សន្តិ, ទទាមិ មម ជីវិតំ។

៣៥២ “អង្គគតេ [អង្គេ ឯវំ (ក.)] អលង្ការេ, វត្ថេ នានាវិធេ ពហុ;
ត័ត្តិមណ្ឌេ ន គូហមិ, តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនី។

៣៥៣ “ធនធាញ្ញបរិច្ចាគំ, គាមានិ និគមានិ ច;
ខេត្តំ បុត្តា ច ជីតា ច, បរិច្ឆត្តា មហាមុនី។

៣៥៤ “ហត្ថិ អស្សា គវា ចាបិ, ទាសិយោ បរិចារិកា;
តុយ្ហត្ថាយ មហាវិរេ, បរិច្ឆត្តា អសង្ខិយា។

៣៥៥ “យំ មយ្ហំ បដិមន្តេសិ [បតិមន្តេសិ (សី.)], ទានំ ទស្សាមិ យាចកេ;
វិមនំ មេ ន បស្សាមិ, ទទតោ ទានមុត្តមំ។

៣៥៦ “នានាវិធំ ពហុំ ទុក្ខំ, សំសារេ ច ពហុព្ពិធេ;
តុយ្ហត្ថាយ មហាវិរេ, អនុភុត្តំ អសង្ខិយំ។

៣៥៧ “សុខប្បត្តានុមោទាមិ, ន ច ទុក្ខេសុ ទុម្ពនា;
សព្ពត្ត តុលិតា ហោមិ, តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនី។

៣៥៨ “អនុមគ្គេន សម្ពុទ្ធោ, យំ ធម្មំ អភិនិហវិ;
អនុភោត្វា សុខំ ទុក្ខំ, បក្កោ ពោជី មហាមុនី។

៣៥៩ “ព្រាហ្មទេវញ្ញ សម្ពុទ្ធំ, គោតមំ លោកនាយកំ;
អញ្ជេសំ លោកនាថានំ, សង្គមំ តេ ពហុំ មយា។

៣៦០ “អធិការំ ពហុំ មយ្ហំ, តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនី;
គវេសតោ ពុទ្ធជម្ពេ, អហំ តេ បរិចារិកា។

៣៦១ “កប្បេ ច សគសហស្សេ, ចគុរោ ច អសង្ខិយេ;
ទីបង្ករោ មហាវិរោ, ឧប្បជ្ជិ លោកនាយកោ។

៣៦២ “បច្ឆន្តទេសវិសយេ, និមន្តេត្វា តថាគតំ;
តស្ស អាគមនំ មគ្គំ, សោធន្តិ តុដ្ឋមានសា។

៣៦៣ “តេន កាលេន សោ អាសិ, សុមេធា នាម ព្រាហ្មណោ;

មគ្គញ្ច បដិយាទេសិ, អាយតោ [អាយតំ (សី.)] សព្វទស្សិនោ។

៣៦៤ “តេន កាលេនហំ អាសី, កញ្ញា ព្រាហ្មណសម្ភវា;
សុមិត្តានាម នាមេន, ឧបកច្ឆិ សមាគមំ។

៣៦៥ “អដ្ឋ ឧប្បលហត្ថានី, បូជនត្ថាយ សត្តនោ;
អាទាយ ជនសំមជ្ឈេ, អន្ធសំ ឥសិ មុគ្គតំ។

៣៦៦ “ចិរានុគតំ ទយិតំ [ចិរានុបរិ អាសិនំ (សី.)], អភិក្កន្តំ មនោហរំ;
ទិស្វា តទា អមញ្ញិស្សំ, សផលំ ជីវិតំ មម។

៣៦៧ “បរក្កមំ តំ សផលំ, អន្ធសំ ឥសិនោ តទា;
បុព្ពកម្មេន សម្ពុទ្ធេ, ចិត្តញ្ញាបិ បសិទិ មេ។

៣៦៨ “ភិយ្យោ ចិត្តំ បសាទេសិ, ឥសេ ឧគ្គតមានសេ;
ទេយ្យំ អញ្ញំ ន បស្សាមិ, ទេមិ បុច្ឆានិ តេ ឥសិ។

៣៦៩ “បញ្ចហត្ថា កវំ ហោន្ត, តយោ ហោន្ត មមំ ឥសេ;
តេន សទ្ធិ សមា ហោន្ត, ពោធត្ថាយ កវំ ឥសេ។

ចតុត្ថំ ភាណវំ។

៣៧០ “ឥសិ តហេត្វា បុច្ឆានិ, អាគច្ឆន្តំ មហាយសំ;
បូជេសិ ជនសំមជ្ឈេ, ពោធត្ថាយ មហាឥសិ។

៣៧១ “បស្សិត្វា ជនសំមជ្ឈេ, ទីបង្ករោ មហាមុនី;
វិយាកាសិ មហាវិរោ, ឥសិ មុគ្គតមានសំ។

៣៧២ “អបរិមេយ្យេ តតោ កប្បេ, ទីបង្ករោ មហាមុនី;
មម កម្មំ វិយាកាសិ, ឧដុភារំ មហាមុនី។

៣៧៣ “សមចិត្តា សមកម្មា, សមការិភវិស្សតិ;
បិយា ហេស្សតិ កម្មេន, តុយ្ហត្ថាយ មហាឥសិ [មហាឥសេ (ស្យា.)]។

៣៧៤ “សុទស្សនា សុបិយា ច, មនាបា បិយវាទិនី;
តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទា, វិហរិស្សតិ ឥទ្ធិកា។

៣៧៥ “យថាបិ ភណ្ឌសាមុគ្គំ, អនុរក្ខតិ សាមិនោ;
ឯវំ កុសលធម្មានំ, អនុរក្ខិស្សតេ អយំ។

៣៧៦ “តស្ស តេ [តស្ស តំ (ស្យា.)] អនុកម្មន្តី, បូរិយិស្សតិ បារមិ;
សីហោរំ បញ្ជរំ ភេត្វា [ហិត្វា (ស្យា.), ហេត្វា (បី.)], បាបុណិស្សតិ ពោធិយំ។

៣៧៧ “អបរិមេយ្យេ តតោ កប្បេ, យំ មំ ពុទ្ធោ វិយាករិ;
តំ វាចំ អនុមោទេន្តី, ឯវំការិភវិ អហំ។

៣៧៨ “តស្ស កម្មស្ស សុកតស្ស, តត្ថ ចិត្តំ បសាទយី;
ទេវមនុស្សកំ យោនី, អនុភោត្វា អសង្ខយំ។

៣៧៩ “សុខនុក្ខេនុភោត្វាហំ, ទេវេសុ មានុសេសុ ច;
បច្ឆិមេ ភវេ សម្បត្តេ, អជាយិ សាកិយេ កុលេ។

៣៨០ “បុរីតិ ភោគវតី, យសសីលវតី តតោ;
សព្ពង្គសម្បទា ហោមិ, កុលេសុ អភិសក្កតា។

៣៨១ “លាភំ សិលោកំ សក្ការំ, លោកធម្មសមាគមំ;
ចិត្តញ្ច ទុក្ខិតំ នត្ថិ, វសាមិ អកុតោភយា។

៣៨២ ឥត្តញ្ញោតំ ភគវតា, រញ្ជោ អន្តេបុរេ តទា;
ខត្តិយានំ បុរេ វីរំ, ឧបការញ្ច និទ្ធិសិ។

៣៨៣ “ឧបការា ច យា នារី, យា ច នារី សុខេ ទុខេ;
អត្តក្ខាយី ច យា នារី, យា ច នារី នុកម្យិកា។

៣៨៤ “បញ្ចកោដិសតា ពុទ្ធា, នវកោដិសតានិ ច;
ឯតេសំ ទេវទេវានំ, មហាទានំ បវត្តយី។

៣៨៥ “អធិការំ មហា [សទា (បី.) ឯវមុបវិចិ] មយ្ហំ, ធម្មរាជ សុណោហិ មេ;
ឯកាទសកោដិសតា, ពុទ្ធា ទ្វាទស កោដិយោ [ហោត្តិ លោកគ្គនាយកា (សិ. ស្យា.), បណ្ណា
កោដិសតានិ ច (បី.)]។

៣៨៦ “ឯតេសំ ទេវទេវានំ, មហាទានំ បវត្តយី;
អធិការំ មហា មយ្ហំ, ធម្មរាជ សុណោហិ មេ។

៣៨៧ “វិសកោដិសតា ពុទ្ធា, តិសកោដិសតានិ ច;
ឯតេសំ ទេវទេវានំ, មហាទានំ បវត្តយី។

៣៨៨ “អធិការំ មហា មយ្ហំ, ធម្មរាជ សុណោហិ មេ;
ចត្តាលិសកោដិសតា, បញ្ញាស កោដិសតានិ ច។

៣៨៩ “ឯតេសំ ទេវទេវានំ, មហាទានំ បវត្តយី;
អធិការំ មហា មយ្ហំ, ធម្មរាជ សុណោហិ មេ។

៣៩០ “សន្និកោដិសតា ពុទ្ធា, សត្តតិកោដិសតានិ ច;
ឯតេសំ ទេវទេវានំ, មហាទានំ បវត្តយី។

៣៩១ “អធិការំ មហា មយ្ហំ, ធម្មរាជ សុណោហិ មេ;
អសីតិកោដិសតា ពុទ្ធា, នវុតិកោដិសតានិ ច។

៣៩២ “ឯតេសំ ទេវទេវានំ, មហាទានំ បវត្តយី;
អធិការំ មហា មយ្ហំ, ធម្មរាជ សុណោហិ មេ។

៣៩៣ “កោដិសតសហស្សានិ, ហោត្តិ លោកគ្គនាយកា;
ឯតេសំ ទេវទេវានំ, មហាទានំ បវត្តយី។

៣៩៤ “អធិការំ មហា មយ្ហំ, ធម្មរាជ សុណោហិ មេ;
នវកោដិសហស្សានិ, អបរេ លោកនាយកា។

៣៩៥ “ឯតេសំ ទេវទេវានំ, មហាទានំ បវត្តយី;
អធិការំ មហា មយ្ហំ, ធម្មរាជ សុណោហិ មេ។

៣៩៦ “កោដិសតសហស្សានិ, បញ្ចាសីតិមហេសិនំ;
បញ្ចាសីតិកោដិសតា, សត្តតិសា ច កោដិយោ។

៣៩៧ “ឯតេសំ ទេវទេវានំ, មហាទានំ បវត្តយី;
អធិការំ មហា មយ្ហំ, ធម្មរាជ សុណោហិ មេ។

៣៩៨ “បច្ចេកពុទ្ធា វិគរាតា [ធុគរាតា (បី. ក.)], អដ្ឋមគកោដិយោ [អដ្ឋមគ្គក... (សិ.), អដ្ឋមគ្គក...
(ស្យា.)];
អធិការំ មហា មយ្ហំ, ធម្មរាជ សុណោហិ មេ។

៣៩៩ “ខីណាសវា វិគមលា, អសដ្ឋិយា ពុទ្ធសាវកា;
អធិការំ មហា មយ្ហំ, ធម្មរាជ សុណោហិ មេ។

៤០០ “ឯវំ ធម្មេ សុចិណ្ណានំ, សទា ធម្មស្ស ចាវិនំ;

ធម្មចារីសុខំ សេតិ, អស្មី លោកេ បរម្មិ ច។

៤០១ “ធម្មំ ចរេ សុចរិតំ, ន នំ ទុច្ចរិតំ ចរេ;
ធម្មចារីសុខំ សេតិ, អស្មី លោកេ បរម្មិ ច។

៤០២ “និព្វិន្ទិក្ខាន សំសារេ, បព្ពជី អនការិយំ;
សហស្សបរិវារេន, បព្ពជិត្វា អភិញ្ញនា។

៤០៣ “អការំ វិជហិត្វាន, បព្ពជី អនការិយំ;
អន្ទមាសេ អសម្បត្តេ, ចតុសច្ចមបាបុណី។

៤០៤ “ចីវរំ បិណ្ឌបាតញ្ច, បច្ចយំ សយនាសនំ;
ឧបនេន្តិ ពហុ ជនា, សាគរេយេវ ឧមិយោ។

៤០៥ “កិលេសា លាបិតា មួយំ... បេ... វិហរមិ អនាសវា។

៤០៦ “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៤០៧ “បិដិសម្មិនា ចតុស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៤០៨ “ឯវំ ពហុវិធំ ទុក្ខំ, សម្បត្តិ ច ពហុព្ពិជា;
វិសុទ្ធិភារំ សម្បត្តា, លភាមិ សព្ពសម្បទា។

៤០៩ “យា ទទាគិ សកត្តានំ, បុញ្ញត្ថាយ មហេសិនោ;
សហាយសម្បទា ហោន្តិ, និព្ពានបទមសង្ខតំ។

៤១០ “បរិក្ខិណំ អតីតញ្ច, បច្ចុប្បន្នំ អនាគតំ;
សព្ពកម្មំ មមំ ខីណំ, បាទេ វន្ទាមិ ចក្កម”។

គត្ថំ សុទំ យសោធរា ភិក្ខុនី ភក្ករតោ សម្មខា ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ។

យសោធរាថេរិយាបទានំ អដ្ឋមំ។

៩. យសោធរាបមុខទសភិក្ខុនីសហស្សអបទានំ

៤១១ “កប្បេ ច សតសហស្សេ, ចតុរោ ច អសង្ខិយេ;
ទីបង្ករោ នាម ជិនោ, ឧប្បជ្ជិ លោកនាយកោ។

៤១២ “ទីបង្ករោ មហាវិរោ, វិយាកាសិ វិនាយកោ;
សុមេធាញ្ច សុមិត្តញ្ច, សមានសុខទុក្ខតំ។

៤១៣ “សទេវកញ្ច បស្សន្តោ, វិចរន្តោ សទេវកំ;
តេសំ បកិត្តនេ អម្ពេ, ឧបកម្ម សមាគមំ។

៤១៤ “អម្ពំ សព្ពបតិ ហោហិ [សព្ពា បតី ហោន្តិ (បី.)], អនាគតសមាគមេ;
សព្ពាវ តុយ្ហំ ភរិយា, មនាបា បិយវាទិកា។

៤១៥ “ទានំ សីលមយំ សព្ពំ, ភាវនា ច សុភាវិតា;
ទីយវត្តញ្ច នោ [ទីយវត្តមិនំ (ស្យា. ក.)] សព្ពំ, បរិច្ឆត្តំ មហាមុនេ។

៤១៦ “កន្លំ វិលេបនំ មាលំ, ទីបញ្ច រតនាមយំ;
យំកិញ្ចិ បត្តិតំ សព្ពំ, បរិច្ឆត្តំ មហាមុនី។

៤១៧ “អញ្ញំ វាបិ កតំ កម្មំ, បរិភោគញ្ច មានុសំ;
ទីយវត្តញ្ច នោ សព្ពំ, បរិច្ឆត្តំ មហាមុនី។

៤១៨ “អនេកជាតិសំសារំ, ពហុ បុញ្ញម្បិ នោ កតំ;
តស្សរមនុកោត្វាន, សំសរិត្វា ភវាភវេ។

៤១៩ “បច្ឆិមេ ភវេ សម្បត្តេ, សក្យបុត្តនិវេសនេ;
នានាកុលុបបន្នាយោ, អច្ឆរា កាមវណ្ណិនី។

៤២០ លាភគ្រួស យសំ បត្តា, បូជិតា សព្វសក្កតា;
លាភិយោ អន្តបាទានំ, សទា សម្មានិតា មយំ។

៤២១ “អគារំ បជហិតាន, បព្ពជីម្ហនការិយំ;
អន្ទមាសេ អសម្បត្តេ, សញ្ញា បត្តាម្ហ និព្ពតី។

៤២២ “លាភិយោ អន្តបាទានំ, វត្ថុសេនាសនានិ ច;
ឧបេន្តិ បច្ឆយា សព្ពេ, សទា សក្កតបូជិតា។

៤២៣ “កិលេសា ឈាបិតា អម្ពំ... បេ.... វិហារម អនាសវា។
សាកតំ វត នោ អាសំ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៤២៤ “បិដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ យសោធរាបមុខានិ ទសភិក្ខុនីសហស្សានិ ភគវតោ សម្ពុខា ឥមា គាថាយោ អភាសិត្តាតី។

យសោធរាបមុខទសភិក្ខុនីសហស្សបទានំ នវមំ។

១០. យសោធរាបមុខអដ្ឋារសភិក្ខុនីសហស្សអបទានំ

៤២៦ “អដ្ឋារសសហស្សានិ , ភិក្ខុនី សក្យសម្ពុរា;
យសោធរាបមុខានិ, សម្ពុទ្ធំ ឧបសង្កមុ។

៤២៧ “អដ្ឋារសសហស្សានិ, សញ្ញា ហោន្តិ មហិទ្ធិកា;
វន្តន្តិ មុនិនោ បាទេ, អាវេចន្តិ យថាពលំ។

៤២៨ “ជាតិ ខីណា ជរា ព្យាធិ, មរណញ្ច មហាមុនិ;
អនាសវំ បទំ សន្តំ, អមតំ យាម នាយក។

៤២៩ “ខលិតញ្ចេ បុរេ អត្ថិ, សញ្ញាសម្បិ មហាមុនិ;
អបរាជមជានន្តិ, ខម អម្ពំ វិនាយក។

៤៣០ “ឥទ្ធិញ្ញាបិ និទស្សេថ, មម សាសនការិកា;
បរិសានញ្ច សញ្ញាសំ, កង្ខំ ឆិន្ទថ យាវតា។

៤៣១ “យសោធរា មហាវិរ, មនាបា បិយទស្សនា;
សញ្ញា គុយ្ហំ មហាវិរ, អគារស្និ បជាបតិ។

៤៣២ “ថិនំ សតសហស្សានំ, នវគីនំ ឆទុត្តរិ;
អគារេ តេ មយំ វិរ, បាមោក្ខា សញ្ញា ឥស្សរា។

៤៣៣ “រូបាចារកុណ្ឌបេតា, យោព្ពនដ្ឋា បិយំវទា;
សញ្ញា នោ អបចាយន្តិ, ទេវតា វិយ មានុសា។

៤៣៤ “អដ្ឋារសសហស្សានិ, សញ្ញា សាកិយសម្ពុរា;
យសោធរាសហស្សានិ, បាមោក្ខា ឥស្សរា ឥទា។

៤៣៥ “កាមធាតុមតិក្កម្ម , សណ្ឌិតា រូបធាតុយា;
រូបេន សទិសា នត្ថិ, សហស្សានំ មហាមុនិ។

៤៣៦ “សម្ពុទ្ធំ អភិវាទេត្វា, ឥទ្ធិ ទស្សំសុ សត្តនោ;
នេកា នានាវិជាការា, មហាឥទ្ធិបិ ទស្សយុំ។

៤៣៧ “ចក្កវាឡសមំ កាយំ, សីសំ ឧត្តរតោ កុរុ;
ឧត្តោ បក្ខា ទុវេ ទីបា, ជម្ពុទីបំ សវិរតោ។

៤៣៨ “ទត្ថិណញ្ច សវំ បិញ្ចំ, នានាសាខា តុ បត្តកា;
ចន្ទញ្ច សុវិយញ្ចត្ថិ, មេរុបព្ពតតោ សិខំ។

៤៣៩ “ចក្កវាឡគិរិ តុណ្ហំ, ជម្ពុរុក្ខំ សមូលកំ;

ពឹងមានា ឧបាកន្ទា, វន្តន្តី លោកនាយក។

៤៤០ “ហត្ថិវណ្ណំ គថេវស្សំ, បព្ពតំ ជលជី គថា;
ចន្ទញ្ច សុរិយំ មេរុំ, សក្កវណ្ណញ្ច ទស្សយុំ។

៤៤១ “យសោធរា មយំ វីរី, បាទេ វន្ទាម ចក្ខុម;
គរំ ចិរេហានេន, និប្ពន្នា នរនាយក។

៤៤២ “ភទ្ទិសុ ច វសី ហោម, ទិញ្ចាយ សោគធាតុយា;
ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស, វសី ហោម មហាមុនេ។

៤៤៣ “បុព្វេនិវាសំ ជានាម, ទិព្ពចក្ខុ វិសោធិតំ;
សញ្ញាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានី បុនព្ពរោ។

៤៤៤ “អត្ថធម្មនិរុត្តិសុ, បដិភានេ គថេវ ច;
ញ្ញាណំ អម្ពំ មហាវីរី, ឧប្បន្នំ គរំ សន្តិកេ។

៤៤៥ “បុព្ពានំ លោកនាថានំ, សង្គមំ នោ និទស្សិតំ;
អធិការា ពហូ អម្ពំ, គុយ្យត្ថាយ មហាមុនេ។

៤៤៦ “យំ អម្ពំ បុរិតំ កម្ពំ, កុសលំ សរសេ មុនេ;
គុយ្យត្ថាយ មហាវីរី, បុព្ពានុបចិតានី នោ។

៤៤៧ “អភព្ពដ្ឋានេ វជ្ជេត្វា, វារយិម្ព អនាចរំ;
គុយ្យត្ថាយ មហាវីរី, ចត្តានិ ជីវិតានី នោ [សញ្ញត្តំ ជីវិតម្យិ នោ (ស្យា.)]។

៤៤៨ “នេកកោដិសហស្សានី , ភរិយត្ថាយទាសិ នោ;
ន គត្ត វិមនា ហោម, គុយ្យត្ថាយ មហាមុនេ។

៤៤៩ “នេកកោដិសហស្សានី, ឧបការាយទាសិ នោ;
ន គត្ត វិមនា ហោម, គុយ្យត្ថាយ មហាមុនេ។

៤៥០ “នេកកោដិសហស្សានី, ភោជនត្ថាយទាសិ នោ;
ន គត្ត វិមនា ហោម, គុយ្យត្ថាយ មហាមុនេ។

៤៥១ “នេកកោដិសហស្សានី , ជីវិតានី ចជិម្ពសេ [ចជិម្ព នោ (បី. ក.)];
ភយមោក្ខំ ករិស្សាម, ជីវិតានី ចជិម្ពសេ។

៤៥២ “អង្គគតេ អលង្ការេ, វត្ថេ នានាវិធ�េ ពហូ;
តំត្ថិកណ្ណេ ន ភូហាម, គុយ្យត្ថាយ មហាមុនេ។

៤៥៣ “ធនធាញ្ញបរិច្ចាគំ , គាមានី និគមានី ច;
ខេត្តំ បុត្តា ច ជីតា ច, បរិច្ចត្តា មហាមុនេ។

៤៥៤ “ហត្ថិ អស្សា គវា ចាបិ, ទាសិយោ បរិចារិកា;
គុយ្យត្ថាយ មហាវីរី, បរិច្ចត្តំ អសង្ខិយំ។

៤៥៥ “យំ អម្ពេ បដិមន្តេសិ, ទានំ ទស្សាម យាចកេ;
វិមនំ នោ ន បស្សាម, ទទតោ ទានមុត្តមំ។

៤៥៦ “នានាវិធំ ពហុំ ទុក្ខំ, សំសារេ ច ពហុត្ថិធទេ;
គុយ្យត្ថាយ មហាវីរី, អនុភុត្តំ អសង្ខិយំ។

៤៥៧ “សុខប្បត្តានុមោទាម, ន ច ទុក្ខេសុ ទុម្ពនា;
សញ្ញត្ត គុលិតា ហោម, គុយ្យត្ថាយ មហាមុនេ។

៤៥៨ “អនុមគ្គេន សម្ពុទ្ធោ, យំ ធម្មំ អភិនិហរិ;
អនុភោត្វា សុខំ ទុក្ខំ, បត្តោ ពោជី មហាមុនេ។

៤៥៩. ព្រហ្មទេវញ្ញ សម្ពុទ្ធំ, ភោគមំ លោកនាយកំ;
អញ្ជេសំ លោកនាថានំ, សង្កមំ តេហិ នោ ពហូ។

៤៦០. “អធិការំ ពហុំ អម្ពេ, តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនេ;
គវេសតោ ពុទ្ធជម្ពេ, មយំ តេ បរិចារិកា។

៤៦១. “កប្បេ ច សគសហស្សេ, ចតុរោ ច អសង្ខិយេ;
ទីបង្ករោ មហាវិរោ, ឧប្បជ្ជិ លោកនាយកោ។

៤៦២. “បច្ចន្តទេសវិសយេ, និមន្តេត្វា តថាគតំ;
តស្ស អាគមនំ មគ្គំ, សោធន្តិ តុដ្ឋមានសា។

៤៦៣. “តេន កាលេន សោ អាសិ, សុមេធា នាម ព្រាហ្មណោ;
មគ្គញ្ច បដិយាទេសិ, អាយតោ សព្វទស្សិនោ។

៤៦៤. “តេន កាលេន អហុម្ព, សញ្ញា ព្រាហ្មណសម្ពុវា;
ថល្លទជានិ បុច្ឆានិ, អាហរិម្ព សមាគមំ។

៤៦៥. “តស្មី សោ សមយេ ពុទ្ធោ, ទីបង្ករោ មហាយសោ;
វិយាកាសិ មហាវិរោ, ឥសិមុគ្គតមានសំ។

៤៦៦. “ចលតី វរតី បុថវី, សង្កម្យតិ សទេវកេ;
តស្ស កម្មំ បកិត្តេន្តេ, ឥសិមុគ្គតមានសំ។

៤៦៧. “ទេវកញ្ញា មនុស្សា ច, មយញ្ញាបិ សទេវកា;
នានាបូជនីយំ ភណ្ឌំ, បូជយិត្វាន បត្តយំ។

៤៦៨. “តេសំ ពុទ្ធោ វិយាកាសិ, ជោតិទីប សនាមកោ;
អជ្ឈ យេ បត្តិតា អត្ថិ, តេ ភវិស្សន្តិ សម្មខា។

៤៦៩. “អបរិមេយ្យេ តតោ កប្បេ, យំ នោ ពុទ្ធោ វិយាករិ;
តំ វាចមនុមោទេន្តា, ឯវកាវិ អហុម្ព នោ។

៤៧០. “តស្ស កម្មស្ស សុកតស្ស, តស្ស ចិត្តំ បសាទយុំ;
ទេវមានុសិកំ យោនី, អនុភោត្វា អសង្ខិយំ។

៤៧១. “សុខទុក្ខេនុភោត្វាន , ទេវេសុ មានុសេសុ ច;
បច្ឆិមេ ភវេ សម្បត្តេ, ជាតាម្ព សាកិយេ កុលេ។

៤៧២. “រូបវតី ភោគវតី, យសសីលវតី តតោ;
សព្ពង្គសម្បទា ហោម, កុលេសុ អភិសក្កតា។

៤៧៣. “លាភំ សិលោកំ សក្ការំ, លោកធម្មសមាគមំ;
ចិត្តញ្ច ទុក្ខិតំ នត្ថិ, វសាម អកុតោភយា។

៤៧៤. “វត្តញ្ជេតំ ភគវតា, រញ្ជោ អន្តេបុរេ តទា;
ខត្តិយានំ បុរេ វិវ [តាសំ (ស្យា.)], ឧបការញ្ច និទ្ធិសិ។

៤៧៥. “ឧបការា ច យា នារិ, យា ច នារិសុខេ ទុខេ;
អត្ថក្ខាយី ច យា នារិ, យា ច នារិនុកម្មិកា។

៤៧៦. “ធម្មំ ចរេ សុចរិតំ, ន នំ ទុច្ចរិតំ ចរេ;
ធម្មចារិសុខំ សេតិ, អស្មិ លោកេ បរម្មិ ច។

៤៧៧. “អគារំ វិជហិត្វាន, បព្ពជិម្ពនគារិយំ;
អឧមាសេ អសម្បត្តេ, ចតុសច្ចំ ផុសិម្ព នោ។

៤៧៨. “ចីវរំ បិណ្ឌបាតញ្ច, បច្ចយំ សយនាសនំ;

ឧបនេន្តី ពហុ អម្ពេ, សាករស្សេវ ឧមិយោ។

៤៧៩ “កិលេសា ឈាបិតា អម្ពេ [មយ្ហំ (ស្យា.), អម្ពាគំ (ក.)], ភវា សព្ពេ សមូហតា;
នាគីវ ពន្ធនំ ឆេត្វា, វិហរាម អនាសវា។

៤៨០ “ស្វាគតំ វត នោ អាសិ, មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ;
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៤៨១ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្ទភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៤៨២ “ឯវំ ពហុវិធំ ទុក្ខំ, សម្បត្តិ ច ពហុព្ពិធា;
វិសុទ្ធភារំ សម្បត្តា, លភាម សព្ពសម្បទា។

៤៨៣ “យា ទទន្តិ សកត្តានំ, បុញ្ញត្ថាយ មហេសិនោ;
សហាយសម្បទា ហោន្តិ, និព្វានបទមសង្ខតំ។

៤៨៤ “បរិក្ខិណំ អតីតញ្ច, បច្ចុប្បន្នំ អនាគតំ;
សព្ពកម្មម្យិ នោ ខីណំ, បាទេ វន្ទាម ចក្កម។

៤៨៥ “និព្វានាយ វទន្តីនំ, កី វោ វក្ខាម ឧត្តវិ;
សន្តសង្ខតទោសញ្ជិ, បប្បោច [សន្តសង្ខតទោសោ យោ, បដ្ឋោតំ (ស្យា. បី. ក.)] អមតំ បទំ”។

ឥត្ថំ សុទំ យសោធរាបមុខានិ អដ្ឋារសភិក្ខុនីសហស្សានិ ភគវតោ សម្ពុខា ឥមា គាថាយោ អភាសិតាតិ។

យសោធរាបមុខអដ្ឋារសភិក្ខុនីសហស្សាបទានំ ទសមំ។

កុណ្ឌលកេសីវគ្គោ គតិយោ។

កស្សទ្វានំ –

កុណ្ឌលា គោតមី ចេវ, ធម្មទិន្នា ច សកុលា;
វនន្នា ច សោណា ច, កាបិលានី យសោធរា។

ទសសហស្សភិក្ខុនី, អដ្ឋារសសហស្សកា;
គាថាសតានិ ចត្តាវិ, ឆ ច សត្តតិមេវ ច [អដ្ឋសត្តតិមេវ ច (ស្យា.)]។

៤. ខត្តិយាវគ្គោ

១. យសវតីបមុខអង្គារសភិក្ខុនីសហស្សអបទានំ

១. “ភវា សព្ពេ បរិក្ខិណា, ភវា សន្តិ វិមោចិតា;
សញ្ញាសវា ច នោ នត្ថិ, អាហោចេម មហាមុនេ។
២. “បុរិមំ កុសលំ កម្មំ [បរិកម្មញ្ញ កុសលំ (ស្យា.)], យំ កិញ្ចិ សាធុបត្តិតំ;
បរិភោគមយំ ទិន្នំ, តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនេ។
៣. “ពុទ្ធបច្ចេកពុទ្ធានំ, សាវកានញ្ញ បត្តិតំ [ពុទ្ធានំ សាវកានញ្ញ (សី. ក.)];
បរិភោគមយំ ទិន្នំ, តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនេ។
៤. “ឧច្ចនីចមយំ កម្មំ, ភិក្ខុនំ សាធុបត្តិតំ;
ឧច្ចាកុលបរិកម្មំ, កតមេតំ មហាមុនេ [កតម្ពេហិ មហាមុនេ (ស្យា. បី.)]។
៥. “តេនេវ សុក្កមូលេន, ចោទិតា កម្មសម្បទា;
មានុសិកមតិក្កន្តា, ជាយិសុ ខត្តិយេ កុលេ។
៦. “ឧប្បត្តេ ច កតេ កម្ពេ, ជាតិយា វាបិ ឯកតោ;
បច្ឆិមេ ឯកតោ ជាតា, ខត្តិយា កុលសម្ពវា។
៧. “រូបវតី ភោគវតី, លាភសក្ការបូជិតា;
អន្តេបុរេ មហាវិរ, ទេវានំ វិយ នន្ទនេ។
៨. “និព្វិន្ទិតា អការម្ពា, បព្ពជិម្ពនគារិយំ;
កតិបាហំ ឧបាទាយ, សញ្ញា បត្តាម្ព និព្វតី។
៩. “ចីវរំ បិណ្ឌបាតញ្ញ, បច្ចយំ សយនាសនំ;
ឧបនេន្តិ ពហូ អម្ពេ, សទា សក្កតបូជិតា។
១០. “កិលេសា ឈាបិតា អម្ពំ, ភវា សព្ពេ សម្មហតា;
នាគីវ ពន្ធនំ ឆេត្វា, វិហរម អនាសវា។
១១. “ស្វាគតំ វត នោ អាសិ, មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ;
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១២. “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្ទភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ យសវតីបមុខានិ ខត្តិយកញ្ញាភិក្ខុនីយោ អង្គារសសហស្សានិ ភគវតោ សម្មាសម្ពុទោ ឥមា គាថាយោ អភាសិតាតិ។

យសវតីបមុខអង្គារសភិក្ខុនីសហស្សាបទានំ បឋមំ។

២. ចតុរាសីភិក្ខុនីសហស្សអបទានំ

១៣. “ចុល្លាសីតិសហស្សានិ , ព្រាហ្មញ្ញកុលសម្ពវា [ព្រាហ្មណកុលសម្ពវា (ស្យា. ក.)];
សុខុមាលហត្ថបាទា, បុរេ តុយ្ហំ មហាមុនេ។
១៤. “វេស្សសុទ្ធកុលេ ជាតា, ទេវា នាគា ច កិន្ទរា;
ចាតុទ្ធិបា ពហូ កញ្ញា, បុរេ តុយ្ហំ មហាមុនេ។
១៥. “កាចិ បព្ពជិតា អត្ថិ, សព្ពេស្សាវិនោ [សច្ចេស្សាវិនោ (សី. បី.)] ហូ;
ទេវា ច កិន្ទរា នាគា, ផុសិស្សន្តិ អនាគតោ។

១៦. “អនុភោត្វា យសំ សព្ពំ, បដ្ឋាន សព្ពសម្បទា;
តុម្ហំ [ត្វយិ (សិ. បី.)] បសាទំ បដិលទ្ធា, ពុជ្ឈិស្សន្តិ អនាគតោ។

១៧. “អម្ពេ ព្រាហ្មណធីតា តុ, ព្រាហ្មញ្ញកុលសម្ភវា;
បេក្ខតោ នោ [លក្ខណ ច (ស្យា.)] មហារី, បាទេ វន្នាម ចក្ខុម។

១៨. “ឧបហតា ភវា សព្ពេ, មូលគណ្ណា សមូហតា;
សមុច្ឆិន្ទា អនុសយា, បុញ្ញសង្ខារទាលិតា។

១៩. “សមាធិគោចរា សព្ពា, សមាបត្តិវសី កតា;
ឈានេន ធម្មវតីយា, វិហរិស្សាម នោ សទា។

២០. “ភវនេត្តិ អវិជ្ជា ច, សង្ខារាបិ ច ខេបិតា;
សុទុទ្ធសំ បទំ កន្លា, អនុជានាថ [អនុជានិម្ព (ស្យា. បី. ក.)] នាយក។

២១. “ឧបការា មមំ តុម្ពេ, ទីយវត្ថុំ កតាវិនោ;
ចតុន្នំ សំសយំ នេត្វា, សព្ពា គច្ឆន្ត និព្ពតី។

២២. “វន្តិត្វា មុនិនោ បាទេ, កត្វា ឥទ្ធិវិកុព្ពនំ;
កាចិ ទស្សេន្តិ អាលោកំ, អន្ធការមថាបរា។

២៣. “ទស្សេន្តិ ចន្ទសុរិយេ, សាគរញ្ច សមច្ចកំ;
សិនេរុំ បរិកណ្ណញ្ច, ទស្សេន្តិ បារិនត្តកំ។

២៤. “តាវតីសញ្ច ភវនំ, យាមំ ទស្សេន្តិ ឥទ្ធិយា;
តុសិតំ និម្មិតេ ទេវេ, វសវត្តី មហិស្សរេ។

២៥. “ព្រាហ្មនោ កាចិ ទស្សេន្តិ, ចង្កមញ្ច មហារហំ;
ព្រាហ្មវណ្ណញ្ច មាបេត្វា, ធម្មំ ទេសេន្តិ សុញ្ញតំ។

២៦. “នានាវិកុព្ពនំ កត្វា, ឥទ្ធិ ទស្សិយ សត្តនោ;
ទស្សយីសុ ពលំ សព្ពា, បាទេ វន្តិសុ សត្តនោ។

២៧. “ឥទ្ធិសុ ច វសី ហោម, ទិញ្ចាយ សោគធាតុយា;
ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស, វសី ហោម មហាមុនេ។

២៨. “បុព្ពេនិវាសំ ជានាម, ទិព្ពចក្ខុ វិសោធិតំ;
សព្ពាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានី បុនព្ពរោ។

២៩. “អត្ថធម្មនិរុត្តិសុ, បដិភានេ គថេវ ច;
ញ្ញាណំ អម្ពំ មហារី, ឧប្បន្នំ គវ សន្តិកេ។

៣០. “បុព្ពានំ លោកនាថានំ, សង្កមំ នោ និទស្សិតំ;
អធិការំ ពហុំ អម្ពំ, តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនេ។

៣១. “យំ អម្ពេហិ កតំ កម្មំ, កុសលំ សវ តំ មុនេ;
តុយ្ហត្ថាយ មហារី, បុញ្ញានុបចិតានី នោ។

៣២. “សតសហស្សិកោ កប្បេ, បទុមុត្តរោ មហាមុនី;
បុរំ ហំសវតី នាម, សម្ពុទ្ធស្ស កុលាសយំ។

៣៣. “ទ្វារេន ហំសវតីយា, គង្គា សន្នតិ សព្ពទា;
ឧព្ពទ្បា នទិយា ភិក្ខុ, គមនំ ន លភន្តិ តោ។

៣៤. “ទិវសំ ទ្វេ គយោ ចេវ, សត្តាហំ មាសិកំ តតោ;
ចតុមាសម្បិ សម្បណ្ណំ, គមនំ ន លភន្តិ តោ។

៣៥. “តទា អហុ សត្តសារោ, ជដិលោ នាម វដ្តិកោ;

ឱរុទ្ធ [ឱរគីរេ (ស្យា.)] ភិក្ខុវេទ ទិស្វា, សេតុំ គង្គាយ ការយិ។

៣៦. “តទា សតសហស្សេហិ, សេតុំ គង្គាយ ការយិ;
សង្ឃស្ស ឱរិមេ គីរេ, វិហារញ អការយិ។

៣៧. “តត្ថិយោ បុរិសា ចេវ, ឧច្ឆនីចកុលានី ច;
តស្ស សេតុំ វិហារញ [តេសុ សេតុវិហារេសុ (សី.), តស្ស សេតុ វិហារេ ច (បី.)], សមភាគំ អកំសុ តោ។

៣៨. “អម្ពេ អញ្ចេ ច មានុជា, វិប្បសន្នេន ចេតសា;
តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទា, នគរេ ជនបទេសុ ច។

៣៩. “តត្ថិ បុមា កុមារា ច, ពហូ ចេវ កុមារិកា;
សេតុនោ ច វិហារស្ស, វាលុកា អាកិរិសុ តោ។

៤០. “វិថី សម្មជ្ជនំ កត្វា, កទលីបុណ្ណយដេ ធជេ;
ឆ្ងប់ ចុណ្ណញ មាលញ, ការំ កត្វាន សត្តនោ។

៤១. “សេតុវិហារេ ការេត្វា, និមន្តេត្វា វិនាយកំ;
មហាទានំ ទទិក្ខាន, សម្ពោធិ អភិបត្តយិ។

៤២. “បទុមុត្តរោ មហាវិរោ, តារកោ សព្ពបាណិនំ;
អនុមោទនីយំកាសិ, ជដិលស្ស មហាមុនិ [កត្វា, វិយាកាសិ មហាមុនិ (ស្យា.)]។

៤៣. “សតសហស្សាតិកុន្តេ, កប្បោ ហេស្សតិ ភទ្ធកោ;
ភវាភវេនុភោត្វាន, បាបុណិស្សតិ ពោធិយំ។

៤៤. “កាចិ ហត្ថបរិកម្ពំ, កតាវី នរនារិយោ;
អនាគតម្ហិ អន្ធានេ, សព្ពា ហេស្សន្តិ សម្ពុទ្ធ។

៤៥. “តេន កម្មវិបាកេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ឧប្បន្នា ទេវភវនំ, តុយំ តា បរិចារិកា។

៤៦. “ទិព្វសុខំ អសង្ខិយំ, មានុសញ អសង្ខិយំ;
តុយំ តេ បរិចារេម, សំសវិម្ព ភវាភវេ។

៤៧. “សតសហស្សិតោ កប្បេ, សុកតំ កម្មសម្បទំ;
សុខុមាលី មនុស្សានំ, អថោ ទេវបុរេ វរេ។

៤៨. “រូបភោគយសេ ចេវ, អថោ កិក្ខិញ សក្កតំ [កិក្ខិសុខំ បិយំ (ស្យា.)];
លភាម សតតំ សព្ពំ, សុកតំ កម្មសម្បទំ។

៤៩. “បច្ឆិមេ ភវេ សម្បត្តេ, ជាតាម្ព ព្រាហ្មណេ កុលេ;
សុខុមាលហត្ថបាទា, សក្យបុត្តនិវេសនេ។

៥០. “សព្ពកាលម្បិ បថវី, ន បស្សាម ន លង្កតំ;
ចិក្ខុល្អភូមិមសុចី [ចិក្ខុល្អំ ភូមិ គមនំ (ស្យា.)], ន បស្សាម មហាមុនេ។

៥១. “អការំ វសន្តេ អម្ពេ, សក្ការំ សព្ពកាលិកំ;
ឧបនេន្តិ សទា សព្ពំ, បុព្ពកម្មផលេន នោ [បុព្ពកម្មផលំ តតោ (សី. បី.)]។

៥២. “អការំ បជហិត្វាន, បព្ពជិត្វានការិយំ;
សំសារបថនិគ្គិណ្ណ, វីតរាគា ភវាមសេ [នត្ថិ ទានិ បុនព្ពវោ (សី. ស្យា. បី.)]។

៥៣. “ចីវំ បិណ្ឌបាតញ, បច្ចយំ សយនាសនំ;
ឧបនេន្តិ សទា អម្ពេ, សហស្សានិ តតោ តតោ។

៥៤. “កិលេសា ឈាបិតា អម្ពំ... បេ.... វិហារម អនាសវា។
៥៥. “ស្វាតតំ វត នោ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៥៦. “បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ...បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ ចតុរាសីតិព្រាហ្មណកញ្ញាភិក្ខុនីសហស្សានិ ភកវតោ សម្មាសាមី ឥមា គាថាយោ អភាសិត្តាភិ។

ចតុរាសីតិភិក្ខុនីសហស្សាបទានំ ទុតិយំ។

៣. ឧប្បលទាយិកាថេរីអបទានំ

៥៧. “នគរេ អរុណវតិយា, អរុណោ នាម ខត្តិយោ;
តស្ស រញ្ជោ អហំ ភរិយា, ឯកជ្ឈំ ចារយាមហំ។

៥៨. “រហោគតា និសិទិក្ខា, ឯវំ ចិន្តេសហំ តទា;
‘កុសលំ មេ កតំ នត្ថិ, អាទាយ គមិយំ មម។

៥៩. “មហាភិគាបំ កដុកំ, យោរូបំ សុទារុណំ;
និរិយំ នួន កច្ឆាមិ, ឯត្ថ មេ នត្ថិ សំសយោ”។

៦០. “ឯវាហំ ចិន្តយិក្ខាន, បហំសេក្ខាន មានសំ;
រាជានំ ឧបកន្ទាន, ឥទំ វចនមព្រាវី។

៦១. “ឥត្ថី នាម មយំ ទេវ, បុរិសានិក្ករា អហុ [\[បុរិសានុគតា សទា \(សី.\), បុរិសា ន ភវាម នោ \(ស្សា.\), បុរិសានំ ភវា មយំ \(បី.\)\]](#);
ឯកំ មេ សមណំ ទេហិ, ភោជយិស្សាមិ ខត្តិយ”។

៦២. “អទាសិ មេ តទា រាជា, សមណំ ភាវិតិទ្រិយំ;
តស្ស បត្តំ គហេក្ខាន, បរមន្នេន បូរយី។

៦៣. “បូរេត្វា បរមំ អន្តំ, សហ សុគន្ធលេបនំ;
មហាចេលេន ឆាទិក្ខា, អទាសិ តុដ្ឋមានសា។

៦៤. “កេន កម្មេន សុកកេន, ចេតនាបណិជ្ជីហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ឆហំ។

៦៥. “សហស្សទេវរាជ្ជនំ, មហេសិត្តមការយី;
សហស្សចក្កវត្តិនំ, មហេសិត្តមការយី។

៦៦. “បទេសរជ្ជំ វិបុលំ, គណនាតោ អសង្ខិយំ;
នានាវិធំ ពហុ អញ្ញំ, តស្ស កម្មជលំ តតោ។

៦៧. “ឧប្បលស្សេវ មេ វណ្ណោ, អភិរូបា សុទស្សនា;
ឥត្ថិសព្ពង្គសម្បត្តា, អភិជាតា ដុតិន្ធរា។

៦៨. “បច្ឆិមេ ភវេ សម្បត្តេ, អជាយី សាកិយេ កុលេ;
នាវិសហស្សបាមោក្ខា, សុទ្ធោទនសុតស្សហំ។

៦៩. “និព្ពិន្ទិត្វា អគារេហំ, បព្ពជី អនគារិយំ;
សត្តមិវត្តិសម្បត្តា [\[សត្តមិវត្តិមបត្តា \(សី. ស្សា. បី.\)\]](#), ចតុសច្ចមបាបុណី។

៧០. “ចីវរំ បិណ្ឌបាតញ្ច, បច្ចយំ សយនាសនំ;
បរិមេតុំ ន សក្កោមិ, បិណ្ឌបាតស្សិនំ ផលំ។

៧១. “យំ មយ្ហំ បូរិតំ កម្មំ, កុសលំ សរសេ មុនិ;
តុយ្ហត្ថាយ មហាវីរ, បរិចត្តំ ពហុ មយា។

៧២. “ឯកត្ថិសេ ឥតោ កប្បេ, យំ ទានមទទី តទា;
ទុក្កតី នាភិជានាមិ, បិណ្ឌបាតស្សិនំ ផលំ។

៧៣. “ទ្វេ គតិយោ បជានាមិ, ទេវត្តំ អថ មានុសំ;

អញ្ជី គតិ ន ជានាមិ, បិណ្ឌបាតស្សីទំ ផលំ។

៧៤. “ឧច្ចេ កុលេ បជាយាមិ, មហាសាលេ **[តយោ សាល (ក.)]** មហន្ទនេ;
អញ្ជី កុលេ ន ជាយាមិ, បិណ្ឌបាតស្សីទំ ផលំ។

៧៥. “ភវាភវេ សំសវិត្វា, សុក្កមូលេន ចោទិតា;
អមនាបំ ន បស្សាមិ, សោមនស្សកតំ ផលំ។

៧៦. “ឥទ្ធិសុ ច វសី ហោមិ, ទិញ្ញាយ សោគធាតុយា;
ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស, វសី ហោមិ មហាមុនេ។

៧៧. “បុព្វេនិវាសំ ជានាមិ, ទិព្ពចក្ខុ វិសោធិតំ;
សញ្ញាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានី បុនព្ពរោ។

៧៨. “អត្ថធម្មនិរុត្តិសុ, បដិភានេ តថេវ ច;
ញ្ញាណំ មម មហាវីរេ, ឧប្បន្នំ គវ សន្តិកេ។

៧៩. “កិលេសា លាបិតា មឃ្លំ... បេ.... វិហារមិ អនាសវា។

៨០. “សាកតំវត មេ អាសី... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

៨១. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធិស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ ឧប្បលទាយិកា ភិក្ខុនី ភក្កវតោ សម្មាសាសនា ឥមា កាថាយោ អភាសិត្តាភិ។

ឧប្បលទាយិកាថេរិយាបទានំ គតិយំ។

៤. សិដ្ឋានមាតុថេរីអបទានំ

៨២. “បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, សព្ពធម្មាន បារត្វ;
ឥតោ សតសហស្សម្ហិ, កប្បេ ឧប្បជ្ជិ នាយកោ។

៨៣. “តទាហំ ហំសវតិយំ, ជាតាមច្ចកុលេ អហំ;
នានារកនបដ្ឋោតេ, ឥន្ទេ ជីតេ មហន្ទនេ។

៨៤. “បិគុនា សហ គន្ធាន, មហាជនបុរក្ខតា;
ធម្មំ ពុទ្ធស្ស សុត្វាន, បព្ពជី អនគារិយំ។

៨៥. “បព្ពជិត្វាន កាយេន, បាបកម្មំ វិវដ្ឋយី;
វចីនុច្ចវិតំ ហិត្វា, អាជីវំ បរិសោធយី។

៨៦. “ពុទ្ធេ បសន្នា ធម្មេ ច, សង្ខេ ច តិព្ពការវា;
សន្ធម្មស្សនេ យុត្តា, ពុទ្ធស្សនលាលសា **[ពុទ្ធស្សនសាលយា (ស្យា.)]**។

៨៧. “អគ្គំ សន្នាធិមុត្តានំ, អស្សោសិ ភិក្ខុនី តទា;
តំ ហានំ បត្ថយិត្វាន, តិស្សោ សិក្ខា អបូរយី។

៨៨. “តតោ មំ សុគតោ អាហ, កុណានុគតាសយោ;
‘យស្ស សន្នា តថាគតេ, អចលា សុប្បតិដ្ឋិតា;
សីលញ្ច យស្ស កល្យាណំ, អរិយកន្តំ បសំសិតំ។

៨៩. “សង្ខេ បសាទោ យស្សត្ថិ, ឧដ្ឋភូតញ្ច ទស្សនំ;
អនលិទ្ធោតិ តំ អាហ, អមោយំ តស្ស ជីវិតំ។

៩០. “តស្មា សន្ធាញ្ច សីលញ្ច, បសាទំ ធម្មទស្សនំ;
អនុយុញ្ជេថ មេធាវី, សវំ ពុទ្ធាន **[ពុទ្ធានុសាសនំ (សី.), ពុទ្ធានំ សាសនំ (ស្យា.)]** សាសនំ”។

៩១. “តំ សុត្វាហំ បមុទិតា, អបុច្ឆិ បណិធិ មម;
តទា អនោមោ អមិតោ, ព្យាករិត្ត វិនាយកោ;
‘ពុទ្ធេ បសន្នា កល្យាណី, លច្ឆសេ តំ សុបត្ថិតំ។

៩២. “សតសហស្សតោ កប្បេ, ឱក្កាកកុលសម្ពុរោ;
គោតមោ នាម គោត្តេន, សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

៩៣. “តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទា, ឱរសា ធម្មនិម្មិតា;
សិដ្ឋាលកស្ស [សិគាលកស្ស (សិ. បី.)] មាតាតិ, ហេស្សតិ សត្ត សាវិកា។

៩៤. “តំ សុត្វា មុទិតា ហុត្វា, យាវជីវំ តទា ជិនំ;
មេត្តចិត្តា បរិចរិ, បដិបត្តិហិ នាយកំ។

៩៥. “ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិជ្ជិហិ ច;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ចហំ។

៩៦. “បច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, គិរិព្ពជបុរុត្តមេ;
ជាតា សេដ្ឋិកុលេ ជីតេ, មហាវតនសញ្ញយេ។

៩៧. “បុត្តោ សិដ្ឋាលកោ នាម, មមាសិ វិបថេ រតោ;
ទិដ្ឋិតហនបក្ខន្នោ, ទិសាបូជនតប្បរោ។

៩៨. “នានាទិសា នមស្សន្តំ [នមស្សតិ (ស្ស.)], បិណ្ឌាយ នគរំ វជំ;
តំ ទិស្វា ឱវទី ពុទ្ធោ, មគ្គេ បត្វា វិនាយកោ។

៩៩. “តស្ស ទេសយតោ ធម្មំ, បនាទោ វិម្ពយោ អហុ;
ទ្វេកោធិនរនាវិនំ, ធម្មាភិសមយោ អហុ។

១០០. “តទាហំ បរិសំ គន្ធា, សុត្វា សុគគភាសិតំ;
សោតាបត្តិផលំ បត្តា, បព្ពជី អនតាវិយំ។

១០១. “ន ចិរេនេវ កាលេន, ពុទ្ធស្សនលាលសា;
អនុស្សតិ តំ ភាវេត្វា, អរហត្តមបាបុណី។

១០២. “ទស្សនក្ខាយ ពុទ្ធស្ស, សព្ពទា ច វជាមហំ;
អតិក្កាយេវ បស្សាមិ, រូបំ នយននន្ទនំ។

១០៣. “សព្ពបារមិសម្ពុតំ, លក្ខិនិលយនំ វរំ;
រូបំ សព្ពសុភាកិណ្ឌំ, អតិក្កា វិហរាមហំ។

១០៤. “ជិនោ តស្ថិ គុណេ គុដ្ឋោ, ឯកទគ្គេ បបេសិ មំ;
សិដ្ឋាលកស្ស យា មាតា, អក្កា សទ្ធាធិមុត្តិកា [សំយវិមុត្តិកា (បី.), មមាធិមុត្តិកា (ក.)]។

១០៥. “តទ្ធិសុ ច វសិ ហោមិ, ទិញាយ សោតធាតុយា;
ចេតោបរិយញ្ញណស្ស, វសិ ហោមិ មហាមុនី។

១០៦. “បុព្ពេនិវាសំ ជានាមិ, ទិព្ពចក្ខុ វិសោធិតំ;
សព្ពាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពរោ។

១០៧. “អត្ថធម្មនិរុត្តិសុ, បដិភានេ តថេវ ច;
ញ្ជ្រាណំ មម មហាវីរ, ឧប្បន្នំ តវ សន្តិកេ។

១០៨. “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ្យំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវា។

១០៩. “ស្មាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

១១០. “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធិស្សី សាសនំ”។

តត្ថ សុទំ សិដ្ឋាលមាតា ភិក្ខុនី តមា តាថាយោ អភាសិតាតិ។

សិដ្ឋាលមាតុថេរិយាបទានំ ចតុត្ថំ។

៥. សុក្កាថេរិអបទានំ

១១១. “ឯកនុវតិកោ កប្បេ, វិបស្សី នាម នាយកោ;

ឧប្បជ្ជិ បាវុទស្សនោ, សព្ពធម្មវិបស្សកោ។

១១២ “តទាហំ ពន្លមតិយំ, ជាតា អញ្ញតវេ កុលេ;
ធម្មំ សុត្វាន មុនិនោ, បព្ពជី អនកាវិយំ។

១១៣ “ពហុស្សតា ធម្មធរា, បដិភានវតី តថា;
វិចិត្តកថិកា ចាបិ, ជិនសាសនកាវិកា។

១១៤ “តទា ធម្មកថំ កត្វា, ហិតាយ ជនតំ ពហុ [ជនតាយ ហិតំ ពហុ (សី.) ... សទា (ស្យា.), ហិតាយ
ជនសំសវិ (បី.)];
តតោ ចុតាហំ តុសិតំ, ឧបបន្នា យសស្សិនី។

១១៥ “ឯកតីសេ តតោ កប្បេ, សិខី វិយ សិខី ជិនោ;
តបន្តោ យសសា លោកេ [លោកំ (ស្យា. បី.)], ឧប្បជ្ជិ វទតំ វរោ។

១១៦ “តទាបិ បព្ពជិត្វាន, ពុទ្ធសាសនកោវិនា;
ដោតេត្វា ជិនវាក្យានី, តតោបិ តិទិវំ គតា។

១១៧ “ឯកតីសេវ កប្បម្ហិ, វេស្សភូ នាម នាយកោ;
ឧប្បជ្ជិត្ត មហាញ្ញាណិ, តទាបិ ច តថេវហំ។

១១៨ “បព្ពជិត្វា ធម្មធរា, ដោតយី ជិនសាសនំ;
គន្ធា មរុបុរំ រម្មំ, អនុភោសិ មហាសុខំ។

១១៩ “តមម្ហិ ភទ្ទកេ កប្បេ, កកុសន្នោ ជិនុត្តមោ;
ឧប្បជ្ជិ នរសរណោ [នរសន្នលោ (សី. ស្យា. បី.)], តទាបិ ច តថេវហំ។

១២០ “បព្ពជិត្វា មុនិមតំ, ដោតយីត្វា យថាយុកំ;
តតោ ចុតាហំ តិទិវំ, អតំ សភវនំ យថា។

១២១ “តមស្មិយេវ កប្បម្ហិ, កោណភមននាយកោ;
ឧប្បជ្ជិ លោកសរណោ, អរណោ អមតង្គតោ [វទតំ វរោ, សព្ពសត្តានមុត្តមោ (ស្យា.)]។

១២២ “តទាបិ បព្ពជិត្វាន, សាសនេ តស្ស ភាទិនោ;
ពហុស្សតា ធម្មធរា, ដោតយី ជិនសាសនំ។

១២៣ “តមស្មិយេវ កប្បម្ហិ, កស្សបោ មុនិមុត្តមោ;
ឧប្បជ្ជិ លោកសរណោ, អរណោ មរណន្តត្វា។

១២៤ “តស្សាបិ នរវិស្ស, បព្ពជិត្វាន សាសនេ;
បរិយាបុដសន្នម្ហា, បរិបុច្ឆាវិសារទា។

១២៥ “សុសីលា លជ្ជិនី ចេវ, តិសុ សិក្ខាសុ កោវិនា;
ពហុ ធម្មកថំ កត្វា, យាវជីវំ មហាមុនេ។

១២៦ “តេន កម្មវិបាកេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជំហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ឆហំ។

១២៧ “បច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, គិរិព្ពជបុរុត្តមេ;
ជាតា សេដ្ឋិកុលេ ជីតេ, មហារតនសញ្ញយេ។

១២៨ “យទា ភិក្ខុសហស្សេន, បរិវុតោ លោកនាយកោ;
ឧបាគមិ រាជគហំ, សហស្សក្ខេន វណ្ណិតោ។

១២៩ “ទន្តោ ទន្តេហិ សហ បុរាណជជិលេហិ, វិប្បមុត្តោ វិប្បមុត្តេហិ;
សិដ្ឋិនិក្ខមវណ្ណោ, រាជគហំ បាវិសិ ភគវា។

១៣០ “ទិស្វា ពុទ្ធានុភាវំ តំ, សុត្វាវ គុណសញ្ញយំ;

ពុទ្ធ ចិត្តំ បសាទេត្វា, បូជយី តំ យថាពលំ។

១៣១ “អបវេន ច កាលេន, ធម្មទិន្នាយ សន្តិកេ;
អភារា និត្តមិត្តាន, បព្ពដី អនគារិយំ។

១៣២ “កេសេសុ និជ្ជមាទេសុ, កិលេសេ ឈាបយី អហំ;
ឧគ្គហី សាសនំ សព្ពំ, បព្ពជិត្វាចិវេនហំ។

១៣៣ “តតោ ធម្មមទេសេសី, មហាជនសមាគមេ;
ធម្មេ ទេសិយមានម្ហិ, ធម្មាភិសមយោ អហុ។

១៣៤ “នេកបាណសហស្សានំ, តំ វិទិត្វាតិវិម្ពិតោ;
អភិប្បសន្នោ មេ យត្ថោ, ភមិត្វាន គិរិព្ពជំ។

១៣៥ “កី មេ កតា រាជគហេ មនុស្សា, មជ្ជំ បីតាវ អច្ឆវេ;
យេ សុក្កំ ន ឧបាសន្តិ, ទេសេន្តិ អមតំ បទំ។

១៣៦ “កញ្ច អប្បដិវានីយំ, អសេចនកមោជវំ;
បិវន្តិ មញ្ញេ សប្បញ្ញា, វលាហកមិវន្ទត្វា។

១៣៧ “កុទ្ធិសុ ច វសី ហោមិ, ទិញ្ចាយ សោតធាតុយា;
ចេតោបរិយញ្ញណស្ស, វសី ហោមិ មហាមុនេ។

១៣៨ “បុព្វេនិវាសំ ជានាមិ, ទិព្ពចក្ខុ វិសោធិតំ;
សព្ពាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពវោ។

១៣៩ “អត្ថធម្មនិរុត្តិសុ, បដិភានេ តថេវ ច;
ញ្ញាណំ មម មហាវីរ, ឧប្បន្នំ តវ សន្តិកេ។

១៤០ “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហារមិ អនាសវា។
១៤១ “ស្វាគតំ វត មេ អាសី... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១៤២ “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ សុក្កា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិត្តាតិ។

សុក្កាថេរិយាបទានំ បញ្ចមំ។

បញ្ចមំ ភាណវារំ។

៦. អភិបនន្ទាថេរិអបទានំ

១៤៣ “ឯកនវុតិតោ កប្បេ, វិបស្សី នាម នាយកោ;
ឧប្បន្និ ចារុទស្សនោ, សព្ពធម្មេសុ ចក្ខុមា។

១៤៤ “តទាហំ ពន្លមតិយំ, ឥទ្ធេ ជីតេ មហាកុលេ;
ជាតា សុរុបា ទយិតា, បូជនីយា ជនស្ស ច។

១៤៥ “ឧបគន្ធា មហាវីរ, វិបស្សី លោកនាយកំ;
ធម្មំ សុណិត្វា សរណំ, ឧបេសី នវនាយកំ។

១៤៦ “សីលេសុ សុត្តា ហុត្វា, និព្ពតេ ច នវុត្តមេ;
ធាតុថូបស្ស ឧបរិ, សោណ្ឌច្ឆត្តមបូជយី។

១៤៧ “មុត្តបាតា សីលវតី, យាវជីវំ តតោ ចុតា;
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវគីស្សបតា អហំ។

១៤៨ “តទា ទសហិ ហានេហិ, អធិភោត្វាន សេសកេ [អធិភោត្វា អសេសកោ (ស្សា.)];
រូបសទ្ធេហិ គន្ធេហិ, រសេហិ ផុសនេហិ ច។

- ១៤៩ អាយុនាបិ ច វណ្ណេន, សុខេន យសសាបិ ច;
តថេវាធិបតេយ្យេន, អធិគយ្ហ វិរោចហំ។
- ១៥០ “បច្ឆិមេ ច ភវេ ទានិ, ជាតាហំ កបិលវ្ពយេ;
ធីតា ខេមកសក្កស្ស, នន្ទា នាមាភិ វិស្សតា។
- ១៥១ “អភិរូបសម្បទម្បិ [អភិរូបំ ឧបបទំ (សី.), អភិរូបំ ឧប្បាទំ (បី.)], អហុ មេ កន្តិសូចកំ;
យទាហំ យោព្ពនប្បត្តា, រូបលាវញ្ញភូសិតា។
- ១៥២ “តទា [តទា មមត្ថំ (សី.), តធ មមត្តេ (ស្យា. ក.)] មត្តេ សក្យានំ, វិវាទោ សុមហា អហុ;
បញ្ញាជេសិ តតោ តាតោ, មា សក្យា វិនស្សីសុតិ។
- ១៥៣ “បព្ពជិត្វា តថាគតំ, រូបទេស្សី នុត្តមំ;
សុត្វាន នោបគច្ឆាមិ, មម រូបេន គព្ពិតា។
- ១៥៤ “ឱវាទម្បិ ន គច្ឆាមិ, ពុទ្ធទស្សនភីរុតា;
តទា ជិនោ ឧបាយេន, ឧបនេត្វា សសន្តិកំ។
- ១៥៥ “តិស្សិតិយោ [តិស្សេ ចីយោ (សី. បី.)] និទស្សេសិ, ឥទ្ធិយា មគ្គកោវិទោ;
អធ្ជរូបសទិសំ, គរុណី ជរិតំ [ជរិតំ (ស្យា. ក.)] មតំ។
- ១៥៦ “តាយោ ទិស្វា សុសំវិត្តា, វិត្តាសេ កឡេវវេ;
អដ្ឋាសិ ភវនិព្ពិន្ទា, តទា មំ អាហ នាយកោ។
- ១៥៧ “អាតុរំ អសុចី បូតិ, បស្ស នន្ទេ សមុស្សយំ;
ឧគ្យវន្តំ បគ្យវន្តំ, ពាលានំ អភិនន្តិកំ។
- ១៥៨ “អសុភាយ ចិត្តំ ភាវេហិ, ឯកគ្គំ សុសមាហិតំ;
យថា ឥទំ តថា ឯតំ, យថា ឯតំ តថា ឥទំ។
- ១៥៩ “ឯវមេតំ អវេក្ខន្តី, វត្ថិន្ទិវមគន្ធិតា;
តតោ សកាយ បញ្ញាយ, អភិនិព្ពិជ្ឈ វច្ឆសិ។
- ១៦០ “តស្យា មេ អប្បមគ្គាយ, វិចរន្តិយា [វិចរន្នាធ (សី.), វិចិនន្តិធ (ស្យា. បី.)] យោនិសោ;
យថាភូតំ អយំ កាយោ, ទិដ្ឋោ សន្តរពាហិរោ។
- ១៦១ “អថ និព្ពិន្ទហំ កាយេ, អជ្ឈត្តញ្ច វិវជ្ជហំ;
អប្បមគ្គា វិសំយុត្តា, ឧបសន្តាម្ហិ និព្ពតា។
- ១៦២ “ឥទ្ធិសុ ច វសិ ហោមិ, ទិព្វាយ សោគធាតុយា;
ចេតោបរិយញ្ញណស្ស, វសិ ហោមិ មហាមុនេ។
- ១៦៣ “បុព្ពេនិវាសំ ជានាមិ, ទិព្ពចក្ខុ វិសោធិតំ;
សញ្ញាសវបរិក្ខិណា , នត្ថិ ទានិ បុនព្ពវោ។
- ១៦៤ “អត្ថធម្មនិរុត្តិសុ, បដិភានេ តថេវ ច;
ញ្ជោណំ មម មហាវី, ឧប្បន្នំ តវ សន្តិកេ។
- ១៦៥ “កិលេសា ឈាបិតា ម្ហ្គយំ... បេ... វិហរាមិ អនាសវា។
១៦៦ “ស្មាកតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១៦៧ “បីដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធិស្ស សាសនំ”។
ឥត្ថំ សុទំ អភិរូបនន្ទា ភិក្ខុនិ តមា តាថាយោ អភាសិតាតិ។

អភិរូបនន្ទាថេរិយាបទានំ ឆដ្ឋំ។

៧. អដ្ឋកាសិថេរិអបទានំ

- ១៦៨ “តមម្ហិ ភទ្ទកេ កប្បេ, ព្រហ្មពន្ធ មហាយសោ;

កស្សបោ នាម គោត្តេន, ឧប្បជ្ជី វេទនំ វរោ។

១៦៩ “តទាហំ បព្ពជិត្វាន, តស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ;
សំរុតា បាតិមោក្ខម្ហិ, តន្ត្រីយេសុ ច បញ្ចសុ។

១៧០ “មត្តញ្ចនី ច អសនេ, យុត្តា ជាគរិយេបិ ច;
វសន្តី យុត្តយោគាហំ, ភិក្ខុនី វិគតាសវំ។

១៧១ “អក្កោសិ ទុដ្ឋចិត្តាហំ, គណិកេតិ ភណី តទា;
តេន បាបេន កម្មេន, និរយម្ហិ អបច្ចិសំ។

១៧២ “តេន កម្មាវសេសេន, អជាយី គណិកាកុលេ;
ពំហុសោវ បរាជិនា, បច្ឆិមាយ ច ជាតិយំ។

១៧៣ “កាសីសុ សេដ្ឋិកុលជា, ព្រាហ្មចារិតលេនហំ;
អច្ឆរា វិយ ទេវេសុ, អហោសិ រូបសម្បទា។

១៧៤ “ទិស្វាន ទស្សនីយំ មំ, គិរិព្ពជបុរុត្តមេ;
គណិកក្កេ និវេសេសុ, អក្កោសនពលេន មេ។

១៧៥ “សាហំ សុត្វាន សទ្ធម្ហំ, ពុទ្ធសេដ្ឋេន ទេសិតំ;
បុព្ពវាសនសម្បន្នា, បព្ពជី អនគារិយំ។

១៧៦ “តទូបសម្បទត្ថាយ, កច្ឆន្តិ ជិនសន្តិកំ;
មក្កេ ធុត្តេ បិតេ សុត្វា, លភី ទូតោបសម្បទំ។

១៧៧ “សព្ពកម្ហំ បរិក្ខិណំ, បុញ្ញំ បាបំ តថេវ ច;
សព្ពសំសារមុត្តិណ្ណា, គណិកត្តញ្ច ខេបិតំ។

១៧៨ “ភន្ទីសុ ច វសិ ហោមិ, ទិញ្ចាយ សោតធាតុយា;
ចេតោបរិយញ្ញណស្ស, វសិ ហោមិ មហាមុនេ។

១៧៩ “បុព្ពេនិវាសំ ជានាមិ, ទិព្ពចក្ខុ វិសោធិតំ;
សព្ពាសបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពវោ។

១៨០ “អត្ថធម្មនិរុត្តិសុ, បដិភានេ តថេវ ច;
ញ្ញាណំ មម មហាវីរ, ឧប្បន្នំ តវ សន្តិកេ។

១៨១ “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរមិ អនាសវា។
១៨២ “ស្មាកតំ វត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
១៨៣ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
កត្តំ សុទំ អដ្ឋកាសិ ភិក្ខុនី តមា កាថាយោ អភាសិតាតិ។

អដ្ឋកាសិថេវិយាបទានំ សត្តមំ។

៨. បុណ្ណិកាថេវិអបទានំ

១៨៤ “វិបស្សិនោ ភគវតោ, សិខិនោ វេស្សភុស្ស ច;
កកុសន្ទស្ស មុនិនោ, កោណាគមនតាទិនោ។

១៨៥ “កស្សបស្ស ច ពុទ្ធស្ស, បព្ពជិត្វាន សាសនេ;
ភិក្ខុនី សីលសម្បន្នា, និបកា សំរុតិន្ទ្រិយា។

១៨៦ “ពហុស្សតា ធម្មធរា, ធម្មត្ថបដិបុច្ឆិកា;
ឧត្តហេតា ច ធម្មានំ, សោតា បយិរុបាសិតា។

១៨៧ “ទេសេន្តី ជនមជ្ឈេហំ, អហោសិ ជិនសាសនេ;
ពំហុសច្ចេន តេនាហំ, បេសលា អតិមញ្ញិសំ។

១៨៨ បច្ចិមេ ច ភវេ ទានិ, សាវត្ថិយំ បុរុត្ថមេ;
អនាថបិណ្ឌិនោ គេហេ, ជាតាហំ កុម្មទាសិយា។

១៨៩ “គតា ឧទកហារិយំ, សោត្ថិយំ ទិដមទ្ធសំ;
សីតង្គំ តោយមជ្ឈម្ហិ, តំ ទិស្វា ឥទមព្រាវិ។

១៩០ “ឧទហារី អហំ សីតេ, សទា ឧទកមោតវិ;
អយ្យានំ ទណ្ឌភយភីតា, វាចាទោសភយដ្ឋិតា [វាចារោសភយដ្ឋិតា (ស្យា.)]។

១៩១ “កស្ស ព្រាហ្មណ ភ្នំ ភីតោ, សទា ឧទកមោតវិ;
វេធមានេហិ គត្តេហិ, សីតំ វេទយសេ ភុសំ។

១៩២ “ជានន្តី វត មំ ភោតិ, បុណ្ណិកេ បរិបុច្ឆសិ;
ករោន្តំ កុសលំ កម្មំ, វុន្តន្តំ [និទ្ធន្តំ (សី. បី.), នុទន្តំ (ស្យា.)] កតបាបកំ។

១៩៣ “យោ ចេ វុខ្មោ ទហរោ វា, បាបកម្មំ បកុព្ពតិ;
ទកាភិសិញ្ញនា សោបិ [ភោតិ (សី. ក.) ថេវីតា. ២៣៩], បាបកម្មា បមុច្ឆតិ។

១៩៤ “ឧត្តរន្តស្ស អក្ខាសិ, ធម្មត្ថសំហិតំ បទំ;
តំញា សុត្វា ស សំវិគ្គោ [សុសំវិគ្គោ (ស្យា.)], បព្ពជិត្វារហា អហុ។

១៩៥ “បូរេន្តី ឧនកសតំ, ជាតា ទាសិកុលេ យតោ;
តតោ បុណ្ណាតិ នាមំ មេ, ភុជិស្សំ មំ អកំសុ តោ។

១៩៦ “សេដ្ឋិ តតោនុជានេត្វា [តតោ អនុមោទេត្វា (សី. ស្យា.), តតោ អនុមោទេត្វា (បី.)], បព្ពជី
អនការិយំ;
ន ចិរេនេវ កាលេន, អរហត្តមបាបុណី។

១៩៧ “ភទ្ទិសុ ច វសី ហោមិ, ទិញ្ញាយ សោតធាតុយា;
ចេតោបរិយញ្ញណស្ស, វសី ហោមិ មហាមុនេ។

១៩៨ “បុព្ពេនិវាសំ ជានាមិ, ទិព្ពចក្ខុ វិសោធិតំ;
សញ្ញាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពរោ។

១៩៩ “អត្ថធម្មនិរុត្តិសុ, បដិភានេ តថេវ ច;
ញ្ជ្រាណំ មេ វិមលំ សុទ្ធំ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស វាហសា។

២០០ “ភាវនាយ មហាបញ្ញា, សុតេនេវ សុតាវិនី;
ម៉ានេន នីចកុលជា, ន ហិ កម្មំ វិនស្សតិ [បនស្សតិ (ស្យា.)]។

២០១ “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ... វិហារមិ អនាសវា។
២០២ “ស្មាតតំ វត មេ អាសិ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
២០៣ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។
កតំ សុទំ បុណ្ណិកា ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិតាតិ។

បុណ្ណិកាថេរិយាបទានំ អដ្ឋមំ។

៩. អម្ពបាលិថេរិអបទានំ

២០៤ “យោ វសិដុសិតាវេឡោ, ធុស្សោ នាម មហាមុនិ;
តស្សាហំ ភគិនី អាសិ, អជាយិ ខត្តិយេ កុលេ។

២០៥ “តស្ស ធម្មំ សុណិត្វាហំ, វិប្បសន្នេន ចេតសា;
មហាទានំ ទទិត្វាន, បត្ថយិ រូបសម្បទំ។

២០៦ “ឯកតីសេ តតោ កប្បេ, សិខី លោកក្កនាយកោ;
ឧប្បន្នោ លោកបដ្ឋោតោ, តិលោកសរណោ ជិនោ។

២០៧ ភទ្ទារុណបុរេ រម្មេ, ព្រាហ្មញ្ញកុលសម្ភវា;
វិមុត្តចិត្តំ កុបិតា, ភិក្ខុនី អភិសាបយី។

២០៨ “វេសិការ អនាចារា, ជិនសាសនទូសិកា;
ឯវំ អក្កោសយិក្ខាន, ភេន បាបេន កម្មនា។

២០៩ “ទារុណំ និរយំ គន្ធា, មហាទុក្ខសមប្បិកា;
តតោ ចុតា មនុស្សេសុ, ឧបបន្នា តបស្សិនី។

២១០ “ទសជាតិសហស្សានិ, គណិកត្ថមការយី;
តម្លា បាបា ន មុច្ឆិស្សំ, ភុត្វា ទុដ្ឋវិសំ យថា។

២១១ “ព្រាហ្មចរិយមសេវិស្សំ [ព្រាហ្មវេសមសេវិស្សំ (ស្យា.), ព្រាហ្មចេរមសេវិស្សំ (បី.)], កស្សបេ ជិនសាសនេ;
ភេន កម្មវិបាកេន, អជាយី ភិទសេ បុរេ។

២១២ “បុច្ឆិមេ ភវេ សម្បត្តេ, អហោសិ ឱបបាតិកា;
អម្ពសាខន្តរេ ជាតា, អម្ពបាលីតិ ភេនហំ។

២១៣ “បរិវិតា បាណកោដិហិ, បព្ពជី ជិនសាសនេ;
បំភ្លាហំ អចលំ ឋានំ, ជីតា ពុទ្ធស្ស ឱរសា។

២១៤ “ភទ្ធិសុ ច វេសិ ហោមិ, សោតជាតុវិសុទ្ធិយា;
ចេតោបរិយញ្ញណស្ស, វេសិ ហោមិ មហាមុនេ។

២១៥ “បុព្ពេនិវាសំ ជានាមិ, ទិព្ពចក្ខុ វិសោធិតំ;
សំព្ពាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពវោ។

២១៦ “អត្ថធម្មនិរុត្តិសុ, បដិភានេ តថេវ ច;
ញ្ជោណំ មេ វិមលំ សុទ្ធិ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស វាហសា។

២១៧ “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ... បេ.... វិហរាមិ អនាសវា។

២១៨ “សាកតំ វេត មេ អាសិ... បេ.... កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

២១៩ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ... បេ.... កតំ ពុទ្ធិស្ស សាសនំ”។

តត្ថំ សុទំ អម្ពបាលិ ភិក្ខុនី គមា គាថាយោ

អភាសិតាតិ។

អម្ពបាលិថេរិយាបទានំ នវមំ។

១០. បេសលាថេរីអបទានំ

២២០ “តមម្ហិ ភទ្ធកេ កប្បេ, ព្រាហ្មពន្ធ មហាយសោ;
កស្សបោ នាម គោត្តេន, ឧប្បជ្ជិ វេតំ វរោ។

២២១ “សាវត្ថិយំ បុរេ វរេ, ឧបាសកកុលេ អហំ;
បសូតា តំ [នំ (ស្យា.)] ជិនវរំ, ទិស្វា សុត្វា ច ទេសនំ។

២២២ “តំ វិវិ សរណំ គន្ធា, សីលានិ ច សមាទិយី;
កទាចិ សោ មហាវីរោ, មហាជនសមាគមេ។

២២៣ “អត្ថនោ អភិសម្ពោជី, បកាសេសិ នរាសកោ;
អននុស្សកធម្មេសុ, បុព្ពេ ទុក្ខាទិកេសុ ច។

២២៤ “ចក្ខុ ញ្ញណញ្ញ បញ្ញា ច, វិជ្ជាលោកោ ច អាសិ មេ;
តំ សុត្វា ឧត្តហេត្វាន, បរិបុច្ឆិញ ភិក្ខុវោ។

២២៥ “ភេន កម្មេន សុកភេន, ចេតនាបណិជីហិ ច;
ជំហិត្វា មានុសំ ទេហំ, តាវតីសមគច្ឆហំ។

២២៦ បដិមេ ច ភវេ ទានិ, ជាតា សេដ្ឋិមហាកុលេ;
ឧបេច្ច ពុទ្ធំ សុទ្ធម្មំ, សុត្វា សច្ចបសំហិតំ។

២២៧ “បព្ពត្តិភាចិវេនេវ, សច្ចត្ថានិ [សព្ពត្ថានិ (ស្យា. ក.)] វិចិន្តយំ;
ខេបេត្វា អាសវេ សព្ពេ, អរហត្តមបាបុណី។

២២៨ “កុទ្ធិសុ ច វសី ហោមិ, ទិញ្ចាយ សោតធាតុយា;
ចេតោបរិយញ្ញណស្ស, វសី ហោមិ មហាមុនេ។

២២៩ “បុព្ពេនិវាសំ ជានាមិ, ទិព្ពចក្ខុ វិសោធិតំ;
សព្ពាសវបរិក្ខិណា, នត្ថិ ទានិ បុនព្ពរោ។

២៣០ “អត្ថធម្មនិរុត្តិសុ, បដិភានេ គថេវ ច;
ញ្ញោណំ មេ វិមលំ សុទ្ធំ, ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស វាហសា។

២៣១ “កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ, ភវា សព្ពេ សម្មហតា;
នាគីវ ពន្ធនំ នេត្វា, វិហរមិ អនាសវា។

២៣២ “ស្វាគតំ វត មេ អាសិ, មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ;
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

២៣៣ “បដិសម្ពិទា ចតស្សោ, វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ;
ឆន្ទភិញ្ញា សច្ចិកតា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ”។

ឥត្ថំ សុទំ បេសលា [សេលា (ស្យា. បី.)] ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថានិ។

បេសលាថេវិយាបទានំ ទសមំ។

ខត្តិយាវគ្គោ ចតុត្ថោ។

កស្សទ្វានំ –

ខត្តិយា ព្រាហ្មណី ចេវ, គថា ឧប្បលទាយិកា;
សិដ្ឋាលមាតា សុក្កា ច, អភិរូបា អដ្ឋកាសិកា។

បុណ្ណា ច អម្ពបាលី ច, បេសលាតិ ច តា ទស;
គាថាយោ ទ្វិសតានេត្ថ, ទ្វិចគ្គាលីស ចុត្តរិ។

អថ វគ្គទ្វានំ –

សុមេធា ឯកូបោសថា, កុណ្ឌលកេសិ ខត្តិយា;
សហស្សំ តិសតា គាថា, សត្តតាលីស បិណ្ឌិតា។

សហ ឧទ្ទានគាថាហិ, គណិតាយោ វិភាវិភិ;
សហស្សំ តិសតំ គាថា, សត្តបញ្ញាសមេវ ចាតិ។

ថេវិកាបទានំ សមគ្គំ។

អបទានបាឡិ សមគ្គា។